inkeriläisten viesti

numero 1 tammikuu 1986

TSORNAT, OMENAT, KESTOT

Lehmii ne ovat, hännil huiskijii, elämää etteenpäin viejii. Olj aika ko ne olliit ainovat elämää ylläpitävät. Silloin ko jokkainen talous piätti itsestää, ni talois piettii usjampii lehmii. A sit ko kaik tulliit tasavertaisiks, sai perettä koht jiähhä yksj ainova, olj perrees sit yksj tai yksjtoist suuta syömäs.

Jos lehmä olj elämän ylläpitäjä, ni olj siint vaivaakii, erikoisest sen ruokkimises. Mein ympäristös ei olt kunnollissii karjamaita. Jonkun aikaa lehmät ajettii Villasin sivvuitse, alaluakarin vojenpellol. Jostkii syyst se sit kiellettii, ja sit alettii aijaa yläluakarin kennäil. Karjas kävviit kolhosin ja yksityistalouksien lehmät yhes. Matka laitumel olj hankala ja pitkä. Karjapolkuloi ja teitä ei eriksee olt. Karja ajettii Tuuterkovan kattuu. Se käi silloin ko liikennettä ei olt nimekskää, mitä nyt muutama hevosvoima sinne tänne.

Syksyisin käi karja vähän aikaa lopuks omil peltoloil, ko heinät ja viljat korjattii jo taltee. Apilapellot, ätelä, vettiit lehmii ja paimen sai ollakii tarkkaan, varsinkii silloin ko halla käi. Mont kertaa lehmät kerkiisiit ahmii kylmää apilaa ja turpoosiit. Jos koht appuu ei keritty, olj se lehmän mänö.

Mein musta lehmä, Tsorna, piäsj yhteen syksyyn herkuttelemmaa vähän liikaa pitkäks ajaks. Se kuletettii kiirest kottii ja kävelytettii ympär, ympär jot turpoominen olis lauent. Ko appuu siint ei olt, tulliit kylän miehet auttamaa. Lehmän suuhun pantii tervaa kastettu olkituppo jot se pitj suun auk. Miehet seisoit kahen puolen ja paineliit tahtii vuorotellen sivuloi. Pitj suahha vatsast kaasu lähtemää. Miehil virtais hik otsalt siin työs. Naiset seisoit ympäril valmeen auttamaa, tuomaa ja viemää mitä miehet sannoit. Kaikkiin ilmeet olliit tuskaisen jännittyneet. Jokkainen ajattelj onnettomuuven omal kohallee. Hierominen ja paineleminen ei johtant tuloksee, ja isä pistj piikin kylkee viimoseen toivoon — tuloksetta. Ilmaa ei tult.

Lehmän silmät alkoit muljahella ja se horjui. Silloin isäl tulj tulinen kiire. Hiä juoks kottii sissää ja huaplais suurenkiukaan piält tikarinsa. Olj pelastettava mitä viel olj mahollista — lihat. Lapset ajettii sissää pois tielt ja näkemäst. Tunteet laukesiit, miehet kirosiit ja naiset itkee nyyhkyttiit.

Lihat pitj suahha kiireest linnaa ja rahaks. Ilman lehmää pere ei elämistä voint uatellakkaa. Aikanaa hankittii Omena. Se lypsj hyväst, ruaennan täytee poikimisen jälkee. Elämä tuntui tuasj lähteneen nousuu. Kevväil, vähä poikimisen jälkee, lehmä alkoi muuttuu. Ruoka ei maistunt, maito vähenj ja yhteen uamun se ei ennää noust yllää jaloillee. Vetternar toteis suu- ja sorkkatauviks, ruho pitj hauvvata rutost ettää pellon peril. Liävä desinfioitii. Kopekkaakaa ei korvaukseks suatu. Vahinko olj yksityinen.

Uuven lehmän ostoo pitj koota suur raha ko pohjaks ei jiänt mittää. Jällee kuulusteltii ja kyseltii kylilt myötävii lehmii. Täl kertaa löyvvettii Kesto. Se olj siint omituinen jot piätti maijon, jos ei äitj olt lypsämäs. Ei antant ja sil hyvä. Ko se tulj karjast ni sen suuret utaret häiliit puolelt toisel ja maito roiski. Äitin linnas olles joskus pitj isän männä lypsämää päiväl. Hiä laittoi rievun korviheen ja ja äitin esliinan eteheen ja koittelj sellain petellä lehmää. Ei siint mittää appuu olt. Hiä sai vua tilkan ämpärii maitoo. Sit iltasil äitj lypsj koko miärän.

Kestolkii olj surkee loppu, kerittyään olemaa meil muutaman vuuvven. Liävää sattui pommi ja sit talo paloi. Käin rakennukses ennen palloo ja piästin silloin vitjat sen kaulast pois. — Kesto olj järjestykses seitsemäs lehmä meil ko kuolj tai olj pakko lopettaa. Kerran ko isä olj lähös katsomaa tiijos olevaa lehmää, ni äitj evästi jot »skaparloin lehmää ei osteta, ne ovat pienii ja sittasii. . .» Pienii lehmii alkoi olla yhä usjammas talos paremman puuttees.

Kerran syksyl paimen olj jo lähtent ja vua paimenpoika jäi karjan kans peltoloil. Syksy venäht pitkäks sinä vuon, ja minkä päivän lehmät olliit ulkon, siästyi talven niukka korma. Yöl käi halla ja päiväkii olj kylmä. Pekkolan Mihalvants näk Katakkamiäelt, jot karjaa alkoi kuatuu. Lehmät kellahtiit muahan ja sätkyttelliit sorkkii. Miehil tulj tulinen kiire. Muutama lehmä pitj teurastaa.

Ko paimenpoikaa peräst päin kovisteltii, jot mitä vart hiä ei ajois huutant appuu, ni hiä sanoi luullens lehmiinkii jalkoi palentavan ko ne männiit selälle ja potkiit. Hiäkii lämmitelj sellain!

Pienj skaparjpoika parka.

Helvi Othman

inkeriläisten viesti

TOIMITUS

Päätoimittaja:
Matti Vironmäki, puh. 90-631 285

Toimitussihteeri:
Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin)
Koivikkotie 6, 01620 Vantaa
(toimituksen osoite)

KONTTORI

Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki 61
Puh. 90-793 796 tai 90-8732 095
Postisiirtotili Hki 30636-4

TILAUSHINTA

80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr v. 1986

ILMOITUSHINNAT

1/1 sivu	mk	500 mk
1/2 »	»	300 mk
1/4 »	»	200 mk
Kuolinilmoitukset		100 mk
Kiitos- ym. ilm.		60 mk
Kuva ilmoituksessa		100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA

Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

SIVISTYSSÄÄTIÖ

Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki,
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
puh. 90-631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

KANSIKUVA KERTOO: Vuoleen seurakunnan jäseniä Tukholman kesäjuhlien aikana urheilukentällä. Kuvassa keskellä Inkeriläisten yhdistyksen puheenjohtaja rovasti Matti Vironmäki ja opettaja Eino Vironseppä. — Kesäjuhlien kuvasatoa lisää sivuilla 8—9.

Matti Vironmäki:

UUDEN VUODEN AJATUKSIA

Kirjassaan »*Kirkkautta elämäni arjessa*» kuuluisa norjalainen piispa *Wislöff* kertoo pikkutapahtumista, jotka ovat antaneet hänen elämäänsä kirkkautta. Yhteen tapahtumaan saanen nyt näin uuden vuoden alkaessa kiinnittää huomiotamme.

Se tapahtuma on sattunut koulussa. Piispa oli ollut tervehtimässä oppilaita erään joulun tienoilla. Hän puhui nuorille kuulijoilleen Itämaan viisaista miehistä, jotka olivat nähneet Beetlehemin tähden ja sen johtamina lähtivät etsimään Jeesusta. Piispan puhuessa yhtäkkiä eräs oppilaista viittasi ja kysyi: »Mutta mitä he tekivät pilvisellä ilmalla, jolloin tähti ei näkynyt?»

Piispa ei yhtäkkiä keksinyt vastausta ja saadakseen aikaa ajatella hän kysyi nuorilta: »Mitä te luulette heidän tehneen?» Silloin lapset alkoivat esittää mielipiteitään. Yksi huomautti, että Jumala varmaan huolehti, ettei tullut pilvistä. Toinen sanoi, että miehet ehkä istahtivat ja odottivat, että taivas jälleen kirkastuisi. Kolmannella oli myös oma ehdotuksensa. Viimein kun piispa oli sanomassa oman ehdotuksensa eräs viittasi ja sanoi: »*Minä luulen, että he rukoilivat.*» Tämä oli vastaus, jonka piispa mielihyvin hyväksyi. Hänestä se oli myös yksi kirkkauden hetki elämän arjessa.

»He rukoilivat!» Näin ovat tehneet lukemattomat, kun elämän polku on johtanut pimeään. Eikä pimeän keskelle joutuneita ja pilvisellä säällä vaeltaneita ole ollut vain joskus muinoin Raamatun kertomissa ihmisissä, vaan heitä on ollut valtavat määrät kautta aikojen. Voidaanpa sanoa, että maailmassa ei ole ollut ketään, jonka ei olisi täytynyt kulkea usein pilvisellä ilmalla. Paraskin vaeltaja täällä — tarkoitan meidän Vapahtajaamme — koki pimeät ja pilviset hetket. Mitä hänkin teki? »Hän rukoili, kun vielä oli pimeä», kertoo Uusi Testamentti monessa kohdassa (esim. Mark.).

Rakkaat lukijani! Meillä on alkamassa uuden vuoden taival. Yksityiskohtia siitä, mitä meillä itsekullakin tulee olemaan elämässämme edessäpäin, emme kukaan tiedä. Me tietenkin toivomme, että jokaisella olisi mahdollisimman paljon päivänpaistetta ja kirkkautta elämämme arjessa. Mutta kokemuksesta tiedämme, että »tää maailma on niin kylmä» ja usein on elämän taival pilvinen. Me muistamme, mitä luimme jo lapsena katekismuksesta Lutherin sanoina, että »tämä elämä on murheen laakso». Sitä se on monien kohdalla järkyttävän paljon. On vaikeuksia, huolia ja ties minkälaisia murheita yllin kyllin. Mitä me silloin teemme? Toivottavasti muistamme, että lapsen sanat ovat totta: »He rukoilivat».

Onko siitä apua — voi moni ajatella. On toki, kuten myös kokemuksesta tiedämme. Raamatun sanat myös vakuuttavat meille: »*Minä Herra johdatan heitä, kun he kulkevat rukoillen* (Jer. 31: 9). Tämän olemme varmaan usein kokeneet todeksi elämässämme. Edellämainittu norjalainen piispa myös opettaa: »Ristiin liitetyt kädet ovat elämän syvin salaisuus. Ne

ovat sitä elämän aurinkoisina hetkinä, ja niihin on kätketty voima elämän myrskyissä. Ristityin käsin ei ihminen koskaan eksy. Hän saa rohkeutta odottaa taivaan kirkastuvan ja hän saa rohkeutta kulkea eteenpäin, vaikka ympärillä on vain pimeää. Kun ristin käteni, Jumala ottaa asiani hoivaansa, ja silloin olen turvassa. Mikään pimeä ei voi peittää hänen tietänsä».

VUOSIKOKOUSKUTSU

Inkeriläisten Yhdistys r.y:n sääntömääräinen VUOSIKOKOUS pidetään sunnuntaina 23. maaliskuuta 1986 klo 14.00 Inkerikodissa Karjalatalossa, os. Käpylänkuja 1 Helsinki. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Johtokunnan erovuoroiset jäsenet: Arvo Korkkinen, Anneli Tuohimäki, Vilho Mustonen sekä varajäsen Ida Riipinen.

Puheenjohtaja

KOULUOLOISTA JA LUKEMISEN OPETUKSESTA KELTOSSA

Tämän otsikon alle olen yhdistellyt otteita usean kirjoittajan artikkeleista Inkeri-lehden Kelton numerosta vuodelta 1912. Mielestäni tässä on kiintoisa kappale menneisyyttä opetuksesta yhden seurakunnan osalta Inkerinmaalla.

Välivuodet 1913—1925 jäävät tässä käsittelemättä, koska lähteitä ei ole käytettävissäni. Loppuosan v:sta 1926 ja vuoden 1938 olen omasta muistilokeroistani poiminut ja tuonut lyhyesti esille. — T. J. Borås

Kirkko on Keltossa samoin kuin yleensä kaikissa luterilaisissa seurakunnissa ollut ensimmäisenä ja pitkät ajat ainoana kansanvalistuksen ahjona. Inkerinmaalla luterilainen kirkko on alkuajoistaan lähtien ryhtynyt kansalle lukutaitoa opettamaan. Pappien oli kansaa opetettava ja sen lukutaidon edistymistä kylänluvuilla tarkistettava. Sitä varten asetettiin Ruotsin-vallan aikana tänne ja muihinkin seurakuntiin kappalaispappeja. Mutta paitsi kylänlukusia ja rippikoulua ei näin vähänväkisessä seurakunnassa kuin Keltossa Ruotsinvallan aikana voinut varsinaisista kouluista olla puhettakaan. Jo kirkkoherra J. J. Söderbomin tekemästä tarkastuspöytäkirjasta vuodelta 1797 käy ilmi, että hän, kohottaakseen lukutaitoa seurakunnassa, ei tyytynyt 4-viikkoiseen rippikouluun, vaan piti useasti sitä viisikin viikkoa. Samoin hän piti kesän aikana katkismussaarnoja kuulusteluineen kirkossa ja paastonajan jumalanpalveluksia kylissä. Lukutaidosta sanotaankin tarkastuspöytäkirjoissa, että aikalaiset osasivat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta lukea sekä vastata kysymyksiin ja että nuoriso oli hyvällä alulla Lutheruksen katkismuksen ulkoluvussa. Samoin kirkkoherra Söderbom huolehti tänne ansiotyöhön tulevien Suomen kansalaisten sielunhoidosta ja varsinkin sen nuorison lukutaidosta.

Käy selville, että v. 1855 rovasti I. Sonnyn aikana kirkko perusti koulun ja se sijaitsi Keltonkylässä olleen ravintolan yläkerrassa. Mutta ravintolassa vallitsevan huonon elämän takia koulu muutettiin jo seuraavana vuonna pappilan lähelle olevalle Ollikaisen mäelle, jossa se toimi vuoden 1856—1863. Seuraava lukuvuosi 1863—64 pidettiin koulua taas Keltonkylässä, siellä sijaitsevassa prauleniassa. Tähän asti ei koulu ollut päässyt oikein vakiintumaan, sillä se oli osittain riippuvainen paikkakunnan hovin omistajasta. Vuoteen 1863 asti hovilainen antoikin koululle kortteerin sekä opettajalle hovissa vapaan asunnon. Palkan, vuosittain 20 ruplaa, sai opettaja kirkon kassasta. Vasta kymmenentenä toimintavuonna sai kirkkokoulu pysyvän kodin. Kirkko rakennutti v. 1865 luterilaisen apukassan tukemana koulullensa oman talon hovinomistajan lahjoittamalle maapalstalle Keltonjärven rannalle. Koulun ylläpito myöskin joutui tästälähtien kokonaan kirkon huoleksi aina siihen saakka kunnes se lakkautettiin, ja koululaitos joutui Semstvoin huoleksi. Tästä koulusta mainitaan että sitä vanhemmat ihmiset muistelevat kaihoten, sillä se oli kehittynyt hyväksi opinahjoksi.

Tässä koulussa oli uskonnon opetus tehokasta ja sitä tarkasti ahkeraan seurakunnan kirkkoherra. Luvunlaskua myöskin opetettiin varsin paljon, venäjän kieltä ei tietysti ehditty niin kovin paljoa lukemaan, mutta suomenkielinen opetus oli sitävastoin moninverroin laajempaa. Lisäksi opetettiin maantiedettä, historiaa, luonnonoppia ja piirustusta. Ensimmäiset 10 vuotta oli opettajana Karl Osalanus, lukkarin poika Toksovasta. Koulukasvatuksen hän oli saanut Pietari-Paavalin saksalaisessa koulussa Pietarissa. Osalanus kuoli 1866, ja opettajaksi hänen jälkeensä tuli hänen veljensä Paul Osalanus. Tämä erotettiin huonon käytöksen tähden, ja v. 1867 tuli opettajaksi eräs Elholm, joka kuoli oltuaan tuskin vuoden opettajana Keltossa. Hänen seuraajakseen tuli v. 1868 Juhana Kuivanen, opettaja Pietari Kuivasen poika Kolppanasta. Opettajankoulutuksen hän oli saanut Kolppanan seminaarin en-

simmäisessä oppivuorossa. Kun Kuivanen muutti Vuoleelle lukkarinviran haltijaksi v. 1874, tuli kirkkokoulun opettajaksi Kaarle Juhanan-poika Thalus, lukkarinpoika Kosemkinasta. V. 1876 hänet nimitettiin myös seurakunnan lukkari-urkuriksi. Opettajantointa hän hoiti kirkkokoulun lakkauttamiseen eli vuoteen 1901 saakka ja lukkarinvirkaa vuoteen 1909, minkä jälkeen hän nautti eläkettä. Kiitollisina muistelivat oppilaat entisiä opettajiaan tässä kirkkokoulussa.

Myös pyhäkoulut saavuttivat suosiota, ja niitä olikin jokaisessa kylässä. Yleiset ja rovastikunnittain pidetyt pyhäkoulujuhlat ovat antaneet uutta intoa ja voimaa. Eivätkä Kelton pyhäkoulujen opettajat ole näihin juhliin lähtiessään matkavaivoja säikähtäneet, sillä heitä on aina ollut runsaasti mukana.

Jo rinnan kirkkokoulun kanssa alkoi toimia Semstvon kansakoulu. V. 1880 perusti Semstvo kansakoulun Virkkilän kylän laitaan. Tämän koulun tarkoituksena oli palvella koko valtakunnan laitaosaa, josta matkan pituuden takia ainoastaan harvat voivat käydä kirkkokoulua. Mutta yhä kasvavaa tarvetta eivät voineet enää tyydyttää nämäkään kaksi koulua. Sen tähden perusti Semstvo v. 1892 lisäksi kansakoulun Manuskalan piiriin asettaen sen Suuren ja Pienen Manuskalan keskivälille. Kaksi vuotta myöhemmin sai Saakrovan väkirikas kolkka oman koulun, jota kyläkunnan virallisena nimenä kutsuttiin Oravan kouluksi. V. 1901 joutui kirkkokoulu Semstvon haltuun ja toimi Kelton koulun nimellä kirkkokoulun huoneistossa vuoteen 1907, jolloin se sai oman talon Vanhassakylässä. V. 1902 alkoi kouluverkosto nopeasti kehittyä, sillä sinä vuonna perustettiin kansakoulut Maaslovaan Nevanrannan kylien tarvetta tyydyttämään. Samoin Aution koulu alkoi toimintansa. Seuraavana vuonna avattiin koulu Seltsoissa. Nyt jo Lyysin ujestikin ryhtyi valmistautumaan yleistä oppivelvollisuutta vastaanottamaan. Niinpä avattiin koulu Rosmittalassa 1909, ja seuraavana vuonna alkoivat koulut toimia Hirvosilla ja Häsälässä. Vuokrahuoneissa toimi näistä 14:stä koulusta viisi. Näistä kirjoituksista päätellen ei Semstvojen koulujen ohjelma ole vastannut kansanvalistuksen tarpeita ja vaatimuksia. (Oli kai niin, että näissä kouluissa olisi pitänyt käyttää venäjän kieltä opetuskielenä). Mutta tätä vahinkoa on tuntuvasti lieventänyt se onnellinen seikka, että Kelton lapset ovat Semstvon kouluissakin saaneet nauttia suomalaisten, vieläpä kotoisten opettajien opetusta.

Vasta koulujen näin runsaan lisääntymisen vuoksi on opettajakunnan sekaan tullut vierasta verta. Vanhimpia opettajia oli uuttera ja tunnontarkka Virkkilän koulun opettaja J. Haimi. Hän oli koulun perustamisesta lähtien ollut opettajana ja jo yli kolmekymmentä vuotta kylvänyt sivistyksen siemeniä niin koululapsille kuin aikuistenkin keskeen. Muista omista on opettajana toiminut Saakrovan koulun opettaja Paavo Parkkinen ja hänen seuraajansa Pekka Parkkinen, joka myöhemmin toimi lukkari-urkurina Kelton kirkossa. Vielä kolmannenkin oman opettajan sai Saakrovan koulu P. Hutterista. Aution koulun opettaja Matti Ruotsi alkoi opettajanuransa Manuskalan koulussa. Vanhankylän koulun opettajina ovat olleet P. Hutteri, Alma Thaulus entisen lukkarin tytär, joka sittemmin siirtyi Toksovaan. Sittemmin (1912) oli Vanhassakylässä opettajana Jalmari Parkkinen, myös oman seurakunnan poikia. Muista suomalaisista opettajista on mainittava Hirvosten opettaja K. Kupiainen ja G. Lipiäinen sekä väliaikaisesti toimineet J. Mononen ja E. Haimi. Nämä ovat olleet eri kouluilla opettajina. Myös Seltsoin koululla oli opettajatar L. Iivanainen sekä Manuskalan opettaja A. Rister, ja Kelton koulussa jonkin aikaa toiminut P. Inkinen. Mainittava oli myös virolaissyntyinen Maaslovan koulun opettaja M. Kolk ja Aution opettajatar Erlakas, jotka täydellisesti taitavat suomen kielen ja täyttävät kunnialla suomalaisen opettajan paikan. Sitävastoin uudet, suomen kieltä taitamattomat, viime aikoina tänne tulleet opettajat eivät ole paikallaan suomalaisella paikkakunnalla.

Näin ajattelivat kynäniekat v. 1912:

»Hyvin monia tällainen vähäinenkin koulun käynti on auttanut valistusta saamaan; sitä on sitten jatkettu joko korkeammissa opinahjoissa tai lukutaitoa ja katsontakantaa laajennettu vain lukemalla sanomalehtiä ja lainakirjastoa käyttäen. Kelton lainakirjastoon kuuluu 700 nidettä, ja se sijaitsee pitäjäntuvalla. Se on perustettu 1890, jolloin rovasti Paul Vatanen pani toimeen kansanjuhlan, jossa osa varoista saatiin kerätyksi tähän tarkoitukseen. Kirjastossa on kokojoukko arvokasta ja valistavaa lukemista, ja ahkerasti sitä käytetäänkin. Kirjastoa ylläpidetään lainaajain maksamilla vuosimaksuilla ja kummien antamilla

jatkuu s. 10

PAISTOI PÄIVÄ PAIMENELLE

Kotosii muistoloi Inkerinmualt

Nyt meist olj tult jo kolhoosniekkoi. Olj muutettu elämää sinne kyllää, mis kolhoos olj jo alkant. Suatii vaihtaa meijen kotj yhen kulakkiperreen koin kans. Se kulakkipere olj karkotettu Siperiiaa. Meijen kojst tekkiit jatkoo koulul, miss kohta sen peräst myö kouluikkäist alettii käyvä kouluu. Kesäl mie sain olla paime kolhoosiski. Palkaks sain joka päivält yhen työpäivän ja yhen litran maitoo, sen lisäks yhen kilon voita kuukauves. Se voikilo mänj heti, ku sen sain, meijen perreen maitonormin maksamissee valtiol. Kesäaikan ei kelvant maito, pitj antaa voita mikä ensiks pitj sulattaa ja pohjal seisattunt pit jättää pois. Meitä olj suurpere ja yks lehmä, ni ku miärä olj, jot joka perrees sai olla, olj perettä yks tahe yheksä henkii. Suurii perreitä iha ku sakottiit tällee. Maito ei riittänt sillo valtion normin maksamissee, ku meil sinä kesän ei olt muuta ruokaa ku maijon juomine. Sillo olj ruuan vajavuutta oikee paljo. Vanhemat siskoin olliit kolhoosin pelloil työs. Ku toiset ihmist läksiit kottii lounail, hyö kahe männiit metsäst marjoi etsimää ruuaks itsellee. Jotkut nuapurit, mil olliit lehmät kolhoosin karjas, antoit miul lauventai-lämpösii eyvvääks metsää ku mänin heijen lehmiin perrää. Muistan yhen lauventain vielkii, ku mie siästin evästäin mitä olin suant. Vein sen kottii äitil syötäväks. Äit istu ja syötti rintaa meijen pienel siskol, mikä olj syntynt sinä kesän nälänhättää. Toineki nuoremp siskoin otti palan siint kakkarast. Mie kielsin häntä sitä ottamast, sanoin jot anna äit syöp sen. Äit sano, jot anna hänen ottaa, ku koko päivä on hiäkii olt ilma ruokaa. Kuukaaven peräst sain tuas voikilon mikä olj annettava maitonormin maksamissee. Nyt tätä kirjuttais iha tulloo ves silmää, ku tulloo mielee. Koulus käyves opittii pitkä runo ulkoo Klaus Flemingin ajast. Siin sano Ilkka jot, ei oikeutta maassa saa, ken itse sit ei hanki. Lehmä tulj metsäst kottii, äit lyps sen ja sillee suatii tuas kerra illalista. Nälkäistähä ei nukuta.

Tällee mänj kesä. Yhet nuapurit alkoit lainata meil leipää, mitä sit syksyl annettii heil takasii. Hyö ku olliit uskovaisii ni tahtoit auttaa meitä.

Nyt koht puolee olj se aika ies jot pit jättää syntymäkylät. Esvallat pittiit nii kovvaa huolta meist kaikist mitkä elettii likel Suomen raijjaa ja sen takijaa ois oltu ensimäist uhrit sovan jalois, jos sellane sattuis syttymää. Sen takkee hyö antoit meil turvaset paikat ettäänt Vennäin mualt. Ku sinä keyväin loppu kouluskäymine, ni kohta tuljki lähtö. Myö suatii ottaa keral kaik, mitä meil olj olemas. Mie ku olin olt kolhoosin paime, ni mie jouvuin monen muun kans lehmii ajamaa. Yhteen iltan lähettii karjan kans pitkäl matkal. Lehmät ensalus olliit hyvillää ku piäsiit ulos, alkoit männä ympärsee kiireest ja käivät syömää. Ku myö heitä vua konittii etemäks mänemää, ni sit ne alkoit pelätä ja käivät kaik mölājämmää. Koko yön käveltii lehmiin kans, uamusil tultii Kruusinan asemal. Siel uottel meitä pitkä tavarajuna. Siihe junnaa sulloit meijet kaik, ihmist sekä elläimet, ja kaik se omaisuus mitä kotont olj keral otettu. Vähä kerrallaa läks se pitkä juna liikkeel, alko viijä meitä sinne uutee kotjpaikkaa. Matkal pitj syöttää sekä juottaa elläimii. Lypsääki pitj siel kaiken lian seas, mitä lehmist ulos tulj. Siel uuvel asemal olj meitä vastas se uuven kolhoosin piämies ja hänen kans toisiikii, ketkä näyttiit meil tien mihipäi olj lähettävä lehmiin kans. Käveltii koko päivä ja yöl käytii leppäämää lehmiin kans vähäks aikaa. Joka-ainoa lehmä käi heti makkaamaa, ne raukat olliit kovast väsyneet. Vähä kerrallaa piästii peril uutee paikkaa. Siel tiesiit jo ajat sitt, jot sinne tulloo ihmisii Suomen rajamailt.

Elämine olj köyhää ja kurjaa siel uuveski paikas. Ku oltii vähä keretty tehhä työtä uuves kolhoosis, ni vähä suatii palkkaaki. Näist uusist kotjpaikoist alkoit usjat ihmist männä takasii Pietarin tienoil ja saivatki sielt itsellee vielki uuvemat kotjpaikat. Tulokkaiks meitä alkoit sannoo siel uuves kotjpaikas, mikä kest iha sovan aikoi ast. Ne ihmist, mitkä jäivät sinne ensimäisee uutee paikka, ne kaik saivat sovan aikan vielkii »turvaliseman» kotjpaikan Uralin takant Tumenin alueelt. Sinne on piättynt jo usjan »kuuskulkemine ja auringosajamine». Heijen mualiset majat on peitetty Siperijan mustaa multaa. Mie yks niist »tulok-

jatkuu s. 10

MUISTELEMME KESÄÄ

Viime juhannuksena Tukholman kesäjuhlilla inkeriläinen »hovivalokuvaaja» Viktor Tilkku valokuvasi urheilukentällä juhlakansaa seurakunnittain kuvaan aseteltuina. Kuvat ovat loistavia värikuvia, joiden koko on 20 x 30 cm. Mustavalkoisina ja pienennettyinä ne eivät tietenkään lehdessä pääse oikeuksiinsa, mutta hauska niitä on näinkin katsella alkaneen vuoden Ruotsin kesäjuhlia odotellessa. Nehän pidetään nyt valokuvaajan kotikaupungissa Göteborgissa (Mölndalissa).

jatkoa s. 6

vapaaehtoisilla lahjoilla. Kirjaston lisäksi lukuhalua pitää yllä sanomalehdistö. Inkeri-lehteä leviää täällä 150 kpl, ja Hyvää Sanomaa 450 kpl. Näihin lehtiin omat kansanihmisetkin kirjoittelevat runojaan ja mielipiteitään.»

Rovasti I. Sonny antaa vuodelta 1857 tehdyssä kirjallisessa selonteossa seuraavan lausunnon: »Keltossa kaikilla asukkailla on siveellinen taipumus, luterilaiseen uskoon ja Jumalan pelkoon, mutta ei itsenäisen älykkäisyytensä kehittämiseen. Jumalan tuntemiseen johtaa heitä varhaisimmasta nuoruudesta luterilaisten kirjain lukeminen ja koulunkäynti kirkkoherrojen johdolla. Tämä vahvistaa kaikkia asukkaita evankeelisuudessa, ja jatkuva opetus vaikuttaa yhteiskunnalliseen kotielämään. Lukutaitoa äidinkielellä lapsuusvuosina heille opettavat vanhemmat ja kirkon perustama koulu kirkkoherrain valvonnalla».

Johan Wilhelm Murman, joka toimi Keltto-Rääpyvän kirkkoherrana vuosina 1872—1892, on jättänyt pysyviä jälkiä Keltossa opetuksenkin alalla. Entisenä koulumiehenä hän harrasti palavalla innolla kansanvalistusta. Hän älysi myös, että työ oli alusta aloitettava, ja niin hän sai v. 1874 ensimmäisen kiertokoulun alkuun. Seurakunta palkkasi sitä varten kiertokoulun opettajan. Siitä asti se on ylläpitänyt yhtä kiertokoulua, muutaman ajan kaksikin. Mutta toinen sittemmin lakkautettiin entisen lukkarin jouduttua eläkkeelle. V. 1889 sai kiertokoulu tuntuvan lisäyksen, kun silloisen kirkkoherran apulaisen Paul Vatasen toimesta saatiin Suomen ministerivaltiosihteerin käytettävänä olevasta H. M. Keisarin käsikassasta 400 ruplaa Suomen kansalaisten lasten lukutaidon edistämiseksi. Tämä rahamäärä on Kelton ja Rääpyvän seurakunnalle kirkkoherrain anomuksesta aina uudistettu. Rahoilla palkattiin aluksi yksi kiertokoulunopettaja Suomen kansalaisten lapsia varten kummassakin seurakunnassa, mutta myöhemmin opettajia oli kaksi Keltossa ja yksi Rääpyvällä. Palkan säästöillä on hankittu opetusvälineitä Suomen kansalaisten kiertokouluille.

Alkuaan lienevät kiertokoulut aiotut rippikouluun valmistaviksi laitoksiksi, mutta pian ne, ainakin Keltossa, muodostuivat alkeiskouluiksi. Näissä kouluissa opetettiin lapsille kirjainten tuntemista ja luvun alkeita sekä laulua. Oltuaan muutaman viikon kylässä koulu siirtyi määräviikoiksi seuraavaan kylään. Tästä johtui nimi Kiertokoulu. Viimeisinä aikoina (1912) oli Lyysin kouluneuvosto arvellut niiden toiminnassa olevan jotain valtakunnalle vaarallista, koskapa oli koettanut niitä poliisivoimin sulkea, joten jatkossa ne toimivat kotikoulun tapaisina.

Kiertokoulun yksinkertaiseen ohjelmaan vedoten ei kiertokoulun opettajilta yleensä suurempaa oppia vaadittu kuin tavallisesti ainoastaan, että opettajalla itsellään oli selvä lukutaito ja jonkinverran harjoitusta kiertokoulunopettajaseminaarissa Sortavalassa. Jonkinverran suurempi koulutus on ollut seuraavilla opettajilla: Savolainen, Kautto, Pääkkönen, Laitinen ja Elliläinen. Itseoppineista mainittakoon Matti Roiha, Juhana Anttonen, Antti Toiviainen ja Eeva Kelkka.

---

jatkoa s. 7

kaist» olen sovan aikan kulkent muast muaha ja nyt viimisel joutunt tänne kuningaskuntaa turvalista vanhuutta viettämää.

Nyt oon vanha ja ikkunan luona ——————
—————— niinkuin ennen taas käyn kotihin.

Koti pienoinen Laatokan rannalla
sä mielessäin säilyt ain.
Monet myrskyt oon kulkenut maailman
kuvaas himmennä mikään ei vain.

Kalat ongittiin laineista Laatokan
ne talveksi suolattiin.
Marjat poimittiin laajoista metsistä
ja herkuiksi muovattiin.

Viljat puitiin savuriihissä
niistä ruokkivaa leipää sai.
Kaalit kasvoivat kasvitarhoissa
palopaikoilla nauriit, ai ai!

Sienet kerättiin metsistä talviksi,
niistä terveysruokaa sai.
Perunat ja muut maan antimet
turvas talveksi ruuan ain.

Silloin nälkää ei tarvinnut kärsiä,
kun itse sai ohjata työt.
Kaiken keräsi ihminen itselleen
talven varaks, kun pitkät ol yöt.

»Laatokkalainen»

Koska pappien oli kansan lukutaitoa kylänluvuilla tarkastettava, niin siellä saivat hikoilla eivät ainoastaan lapset, vaan myöskin lukutaidottomien lasten vanhemmat. Kun jo kouluiässä oleva lapsi ei osannut lukea, niin kutsuttiin äiti esiin ja pantiin lukemaan. Ei auttanut naisten peittää huonoa lukutaitoaan syyttämällä heikkoja silmiään, sillä kirkkoherra hankki sellaisten nenälle silmälasit ja sanoi: »Alapas nyt lukea.» Eivät olleet kylänluvut mitään ilonpäiviä varsinkaan laiskoille lapsille. Lukkarin tehtäviin kuului kirkkoherran käskystä jauhaa laiskureita tukasta ja työntää pöydän alle häpeämään. Eräissä kylissä olikin pöydänalus täynnä lapsia kuin kanakauppiaan kori. Vielä tämän vuosisadan alkupuolella peloittelivat äidit lapsiaan: »Vuotaha sie ko pappi tulloo, niin se siul antaa, jos et ossaa lukkee hyväst.»

Myös kirkkoherra J. W. Murman jätti alkuvuosina neljäkymmentä rippikoululasta toiseksi vuodeksi läksyjä oppimaan. Mainitaan myös, että eräs poika sai käydä seitsemän vuotta rippikoulua, ennen kuin pääsi. Pappi oli sanonut: »Et pääse ennen kuin jäkälä päähäsi kasvaa.» Kerran taas oli eräs morsiuspari tullut kihlalle, mutta sulhanen, tuntien lukutaidottomuutensa, pisti varmuuden vuoksi kukon kainaloonsa lepyttäkseen luettajan mieltä. »Vie sie vain kukkosi lukkarille ja pyydä, että hän sinua viikon opettaisi ja tule sitten pappilaan lukemaan», kuuluivat kirkkoherran päättäväiset sanat. Niin sai lukkari kukon hinnasta opettaa huono-oppista ylkää. Tämä kaikki oli asianomaisista oppijoista aikoinaan kovaa, mutta niinpä Keltossa ja Rääpyvällä pysyi siihen aikaan hyvä lukutaito. Se oli Murmannivainajan perintöä seurakunnalle.

Kouluoloista Keltossa 1926—38 voinee mainita, että vielä oli kiertokoulu olemassa, ja se kiersi talosta taloon siellä missä oli senikäisiä lapsia, että eivät vielä kansakoulua olleet aloittaneet, mutta jo seuraavana lukuvuotena sen tekivät. Opettajan muistan. Hän oli vanha mies, jota sanottiin »Savon ukoksi». Hän opetti lapsille kirjainten tuntemista ja tavaamista Virsikirjasta. Tämä lienee ollut 1926 viimeksi, sillä Savon ukko joutui viralta pois huonon käytöksensä vuoksi.

Pyhäkoulua pidettiin myös Vanhassakylässä pyhäkoulunopettajan kotona. Opettajana toimi Simo Jääskeläinen »Henin Simo». Pyhäkoulussa annettiin aina lukuläksyä seuraavaksi kerraksi »Bipliahistoriasta», josta sitten seuraavana sunnuntaina luetettiin sellaisia, jotka jo pystyivät lukemaan. Pyhäkoulua kävivät myös nuoremmat lapset, jotka eivät vielä ottaneet osaa lukemiseen, mutta lauluun ottivat osaa kaikki. Pyhäkoulutoiminta loppui vuonna 1929.

Kansakoulut, 4-luokkaiset, toimivat suomenkielisinä, ja niitä oli perustettu melkein jokaiseen kylään. Rääpyvällä oli nk. kaksiluokkainen koulu, joka oli kansakoululle jatkoa, ja siellä kävi myös kelttolaisia oppimassa. 1928 Kelttoon perustettiin oma kaksiluokkainen koulu, ja se sijaitsi pienessä pappilassa. Opettajina tässä pappilan koulussa olivat Antti ja Aino Hutteri (Aino oli Matti Ruotsin tytär). Opettaja Matti Ruotsi toimi samoihin aikoihin Kelton kirkon lukkari-urkurina.

1932 jaettiin Keltto kolmeen koulupiiriin. Vanhankylän koulupiiriin tulivat kuulumaan seuraavat kylät: Suuri ja pieni Aro, Tauru, Häsälä, Kanninen, Kirkonpelto, Rajala, Seltsoi, Poru, Likolampi, Kolpina, Orava, Saakrova, Tokkari, Hirvosi, Suoranta, Puntala, Jaanila ja Vanhakylä jossa uusi seitsenluokkainen koulu tuli sijaitsemaan. Vanhan koulun jatkoksi rakennettiin uusia luokkahuoneita puretuista kulakkien talojen hirsistä. Autionkylään rakennettiin uusi koulurakennus ja tähän koulupiiriin kuuluivat: Virkkilä, Rosmittala, Lomumäki, Hännikäismäki, Määhnelä, Juoksula, Mustapää, Kankurimäki, Haapaoja, Suuri ja Pieni Manuskala. Nevanrannan kyliä varten perustettiin myös seitsenluokkainen koulu Sarvelan ja Ansarenmäen kylien välillä olevaan entiseen Hoville kuuluvaan rakennukseen. Tähän koulupiiriin tulivat kuulumaan Nevan pohjoisrannalla olevat kylät: Dubrova, Sarvela Anserinmäki, Maaslova, Koski, Karjalankylä ja Valittula.

Nämä uudet koulut saivat nimekseen »Vajaa keskikoulu» (Koulu kolhoosien nuorisoa varten). Siis neliluokkaiseen kansakouluun lisättiin viides, kuudes ja seitsemäs luokka. Uusien kouluiuokkien mukana julistettiin kaikille kouluikäisille lapsille seitsemänvuotinen koulupakko. Alkuvuosina tätä määräystä ei kovin tehokkaasti valvottu, koska viranomaiset eivät pystyneet järjestämään tarpeeksi koulutiloja johon olisivat kaikki kouluvelvol-

jatkuu s. 13

jatkoa s. 11

liset mahtuneet. Toinen suuri vajavaisuus oli huutava pula opettajista, vaikka heitä koulutettiin pikakursseilla (kuuden kuukauden koulutuksella leivottiin ns. korospelkkoja). Monasti näillä kurssilaisilla kurssille mennessä ei ollut edes kansakoulun pohjaopetusta. Tällaisilla opettajilla sitten lievennettiin opettajapulaa, ja oppilasmäärät kouluissa alkoivat lisääntyä. Vielä v. 1935 kevätlukukaudella oli Vanhankylän koulun seitsemännellä luokalla vain kolme tyttöä ja toistakymmentä poikaa lähes kahdestakymmenestä tähän koulupiiriin kuuluvasta kylästä. Mutta alemmilla luokilla oli jo sitä enemmän.

Koulunkäynnin haluttomuuteen lienee suurelta osalta vaikuttanut senaikainen epävarma elämä ja luokkaristiriidat, uskonnonvastainen toiminta myös kouluopetuksessa, pitkät ja vaikeakulkuiset koulumatkat ja erittäin huono vaatetuksen ja ravinnon saanti. Elettiin vain päivä kerrallaan, ei huolehdittu huomisesta. Opetus näissäkin kouluissa tapahtui suomen kielellä. Venäjän kieltä luettiin vain vieraana kielenä 2—4 tuntia viikossa aina vuoteen 1937 asti. Mutta jo 1938, aivan vuoden alusta, suomenkielinen opetus lakkautettiin kokonaan, jopa koulukirjatkin hävitettiin, ja opetus alkoi venäjänkielisenä aivan ensimmäisestä luokasta lähtien. V. 1938 alettiin Kelton hovin pellolle rakentaa uutta koulurakennusta, ja siitä piti tulla Keskikoulu, siis kymmenluokkainen.

KIITOS

Kiitän Seukkoseuraa ja Helsingin paikallisosaston johtokuntaa suurenmoisesta huomaavaisuudesta ja ystävällisestä tervehdyksestä. Muistitte minua hetkellä, jolloin tarvitsin tukeanne. Ajattelen Teitä näillä kiitollisilla säkeillä tervehtien: »Yksin en kulje mä hetkeäkään. . .»

Aili Jukarainen

Muistellaan asutustoimintaa

Sotienjälkeisen asutustoiminnan käynnistämisestä on tänä vuonna kulunut neljäkymmentä vuotta. Asutustoiminnan ja maamme jälleenrakentamisen aikoja kuvaava antologia *Muistellaan asutustoimintaa* on syksyn kirjauutuus.

Kirjan on koonnut *Maaseudun Sivistysliitto* pari vuotta sitten järjestämänsä kirjoituskilpailun sadosta.

Suomen suuri haaste sotien jälkeen oli karjalaisen siirtolaisväestön — yli 400 000 hengen — olojen järjestäminen. Myös rintamasotilaiden, sotaleskien ja orpojen toimeentulo oli saatava kohdalleen. Sodan runteleman maan oloja ryhdyttiin kohentamaan asutustoiminnan avulla.

Muistellaan asutustoimintaa -kirja on tallentanut asutustilallisten muistikuvat elämänolojen murrosvaiheesta. Omin sanoin, itse kerrottuna.

Kirjan kirjoitukset kuvaavat evakkotaipaleelle lähtöä ja kotien menettämistä. Pellonraivaajat kertovat kylmistä tiloistaan, soiden raivuusta, hallan tuhoista ja vihdoin saaduista ensimmäisistä viljasadoista. Ahdasta yhteisasumista ja uusien kotien rakentamista muistellaan myös.

Lopulta kirjan kertomukset ulottuvat uudempiin aikoihin. Haikein mielin asutustilojen isännät ja emännät kuvaavat peltojen pakettiin panoa ja kaupunkiin lähtöä.

Muistellaan asutustoimintaa -antologian julkaiseminen on osa Maaseudun Sivistysliiton asutustoimintaprojektia. MSL on järjestänyt aiheesta vuonna 1982 kirjoituskilpailun sekä yhteistyössä Museoviraston kanssa perinnekyselyn. Asutustoiminnan tieteellistä tutkimusta tekevät Joensuun ja Jyväskylän yliopistot.

*

Mietteitä

Jälkipolvien tärkeä tehtävä on koota eläväksi ja toimivaksi muistomerkiksi menneiden sukupolvien jättämä perintö ja tehdä työtä sen perinnön vaalimiseksi. Kertokoon tämä kansa hajalleen sirotellun heimon elinvoimasta sekä siitä suuresta uhrista, jonka se on antanut joutuessaan lähtemään kotiseudultaan.

Paavo Kähäri

RUOTSIN PUOLELTA

Tervehdys Puolasta

Inkeriläinen ystävämme Lempi Puolasta on muistanut lehteämme aiemminkin. Hänellä on kirjeyhteys Ruotsiin, ja Armas Paakkosen välityksellä on tullut toimitukselle kirje ja pari valokuvaa, jotka kertovat suuresta tapahtumasta Lempin elämässä. A. P. ja toimitus ovat tehneet vain vähän korjauksia kirjeen tekstiin ja lempeästi »suomentaneet» sitä luettavaan asuun. — Mielenkiintoista on nähdä, miten hyvin äidinkieli on yli neljän vuosikymmenen ajan säilynyt täysin vieraassa kieliympäristössäkin.

Nyt laitan 2 valokuvaa. Se päivä oli 8. 6. 85, valtion historiallinen juhla. Valtio ilmoitti kuka oli vihitty v. 1945. Saimme kutsukortin sinne Kulttuuritalolle. Ensiksi ilmoitettiin uudestaan vihityksi (?). Sitten saimme kukkia. Sitten saimme sellaisen muistokirjan, ruohonpäisen (= vihreä), mitä pitää tyttöni kädessään (toisessa valokuvassa, äärim. oikealla). Minun tyttöni on sellainen työläinen, vihkii nuoria pariskuntia, kirjoittaa paksuun kirjaan, kun syntyy vauva; kun joku kuolee, hän pyyhkii pois. Toisessa valokuvassa (s. 15) on meidän vihkimispäivän (40-vuotisen) uudistaminen (?). (Toisessa valokuvassa) hänen päällä on se uniformu jonka antaa valtio. Kaulassa on valtion merkki. Hänen rinnalla (vieressä) on apulainen, mies (ei näy kuvassa). Sitten lasten talosta tulleet lapset lukivat runoja ja lauloivat ja esittivät kaikenlaisia lasten näytelmiä. Se kaikki oli kuin meidän elämäämme? Kaikki kuuluu yhteen: rakkaus, rikkaus, lapsuus, raskuus (vaikeudet), köyhyys ja van-

huus. Oli se niin mukavaa ja sydämellistä ja rakasta katsoa niitä armon lapsia, kun he osasivat niin hienosti sen tehdä. Sitten aikuiset lauloivat äidin laulun, ja niin mukavan. Sitten saimme kakkua ja kupin kahvia, ja musiikki soitti kello 10:een saakka illalla. Meidän koko perhe ja Anni miehensä kanssa olivat mukana.

Sitten 7. 7. 85 oli meidän totinen (todellinen?) 40-vuotishääpäivä. Tyttöni ilmoitti papille. Jumalanpalvelus oli kello 12 päivällä. Me olimme kirkossa ja pappi ilmoitti, että me olemme 40 vuotta parissa (olleet avioliitossa). Kutsui meitä alttarin luo ja uudisti meidän vihin (= vihki uudelleen), ja koko jumalanpalvelus oli meitä varten. Kaikki sanat oli suunnattu meille. Oli se niin ihmeellistä hiljetä, ja niin hienosti urut soivat ja hiljaa laulut. Olimme niin onnellisia. Sitten pappi siunasi meitä etupäiviksi elämän (tuleviksi päiviksi) ja lapsia ja lastenlapsia. Paljon oli väkeä kirkossa, kaikki kuuntelivat hiljaa. Kuulin kuinka ihmiset itkivät, kun ensi kerran oli tällaista sattunut kirkossa. En voinut poistua kirkosta ulos, kun ihmiset ympäröivät meitä pihalla ja onnittelivat, koska minun miestäni enemmän tuntevat; hän kun työskenteli kaupungin konttorissa; nyt tyttöni (työskentelee siellä?). Mie itsekin olin niin hajallani (hämmentynyt); en älynnyt kerrassa mitä tapahtui kirkossa, että se oli meidän juhlajumalanpalvelus.

Pikkujoulu Boråsissa

Boråsin Inkeri-Kerho järjesti perinteellisen pikkujoulujuhlan kerhon mökillä 14. 12. 85. Tupa täyttyi melkein kokonaan, kun 35 ihmistä kuunteli kutsua. Eemelin joulukuusi tervehti meitä kotoisasti, ja Elvin joulupuuro ja Emilian laittama kahvipöytä maistui mainiosti. (Kerhon kolme touhukasta E:tä!) Maria ja Christina ystävineen ilahduttivat kaikkia ruotsalaisella Lucia-ohjelmalla. Kun Arvi istahti urkujen ääreen, niin kajahtivatpa toistenkin laulut paremmin kuin koskaan ennen. Joulupukkikin (kuulemma Aleksanteri-niminen) kuuli laulun, kun sattumalta liikkui tienoilla ja pistäytyi tupaan ja jakeli namupusseja. Aino luki meille raamatusta joulun ilosanoman, ja Eemil runoili samasta aiheesta. Martta ohjaili illan tapahtumia hellin käsin, ja kaikilla oli hyvä olla. Eikö tämä ole elämän maustetta? Kiitos vetäjille! **Jäsen**

Joulujuhla Gävlessä

Vietimme pikkujoulua joulukuun kahdeksantena päivänä Sankt Ankars Husissa.

Lennart toivotti meidät tervetulleiksi juhlaan ja luki jouluevankeliumin. Monivuotinen ystävämme komministeri Woldemar Takkel esitti kirjoittamansa jouluohjelman, soitti pianoa ja lauloi iloksemme. Ohjelma oli monipuolista ja muistutti vanhan ajan joulusta. Viisivuotias Emil seisoi tuolilla kynttilöiden valaiseman kuusen vierellä ja lauloi Staffanin joululaulun. Olimme syvästi liikuttuneita, sillä lapsen kirkkaat silmät loistivat aidosta joulu-ilosta sormien leikkiessä.

Monivuotiset emäntämme Aino ja Martta tarjosivat kahvia ja herkullisia kotileivonnaisia. Vaihdettiin mielipiteitä, ja oli ihanaa olla yhdessä ja kuulla yksinlaulua että kuorotyttöjemme kauniita lauleloita. Kauneimmat joululaulut lauloimme kaikki yhdessä Woldemar Takkelin säestäessä pianolla. Jotkut lausuivat jouluaiheisia runoja ja lukivat joulukertomuksia.

Jouluaamuna meillä oli suomenkielinen joulujumalanpalvelus Staffanin kirkossa, jossa oli runsaasti väkeä. **Helmi Lehtonen**

Joukostamme poistuneita

Juho Tarkiainen, synt. 24. 6. 1909, kuoli 2. 11. 1985 Dalsjöforsissa.

Ajankohtaisia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Tammikuun 1986 kuukausitilaisuus 26. 1. Paikallisosaston vuosikokous 23. 2. 1986 klo 14 helmikuun kuukausitilaisuuden yhteydessä. Kalevalanpäivänä 28. 2. kokoonnumme vanhan tavan mukaan Larin Parasken patsaalle klo 10.00. Maaliskuun kuukausitilaisuus (Inkeriläisten yhdistyksen vuosikokous) pidetään 23. 3. ja huhtikuun tilaisuus 27. 4. 1986 klo 14 Inkerikodissa. Tervetuloa.

SEUKKOSEURA

Kokoontumispäivät kevätkaudella 1986

Tammikuussa 16. ja 30. pv, helmikuussa 13. ja 27. pv, maaliskuussa vain 13. pv, huhtikuussa 3. ja 17. pv ja toukokuussa 8. pv.

Esillä sääntömääräiset asiat.

Johtokunta

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 2 seuraavat tilaisuudet: Pääsiäisjuhla 31. 3. 1986., Helluntaijuhla 18. 5., Mikkelinpäivä 5. 10., Pyhäinpäivä 1. 11. klo 13 (Kivellä klo 12), Joulujuhla 26. 12. Kaikki tilaisuudet paitsi Pyhäinpäivän juhla alkavat klo 14.00. Tervetuloa!

Johtokunta

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta — 25 mk (35 kr)

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot — 18 mk (25 kr)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta — 10 mk (15 kr)

Äänilevyjä
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. — 15 mk (25 kr)
Lauri Santtu
Murrejuttuja — 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro — 30 mk (35 kr)

Inkerin pöytälippuja — 15 mk (25 kr)

Inkerin postimerkkejä sarja — 50 mk (75 kr)

Adresseja — 15 mk (25 kr)

Rintaneula Inkerin vaakuna — 10 mk (10 kr)

Tarra Inkerin lippu — 5 mk (5 kr)

Saatavana Suomesta

Juhani Jääskeläinen
Inkerin kirkon tuho — 70 mk

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.

Saatavana Ruotsista

Isien Usko muistojulkaisu — 10 kr

Kemppi
Fenno-Ingria lauluja — 5 kr
Ristiltä ripille — 10 kr

Aatami Kuortti
Tapahtui Inkerissä
Inkerin kirkon vaiheita
Juhana Inkerinsuomalainen
Aloitettava alusta
Kaikkien hinta Ruotsissa — 25 kr

Eino Hanski
Heimopataljoona — 50 kr

Tapani Sopanen
Ingermanlänning — 60 kr

Uno Hammarström
Ingermanländarna som flydde till Sverige — 30 kr

Viktor Pajunen
Ingermanland – en kort historik — 5 kr

Birger Thuresson
Lilja – flykting – flickan från Ingermanland — 60 kr

Postikortti Haaparannan muistolaatta — 1 kr

Postikortti Örebron muistokivi — 1 kr

Kalevala och de finska folksångens värld — 70 kr

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 2 helmikuu 1986

inkeriläisten viesti

TOIMITUS	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. (90) 892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa (toimituksen osoite)
KONTTORI	Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms. Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095 Postisiirtotili Hki 30636-4
TILAUSHINTA	80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr v. 1986
ILMOITUSHINNAT	1/1 sivu mk 500 mk 1/2 » » 300 mk 1/4 » » 200 mk Kuolinilmoitukset 100 mk Kiitos- ym. ilm. 60 mk Kuva ilmoituksessa 100 mk Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5 (lehden ym. tuotteiden tilaukset)
SIVISTYSSÄÄTIÖ	Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki, Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki Puh. (90) 631 285 Säätiön postisiirtotili 146660-1

KANSIKUVA KERTOO: Miikkulaisten Alakylän Vironmäen koulun oppilaat sekä opettaja Peuramäki koulun rappusilla keväällä 1917 koulun loputtua. Alimmaisena vasemmalla istuva »jefreittari» on kuvan lähettäjä, opettaja Eino Vironseppä Salosta. Kuvan omistaa Matti Mylläri, joka on opettajan oikealla puolella.

Erään inkeriläisen uskollisen palvelijan muistolle

Helsingin eteläisessä osassa lähellä Viiskulmaa sijaitsee Pelastusarmeijan neljännen osaston toimintakeskus. Allekirjoittanut on siellä käynyt usein puhumassa ja tällöin aina kertonut jotakin inkerinsuomalaisista. Erään käynnin jälkeen sain »Sotahuuto»-lehden (n:o 7/1981), jossa on mielenkiintoinen kirjoitus erään »kirkkauteen ylennetyn Inkerin tyttären elämästä». Kirjoituksen otsikkona ovat sanat »Brigadööri Aune Kössi ylennetty kirkkauteen». Kirjoitus, jonka ovat laatineet työtoverit ML ja JH, julkaistaan seuraavassa:

Ensimmäisen maailmansodan myrskyt pakottivat monet heimolaisistamme Inkerinmaalla pakenemaan vallankumouksen kauhuja ja väkivallan tekoja ja lähtemään tuntemattomalle taipaleelle ja moniin vaaroihin, joista selviytyminen monen kohdalla oli suoranainen ihme. Orpoina ja kodittomina monet heistä vähitellen juurtuivat tähän maahan ja löysivät täältä kodin. Inkeriläiset ovat olleet tunnettuja syvästä uskonnollisuudestaan, heillä on ollut paljon annettavana meidän maamme hengelliselle elämälle. Pelastusarmeijasta monet inkeriläiset löysivät hengellisen kodin, ja pelastusupseereinakin heitä on muutamia ollut, tunnetuimpina Kössin sisarukset, Aune ja Vappu.

Heistä jälkimmäinen ylennettiin kirkkauteen lokakuussa 1978, ja runsaat kaksi vuotta myöhemmin sai vanhempi sisar brigadööri Aune Kössi seurata sisartaan. Hänet ylennettiin kirkkauteen 27. tammikuuta 1981 Nurmeksen sairaalasta. Hän oli syntynyt Miikkulaisen kylässä Inkerissä 27. huhtikuuta 1906 ja olisi siis täyttänyt pian 75 vuotta.

Kadettikouluun Kössin sisarukset tulivat Käkisalmen osastosta Laatokan rannalta syksyllä 1930 ja Aune sai ensimmäisen määräyksensä toukokuussa 1931 kapteeni Hilma Hiltusen avustajaksi Helsingin VI osastoon. Siitä alkoi kolmekymmentäkuusi vuotta kestänyt yhtäjaksoinen kenttäpalvelus, joka vei Aune Kössin etelästä pohjoiseen ja idästä länteen kautta koko Suomenmaan. Avustajana hän ehti olla kaikkiaan kymmenessä osastossa, kunnes elokuussa 1940 hän sai määräyksen osaston johtajaksi Orimattilaan. Kahdessakymmenessäyhdessä osastossa hän ehti olla johtajana, ja nämä määräykset veivät hänet Järvenpäästä Kemijärvelle ja Pietarsaaren II:sta Nurmekseen. Viimemainitusta paikkakunnasta tulikin sitten hänelle ja Vappu-sisarelle eläkevuosien kotipaikka. Kaunis ja kodikas omakotitalo ja suurella rakkaudella hoidettu puutarha olisi tarjonnut rauhaisan tyyssijan leppoisalle elämänillalle, eikä kenelläkään, jolla on edes vähäinen aavistus siitä, mitä kenttäupseerin työ monasti pienissä osastoissa noina vuosikymmeninä vaati, olisi ollut mitään sitä vastaan, että nämä Herran palvelijattaret olisivat vain nauttineet hyvin ansaituista lepovuosista. Mutta niin ei ollut kummankaan kohdalla, vaan vasta viimeinen iltahuuto antoi heille oikeuden lepoon asettumiseen, eli niinkuin Nurmeksen kirkkoherra asian ilmaisi, vasta kirkkauteen ylentäminen merkitsi lopullista eläkkeelle siirtymistä. Ja se minkä hän oli sanonut nuoremmasta sisaresta vastaavassa tilaisuudessa, sopi varmaan joka kohdaltaan vanhempaankin: Koko Nurmes tunsi hänet pelastusarmeijalaisena, joka palveli ja auttoi, rukoili ja lauloi, keräsi ja edusti. Nyt ovat pienen kodin ovet suljettuina, »profeetan kamari», jossa niin moni matkustava upseeritoveri sai levätä matkan vaivoista, on kylmillään ja nuori pelastusupseeri naapurina olevassa osastossa tuntee menettäneensä arvokkaan tuen, uskollisen kokouksissa kävijän, joka vielä lähtöään edeltävänä sunnuntaina oli ollut todistajan paikallaan.

Siunaustilaisuus oli Nurmeksessa sunnuntaina 15. helmikuuta, ja siunauksen toimitti lääninrovasti Leevi Merikallio. Mikä sen paremmin soveltuikaan siunauspuheen tekstiksi kuin: »Hyvä on, sinä hyvä ja uskollinen pal-

velija. . .» Luonnollista oli myös, että siunauspuheessa samoin kuin monissa muissa sinä päivänä lausutuissa muistosanoissa puhuttiin molempia sisaruksia muistellen — niin yhteen he nurmeslaisten ajatuksissa kuuluivat. Heillä molemmilla oli ihmisiä palveleva rakkaus. Heidät nähtiin siellä, missä ihmiset kohtasivat toisiaan. He olivat kuin mitalin kaksi puolta — eikä kumpikaan ollut nurja puoli. Kaikki heidän lahjansa oli annettu Herran käyttöön.

Rukoushuoneella pidettyyn muistotilaisuuteen kokoontuivat omaisten ja sotilastovereiden ohella monet ystävät läheltä ja kaukaa. Kotiliitonsihteeri Kerttu Pelkonen muisteli Aunea esirukoilijana. Herätys Nurmekseen oli hänen erityinen rukousaiheensa — ja Jumala on luvannut kuulla vanhurskaan rukouksen. Kotiliittolaisille hän oli kuin äiti, eikä ihme, että he nyt kyselivät, kuka täyttää hänen paikkansa. Kenttäkersantti Lempi Virtanen puhui suuresta todistajien pilvestä, siitä suuresta joukosta, johon Aune Kössi nyt on liittynyt. Tyhjiö meidän ympärillämme syvenee, kun rakkaamme yksi kerrallaan kutsutaan pois. Mutta Jumala on luvannut olla uskollinen. Risti yksin kestää, ja sen kautta saamme käydä omistamaan taivaan rikkauksia, jotka Jeesuksen Kristuksen kautta meille kuuluvat. Brigadööri Kössin avustaja Voikkaan osastossa, Ida Juntunen lauloi kristallivirrasta ja uudesta Jerusalemista ja kertoi myös siitä ajasta, jolloin hän tuli mukaan Pelastusarmeijaan Aune Kössin ollessa määrättynä Lohjalla. Hän oli kiitollinen ajasta, jolloin oli saanut olla kasvamassa tämän vilpittömän Herran palvelijattaren rinnalla. Lääninrovasti Merikallio puhui tässäkin tilaisuudessa ja muistutti, että hyvä kilvoitus ja pitkäkään työkausi ei ole ihmisen omaa ansiota, vaan hänen osakseen tullut ansaitsematon armo. Aune Kössiä ajatellen nyt on tullut aika kiittää Jumalaa, että lintunen oksalta pudottuaan on pudonnut Taivaallisen Isän käsiin.

Kenttäsihteeri everstiluutnantti Toivo Pohjavirta oli tullut edustamaan päämajaa. Hän puhui muistotilaisuudessa ja johti myös illalla pidetyn muistokokouksen osastolla. Jo aikaisemmin mainittujen lisäksi puhuivat myös nuorisokersantti Toini Toivanen sekä Helena Niiranen, jotka osaston nuoria edustaessaan muistelivat Aune Kössiä nuorten ystävänä, joka erityisesti rukoili nuorten puolesta. Osaston johtaja, luutnantti Mirja Laukala myös tunsi menettäneensä esirukoilijan ja korvaamattoman naapurin.

MaVi.

Lehtemme toimitussihteeri vaihtuu

Yli kymmenen vuotta Inkeriläisten Viestin toimitussihteerinä toiminut Anja *Luoma* jättää omasta pyynnöstään tehtävänsä. Hänen tilalleen uudeksi 1. 3. 1986 alkaen on lupautunut teologian maisteri *Ilkka Pyysiäinen* Espoosta. Hän on inkeriläissyntyisen ylivahtimestari Juho Pyysiäisen poika ja monille jo tutun teologian tohtori Markku Pyysiäisen veli. Ilkka Pyysiäisen osoite on *Matinkartanontie 2 C 30, 02230 Espoo,* jonne siis lehteen tarkoitetut ilmoitukset, kirjoitukset ym. on tästä lähtien lähetettävä.

Anja Luoman olemme oppineet tuntemaan henkilönä, joka on erittäin kiitettävästi hoitanut toimitussihteerin tehtävät. Inkeriläisten yhdistys ja varmaan kaikki lukijamme ovat olleet tyytyväisiä ja iloisia Anja Luoman työstä. Olisimme toivoneet, että hän olisi voinut vielä jatkaa monia vuosia, mutta yllämainittuun ratkaisuun hän on päätynyt. Kiitokset hänelle työstään!

Lehtemme päätoimittajana toimii edelleen allekirjoittanut, mikäli terveydelliset syyt eivät pakota eroamaan. Lehden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut ja eri tuotteiden myynti hoidetaan edelleen konttorissa: Inkeri-koti, Karjala-talo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, jossa asiat hoitaa Anneli Korkkinen. Konttorin puhelimet: (90) 793796 ja (90) 8732095.

Matti Vironmäki

Eero Rautajoki:

SUKUTUTKIMUKSESTA

Eräs ystäväni antoi käyttööni kahden sukunsa henkilötietoja, jotka hän oli kirjoittanut talteen muististaan. Luettelossa on 172 (88 + 84) henkilöä. Tästä huomaamme, että Inkeristä on saatavissa tietoja sukututkimukseen, vaikka kaikki tarvittavat asiapaperitiedot puuttuisivat.

Tällaiseen työhön voi liittää syntymä- ja kuolinajat sekä -paikat, talonnimet, ammatit, viljelyalat, puolisot, sisarukset ja tietysti alenevan polven lapset.

Sain myöskin kokoon erään toisen henkilön sukujen tiedot. Tästä muodostui peräti 332 (202 + 130) hengen suvusto. Kun tietoja täydennettiin varsin pitkältä ajalta, päästiin sukututkimusten keinoin esi-isiin, jotka olivat syntyneet noin v. 1680 ja 1740. Näistäkään henkilöistä ei ole asiakirjoja, mutta suvuissa oli säilynyt tarinoita, joista päädyttiin em. vuosilukuihin.

Hyvin vanhoja tietoja on yleensä vaikea täydentää muilla tiedoilla kuin historian kirjoista saaduilla. Sitä vastoin noin 1890-luvulla syntyneiltä on saattanut jäädä joitain asiapapereita: koulu- ja rippikoulutodistuksia, työtodistuksia, muistikirjoja, henkilötodistuksia jne. Tällaiset paperit voi liittää ao. henkilön kohdalle esim. vaikkapa sivujen 47 ja 48 väliin. Toinen mahdollisuus on siirtää ne tutkimuksen loppuun ja numeroida vaikkapa sivuiksi 471, 472 . . .

Mielenkiintoista on myöskin katsella minkälaisia sukunimiä omaan sukuun tulee. Alussa mainitsemani kaksi sukua saa yhteensä 19 (12 + 7) sukunimeä luetteloihinsa. Tietysti monet nimet ovat saattaneet suvusta jo loppua ja nykypolviin tulee mukaan vierasperäisiä sukunimiä.

Mainitusta toisen henkilön suvuista löytyy nimiä 35 (26 + 9). Näistä kaikista kertomistani suvuista, yhteensä 54 sukunimeä, on Inkeristä asti vierasperäisiä (ei venäläisiä) 13, joista pari eestiläistä.

Usein nimen kirjoitustapa on hieman epäselvä. Pikkutarkat henkilöt saattavat kirjoittaa nimensä Antti Andreas, »koska se oli niin papinkirjoissakin». Tämä on kuitenkin vain sitä arkistojen harhaa. Inkerissä ja Suomessa on papisto aikanaan nojannut ns. sivistyskieliin, mikä on vaikutusta alueitten pitkistä miehityskausista ja suuntauksista.

Kukapa enää nykyisin haluaisi matkia papinkirjoja esim. seuraaviin muotoihin, jotka olen Inkeristä löytänyt: Carjalainen (1758), Liückonen (1736), Ticka jne.

Mainitsemisen arvoinen on myöskin sukunimi Hempetti, joka löytyy vuodelta 1911 seuraavissa muodoissaan: Hömpötti, Himpotti, Höpötti ja Himpötti. Olen merkinnyt myöskin talteen muodon Hämböt, joka lienee ollut kirjoihin merkkaajan mielestä hienompi muoto.

Ehkä asiaa valaisee myöskin tieto, että Inkerissä oli sukunimi Tiikki. Se tarkoitti kaivettua lampea, ja nimi oli ihan suomalainen. Kuitenkin sitäkin on »muotoiltu», ja papinkirjoista löytyvät muodot Diikki ja Diick sekä Louhelaisen luettelosta Diik. Suomalaiseen muotoon Louhelainen kirjoittaa nimen vasta nimenä Tiikkiläinen. Se ei näytä kuitenkaan viittaavan enempää sen nimiseen Inkerin kylään kuin Suomeenkaan ja onkin todennäköisesti tullut käyttöön tiikin rannalla asumisesta.

Sukututkimukseen ei kannata laittaa valokuvia tekstisivujen joukkoon. Vanhat kuvat ovat usein paksumpia kuin muut sivut ja ne muotoilevat kokonsa mukaan kirjoitussivuja. Sitä vastoin erilliskansio selostuksineen on paikallaan.

Monia lisätietoja voi löytää valtionarkistosta (VA), matrikkelikirjoista ym. VA:ssa ei ole tietoja kuin noin joka toisesta Inkerin seurakunnasta. Eräitä vanhoja matrikkeleita on vaikea löytää, koska niiden painosmäärät ovat olleet pienet ja niitä on tarpeettomina hävitetty. Se on usein vanhan kirjan kohtalo.

Tällä lyhyellä artikkelilla koetin vain sanoa, etteivät tiedot juuristamme ole kokonaan arkistojen varassa. Joskus ensimmäisen esi-isän (tai -äidin) tiedot loppuvat niin, että kuluu usea sukupolvi (sukupolvi noin 30 v) ennen kuin löytyy lisää tietoja. Aina kannattaa kysellä lisätietoja varsinkin vanhemmilta sukulaisilta. Satuin saamaan mm. erään etunimen talteen yli 300 vuoden takaa, vaikka luulin tietojen antajien sen jo lopullisesti unohtaneen. Vaikkei meillä olisikaan mahdollisuuksia päästä sukuamme taaksepäin näin pitkään, pidän 150 vuoden tallennuksia jo erittäin hyvinä. Nehän jäävät meiltä seuraaville polville.

Pentti Kaitera:

Suomen heimoja yhdistämässä

Professori Pentti Kaitera on poissa. Hän siirtyi tuonpuoleisiin 8. 6. 1985. Hänen ruumiinsiunaustilaisuudessaan Munkkivuoren kirkossa tuli voimakkaasti esille, miten Pentti Kaitera oli ollut monipuolisesti suurten linjojen mies. Hän oli myös inkeriläisten suuri ystävä ja teki paljon hyväksemme. Hän kuului Inkeriläisten Sivistyssäätiön perustajajäseniin ja oli hallintoneuvostomme jäsen loppuun asti. Hänen muistokseen julkaistu kirja »Mies joka siirsi Pohjois-Suomen tiedon ja tekniikan aikaan» ilmestyi äskettäin joulun edellä. Siihen teokseen Pentti-ystävämme ehti kirjoittaa luvun »Suomen heimoja yhdistämässä», joka oheisena julkaistaan vielä lehdessämme.

Toisen maailmansodan alussa Saksa ja Neuvostoliitto solmivat hyökkäämättömyyssopimuksen ja kauppasopimuksen. Niihin liittyi luottamuksellinen pöytäkirja, jonka mukaan Neuvostoliitto ei aseta mitään esteitä intressialueellaan asuville Saksan kansalaisille ja muille saksalaista syntyperää oleville, kun nämä haluavat muuttaa Saksaan tai saksalaisten etupiirille.

Sopimukset määrittelivät kummankin valtion etupiirit ja Hitler aloitti välittömästi valmistelut saksalaisten evakuoimiseksi Virosta ja Latviasta. Nämä toimenpiteet johtivat 13 000 Viron ja 50 000 Latvian saksalaisen muuton Kolmanteen valtakuntaan jo vuonna 1939. Tammikuussa 1941 Saksaan siirtyi vielä 16 000 näiden maiden kansalaista, jotka sukulaisuussuhteiden tai muiden syiden takia katsottiin olevan saksalaisia.

Liettuasta siirtyi Saksaan noin 50 000 saksalaisperäistä kansalaista vuonna 1941 tammikuussa solmitun sopimuksen nojalla. Saksalaisten halu yhdistää Euroopan väestöjä suuremmiksi kansallisuuksiin perustuviksi kokonaisuuksiksi johti suomalaisille esitettyyn ajatukseen Leningradin rintaman alle joutuneiden inkeriläisten siirtämisestä Suomeen.

Inkeriläiset ovat Leningradin alueelle muuttaneita suomalaisia, joista suurin osa oli säilyttänyt evankelisluterilaisen uskonsa. Osa, inkerikot, kuului kreikkalaiskatoliseen kirkkoon.

Sotatoimien alkaessa inkeriläisiä arvellaan olleen koko Inkerin alueella yhteensä noin 200 000. Inkerikkoja lienee ollut noin 20 000. Saksalaisten väestölaskennan mukaan heidän valtaamillaan alueilla asui noin 60 000 inkeriläistä, suurin osa naisia ja lapsia, koska venäläiset olivat vieneet asekuntoiset miehet sotavoimiinsa. Vain joka viides Inkeriin jäänyt oli mies ja vain 70 prosenttia kuului ikäryhmään 15—65 vuotta.

Inkeriläiskysymys otettiin ensimmäisen kerran virallisesti esille Suomen ja Saksan välillä vuoden 1941 marraskuussa. Saksalaisten siirto Baltian maista emämaahan oli saanut Suomen Berliinin suurlähettilään Kivimäen vakuuttuneeksi, että saksalaisten ajatukset suomensukuisten kansojen yhdistämisestä voitiin toteuttaa. Kivimäki oli myös vakuuttunut, että Saksa lyö Neuvostoliiton perusteellisesti, joten suomalaiset voitaisiin saattaa yhteen ilman suuria vaikeuksia.

Pääministeri Rangell käsitteli inkeriläiskysymystä valtiopäivillä niinikään marraskuussa 1941. Hän totesi, että »Neuvostoliiton kansojen vankeudessa viruu heimokansoja, joiden kohtalo on moninverroin kovempi kuin Eestin, eli inkeriläiset».

Hyökkäyssodan aikana joulukuussa 1941 saksalaiset painostivat Suomea ottamaan vastaan 50 000 inkeriläistä. Heidän esityksensä mukaan siirto piti aloittaa kun Suomenlahti jäätyy. Tarkoitus oli kävelyttää inkeriläiset tai kuljettaa heidät autoilla jäätyneen meren yli. Suomalaiset kuitenkin viivyttelivät, sillä ajatus oli mahdoton. Siirto jäi tässä vaiheessa suorittamatta.

Pelkkä suomen heimon ideologia ei riittänyt käynnistämään siirtoja. Tarvittiin myös humanitääriset ja työvoimapoliittiset syyt.

Olosuhteet saksalaisten miehittämällä alueella olivat epätoivoiset. Aikaisemmin Suomeen siirtyneiden inkeriläisten johtajat muodostivat vuoden 1941 lopulla ns. Inkerin asiain hoitokunnan selvittämään Inkerin tilanteen todellisuutta. Tammikuussa 1942 hoitokunnan esityksestä lähetettiin alueelle tutkimuskomissio lehtori Lauri Pelkosen johdolla. Valtiovalta rahoitti matkan saatuaan ensin lu-

van tutkimuksiin Berliinistä. Tutkimuskomission matkakertomuksessa todetaan, että noin 6000 inkeriläistä elää erittäin vaikeissa olosuhteissa. Heidän keskuudessaan oli havaittu nälkiintyneisyyttä, nälkäpöhöä ja nälänhätää. Sen lisäksi kymmenentuhatta inkeriläistä eli niukasti nälkärajan yläpuolella. Suurelta osalta Inkerin väestöä puuttui kunnolliset vaatteet ja asumukset.

Ravintohuollon heikko tilanne johtui ennen kaikkea siitä, että alueelta lähteneet neuvostoliittolaiset olivat vieneet inkeriläisten kotieläimet mukanaan. Tilalle tulleet saksalaiset olivat taas takavarikoineet muut ruokavarastot hoitaakseen oman muonituksensa. Saksalaisten oman huollon käynnistyttyä ei inkeriläisille järjestetty lisäruokaa, sillä saksalaiset eivät katsoneet voivansa huolehtia vallattujen alueiden asukkaista. Tutkimuskomission mukaan tilanne ei näyttänyt parantuvan ja se epäili sen jatkuvan vielä seuraavaan vuoteen, koska mm. siemenviljasta oli pulaa.

Komissio esitti humanitäärisin perustein, että Suomi ryhtyisi auttamaan inkeriläisiä ja laati sitä varten avustussuunnitelman. Se ehdotti nimenomaan heikoimmassa asemassa olevien inkeriläisten siirtoa alueelta pois, mieluiten Suomeen.

Vuoden 1942 avustustoimet olivat kuitenkin pieniä ja satunnaisia. Ensimmäinen varsinainen väestönsiirto tapahtui lokakuussa, kun Sosiaaliministeriö toi maahamme viisisataa inkeriläistä lasta. Tietoisuus inkeriläisten asemasta kasvoi Suomessa ja se sai täällä saksalaisten kannalta kiusallista julkisuutta. Se tuotti vähitellen tuloksia siten, että saksalaiset tulivat yhä myötämielisemmiksi siirrolle Suomeen.

Suomen kirkon Inkeriin lähettämät henkilöt ilmoittivat, että keväällä ja kesällä 1942 alueella kuoli noin 3000 ihmistä nälkään ja sairauksiin. Sen lisäksi saksalaiset olivat ottaneet tuhat miestä sotavoimiinsa hevosmiehiksi ja noin 2000 oli viety Saksaan maataloustöihin. Viroon oli siirtynyt kaikkiaan 18 000 inkeriläistä, joista satoja kuoli heille rakennetussa Kloogan leirissä.

Pentti Kaitera tuli inkeriläissiirtoon mukaan luultavasti lokakuussa 1942. Hän perehtyi asiaan ja hänen varsinainen tehtävänsä, Suurtalkoot, alkoi jäädä hänen toimissaan taka-alalle. Marraskuussa hän kävi esittelemässä asiaa presidentti Rytille, joka antoi hänelle tukensa. Tästä syystä Kaitera katsoi, että hänellä oli poikkeukselliset valtuudet ja hän toimi asiassa varsin suorasukaisesti.

Viralliseen päätökseen inkeriläisten siirron organisointi saatiin joulukuussa. Valvovaksi elimeksi tuli maisteri Lauri Puntilan johtama Väestönsiirtovaltuuskunta. Samalla muodostettiin uusi komissio, jonka puheenjohtajana toimi tohtori Vilho Helanen. Siirron suorittamisen kannalta keskeinen ratkaisu oli kysymyksen siirto Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriöön, joka teki asiasta työvoimakysymyksen. Ministeriöön perustettavan Väestönsiirtoasian keskustoimiston päälliköksi Valtioneuvosto määräsi Pentti Kaiteran. Päätös annettiin 1. 12. 1942. Päätökseen ei sisältynyt ohjeita tehtävän suorittamiseksi, vaan Kaiteran oli luotava koko organisaationsa ja toteutettava siirto lähtien tyhjästä.

Suomen hallituksen asenteen muutoksen perimmäinen syy lienee ollut maassa vallitseva huutava kotirintaman työvoimapula. Inkeriläisten siirto naamioitiin edelleen heimoaatteeseen, mutta se ei vaikuttanut saksalaisiin, joilla oli täsmälleen sama ongelma. Tilanne Baltian rintamalla oli muuttunut. Rintama oli hetkeksi vakiintunut ja sen hoitamiseen tarvittiin myös siviilityövoimaa. Siksi Leningradin piiritysarmeijan johto oli asettunut vastustamaan aikaisemmin kannattamaansa inkeriläisten siirtoa.

Suomalaiset solmivat tammikuun 12. päivänä 1943 saksalaisten kanssa sopimuksen, jonka mukaan Suomeen voitaisiin siirtää 12 000 Viroon muuttaneista inkeriläisistä. Neuvottelut jatkuivat vielä pari viikkoa, kunnes osapuolet sopivat, että tähän joukkoon sai kuulua 8000 työkykyistä miestä ja naista.

Saksalaiset ja suomalaiset sopivat, että siirto perustuu vapaaehtoisuuteen ja kaikki tänne muuttaneet allekirjoittivat sopimuksen, jossa he totesivat tulleensa omasta tahdostaan.

Siirron suorittamiseksi perustettiin Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriöön Väestönsiirtoasian keskustoimisto, jonka johtoon määrättiin Pentti Kaitera.

Inkeriläisten siirron organisaatioon kuului Vilho Helasen johtama Tallinnan yhdyselin, Kaarlo Kaiteran johtama Hatsinan vastaanottotoimisto Inkerissä, Kloogan kokoamisleiri Virossa laivauksia varten ja varatuomari Erkki Tuulen johtama yleinen toimisto Helsingissä. Inkeriläisten vastaanottosatamaksi valittiin Hanko, josta siirtolaiset ohjattiin lukuisiin eri

jatkuu s. 10

Muistelemme kesää . . .

Tukholman kesäjuhlien kuvasatoa

(Ks. myös tammikuun numero)

jatkoa s. 6

puolille maata sijoitettuihin karanteenileireihin.

Leirit perustettiin, koska inkeriläisten leireillä oli useita pilkkukuumetapauksia, ja haluttiin varmistaa, että kulkutauti ei leviä Suomeen. Leireillä inkeriläisten sijoituspaikat jaettiin työvoimaa anovien viljelijöiden tarpeen mukaan. Näin haluttiin antaa siirtolaisille mahdollisimman hyvät lähtökohdat yhteiskunnassa. Leireillä annettiin myös koulutusta ja valistusta, jonka tavoitteena oli auttaa inkeriläisiä sopeutumaan Suomeen.

Tammikuun sopimuksen mukaiset 12 000 inkeriläistä siirrettiin maahamme maaliskuun ja kesäkuun välisenä aikana 1943. Tuona aikana Suomeen tuli yhteensä 22 050 inkeriläistä kaikkiaan 65 kuljetuksessa.

Neuvottelut työkykyisten määrästä alkoivat uudelleen jo toukokuussa, sillä luvatun 8000 asemesta heitä löytyikin vain 5000. Neuvottelut aloitettiin Berliinissä, jonne Pentti Kaitera matkusti. Esille otettiin mm. Puolassa ja Saksassa olevien inkeriläisten siirtäminen Suomeen. Tämä neuvottelu johti tulokseen jo heinäkuussa. Danzigiin perustettiin kauttakulkuleiri ja Keski-Euroopasta siirtyi Suomeen noin 2700 inkeriläistä.

Berliinin neuvotteluissa esitettiin työkykyisten määrän korottamista kahdeksasta kymmeneen tuhanteen ja että siirrettäviin inkeriläisiin luettaisiin kaikki työkykyisten sairaat tai työkyvyttömät perheenjäsenet. Saksalaiset suostuivat tähän suunnitelmaan vastoin Leningradin alueen armeijansa johdon tahtoa ja sopimus solmittiin heinäkuun 16. päivänä. Käytännössä se merkitsi koko saksalaisten valtaaman alueen inkeriläisväestön siirtämistä Suomeen.

Siirron jälkimmäinen vaihe saatiin päätökseen talvella 1944. Suomeen tuli näiden siirtojen aikana yhteensä noin 63 000 inkeriläistä, joista suurin osa ehti olla maassamme vain vuoden.

Työvoimapula helpotti inkeriläisten sijoittamista elinkeinoelämään. Samoin sota-ajan epänormaalit yhteiskuntaolot. Niinpä helmikuun alussa 1944 ilmoitettiin, että 70 prosenttia maahan tulleista oli saanut työtä ja tuli toimeen omilla ansioillaan. Suurin osa inkeriläisistä asettui Lounais-Suomeen. Osittain tämä johtui karanteenileirien sijainnista, sillä lähiseutujen asukkaat osasivat ensimmäisenä hyödyntää käytettävissä olevat voimat. Silti inkeriläiset levisivät laajalle alueelle. Heitä oli yli 500 kunnassa, joka on noin 80 prosenttia sen aikuisesta kuntien määrästä.

Sotaonnen kääntyminen oli ilmeistä ja inkeriläiset alkoivat tuntea huolta tulevaisuudestaan. Syyskuun kymmenentenä päivänä 1944 heidän edustajansa tiedustelivat Suomen hallitukselta sen kantaa inkeriläiskysymyksessä. Sisäministeriö ilmoitti, että ne inkeriläiset, jotka haluavat jäädä Suomeen, voivat rauhan tultua tehdä niin. Muille annetaan mahdollisuus muuttaa vanhaan kotimaahan Neuvostoliittoon. Tämä kanta tyydytti inkeriläisiä ja he ilmaisivat sen kiitossähkeellä Mannerheimille.

Syyskuun 19. päivänä solmittu rauha sitoi kuitenkin Suomen hallituksen kädet. Sopimuksen 10. artikla sanoi, että »Suomi sitoutuu viipymättä luovuttamaan Liittoutuneiden (Neuvostoliitto) Ylimmälle Sotilasjohdolle kaikki ne hallussaan nykyisin olevat neuvosto- ja liittolaisvangit sekä myöskin ne Neuvostoliiton ja Liittoutuneiden Kansakuntien kansalaiset, jotka on internoitu ja tuotu väkisin Suomeen, palautettavaksi heidän kotimaahansa». Artikla koski myös inkeriläisiä.

Artikla vaati, että inkeriläisten palauttamiseen oli ryhdyttävä välittömästi, mutta käytännön lailliset esteet tulivat väliin. Inkeriläiset olivat olleet mm. Suomen verolakien alaisia ja monet olivat maksaneet verojaan jopa etukäteen. Näiden asioiden selvittäminen vei aikaa ja paluu siirtyi useita kuukausia.

Joulukuun puoliväliin mennessä kaikkiaan 47 000 inkeriläistä ilmoitti haluavansa siirtyä takaisin Neuvostoliittoon ja heidät kotiutettiin. Yhteensä Suomi palautti kaikkiaan 55 000 inkeriläistä Neuvostoliittoon, joten heitä jäi maahan 8000.

Heistä puolet siirtyi edelleen Ruotsiin, joten Suomeen jäi ehkä 4000 inkeriläistä, noin seitsemän prosenttia siirretyistä.

Kaiken kaikkiaan inkeriläisten siirto Suomeen oli vain pieni yksityiskohta Itämeren maiden alueilla tapahtuneista väestön siirroista Toisen maailmansodan aikana. Sodan loppuvaiheessa Saksa kuljetti kaikkiaan yli kaksi miljoonaa pakolaista neuvostojoukkojen edestä ennen lopullista luhistumista.

Suomalaisille inkeriläisten siirto antoi esimakua toisen sodan jalkoihin joutuneen ryhmän, karjalaisten, siirrolle ja asuttamiselle uu-

jatkuu s. 14

Inkerin kulttuurityön tekijät

Inkerin kolmessakymmenessä luterilaisessa seurakunnassa työskennelleet papit suorittivat arvokkaan työn kansanvalistuksen alalla. Heidän aloitteestaan saatiin Kolppanaan suomalainen seminaari.

Seminaarissa valmistui yli 250 opettajaa, joilla osalla on myös lukkarin pätevyys. Toimiessaan eri puolilla Inkeriä he suorittivat laajaa ja monipuolista valistustyötä kansansa parissa.

K. J. H. *Broms,* Spanko-Kolppanan kirkkoherra, Kolppanan seminaarin johtokunnan jäsen

Uno *Cygneus,* »Suomen kansakoulun isä», toimi Pietarin suomalaisen kirkkokoulun johtajana

E. D. *Europaeus,* kansanrunojen kerääjä

Oskar *Groundstroem,* synt. Kattilassa, Kolppanan seminaarin johtaja

Johannes *Geselius,* nuor. superintendentti

J. A. *Hagman,* Pietarin Sanomat -lehden päätoimittaja

Adam *Haltsonen,* opettaja

Sulo *Haltsonen,* professori

Fredrik *Heiskanen,* Kolppanan seminaarin johtaja

Tuomas *Hirvonen,* opettaja, näytelmäkirjailija

Antti *Hämäläinen,* kansakouluntarkastaja, kansatieteen tutkija

Juuso *Jaakkimainen,* opettaja, Kansanvalistusseuran asiamies Inkerissä

Antreas *Jaatinen,* Skuoritsan lukkari, toimi myös pappina

Adam *Jamalainen,* käynyt Kurkijoen maamiesopiston, maanviljelijä, Sunkuran kunnanvanhin, osuustoimintamies

Jooseppi *Jamalainen,* maanviljelijä, semstvon (maasäätyjen) jäsen

F. L. *Jürgenson,* Hatsinan kirkkoherra, Kolppanan seminaarin johtokunnan jäsen

Aapo *Iho,* opettaja, runoilija

Axel *Kajanti,* rovasti

Juho Samuel *Karsikko,* fil. maist., Kolppanan seminaarin johtaja

Juho *Kekki,* maanviljelijä, semstvon (maasäätyjen) jäsen

Pekka *Kiijärvi,* opettaja

Matti *Kurikka,* kirjailija

Peter von *Koeppen,* kansatieteilijä

Antti *Kuivanen,* opettaja, työskennellyt paljon kunnallisissa asioissa

Paavo *Laamanen,* opettaja, osuuskassan johtokunnan jäsen

Paavo *Lankinen,* opettaja

Iisakki *Lattu,* käynyt Kolppanan seminaarin, Suomen kansallisteatterin näyttelijä

S. J. *Laurikkala,* rovasti

Antti *Leppänen,* maanviljelijä, duuman jäsen

Andreas *Lohi,* agronomi

O. A. *Louhelainen,* Kelton kirkkoherra, sukututkija

Juho *Marttinen,* opettaja

Aapo *Metiäinen,* opettaja, Inkeri-järjestöjen toimihenkilö

E. *Modeen,* Tyrön kirkkoherra

J. V. *Murman,* kirkkoherra eri seurakunnissa

Ontropo *Melikov,* kansanrunojen laulaja

Juho *Mustonen,* opettaja, seminaarin harjoituskoulun johtaja

Jalmari *Parkkinen,* opettaja

K. E. *Palander,* Kupanitsan ja Moloskovitsan kirkkoherra, Kolppanan seminaarin johtokunnan jäsen

Juho *Pentikäinen,* opettaja, musiikkimies

Juhana *Peräläinen,* Kolppanan seminaari, fil. maist., Pietarin yhteiskoulun johtaja

A. J. *Piispanen,* Tuutarin kirkkoherra, ensimmäisen laulukuoron perustaja Inkerissä

Guido *Pingoud,* kenraalisuperintendentti

Volmari *Porkka,* kansanrunojen kerääjä

Pekka *Putkonen,* fil. kand., kansanrunojen kerääjä

Mooses *Putro,* opettaja, musikaaliset opinnot keisarillisessa konservatoriossa, lukkariurkuri Pietarin suomalaisessa seurakunnassa, säveltäjä

Eetu *Pärnänen,* kirkkoherra, kirjailija

Larin *Paraske,* runonlaulaja

Santeri *Raikkerus,* opettaja, opiskellut keisarillisessa taidekoulussa

Jaakko *Raski,* Tuutarin kirkkoherra, Kolppanan seminaarin johtaja

Martti *Rautanen,* lähetystyöntekijä Afrikassa, Ambomaalla, tohtori

F. F. *Relander,* toimi pappina eri seurakunnissa

Otto V. *Rokkanen,* Venjoen kirkkoherra, Kolppanan seminaari johtokunnan jäsen
Jaakko *Räikkönen,* kunnanvanhin, runoilija
Paavo *Räikkönen,* lukkari, toimitti »Suomalaista Kansan kalenteria» 35 vuosikertaa
Juho *Saarinen,* Pietarin suomalaisen seurakunnan kirkkoherra, Kolppanan seminaarin johtokunnan jäsen
Väinö *Salminen,* kansanrunouden professori
P. A. *Schwindt,* papin tutkinto, Kolppanan seminaarin johtaja
K. V. *Sirén,* Lempaalan kirkkoherra, perusti Pietariin poikakoulun ja tyttökoulun
N. V. *Sonny,* synt. Keltossa, kirkkoherra eri seurakunnissa
Emil *Suni,* opettaja, runoilija, lasten näytelmien kirjoittaja
Mikko *Susi,* opettaja, musiikkimies
Konstanin *Schröder,* Valkeasaaren kirkkoherra, taloudellisten asioiden edistäjä
Abram *Tiisnekka,* Tyrön lukkari, sanomalehtien avustaja, tutkimuksia kansanopetuksen vaiheista
Antti *Tiittanen,* kirjailija
Juho *Tirranen,* käynyt maamiesopiston, toiminut Inkeri-järjestöjen tehtävissä
Juhana *Toikka,* maanviljelijä, semstvon (maasäätyjen) jäsen
Pietari *Toikka,* fil. maist. Kolppanan seminaarin johtaja, Normaalilyseon yliopettaja
Toivo *Toikka,* agronomi Kolppanan seminaarin käynyt
Kaapre *Tynni,* fil. maist. Kolppanan seminaarin johtaja
J. K. *Öhqvist,* Tuutarin ja Pietarin suomalaisen seurakunnan kirkkoherra, Kolppanan seminaarin johtokunnan jäsen
Aapo *Vesikko,* opettaja, sanomalehtimies

Koonnut:
Eino Jamalainen

ARVOISAT VIESTIN TILAAJAT

On jälleen tullut lukuisa määrä tilausmaksuja, joista

maksajan nimi ja osoite puuttuvat.

Pyydämme Teitä tarkistamaan maksukuittinne, ja mikäli nämä tiedot puuttuvat, ottamaan yhteyttä joko puh. (90)-8732095 tai kirjeitse Inkerikodin osoitteella. Muuten lehden tulo katkeaa.

LIISA BJÖRKLUND

s. 20. 3. 1897 Inkerissä
k. 22. 11. 1985 Turussa

Kaipaamaan jäivät

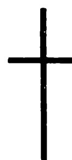
Maria Kilkki
Antti ja Aino Tervo
Irja perheineen

Rakkaan lastenhoitajamme
muistoa siunaten ja kiittäen

Kaarina ja Mauno Leinonen
Anu, Mika, Marko ja
Vesa-Pekka

Ajan parhaan Jumala ties
Pääsi lepoon väsynyt matkamies

Siunaus toimitettu
Kiitämme osanotosta

Rakas veljemme ja enoni

ARMAS RIKKINEN

s. 28. 10. 1913 Hietamäellä
k. 4. 1. 1986 Leningradissa

Syvästi kaivaten

Olga, Valtteri ja Albert
perheineen

»On maa, jonne kaikki polut katoaa.
On rauhan maa.»

MUISTOLOIN SIRUSII

Nyt on just sellanen ilma, ko ajatukset nostaat vanhoi asjoi unohuksen uumenist. Ulkon on yhtä harmautta vua. On vaikee sannoo suoralt kiäelt, jot onks uamu tahi ilta, syksy tahi kevät tulos. Kaik on mänt luonnos yhtee röykkyy ja sellain kävvyy ihmismieleskii. Tämä päivä antaa kättä eiliseel. Kuvat kulkoot ihan itsestää...

Ihmisen elämäs on sellasii pitkii jaksoloi, ko kaik männöö totuttuu tappaa ilman yllätyksii. Eilinen on huomisen näkönen. Silloin elämä on turvallista. Vakavat sairauvet, kuolema, suuret onnettomuuvet muuttaat elämisen kulkuu mont kertaa ihan erilaiseks. Luonnonmullistukset ja soat sekottaat kansoin ja yksityisiin ihmisiin elämistä ja olemista.

Olj elämä millanen tahansa, ni on hetkii, ko jiävät mielee jostkii syyst, vaik eivät ole mitenkää merkillissii itsel eikä muil. Ne ovat muistoloin ja sattumiin sirusii.

Miun varhaisin sirruin on, ko istuin kummitätin syles ja itkin. Hiä mänj venäläisen kirkon kohal Tuuterkovvaa päin, ja miul olj mitä lie sinistä piäl. Äitj luatj jot minnuu vietii sestritsal, ko vasemmas käsjvarres olj puhjent pahannäkönen ajos, ja sitä hoijettii siel. Piälläin miul olj sininen takki. Kummitätj armaht äitii ja kuletti minnuu hoitoo. Arpi on vielkii selväst näkyvis, itse en siint mittää muista. Sammoi aikoi liittyy muisto tihjäst tarhast ja vanhemp siso juoks siel kesävuatteis. — Äitin mielest miun ei pitäis sitä muistaa. Olin vast vähän ylj kahen vuuvven ko tarhaa raivattii.

...Äitj mänj massinantietä sinises hammees ja mie seisoin palosarraimen takan pellon reunas ja itkin perrää. Isä tulj ja talutti ankaraan — kai kottii.

Emon kans mänin katsomaa Marilan ...? — en tiije ketä. Olj kesä ja »joku» makais puhtaan saunan porstuvas kuolinvuoteel.

Makasin suuren joulukuusen al ja katsoin yllää. Se seisoi nurkas, ja ympäril olj paljon lapsii. Omast mielestäin se olis olt vastapiätä Puavaljas. Äitj sanoi, jot heil ei pietty tällasii juhlii. Sit se olj Pöllääs. Samas huonees, mis myö makasimma sillai kaik riäys ko mein kotj olj palant ja saksalaist seisoit kyläs. Havahuin sotamiehen kovvaa karjaisuu »Pass». Kaks sotapolisii kypärät piäs ja polismerkki vitjoist kaulas, asseet kuppeel etsiit desantloi. Oh ko mie pölästyin ihan syvänjuurii ast! Äitj selittelj hätteissää ja näyttelj käsillää, jot täs makajaat vua miun lapsein.

Kolt toisillee oikee läheistä luatiit elämästää lyhves ajas. Jokkaine tahtoi sannoo lyhvest paljon. Mie vua kuuntelin, enkä konsaa sua ennää tietää, miten sit käi. ... »Mie uattelin jot olin jo kuolt, ko hursti olj veetty miun piähäin ylj. Joku yritti syöttää bananii ja siit piättelin olevain jo taivaas...» Kertoja olj piiritykses. — Samas tilaisuuves... »tuljkii ruumiintarkastus ja miul olj puukko kauluksen al. Repäisin vuattehein ja seisoin paljaillain etsijöin ies. Ei hiä (ketä katsomaa mänj) sit ennää kavvaa elänt. Ase olj tarkoitettu itsemurhaa.

Hiä, I..., kuulj unen lävitse, jot luaittii hänen juutalaisest miehestää soan aikan. Hänet pakotettii kaivamaa itsellee hautaa metsää ja yht'äkkii hiä läksj juoksemaa. Uamusil kertojaa ei ennää olt. Matkusti varrain.

Silloin olj samallainen ilma ja tunnelma ko nyt ulkon. Anni lähetettii kutsumaa sukulaisii Niisnovast heil hautajaisii. En yhtää muista isän vain veljen ja miten mie jouvvuin matkaa. Kävelimmä syyskynnettyyy peltoo pitkin. Mua olj jiäs ja lunta sevverran ko suoloi ripotellaa leiväl. Anni mänj iel ja mie peräs. Marraskuinen aurinko lask, nousj ume ja alkoi hämärtyy. Kulku olj epätodellista. Hämärissä kynnetyl pellol, hautajaisii käskemäs. Uattelin kulkiissain, jot tälläistä pittää olla ulkon, ko hautajaist ovat tulos. Kaik on harmaata, a most se helpottaa, ei niä terävästi. Peril muistan vua, jot jiätii ovensuuhun seisomaa. Hautajaisist en muista mittää...

Häiväyksii, tunnelmii, tapauksii — kaik menneitä sirusii.

Helvi Othman

Kirjallisuutta

Ulla Riutta: Katso mikä aamu. Mika Piiparisen elämä ja musiikki. (Kustannuskeskus Päivä, Hämeenlinna 1985). Inkerin Vapaakirkon ahkerammista toimihenkilöistä tämän vuosisadan alkupuolella mainittakoon mm. Heikki Piiparinen, Tuomo Huuhtanen, Pietari Hämäläinen, Eeva Humala. Heikki Piiparisen pojan Mikan elämäkerran alkupuoli koskettelee vapaakirkon toimintaa Inkerissä. Hyvin mielenkiintoista lukemista jokaiselle, joka vähänkin on kiinnostunut Inkerin tapahtumista. Kirjoittaja on käyttänyt lähteenä mm. Tuomo Huuhtasen pientä kirjaa Vallankumouksen vaiheilta — Muistelmia Inkerinmaan hengellisestä herätyksestä (Ristin Voitto 1976). Jos onnistut vielä ostamaan viimeksi mainitunkin kirjan, omistat arvokkaan palan Inkerin historiaa.

Tuomo Huuhtanen oli mukana perustamassa Boråsin vanhinta suomenkielistä järjestöä 26. 12. 1946: Inkeriläisten Vapaaseurakunta, jonka nimi sittemmin muutettiin nykyiseksi: Suomalainen Vapaaseurakunta. Unto-Einar Suhonen on ruotsinkielisessä kirjassaan Finland i Borås — ett stycke Borås nutidshistoria under fyra decennier 1944—1984 (Invandrarförlaget 1985) nimenomaan todennut, että suurin osa suomenkielisestä toiminnasta Boråsissa, semminkin hengellisellä alalla, on inkeriläisten alkuunpanemaa. Edelleenkin ovat inkeriläiset runkona eri seurakuntien toiminnassa. Minä välitän Suhosen kirjaa hintaan 90 kr/kpl.

Armas Paakkonen

Kyykkäkilpailut

Mölndalin kesäjuhlille 1986 järjestämme poppi- eli kyykkäkilpailut.

Pelimuodot: joukkuepeli ja yksityinen peli miehille ja naisille. Tämä vanha mainio kulttuuripeli on herättänyt innostusta myös täällä Ruotsissa. Toivomme runsasta osanottoa Suomesta sekä Ruotsista. Ilmoittautukaa mahdollisimman ajoissa.

Juhani Kustfält
Påletorpsvägen 8, 43341 Partille
puh. klo 17.00 jälkeen (031)444477

Majoitus Mölndalin kesäjuhlaa varten

Kesäjuhlan aikana voi majoittautua 2—5 hengen huoneisiin Torrekullan retkeilymajaan Kålleredissa, joka sijaitsee noin 5 km Mölndalista etelään.

Hinta on 55 kr yöstä, retkeilymajayhdistyksen (Ruotsissa STF) jäseniltä 49 kr. Lakanavuokra on 20 kr, jos ei itse ota lakanoita mukaan. Aamiainen maksaa 22 kr.

Juho Soittu ottaa vastaan ilmoituksia osoitteella: Krokslätts Parkgata 59 B, 431 38 Mölndal, puh. 031-812042.

Ilmoittautukaa ajoissa! Kesäjuhlista lisää maaliskuun numerossa.

jatkoa s. 10

sille alueille. Sekin operaatio oli huomattavasti suurempi kuin inkeriläisten siirto.

Kaiteran osuus inkeriläisten siirrossa oli kuitenkin päättynyt jo keväällä 1943. Karjalaisten ja inkeriläisten siirtoja hoitavat elimet yhdistettiin ja muodostetun ministeriön osaston osastopäälliköksi tuli Pentti Kaitera maaliskuun 1. päivänä 1944. Tässä tehtävässä hän valvoi karjalaisten evakuointisuunnitelmien kehittämistä ja siirtoväestön sijoittamista Suomen kuntiin. Tehtävässä hän joutui näkemään, miten Suomen eri alueilla oli erilaiset mahdollisuudet ottaa uutta väestöä vastaan. Erityisesti Pohjois-Suomen laajojen kuntien heikot mahdollisuudet saivat hänet kiinnittämään huomiota uuden peltomaan raivaamisen mahdollisuuksiin. Ajatukset tuottivat myöhemmin suunnitelmia, joista osa toteutui.

Rauhan solmimisen jälkeen Kaitera kieltäytyi inkeriläisten paluumatkan organisoinnista ja hän palasi siviiliin hoitamaan professuuriaan lokakuun alussa.

Inkvartering under sommarfesten i Mölndal

Under sommarfesten kan inkvartering ske i 2—5-bäddsrum på Torrekulla vandrarhem i Kållered, ca 5 km söder om Mölndal.

Priset är 55 kr/natt, för STF-medlemmar 49 kr. Lakan medtages eller hyres för 20 kr. Frukosten kostar 22 kr.

Juho Soittu tar emot beställningar på adress: Krokslätts Parkgata 59 B, 431 38 Mölndal, tel. 031-812042.

Boka logi i god tid!

TOIMITUSSIHTEERIN TERVEISIÄ

Vuosi on vaihtunut. Takana on inkeriläistenkin kannalta merkittävä vuosi: Kalevalan juhlavuosi. Omalla kohdallani oli mennyt vuosi sangen merkittävä siksi, että se jäi viimeisekseni Inkeriläisten Viestin toimitussihteerinä. On tullut vahdinvaihdon aika, aika eron ja jäähyväisten, vaikkakin olenkin tätä uutta vuotta vielä aloittamassa. Mutta huoleen ei ole syytä. Inkeriläisten Viesti ei joudu tuuliajolle. Seuraajakseni olemme saaneet nuoren vireän ihmisen, jonka juuret myöskin ovat Inkerinmaalla.

Yksitoista vuotta on lyhyt aika, kun sitä katsoo taaksepäin. Kuitenkin siihen on mahtunut paljon. Olen näiden vuosien aikana parissanne työtä tehdessäni saanut monta hyvää ystävää. Jonkun menettänytkin, mutta sellaistahan elämä on. Saamista ja menettämistä. Olen saanut tutustua inkeriläisten kovaan kohtaloon kertomustenne ja runojenne välityksellä. Olette ottaneet minut omaksenne ja joukkoonne ja opettaneet minulle, mitä on kotiseuturakkaus. Se oli aikaisemmin minulle jokseenkin vieras asia. Kohtalonani oli melkein keski-ikään muuttaa paikasta toiseen, ensin hyvin varhain synnyinseudulta, sen jälkeen milloin minnekin, elämänolojen mukaan. Vasta viime vuosina olen uskaltanut lyödä kotini seinään naulan taulua varten ajattelematta, että pianhan se taas täytyy repiä pois, ja seinään jää ruma jälki. Sellainen elämä on orpoa, juuretonta. Siksi ehkä tuntui kohtalon kädenojennukselta joutua pariinne ja toimittamaan tätä »orpolasten äänenkannattajaa», joksi Oskar Himiläinen niin kauniisti kirjeessään Viestiä nimitti. Hänen lämmittävät sanansa tulen aina muistamaan, kun hän toivotti voimia työlleni. Niin kuitenkin on, että meidän jokaisen voimat ovat rajalliset. Vaikka hyvää tahtoa riittäisi, voimat hupenevat ajan mukana. Teitä, hyvät lukijani ja Viestin uskolliset avustajat, en milloinkaan unohda. Lämmin ja koruton kiitos näistä yhdestätoista vuodesta kanssanne. Olkoon onni myötä Viestillä ja Teillä kaikilla tulevina vuosinakin.

Toimitussihteeri

Kuka tietää

onko Kuusoja-Pietarhovi -alueella ollut Nastola niminen paikka, jossa majatalo Jäske, Jämskaja! Sieltäkö lie peräisin tuutilaulu »Körö körö kirkkuo, jämi jämi Jäskie, jämi Jäskest takasi, körö kirkost kottii . . .»

Valaisevista tiedoista kiittäen

Eros Jäske, os. 35600 HALLI

VUOSIKOKOUSKUTSU

Inkeriläisten Yhdistys r.y:n sääntömääräinen VUOSIKOKOUS pidetään Palmusunnuntaina 23. maaliskuuta 1986 klo 14.00 Inkerikodissa Karjalatalossa, os. Käpylänkuja 1 Helsinki. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Johtokunnan erovuoroiset jäsenet: Arvo Korkkinen, Anneli Tuohimäki, Vilho Mustonen sekä varajäsen Ida Riipinen.

Puheenjohtaja

Ajankohtaisi[a]

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Paikallisosaston vuosikokous 23. 2. 1986 klo 14 helmikuun kuukausitilaisuuden yhteydessä. Kalevalanpäivänä 28. 2. kokoonnumme vanhan tavan mukaan Larin Parasken patsaalle klo 10.00. Maaliskuun kuukausitilaisuus (Inkeriläisten yhdistyksen vuosikokous) pidetään 23. 3. ja huhtikuun tilaisuus 27. 4. 1986 klo 14 Inkerikodissa. Tervetuloa.

SEUKKOSEURA

Kokoontumispäivät kevätkaudella 1986

Helmikuussa 13. ja 27. pv, maaliskuussa vain 13. pv, huhtikuussa 3. ja 17. pv ja toukokuussa 8. pv.

Inkeriläisten yhdistys r.y:n Turun paikallisosaston vuosikokous pidetään Karjalaisten talolla Itäpellontie 2 sunnuntaina 16. 2. 1986 klo 14.
Esillä sääntöjen määräämät asiat.

Johtokunta

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 2 seuraavat tilaisuudet:
Pääsiäisjuhla 31. 3. 1986, Helluntaijuhla 18. 5., Mikkelinpäivä 5. 10., Pyhäinpäivä 1. 11. klo 13 (Kivellä klo 12), Joulujuhla 26. 12. Kaikki tilaisuudet paitsi Pyhäinpäivän juhla alkavat klo 14.00. Tervetuloa!

Johtokunta

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Saini Laurikkala **Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta**	25 mk (35 kr)
Aapo Iho **Hietajyvä, valitut runot**	18 mk (25 kr)
Hellin Suominen **Mooses Putron elämäkerta**	10 mk (15 kr)
Äänilevyjä: Inkerikuoro **Nouse Inkeri ym.**	15 mk (25 kr)
Lauri Santtu **Murrejuttuja**	15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro	30 mk (35 kr)
Inkerin pöytälippuja	15 mk (25 kr)
Inkerin postimerkkejä sarja	50 mk (75 kr)
Adresseja	15 mk (25 kr)
Rintaneula Inkerin vaakuna	10 mk (10 kr)
Tarra Inkerin lippu	5 mk (5 kr)

Saatavana Suomesta

Juhani Jääskeläinen **Inkerin kirkon tuho**	70 mk
Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.	

Saatavana Ruotsista

Isien Usko muistojulkaisu	10 kr
Kemppi **Fenno-Ingria lauluja**	5 kr
Ristiltä ripille	10 kr
Aatami Kuortti **Tapahtui Inkerissä**, **Inkerin kirkon vaiheita**, **Juhana Inkerinsuomalainen**, **Aloitettava alusta** — Kaikkien hinta Ruotsissa	25 kr
Eino Hanski **Heimopataljoona**	50 kr
Tapani Sopanen **Ingermanlänning**	60 kr
Uno Hammarström **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	30 kr
Viktor Pajunen **Ingermanland – en kort historik**	5 kr
Birger Thuresson **Lilja – flykting – flickan från Ingermanland**	60 kr
Postikortti Haaparannan muistolaatta	1 kr
Postikortti Örebron muistokivi	1 kr
Kalevala och de finska folksångens värld	70 kr

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 3 maaliskuu 1986

inkeriläisten viesti

TOIMITUS	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285
	Toimitussihteeri: Ilkka Pyysiäinen, puh. 90-803 3687 Matinkartanontie 2 C 30, 02230 Espoo (toimituksen osoite)
KONTTORI	Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms. Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095 Postisiirtotili Hki 30636-4
TILAUSHINTA	80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr v. 1986
ILMOITUSHINNAT	1/1 sivu mk 500 mk 1/2 » » 300 mk 1/4 » » 200 mk Kuolinilmoitukset 100 mk Kiitos- ym. ilm. 60 mk Kuva ilmoituksessa 100 mk
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5 (lehden ym. tuotteiden tilaukset)
SIVISTYSSÄÄTIÖ	Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki, Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki Puh. (90) 631 285 Säätiön postisiirtotili 146660-1

KANSIKUVA KERTOO: Göteborgin Kalevala-kerho piti viime syksynä Kalevala-juhlat Göteborgissa. Juhlien ohjelmaan kuului myös poppi- eli kyykkäkilpailut. Kuvassa kilpailun osanottajajoukkueet: Turun Karjalaseura, Boråsin Kalevan Kansan Kerho, Härrydan Suomi-seura, Göteborgin Seudun Inkeri-kerho ja Göteborgin Kalevala-kerho.

Stadilainen inkeriläinen

Ujona miehenä en kehtaa kieltää, että inkeriläisyys on jäänyt minulle jotenkin etäiseksi asiaksi. Silti olen aina kuitenkin tuntenut jonkinlaista sympatiaa sitä kohtaan.

Inkeriä minä en ole milloinkaan nähnytkään. Se elää minulle ainoastaan isän tarinoista syntyneinä mielikuvina. Mutta oman isän tarinoina ne ovat olleet minulle tärkeitä. Ne kertovat minulle, missä juureni ovat, olkoonkin että viime kädessä olen juureton kulkija maailmassa.

Tiedän vain, että olen syntynyt kansasta, kansan keskelle. Siksi minusta ei koskaan tule herraa, vaikka opettelisin herrain tavat. Isän kertomusten inkeriläinen maaseutu ja yksinkertainen elämä vetävät minua puoleensa, mutta toisaalta en itse ole elänyt päivääkään maalaiselämää. Sen tähden se on minulle sittenkin vierasta.

Suomeen tultuaan isä teki ensin maatöitä. Sitten hän muutti Helsinkiin. Minä synnyin Järvenpäässä, mutta kasvoin stadissa. Koska isä ei ollut stadilainen, jäi stadi minullekin vieraaksi. Juureni ovat lopultakin vain omissa mielikuvissani.

Mutta vasta juureton, aidosti yksinäinen ihminen voi nähdä jokaisessa lähimmäisensä. Inkeri onkin minulle ennen kaikkea tärkeä symboli. Se on nöyryyden vertauskuva, samoin kuin stadi on ylpeyden. Nöyryys ilman ylpeyttä on heikkoutta, ylpeys ilman nöyryyttä on typeryyttä. Minun tieni on vastakohtien ykseys.

Ilkka Pyysiäinen
uusi toimitussihteerinne

Uutta inkerikkojen syntyvaiheesta

Äänisjärven rannalla Petroskoissa ilmestyvässä Neuvosto-Karjalassa oli viime kesänä mielenkiintoinen artikkeli, jonka otsikkona oli »uutta inkerikkojen syntyvaiheesta». Asia kiinnostaa varmaan lehtemme lukijoita, joten lainaamme oheisena kirjoituksen kokonaisuudessaan. Artikkelin kirjoittaja oli nimeltään Matti Pöllä.

Laaja alue Suomenlahdelta Olhava-joelle ja Neva-joelta ja Laatokalta Luga-joelle kantaa maantieteellistä nimeä Inkerin tasanko. Nimityksen Inkeri se on saanut Inkere-nimisestä joesta, joka laskee etelästä Nevaan. Seudun asukkaat, inkeriläiset, tulivat Savosta ja Viipurin tienoilta tasangolle suhteellisen myöhään, n. 1600-luvulla. Mutta tiedetään seudun nimen olleen Inkeri varhaisempinakin aikoina. Inkerin entisiä asukkaita olivat inkerikot (itämerensuomalainen heimo). Tiedetään inkerikkojen asuneen Nevan molemmilla rannoilla aina Pähkinäsaaresta sen suistoon asti ja Inkere-joen varsilla, muttei sitä etelämpänä Inkerin tasangolla. Joten luulisi, että koko laajan seudun nimitys oli väärä. Mutta arkeologien viimeisimmät löydöt osoittavat, etteivät esi-isämme erehtyneet nimittäessään maata Inkeriksi.

Vuodesta 1979 arkeologit ovat suorittaneet Soikkolan niemimaalla (Inkerinmaan länsirannikko) kenttätöitä ja keränneet vanhaa nimistöä. Leningradin Arkeologian Instituutin retkikunnan Soikkolan ryhmän johtaja Olga Konkova kertoi kuvaustöiden menosta: Ensimmäiset satunnaiset löydöt alueelta kuuluvat viime vuosisadan loppupuolelle. Ne liittyvät peltojen kaskeamiseen ja uudismaiden raivaamiseen. Niiden tietojen etsiminen on vaikeaa, koska ne ovat kenttäkalmistoja. Kuuluisa suomalainen arkeologi Mikko Tallgren kirjoitti tämän niukan aineiston pohjalta 1938 tutkimuksen The Prehistory of Ingria (Inkerin esihistoria), jossa teki yleistävät johtopäätökset Inkeriä koskevista historiallisista lähteistä ja arkeologisista löydöistä. Vasta viime vuosina on aloitettu seudun järjestelmällinen tutkimus ja se on tuottanut tuloksia: on löydetty 17 keskiaikaista kalmistoa, neljällä on jo aloitettu kaivaustyöt. Kenttätöitä on suoritettu Nurmiston (ven. Urmizno), Hamalan ja Kattilan (nyk. Kotly) kylien välisellä alueella. Hamalan pakanallinen kalmisto on muita mielenkiintoisempi siinä suhteessa, että sieltä on löytynyt mm. ainutlaatuisia sotakirveitä. Ne ovat laatutyötä eikä niiden tapaisia ole löydetty muualta Euroopasta. Hautaus on suoritettu siten, että ruumis on asetettu ruuhiin ja peitetty tuohella — siinä yhtäläisyys karjalaisten kalmistojen kanssa. Miesten haudoissa on liivien ritarikunnan riikalaisia rahoja ja tietysti puukkoja, hopea- ja pronssisolkia sekä sormuksia. Kalmistoa on ilmeisesti käytetty 1100—1600-luvuilla, mikä viittaa siihen, ettei näiden paikkakuntien väestö ollut kyseisellä aikavälillä muuttunut. Mahdollisia siirtolaisiakin oli vähän, niiden huomaa sulautuneen paikalliseen väestöön jättämättä jälkeä.

Tänä vuonna Soikkolan retkikunnan arkeologit kaivoivat Nurmiston pakanallista kalmistoa. Tärkein löytö oli kehänmuotoinen hopeasolki 100-luvulta. Siinä oli latinalaisen kirjoituksen jäljennös. Soljet ovat käteviä tutkijoille siinä mielessä, että ne voi ajoittaa suhteellisen tarkasti (50—70 vuotta) ja niiden mukaan voi määritellä hautauksen.

Viime vuosien kenttätyöt ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset avartavat huomattavasti tietojamme heimokansamme inkerikkojen syntyvaiheista ja varhaishistoriasta. Aina viime aikoihin asti oletettiin, että inkerikot erosivat karjalaisista suunnilleen 1200—1300-luvulla, mutta osoittautuukin, että mainittu jako tapahtui ainakin 200 vuotta aikaisemmin. Mitä varhaisemmin tämä heimojen eriytyminen on tapahtunut, sitä merkittävämpi on ollut inkerikkojen historia, sitä enemmän inkerikot ovat vaikuttaneet naapureittensa kehitykseen. Ilmenee että inkerikkojen osuus koillis-Euroopan historiassa on oletettua suurempi. Kenties tulevat kenttätyöt osoittavat inkerikkojen olleen itsenäinen itämerensuomalainen heimo, jonka murre juontaa suoraan kantasuomalaisesta kielestä. Lähivuosien tutkimukset näyttävät, mitä uutta tiedemiehillä on sanottavana tästä.

Matti Pöllä

PÄÄSIÄINEN INKERISSÄ

Nyt kun pääsiäinen on taas tulossa, niin muistelen lapsuusaikain inkeriläistä pääsiäistä. Minä olin siihen aikaan vielä mitä lienen alle kouluikäinen. Muistan miten äiti piilotteli kaapissa joitain salaperäisiä paketteja. Ja sitten tulivat virpojat.

Äitiä ja mummoa virpoivat pajunvitsoilla, joissa olivat urvut jo auenneet. Vitsat oli koristeltu värillisin paperirusetein. Virvottavat kyyristyivät, että virpojat ylettivät virpoa selkään. Sen jälkeen virpovitsat laitettiin näkyvälle paikalle koristeeksi. Pääsiäisenä sitten tultiin kuostia hakemaan.

Virpomislorut olivat erilaisia paikkakunnittain. Meillä sanottiin: *Virpoin varpoin vitsat siul, kanaltais muna miul. Kuakku taikinaiseltais, voilusikka lehmältäis, viikoks velkaa, enempää ei kelpaa.*

Liekkuminen

Pääsiäisaamuna pikkutytöt panivat pyhämekot jo aamusta ylleen. Isot tytöt pynttäsivät itsensä vasta illalla, kun lähtivät tanssimaan. Liekut olivat sitten pääasia pääsiäisenä. Meidänkin kujassa oli orteen pantu tukevalla nuoralla pitkä lauta, liekku. Molemmissa päissä oli pönkijät, ja laudalla istui pitkä rivi tyttöjä ja poikia.

Ja sitten laulettiin liekkulauluja. Ensimmäisenä aina laulettiin: *Pääsiäistä uotettiin ja pääsiäinen tuli. Pääsiäistä uotellessa lumi muasta suli.* Vähän sitä lunta enää pääsiäisenä olikin. Pikkukengissähän me aina liekullekin menimme.

Muuan toinen laulu kuului näin: *Issäin suurist ikkunoista päivä paistaa sissään. Keselliset penkil istuut, justii kyssyyt luppaa, mie sopotin äitillein, jot lähtää ylätuppaa. Ja oikein kovvaa penäsin, jot et saa antaa luppaa.*

Jotkut olivat oikein mestarilaulajia. Lauluja oli paljon, sillä niiden oli riitettävä koko päiväksi. Kaikkein jännittävintä oli, kun liekku meni yli orren. Mutta silloin ei luultavasti ollut mukana kuin pönkijät. Välillä täytyi käydä syömässäkin. Tuvan lattiakin tuntui keinuvan ja päätä huimasi.

Ruokaperinne

Mämmiä ei meillä tunnettu. Mitään erikoisruokia en muista. Kai me söimme 'tarttupaistia ja makjaa rokkaa' (sekahedelmäsoppaa) sekä erilaisia piirakoita. Oli riisi-, kaali- ja rahkapiirakoita ja sahramipullaa. Venäläiset söivät kulitsaa ja pashaa. Ehkä sitä tehtiin meilläkin, en muista. Omaa herkkuani oli halva ja rahkapiirakka.

Kun mummo asui meillä, kävivät tädit ja enot ja seukot aina suurina pyhinä meillä. Silloin oli monta hevosta kujassa. Seukkojen kanssa laulettiin ja katseltiin kuvakirjaa.

Lempi Menna

Inkerin pappeja Suurta Pohjansotaa paossa

Eestin Inkeriksi sanottiin aikoinaan aluetta Narvajoen ja Neuvostoliiton rajan välissä. Alueella oli 13 kylää, joissa asui inkerinsuomalaisia, virolaisia ja venäläisiä, uskonnoltaan osaksi luterilaisia, osaksi ortodokseja. Luterilaisia varten vihittiin v. 1931 rukoushuone Kallivieren kylään. Siellä toimi monia vuosia 1930-luvulla suomalainen pappi H. K. E r v i ö. Hän oli ahkera Inkerinmaan olojen tutkija. Oheinen hänen artikkelinsa, joka koskee Inkerinmaan pappien kärsimyksiä suuren Pohjansodan aikana, on julkaistu »Suomalainen Inkeri» -nimisessä julkaisussa v. 1936.

Ruotsi-Suomen vallan viimeisinä vuosikymmeninä oli Inkerin evankelis-luterilainen kirkko saavuttanut lujan ja merkittävän aseman. Kirkollinen elämä oli saatu kaikkialla järjestetyksi, ja niin voitiin ruveta kiinnittämään yhä enemmän huomiota kirkon varsinaisen kutsumustehtävän suorittamiseen. Samalla tavalla alkoivat kouluolot, joista huolehtiminen oli niinikään kirkon käsissä, kehittyä yhä parempaan suuntaan. Varsinkin ne vuodet, jolloin Inkerin superintendenttinä oli Juhana Gezelius nuorempi, josta sittemmin tuli Turun piispa isänsä laajakantoisen työn innokas ja taitava jatkaja, olivat erikoista nousun ja kehityksen aikaa. Kirkolle oli näin aivankuin annettu tilaisuus valmistaa Inkerin suomalaista väestöä kestämään niitä raskaita aikoja, jotka sillä oli edessään.

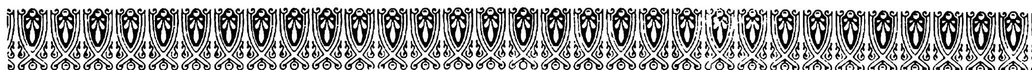
Ensimmäisinä sitä tapasivat 1600-luvun viimeisen vuosikymmenen ankarat katovuodet ja niitä seurannut suuri nälänhätä, joka teki hävittävää työtään Inkerin suomalaistenkin keskuudessa. Ja tuskin oli ehditty alkaa toipua katovuosien tuomista vitsauksista, kun puhkesi uusi ahdistusten aika. Syttyi suuri pohjan sota, jonka hävityksen aallot vyöryivät laajalti yli Inkerin rajojen ja joka teki lopun Ruotsi-Suomen mahtavuuden ajasta irroittaen samalla yhteisestä isänmaasta sekä Inkerin että osia varsinaisesta Suomesta.

1600-luvun lopulla oli Inkerissä 31 suomalaista seurakuntaa, joissa oli kaikkiaan 36 pappia. Nälänhätä harvensi heidänkin rivejään, ja kun suuri pohjan sota alkoi, joutuivat jäljelle jääneet pakenemaan vihollislaumojen edellä ja etsimään itselleen usein turvapaikan turvapaikan jälkeen. Suuri osa Inkerin papeista kulkeutui näin Suomeen, joku heistä edelleen aina Ruotsiin, vieläpä Eestiin saakka. Osa jälleen, lähinnä Länsi-Inkerissä toiminneita, pakeni länteen päin ja löysi itselleen turvapaikan lujasti varustetusta Narvasta. Koetamme seuraavassa lyhyesti kuvata näiden pappien vaiheita, sen mukaan kuin käytettävissämme olevat tiedot tekevät sen mahdolliseksi.

Länsi-Inkerin seurakuntien pappien oli lähdettävä pakomatkalle nähtävästi jo loppukesästä vuonna 1700, jolloin Pietari Suuri kai-

kista päinvastaisista vakuutteluistaan huolimatta yhtyi Ruotsi-Suomen vihollisiin lähettäen sotajoukkonsa Narvaa piirittämään. Nämä eivät rajoittuneet kuitenkaan vain tähän, vaan samalla tehtiin pitkälle ulottuvia hävitys- ja ryöstöretkiä niin hyvin Eestiin kuin luonnollisesti myöskin Inkeriin. Kun sitten Kaarle XII:nnen voitokas ruotsalais-suomalainen armeija oli murskannut venäläisten piiritysjoukot ja vapauttanut Narvan, saivat inkeriläisetkin lyhyen hengähdyshetken. Olivatko seurakuntien papit venäläisten jo ensi kertaa alkaessa liikehtiä kerääntyneet Narvaan tai olivatko he etsineet turvaa muistakin Inkerin linnoituksista, emme varmuudella tiedä. Joka tapauksessa on todennäköistä, että he Narvan taistelun jälkeen saattoivat ainakin joksikin aikaa palata takaisin seurakuntiinsa lähteäkseen uudelleen pakolaisen tielle, kun Pietari syksyllä vuonna 1702 aloitti Inkerin valloittamisen.

Jo samana syksynä menetettiin venäläisille Pähkinälinna ja seuraavana keväänä Nevanlinna, Kaprio sekä Jaama. Syksyn tullen ulottuivat venäläisten ryöstöretket jälleen Narvan lähimpään ympäristöön, joten jo tällöin oli koko Inkeri todellisuudessa heidän hallussaan. Vain Iivananlinna piti enää puoliaan, mutta senkin vuoro tuli heti Narvan valtauksen jälkeen.

Narva oli suonut tällöin turvan ainakin seuraaville Inkerin papeille: Kaprion kirkkoherralle, rovasti Johannes Schützille, saman seurakunnan kappalaiselle Johannes Melartopaeukselle, Serepetan kirkkoherralle, rovasti Carolus Sarcoviukselle, saman seurakunnan kappalaiselle Johannes Forsmannille, Moloskovitsan kirkkoherralle Erik Holmeniukselle sekä kappalaiselle Jöran Kyanderille, Narvusin kirkkoherralle eli diakonille Thomas Wackileniukselle ja sen kappalaiselle Henrik Mulinukselle, Kattilan kirkkoherralle Johannes Thollengreenille ja saman seurakunnan kappalaiselle Mikael Rubelliukselle, Kaprion kappalaiselle Georg Sarcoviukselle, Kupanitsan seurakunnan kappalaiselle Georg Östermanille sekä papeille Bernhard Sketlerukselle ja Johannes Möllengreenille, joiden seurakuntaa emme tunne. Näiden lisäksi oli Narvasta etsinyt itselleen suojaa Novasolkan kirkkoherran Gustav Törnen leski lapsineen ja pappismiehet Johannes Govinius, Abraham Hyvenius sekä Abraham Wasserman, joista sittemmin, Narvan valloituksen jälkeen, tuli Inkerin pappeja. Samoin voisimme mainita myöskin Narvan suomalaisen seurakunnan kirkkoherran Eerik Buuren ja hänen apulaisensa, teologian ylioppilaan Andreas Norbergin, joka hänkin sai myöhemmin Inkeristä papinpaikan.

Suuri oli siis niiden pappien luku, jotka Narvasta olivat itselleen ja perheelleen pakopaikan löytäneet. Kun kaupunki oli tulvillaan muitakin pakolaisia ja kun he eivät olleet voineet paljoakaan omaisuudestaan mukanaan kuljettaa, on ymmärrettävää, minkälaisessa hädässä ja ahdistuksessa he siellä joutuivat elämään. Se kuvastuu myöskin niistä kirjeistä, jotka tuolta ajalta ovat säilyneet. Niinpä he kääntyvät sekä Tallinnan konsistorin että narvan maistraatin puoleen pyytäen, että ne tulisivat heille heidän händänalaisessa tilassaan avuksi. »Se vähä, minkä olemme mukanamme tuoneet, on jo kauan sitten pantu menemään, myyty ja kulutettu, joten me emme näe nyt muuta kuin kuoleman edessämme», kirjoittivat he viimeksi mainitulle anoen, että heille jaettaisiin ruokavaroja ja että kaupungissa pantaisiin toimeen keräys heidän hyväkseen, jotteivät he joutuisi vaimoineen ja lapsineen nälkään nääntymään.

Tallinnan konsistori lähettääkin heidän avustamisekseen yli 67 taalaria, mutta miten menettelee maistraatti, sitä emme varmuudella tiedä. Näyttää siltä, ettei se ollut erikoisemmin halukas pakolaispappeja auttamaan, jos

sillä lienee ollut siihen mahdollisuuksiakaan, koskapa nämä vähän myöhemmin uudistavat pyyntönsä.

Kaupungin piirityksen aikana saa kotiinkutsun Inkerin viimeinen superintendentti Johannes Rungius. Sen aikana teki kuolema työtään myöskin pakolaispappien joukossa. Jöran Kyander kuolee vuonna 1703 tai seuraavan vuoden alkupuolella, Georg Österman ja Johannes Thollengreen vuonna 1704, joko ennen valloitusta tahi heti sen jälkeen. Henrik Mulinuksen, Johannes Möllengreenin ja Bernhard Sketleruksen kohtalosta puuttuvat sensijaan tiedot.

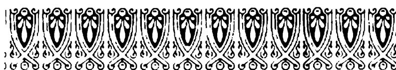
Mutta sota-aika ei ainoastaan eroittanut vaan myöskin yhdisti. Niinpä tiedämme Johannes Schützin naineen Gustav Törnen lesken Eva Maria Molsdorffin, Abraham Hyveniuksen Narvan vaivaistalon saarnaajan M. Aganderin lesken Ingeborg Melijnin ja Andreas Norbergin Jöran Kyanderin lesken Maria Wallenbergin.

Kun venäläiset vihdoin 9 p:nä elokuuta 1704 valloittivat Narvan, oli siellä olevien pakolaispappien ensimmäisenä ajatuksena päästä takaisin Inkeriin seurakuntiaan tai niiden jäännöksiä palvelmaan. Tässä mielessä he kääntyivät kenraali-kuvernööri Aleksander Menshikovin puoleen, joka suostuukin heidän anomukseensa. Ainoaksi ehdoksi asetetaan, että he sitä ennen vannoivat uskollisuudenvalan uudelle hallitsijalleen.

Näin pääsivät ne Inkerin suomalaisten seurakuntien papit, jotka olivat jaksaneet kestää yli neljä vuotta jatkuneen pakolaisuutensa vastukset ja vaivat, palaamaan takaisin seurakuntiinsa täyttämään niitä tehtäviä, jotka heille noina raskaina aikoina Jumalan sanan palvelijoina oli annettu.

Ahdistukset ja kärsimykset eivät suinkaan loppuneet tähän. Seurakunnat olivat sodan hävittämiä, seurakuntalaisten luku suuresti harventunut. Kirkolliset olot olivat epäjärjestyksessä, ja työntekijäin mielessä oli epävarmuus siitä, miten uusi esivalta tulisi suhtautumaan heidän, toisuskoisten, työhön ja toimintaan. Ja ehti kulua vain muutama vuosi, kun uusi, ankara isku kohtasi Inkerin kirkkoa. Sen papit karkoitettiin kauaksi Sisä-Venäjälle. Mutta sitä kalliimpi oli varmaan monelle papille heidän pyhä tehtävänsä noina raskaina vuosina. Saivathan he julistaa lohdutuksen ja iankaikkisen vapahduksen sanaa rakkaan Inkerinsä kärsivälle ja monin tavoin raskautetulle kansalle.

Sukututkimusmatka Helsinkiin

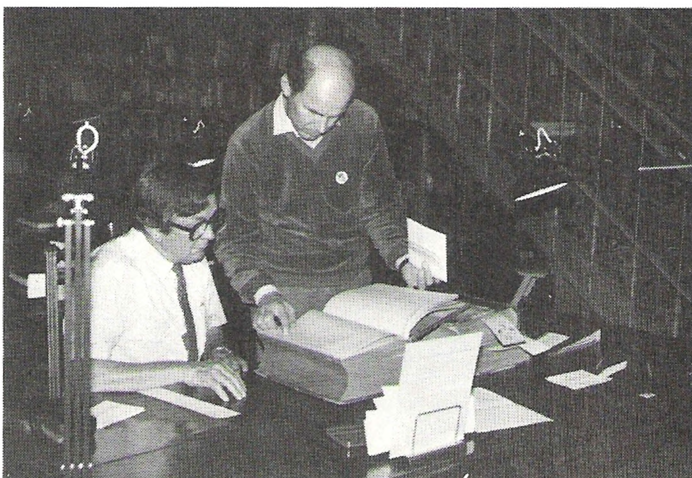
Valtionarkiston virkailija kertoi arkistosta ja antoi meille ohjeita ja monenlaista apua.

Lokakuun kymmenennen torstai-iltapäivän ja 13. sunnuntaiaamun välisenä aikana tehtiin jo perinteeksi tullut ISK:n järjestämä sukututkimusmatka Ruotsista Helsinkiin. Tällä kertaa meitä oli 15 osanottajaa, joista kaksi liittyi ryhmään Helsingissä. Suurin osa oli ensikertalaisia. Kokoonnuimme 17.00 torstaina Tukholmassa Viking-linjan terminaalissa, jolloin matkaoppaamme Viktor Pajunen jakeli meille matkaliput. Nousimme sen jälkeen Viking-linjan uuteen suureen laivaan Viking Mariellaan, joka lähti kello 18.00. Kun kaikki olivat löytäneet hyttinsä, kokoonnuimme ruokasaliin yhteiselle illalliselle. Saimme näin tilaisuuden miellyttävällä tavalla tutustua toisiimme.

Illallisen jälkeen kokoonnuimme neuvotteluhuoneeseen tutustumaan sukututkimuksen alkeisiin Toivo Folkestenin johdolla. Ensikertalaiselle on sellainen aloitus erittäin arvokas, kun silloin saa tietää ne järjestelmät ja menetelmät, joita voi käyttää kirkonkirjoja tutkiessa.

Laiva saapui seuraavana aamuna yhdeksän tienoissa Helsingin satamaan. Hotellissa käväisyn jälkeen kokoonnuimme Valtionarkistoon, joka sijaitsee lähettyvillä, Tuomiokirkon takana. Arkiston virkailija kertoi meille Suomen arkistoista yleensä ja varsinkin juuri Valtionarkistosta, ja kuinka kokoelmat siellä on järjestetty. Valtionarkistossa säilytetään myös Inkeristä ne kirkonkirjat, jotka papit onnistuivat pelastamaan, kun Inkerin kirkot suljettiin ja niiden omaisuus takavarikoitiin. Osa osanottajista oli käynyt arkistossa jo aikaisemmin. Minusta, joka olin ensikertalainen, oli oikein jännittävää etsiä omia juuriani aikaisemmista sukupolvista.

Sen jälkeen, kun oli löytänyt mielenkiintoisia tietoja kirjoista tai niiden mikrofilmeistä, sai tilata niistä kopiot. Ne saattavat osoittautua arvokkaiksi tulevaa

Valtionarkiston tutkijasalissa tutkittiin kirkonkirjoja.

tutkimusta tehtäessä. Samalla säästää aikaa, kun ei tarvitse kirjoittaa ylös kaikkia tarvittavia tietoja, varsinkin kun on hyvin työlästä lukea mikrofilmejä ja vanhoja käsialoja. Arkistotutkimusten jälkeen kokoonnuimme yhteiselle illalliselle pieneen venäläiseen ravintolaan. Ruoka maistui todella hyvin ja tunnelma oli miellyttävä.

Lauantaiaamupäivällä saimme jatkaa sukulaisten etsintää tai katsella kaupunkia. Iltapäivän käytimme käyntiin Inkeri-kodissa Karjalatalolla, missä Hel-

Valtionarkiston mikrofilmien lukulaitteet olivat ahkerassa käytössä.

singin inkeriläisten paikallisosaston jäsenet ottivat meidät lämpimästi vastaan. Puheenjohtaja Yrjö Korkkinen kertoi meille osaston toiminnasta ja tulevista tavoitteista. Sen jälkeen meille tarjottiin kahvia ja monenlaisia inkeriläisiä piirakoita. Ne maistuivat oikein hyviltä ja saimme vielä evääksi, mitä emme jaksaneet siellä syödä. Koitimme korvaukseksi kaikesta kerätä kolehdin Inkerikodin toiminnalle.

Kello 18 laivamme lähti Tukholmaa kohti, ja me heilutimme näkemiin niille ystäville, jotka olivat tulleet meitä saattamaan laivalle asti. Hyvän illallisen jälkeen kokoonnuimme laivan elokuvateatteriin katsomaan filmiä, jonka olimme saaneet lainata Inkerikodista. Se oli tehty inkeriläisten vapaustaistelijoiden 20-vuotismuistojuhlassa Valkjärvellä Karjalan kannaksella 1939. Siinä kuvattiin kirkkoonmenoa sekä urheilua puvuissa, joiden rinnassa oli Inkerin lippu. Se että filmi oli värifilmi, teki sen vieläkin merkittävämmäksi, värifilmi kun oli siihen aikaan varmasti hyvin uutta.

Filmin jälkeen kokoonnuimme neuvotteluhuoneeseen keskustelemaan matkasta, sen tarkoituksesta ja tavoitteista. Mikä oli hyvää ja minkä voisi tehdä paremmin seuraavan kerran? Keskustelun kuluessa tuli esille monta rakentavaa näkökohtaa, joista varmasti on iloa tuleville sukututkijoille. Viktor Pajunen kertoi, että on myös mahdollisuus saada kopio niistä kuulusteluista, joita tehtiin, kun tulimme pakolaisina Ruotsiin. Jos asia koskee muita kuin asianomaista itseä, on kuitenkin saatava lupa tältä henkilöltä, jota se koskee.

Myrskyisen yön jälkeen, jolloin tuulen nopeus oli jopa 25 m/s, saavuimme onnellisesti perille Tukholmaan sunnuntaiaamuna. Useammalla osanottajista oli kamera mukana, ja kokoonnuttiin vielä laiturille ottamaan jäähyväiskuva ennen kuin hajaannuimme eri suunnille.

Yhteenvetona voi sanoa että matka oli sekä hauska että antoisa. Ja kun niin tuntuu, silloin on koettu parasta, toisin sanoen ilo ja tieto yhdistettynä. Ne kaksi, jotka suuresti vaikuttivat matkan onnistumiseen, olivat Viktor Pajunen ja Toivo Folkesten. Tahdon lopuksi omasta ja toisten puolesta kiittää heitä kaikesta huomaavaisuudesta ja ystävällisyydestä. Toivottavasti tavataan taas me kaikki ja myös uudet osanottajat ensi vuoden sukututkimusmatkalla Helsinkiin.

Fredrik Elvi

Opintomatkalaiset kahvipöydän ääressä Inkerikodissa yhdessä Helsingin paikallisosaston jäsenten kanssa.

KALEVALAN JUHLAVUODEN KILPAKIRJOITUS YLLÄTTI

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkisto järjesti Kalevalan 150. juhlavuoden kunniaksi kilpakirjoituksen »Perinne elämässäni». Keruun tavoitteena oli saada kootuksi aineisto, joka antaisi kuvan perinteestä 1980-luvun Suomessa. Kilpailua suunniteltaessa pyrittiinkin löytämään kaikille suomalaisille läheinen alue: tarjottiin kahdeksan aihepiiriä, koti ja suku, kaksi kotiseutua, juhlat, vapaa-aika, sukupuoliroolit ja kasvatus avioliittoon, minä ja muut, laulut sekä sananparret.

Kilpailun runsas osanotto yllätti järjestäjät. Kokoon saatu aineisto on näet arkiston historian keruiden tuottoisimpia: Noin 500 osallistujalta saatiin yhteensä noin 18.500 liuskaa vastauksia. Lisäksi lähetettiin valokuvia noin 700 kappaletta ja äänitteitä 18 tuntia.

Kilpakirjoitukseen saatiin vastauksia kaikkialta Suomesta. Myös ulkomailla huomioitiin koti-Suomen Kalevalan juhlavuoden perinteenkeruu aina Yhdysvaltoja myöten: 17 osallistujalta saapui noin 220 liuskan aineisto.

Kilpailuaineistoa käsitellään parhaillaan. Tarkoitus on, että akateemikko Matti Kuusen johtama palkintolautakunta saa työnsä päätökseen toukokuun lopussa, jolloin palkinnot jaetaan. — Aineisto tullaan tallentamaan Kansanrunousarkiston kokoelmiin, jossa se on tutkijoiden käytettävissä.

Vaikka Kalevalan juhlavuosi onkin ohitettu, perinteen ja muistitiedon vaaliminen ei pääty tähän. Kansanrunousarkisto kerää ja arkistoi perinnettä ja muistitietoa jatkuvasti ja kannustaa uusia ja vanhoja perinteentallentajia mukaan tähän työhön.

Perinnekilpailu

Karjalan Liiton yhteydessä toimiva Karjalaisen perinteen työryhmä järjestää 5. perinteenkeruukilpailun aiheena »Karjalaisuus tänään». Kysely on tarkoitettu luovutetusta Karjalasta kotoisin oleville ja heidän perheenjäsenilleen. Perinnekilpailuun voi osallistua myös haastattelemalla karjalaisia.

Tämänkertaisen kyselyn aiheina ovat karjalainen perhe ja suku, karjalaiset piirteet kodin sisustuksessa ja ruokataloudessa, perhe- ja vuotuisjuhlat sekä karjalaisuuden säilyminen nuoren ikäpolven keskuudessa. Kyselyllä pyritään tallentamaan tämän hetken tietoutta ja samalla toivotaan tietoja myös karjalaisuudessa tapahtuneista muutoksista.

Kyselylehtisen, vastauspaperia ja -kuoren voi tilata postitse osoitteella: Karjalaisen perinteen työryhmä/kysely Karjalainen kulttuurikeskus, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki (puh. 90-799 077/29). Kilpailuaika päättyy 31. 12. 1986.

Maria Torikan muistolle

Tunsin Marian (Marin) jo hänen nuorena morsiana ollessaan. Olin ihastunut hänen kauniiseen olemukseensa. En silloin arvannut, että hänestä saisin ystävän hamaan vanhuuteen saakka.

Tämä elämä on ollut kovin mutkainen Marille ja minulle. Olin Marin kotia kunnostamassa Inkerin Keltossa. Ihailin hänen tarmokkuuttaan. Emme arvanneet silloin, että joutuisimme lähtemään pois Inkeristä. Emme silloin ymmärtäneet, että elämä ei ole suoran ladun kulkemista, vaan siinä on paljon mutkia. Elämä voi mennä aivan solmuun ja seinä tulla vastaan. Näin on käynyt Marille ja minulle; mutkaiset ja vaikeat solmut on pitänyt aukaista itse, Jumalan ja ystävän avulla. Yhdessä olemme pohtineet miten nyt eteenpäin.

Mari oli hyvin uskonnollinen, ja rukoukset ovat auttaneet vaikeuksien yli pääsemiseen. Mari oli minulle kuin matkasauva. Hänen ymmärtäväisestä ja kärsivällisestä luonteestaan otin oppia.

Maria perheineen sai toisen kodin Karjalasta, Viipurin Kolikkoinmäeltä. Kävin usein heidän kodissaan, olihan se ensimmäinen etappipaikka minulle Suomessa. Sydämellisesti he ottivat minut aina vastaan.

Marilla ja hänen miehellään Paavolla oli paljon pieniä lapsia, ja yhdessä he ahersivat uuden kotinsa järjestämisessä. Minä olin aina tervetullut heille yhteiseen ruokapöytään, yhteiseen lämpöiseen kotiin, jota mielihyvin muistelen. Emme tienneet silloin, että tämäkin koti oli väliaikainen. Viipurista jouduimme lähtemään sodan jaloista, ja sinne jäi se toinenkin koti. Jouduimme erilleen, kuka minnekin pääsi. Taas tuli elämään mutka.

Seuraavaksi tapasin heidät Munkkiniemestä, jossa he asuivat jonkin aikaa. Sen jälkeen he perustivat uuden kauniin kodin Helsingin Pakilaan. Aina seurasin heitä, missä he milloinkin asuivat, ja he kävivät myös minun luonani.

Täällä Pakilassa Marin mies Paavo kuoli, ja hän jäi yksin. Vanhuus tuli, ja Mari Torikka joutui asumaan Tapiolaan miniänsä luo. Tapiolassa Mari asui kymmenen vuotta. Sieltä hän pääsi Espoon vanhustenkotiin, »Auroraan», jossa asui lopun elämänsä. Hänellä oli siellä oma huone, ja hän oli tyytyväinen elämäänsä. Kävin häntä siellä usein tervehtimässä. Kovasti hän toivoi ja odotti kuolemaansa. Kerran kun menin hänen luokseen, hän kertoi tavanneensa Jumalan; ehkä tämä oli sitä henkimaailmaa, josta nykyään puhutaan.

Vihdoin koitti se päivä, että hän pääsi pois täältä murheen laaksosta iankaikkiseen lepoon. Paljon oli omaisia ja ystäviä Espoon hautausmaalla saattamassa häntä viimeiselle matkalle.

Jumala olkoon kanssasi.

Ystäväsi, **Anna Sinervo**

Toimitussihteeriltä

TEKOPYHIÄ

Perinteisessä yhteisössä, niin inkeriläisessä kuin suomalaisessakin elämän kulkua rytmittivät paitsi vuodenaikojen vaihtelu, myös arjen ja pyhän vuorottelu. Pyhä on normaaliin ajan kulkuun tuleva katko tai aukko, joka siirtää ihmisen toiseen todellisuuteen, pyhään maailmaan.

Toisaalta syvällisessä uskonnollisessa kokemuksessa ihminen voi äkisti nähdä koko maailman pyhänä perimmäisen todellisuuden ilmentymänä. Mystikko kokee pyhyyden jokaisessa kevään lehdessä.

Mutta kaikki eivät ole mystikkoja. Pyhä ja arki on ensin erotettava, jotta ne mystisessä kokemuksessa voisivat taas yhtyä. Pyhät ovat osa uskonnollista symboliikkaa, jonka oleellinen piirre on muuttumattomuus ja jatkuvuus. Ne ovat osa uskonnollisen ihmisen elämän muuttumatonta perustaa.

Miksi sitten Suomen luterilainen kirkko on tahtonut muuttaa loppiaisen ja helatorstain paikkoja kahteenkin otteeseen? 1973 pyhät siirrettiin vanhoilta paikoiltaan sotkemasta työmarkkinajärjestöjen tulopoliittisia ratkaisuja. Kirkko ei katsonut voivansa enää esittää vaatimuksia yhteiskunnalle, jonka kaikki jäsenet eivät olleet kiinnostuneita kirkon sanomasta. Perinteisen yhteisön yhtäläinen elämäntapa oli mennyttä.

Radikalismin aaltojen tasaannuttua kirkko haluaa taas nostaa profiiliaan ja palauttaa pyhät. Ne halutaan myös nimenomaan vapaapäiviksi, sillä vain mystikko voisi kokea Jumalan läsnäolon myös työnsä ääressä. Mutta moniko sitä enää kokee edes pyhinä?

Molempiin siirtoihin liittyy ongelmia. Pyhien poistaminen ilmentää yksipuolista tehokkuusajattelua, jossa ihminen sidotaan tuottamisen ja kuluttamisen loputtomaan oravanpyörään. Elämän päämääräksi tulee tyhjänpäiväinen rahan ja vallan tavoittelu.

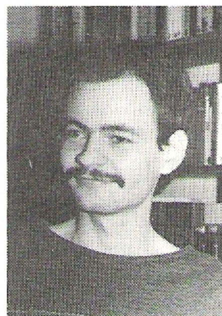
Pyhien palauttaminen palkallisiksi vapaapäiviksi taas ilmentää kirkon lähentymistä valtiovaltaan ja talouselämään. Tällaisessa tilanteessa uskonnolla on taipumus muodostaa rahan ja vallan kanssa sellainen kolmiyhteys, josta ironisin esimerkki on lause »Jumalaan me luotamme» painettuna Yhdysvaltain valuuttaan.

Onko myöskään oikeudenmukaista, että kirkko voi päättää kirkkoon kuulumattomienkin työajasta? Vähemmistöjen oikeudet ovat demokratian ikuinen ongelma.

Kylmän bisneksen ja pinnallisen yhteiskuntauskonnon keskellä irrallista nykyihmistä puhuttelee usein aidoimmin jukeboksista kaikuva ääni, joka laulaa haikeasti yksinäisestä viikonloppuisästä.

Pyhiä tarvitaan, mutta ei tekopyhiä.

I.

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Maaliskuun kuukausitilaisuus (Inkeriläisten yhdistyksen vuosikokous) pidetään 23. 3. ja huhtikuun tilaisuus 27. 4. 1986 klo 14 Inkerikodissa. Tervetuloa.

SEUKKOSEURA

Kokoontumispäivät kevätkaudella 1986

Huhtikuussa 3. ja 17. pv ja toukokuussa 8. pv.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 2 seuraavat tilaisuudet: Pääsiäisjuhla 31. 3. 1986, Helluntaijuhla 18. 5., Mikkelinpäivä 5. 10., Pyhäinpäivä 1. 11. klo 13 (Kivellä klo 12), Joulujuhla 26. 12. Kaikki tilaisuudet paitsi Pyhäinpäivän juhla alkavat klo 14.00. Tervetuloa!

Johtokunta

KIITOS!

Inkeriläisten viesti kiittää seuraavia henkilöitä, jotka ovat tukeneet lehteä lahjoituksin: Emma Juvanen, Riihimäki 50 mk ja Hanna Garelishewa, Canada 375,89 mk.

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta 25 mk (35 kr)

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 18 mk (25 kr)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta 10 mk (15 kr)

Äänilevyjä
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 15 mk (25 kr)
Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro 30 mk (35 kr)

Inkerin pöytälippuja 15 mk (25 kr)

Inkerin postimerkkejä sarja 50 mk (75 kr)

Adresseja 15 mk (25 kr)

Rintaneula Inkerin vaakuna 10 mk (10 kr)

Tarra Inkerin lippu 5 mk (5 kr)

Saatavana Suomesta

Juhani Jääskeläinen
Inkerin kirkon tuho 70 mk

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.

Saatavana Ruotsista

Isien Usko muistojulkaisu 10 kr

Kemppi
Fenno-Ingria lauluja 5 kr
Ristiltä ripille 10 kr

Aatami Kuortti
Tapahtui Inkerissä
Inkerin kirkon vaiheita
Juhana Inkerinsuomalainen
Aloitettava alusta
Kaikkien hinta Ruotsissa 25 kr

Eino Hanski
Heimopataljoona 50 kr

Tapani Sopanen
Ingermanlänning 60 kr

Uno Hammarström
Ingermanländarna som flydde till Sverige 30 kr

Viktor Pajunen
Ingermanland – en kort historik 5 kr

Birger Thuresson
Lilja – flykting – flickan från Ingermanland 60 kr

Postikortti Haaparannan muistolaatta 1 kr

Postikortti Örebron muistokivi 1 kr

Kalevala och de finska folksångens värld 70 kr

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 4 huhtikuu 1986

inkeriläisten viesti

TOIMITUS	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285 Toimitussihteeri: Ilkka Pyysiäinen, puh. 90-803 3687 Matinkartanontie 2 C 30, 02230 Espoo (toimituksen osoite)
KONTTORI	Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms. Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095 Postisiirtotili Hki 30636-4
TILAUSHINTA	80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr v. 1986
ILMOITUSHINNAT	1/1 sivu mk 500 mk 1/2 » » 300 mk 1/4 » » 200 mk Kuolinilmoitukset 100 mk Kiitos- ym. ilm. 60 mk Kuva ilmoituksessa 100 mk Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5 (lehden ym. tuotteiden tilaukset)
SIVISTYSSÄÄTIÖ	Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki, Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki Puh. (90) 631 285 Säätiön postisiirtotili 146660-1

KANSI: Mennyt maailma eli Klemettilän perhettä sekä Daavid Karvonen ja Luumäen Antti Ihalaisten kylässä vuonna 1918.

Matti Vironmäki:

Pappina Aunuksessa

Poikkeukselliset olot ja vaikean ajan tapahtumat neljä vuosikymmentä sitten tuskin koskaan kokonaan unohtuvat mukanaeläneiden mielistä. Silloin sekä varsinaisilla sotarintamilla että myös muissa tehtävissä vaadittiin voimien jännittämistä usein äärimmilleen. Näin oli myös laita niiden satojen miesten ja naisten kohdalla, jotka joutuivat toimimaan Päämajan komentamina Itä-Karjalan Sotilashallinnon palveluksessa. Tähän joukkoon Aunuksen maille siirrettiin tämän kirjoittajakin vuoden 1941 lopussa, jolloin yksikkömme Kev.Os. 7 Kivennavalla hajoitettiin.

Aunuksenlinnaan saavuimme tammikuun alkupäivinä 1942 yhdessä sotilashallinnon kansanopetustyöhön kutsutun vaimoni kanssa. Määräykseni oli toimia Aunuksen alue-esikunnan sotilaspappina, jossa tehtävässä piti huolehtia sekä sotilashallinnon henkilöstön että myös paikallisen aunukselaisen, luterilaisiksi ilmoittautuvan väestön hengellisestä huollosta. Kun toiminta-alueeni oli varsin laaja, jouduin liikkumaan paljon ja tapasin aunukselaisia alkuasukkaita runsaasti.

Alusta lähtien suurena apuna työssäni olivat alue-esikunnan ja varsinkin sen valistustoimiston upseerit ja muut henkilöt sekä alueen sotilashallinnon alaiset kansakoulunopettajat. Myös monia muita eri yksiköiden henkilöitä olen aina kiitollisena muistellut. Me siellä toimineet suomalaiset olimme kaikki kuin yhtä suurta perhettä ja työskentelimme kukin koulutuksemme mukaisissa tehtävissä hyvässä yhteishengessä aunukselaisten lähimmäistemme auttamiseksi. Meistä tuskin kenelläkään oli koskaan edes ajatuksissa valloittajan mieli, vaan me uskoimme olevamme »puhtain asein oikean asian puolesta» palvelemassa heimoveljiämme ja -sisariamme.

•

Pian Aunuksen lakeuksille tultuani kävin tervehtimässä armeijakunnan pappeja. Heidän majapaikkansa portinpielessä oli suurikokoinen lautalevy, johon oli maalattu sanat »Aunuksen pappila». Pappisveljet Väinö Reunanen ja Eero Hälvä sanoivat taulun kuuluvan nyt minulle. Otin sen ja kiinnitin oman asuntoni porttiin Karl Marxin kadun varrella. Jonkin ajan perästä huomasin, että erään toisen talon seinään oli ilmaantunut ortodoksisen sotilaspapin myös puinen levy, johon oli tekstattu »Aunuksen oikia pappila». Talossa majailleet ja toimineet ortodoksiveljet olivat mukavia poikia, joiden kanssa ei ollut hankaluuksia. Tosin emme kovin paljon joutuneetkaan tekemisiin keskenämme, sillä kummallekin kirkkokunnalle oli annettu selvät ohjeet, miten pitää toimia. Me joskus huumorin välke silmäkulmassa sovimme, että kilpalaulantaa emme harjoita, vaan kukin tekee työtänsä oman vakaumuksensa mukaisesti välttäen »uskonsodan» mentaliteettia.

Mainitut armeijakunnan papit olivat jo syyskuusta lähtien olleet Aunuksessa ja saaneet alulle luterilaiseen seurakuntaelämään kuuluvia asioita. He olivat mm. kutsuneet lapsia pyhäkouluun ja hankkineet kirkon luterilaisia jumalanpalveluksia varten. Kirkko oli alkujaan ortodoksiseksi kirkoksi rakennettu, mutta otettu vuosia aikaisemmin punaklubin käyttöön. Tämä rappeutunut, kivinen ns. Saaren kirkko saatiin suomalaisten pioneerisotilaiden ja uutterien lottien yhteisin ponniteluin talkoovoimin puhdistetuksi ja kunnostetuksi sellaiseksi, että siinä voitiin kokoontua. Pitkät ajat kirkko oli mahdollisimman karu. Alttarina ja puhujanpaikkana oli näyttämölle asetettu yksinkertainen pöytä. Kirkkomaisuudesta todistamassa oli näyttämön taustalla seinälle naulattu ja kuusenhavuin verhottu puuristi. Viimemainittu sitten huhtikuussa 1942

vaihdettiin kauniiseen kanta-Suomesta lahjaksi saatuun alttaritauluun, joka esitti suomalaiseen maisemaan sijoitettua Vapahtajaa kutsumassa luokseen kaikkia työtätekeviä ja raskautettuja. Alttaritaulun lisäksi satiin kirkkoon muutakin kirkollista: alttarivaatteita, messukasukka, kynttelikköjä, kattokruunu, kastemalja ym. Nämä lahjat oli hankkinut kansanedustaja J. W. Wainio. Urkuharmooni tuli myös lahjana Helsingin Seuratupa-yhdistykseltä samana kevättalvena.

•

Saaren kirkossa sen kylmyydestä ja karuudesta huolimatta kokoonnuttiin säännöllisesti sekä päiväjumalanpalveluksiin että myös usein iltaisin hengellisiin ja isänmaallisiin tilaisuuksiin. Väkeä kävi olosuhteisiin katsoen kohtalaisesti. Kävijämäärä vaihteli sunnuntaisin 100—350 henkeen. Valtavasti suurin osa oli kantasuomalaisia harmaapukuisia sotilaita ja lottia mutta paljon oli kirkkoväen joukossa myöskin paikkakuntalaisia sekä aikuisia että lapsia. Puhujina ja ohjelmansuorittajina tilaisuuksissa esiintyivät tämän kirjoittajan ohella sotilaspastorit, kansakoulunopettajat, valistusupseerit ja eräät sotilasyksiköissä palvelleet muut henkilöt. Kantasuomalaisista koottu sekakuoro rikastutti myös usein laulullaan eri tilaisuuksia. Kuoroa johtivat joukko-osastoista löytyneet kanttoriurkurit ja muut laulumiehet, jotka myös palvelivat urkujen soittajina jumalanpalveluksissa.

Kirkossa pidettyjen tilaisuuksien lisäksi tehtäviini kuului hartaushetkien järjestäminen myös Aunuksen alueen eri kylissä. Kokoontumispaikkoina olivat kansakoulut ja karjalaispirtit sekä sotilaiden majoitusparakit. Toisinaan tuollaiset tilaisuudet olivat jumalanpalveluksien kaltaisia, toisinaan taasen tyydyttiin vain lyhyeen hartaushetkeen virsilauluineen. Kuulijoita näissä »maakirkoissa» oli tavallisesti runsaasti ja suurin osa heistä karjalaisväestöä. Puhuessani oli pakko käyttää mahdollisimman yksinkertaista, havainnollista ja kansanomaista puhetapaa. Erään aunukselaisen naisen avulla, joka oli syntyisin Inkerinmaalta ja asunut vuosia Aunuksenkaupungissa, käänsin muutamia Uuden Testamentin tuttuja kertomuksia aunuksen murteelle ja opettelin niitä puhumaan. Mutta vaikka »mie pagizin da pajatin aunukseks», niin joskus varsinkin syrjäkylillä kuulijat eivät tuntuneet ymmärtävän puheestani paljoakaan. Silloin piti pyytää, että joku »ymmärtäväinen» tulkitsisi, mitä halusin sanoa. Hyviä tulkkeja löytyikin usein yllättävän paljon.

•

Kouluilla ja karjalaistuvissa vietetyissä tilaisuuksissa sattui usein kesken kaiken tapauksia, jotka olivat huvittavia ja jäivät lähtemättömästi mieleen. Esim. eräänä keväänä Pitkäperjantain jumalanpalveluksessa täpötäydessä Kuittisen koulun juhlasalissa seisoin lavalla ja yritin parhaani mukaan puhua Kristuksen kärsimyksistä. Kädessäni oli krusifiksi ja olin mielestäni juuri herkimmässä kohdassa. Silloin muuan etupenkissä istunut aunukselainen nainen huudahti äänekkäästi: »A, äijykö nuo sun suapkut Suomessa maksavat'» Nainen oli siis katsellut vain saappaitani ja ollut kiinnostunut niiden hinnasta. Rauhallisesti vastasin: »Älä sie nyt ajattele saappaita, vaan kuuntele puhettani, kerron tilaisuuden jälkeen saappaista». Erään toisen kerran Sammatuksen kylän koululla juhlasalin etualalla kaksi naista kesken puhettani paljastivat rintansa ja alkoivat imettää sylissään olleita lapsia. Lähellä istuvia sotilaita ja lottia hymyilytti, kuten minuakin, mutta mitään hämminkiä ei syntynyt. Puhuttuani hetken äidin rakkaudesta ja kodista laulettiin: »Ystävä sä lapsien» ja hajaannuttiin tyytyväisinä.

Näiden mainittujen sanan äärelle kokoontumisten lisäksi jouduin osallistumaan myös monenlaisiin muihin toimintoihin ja tilaisuuksiin. Esim. monia kotikäyntejä, joissa tehtäväni oli haastatella ihmisiä ja kerätä kirkollista tietoutta, en varmaan koskaan unohda. Tapasin paljon vanhempia ja nuorempia ihmisiä, joiden elämänvaiheet tuntuivat uskomattoman ankeilta. Heidän joukossaan oli eräitä jo vuosikymmeniä aikaisemmin keisarivallan ajalla Aunukseen saapuneita suomalaisia, jotka leveämmän leivän toivossa olivat jättäneet lapsuutensa maisemat. Syntymäkodin vaikutteita he eivät olleet unohtaneet, vaan sanoivat olevansa samaa luterilaista »uskoa» kuin sukulaiset Suomessakin. Monet heistä näyttelivät kuluneita virsi- ja evankeliumikirjojaan, joista olivat ammentaneet lohtua vaikeuksissaan. Muutamissa mökeissä näin kirjaksi sidottuna heränneiden »Hengellisen Kuukausilehden» numeroita. Niitä oli kuulemma ahkerasti käytetty hartauslukemisena. Joidenkin kirjojen välissä oli heiniä, joiden sanottiin olevan merkkejä siitä, että joskus vaikeina vuosina oli kirjoja säilytetty heinäladossa.

•

Eräälle unohtumattomalle kotikäynnille jouduin nimenomaan mökin vanhan isännän kutsumana. Ukkeli oli 78-vuotias vanhus, joka tuli majapaikkaani pyytämään »pyhiä» eli Herran pyhää Ehtoollista. Mies kertoi aikoinaan keisarivallan aikana opiskelleensa ortodoksisessa pappisseminaarissa ja sen jälkeen toimineensa pappina monissa paikoissa Itä-Karjalassa. Hänellä oli vaimo, joka oli suunnilleen samanikäinen kuin mieskin, mutta aikuiset lapset olivat häipyneet maailmalle. Elämä oli ollut raskasta varsinkin viime vuosina. Metsätöillä ynnä muulla kovalla raatamisella oli elatusta hankittu. Terveys oli pahasti murtunut jo vuosikymmeniä aikaisemmin, mutta hengissä oli sentään pysytty. Vanhus puhui selkeää suomenkieltä ja pyysi minua tulemaan läheiseen pikkumökkiinsä, että hän ja vaimo saisivat »pyhät». Sanoin vanhukselle, että olen luterilainen pappi ja näytin samalla ikkunasta taloa, jossa asui ortodoksinen pastori. Mutta ukkeli katsoi anovasti silmiini ja sanoi hartaasti: »Tule sie vain, samaa Jumalaahan me palvelemme!»

Seuraavana aamuna kahlasin lumista polkua kinosten ympäröimään mökkiin. Ränsistyneen tuvan lähellä ollessani hengähdin ja ajattelin: »Tämä on siis Aunuksen ensimmäinen ja vanhin pappila!» Oven aukaistuani kylmä ilma huokui vastaani. Molemmat vanhukset istuivat kuluneet tummat päällysvaatteet yllään ja näyttivät olevan kylmissään. Pöydälle oli laitettu valkoinen liina ja mummo sytytti pienen kynttilän. Asetin ehtoollisvälineeni pöydälle, ja niin siinä sitten vietimme Herran ehtoollisen, jota en koskaan unohda. Ryhtyessäni lukemaan synnintunnustusta vanhukset polvistuivat enkä minäkään saattanut olla laskeutumatta polvilleni. Siinä me kolmisin kylmällä lattialla, jonka rakosista pakkanen puhalsi, pyysimme »Kaikkein Armollisinta katsahtamaan puoleemme niinkuin Hän katsoi ryöväriin ristin puulla . . .» Ehtoollisenvieton jälkeen vielä hetken keskustelin vanhusten kanssa ja kuuntelin heidän elämäntarinoitaan. Kysyessäni, onko ruokaa ja polttopuita, sain hiljaisen kieltävän vastauksen. Palatessani menin suoraan esikuntaan ja kerroin asiasta alue-esikunnan päällikölle. Hän lupasi hoitaa asiat, että apua toimitettaisiin. Näin myös tapahtui. Myöhemmin lomalla käydessäni hankin vaatteita, jotka vietiin vanhuksille. Papilta sain muistoksi vanhan ortodoksisen jumalanpalveluskirjan, jonka slaavinkielistä tekstiä en kuitenkaan valitettavasti ymmärtänyt.

•

Kerran keväämmällä olin aikeissa poiketa myös erääseen Aunuksenlinnan keskustan mökkiin, mutta ovi oli pönkätty enkä päässyt sisälle. Pihalle kuulin itkua ja valitusta matalasta navetasta. Aukaistessani navetan oven huomasin heinien päällä naisen synnyttämässä. Hän voihki ja valitti, ettei ollut ehtinyt synnytystuvalle, vaikka se ei ollutkaan kaukana. Kauhuissani huusin hänelle: »Odota hetkinen, minä juoksen hakemaan apua!» Oikaisin kiireesti pellon yli valistustoimistoon, josta soitettiin lastensairaalaan ja pyydettiin kätilöä menemään avuksi. Samalla kehotin valistusupseeria, jonka tiesin kahden lapsen isäksi, menemään kätilön avuksi, että lapsi ja äiti selviytyisivät vaikeassa tilanteessa. Pian luutnantti palasi ja kertoi naureskellen: »Hyvin kä-

vi, pulska poika syntyi, sekä lapsi että äiti vietiin bolnitsaan eli lastensairaalaan!» Myöhemmin valistustoimistossa laskettiin leikkiä ja pohdittiin pojalle jopa nimeä ja ristiäisiäkin. Mutta sitten huomattiin, että äiti ei ole »Luteruksen papin» papereissa, vaan homman hoitaminen kuuluu »oikian pappilan» pojille.

Miten tämä pahnojen päällä syntynyt poika myöhemmin kasvoi, sitä en tullut tietämään. Mutta monien muiden Aunuksen poikien ja tyttöjen kasvamista sain seurata vuoden 1944 kesäkuuhun asti, jolloin Itä-Karjalan maisemat piti jättää. Suomalaisissa kouluissa ja luterilaisen seurakuntaelämän poika- ja tyttökerhoissa sekä rippikouluissa tutustuin varsin paljon kouluikäisiin lapsiin ja hiukan varttuneempaankin nuorisoon. Heidän kanssaan käydyt keskustelut oppitunneilla ja muualla olivat mielenkiintoisia ja jättivät paljon ajattelemisen aihetta. Unohtumattomia tilaisuuksia olivat myös kesäiset poika- ja tyttöleirit, joiden johtajina yhdessä nuorisotyöntekijöiden kanssa toimimme. Leirien ohjelmaan kuuluneissa leikeissä, kilpailuissa, iltanuotioilla yms. poikien ja tyttöjen laulut ja naurut kaikuivat riemastuttavina. »Silloin kaikilla meillä oli niin mukavaa, oi jos oisit saanut olla mukana!» Apua ohjelmanumeroiden suorituksissa ja leirimuonan hankinnoissa saimme monilta armeijan upseereilta. Varsinkin eräs tykistöluutnantti, joka oli armoitettu partiolainen ja verraton kertoja, sai tarinoillaan nuotioilloissa sekä nuoren että vanhemmankin väen suuresti innostumaan. Tälle luutnantille lapset antoivat lempinimenkin. Se oli »Tsontsoi-Max» eli Kirppu-Max. Nimi johtui tarinasta iltanuotiolla, jolloin kirppu hyppäsi niin korkealle, ettei sitä enää kukaan nähnyt!

•

Nuorisotyömme ohjelmaan kuuluivat myös retket. Niitä tehtiin Kanta-Suomen eri paikkakunnille. Ne olivat toivottuja ja säilyivät kauan osallistujien mielissä. Eräällä matkalla, jonka jouduin johtamaan, oli poikia yli kaksikymmentä. Retki tehtiin junalla kevättalvella 1943 ja käytiin mm. Riihimäellä ja Helsingissä. Miten hauska matka se olikaan! Pikkukommelluksia sattui joitakin, mutta ne eivät haitanneet. Silloin nähtiin paljon Koti-Suomen kristillistä poika- ja nuorisotyötä, joka aunukselaisille nuorille oli uutta. Riihimäen seurakunnan nuorisoillassa ja Helsingin NMKY:n sekä Poikien Keskuksen järjestämissä tilaisuuksissa ja myös eräissä kodeissa meitä pidettiin paremmin kuin »piispaa pappilassa». Jopa itse kansanhuoltoministeriö antoi ostoluvan suurelle määrälle appelsiineja, joita sitten junassa pojat opettelivat syömään useimmat ensi kertaa elämässään.

Monille aunukselaisille nuorille järjestyi myös opiskelumahdollisuus suomalaisissa kansanopistoissa ja muissa oppilaitoksissa. Niitä matkoja nuoret eivät myöskään koskaan voineet unohtaa. He oppivat opistoissa paljon asioita, joista vamaan on hyötyä koko elämän ajaksi. Tuollaiset matkat vaativat matkanjohtajilta voimia ja kysyvät kärsivällisyyttä, sillä vilkkaiden karjalaisnuorten opastaminen ei aina ollut helppoa. Mutta hyvin yleensä selviydyttiin. Joskus kyllä oli pieniä vaikeuksia. Esim. kerran eräällä matkalla tämän kirjoittaja oli hetken melkoisen harmistunut syystä, että Karkun kristilliseen kansanopistoon kuljetettaviksi annetuista nuorista kaksi pääsi Tampereen asemalla livahtamaan omille teilleen. Tytöt olivat luvatta lähteneet katsomaan kaupungin ravintolaelämää ja tansseja. Onneksi asia lyhyen etsiskelyn jälkeen saatiin selvitetyksi ja karkulaiset löytyivät. Tyytyväisenä selitin: »Muistakaa, tytöt, että olemme menossa Karkkuun eikä kukaan saa lähteä karkuun». Sanaleikkiä »Karkkuun» ja »karkuun» pohdimme vielä kuukausien perästä Aunuksessa, jossa nuorisoillassa opettelimme suomenkieltä.

Edellä muistelemani ajanjaksoa ja tapahtumia Aunuksessa vuosina 1941—1944 saattavat tämänpäivän suomalaisetkin ajatella ja arvostella eri tavoin, jopa negatiivisinkin ilmaisuin. Näin tietenkin on lupa tehdä. Mutta ajattelen kuitenkin, että lukemattomat mukanaolleista yhtyvät näkemykseeni, että se oli kaikesta huolimatta monessa suhteessa rikasta ja antoisaa sekä opettavaista aikaa. Siellä oli mietä monenlaisen koulutuksen saaneita ja yhteiskunnan eri alojen edustajia, jotka emme Aunukseen jouduttuamme paljoakaan tunteneet toisiamme, mutta pian opimme palvelemisen ja auttamisen sekä yhteispelin merkityksen. Kumpa vaikeina vuosina saatu opetus aina muistettaisiin! »Viha vie viljan maasta, kateus kalat merestä» on totuus, joka ei saisi koskaan unohtua.

Seuraavan runon on kirjoittanut Susanna Ronkonen Kelton seurakunnan Vanhasta kylästä. Susanna Ronkonen kuoli Petroskoissa vuonna 1979. Hän on jättänyt jälkeensä laajan kokoelman elämäkerrallisia runoja, joissa kuvastuu Inkerin kansan värikkäitä vaiheita monien vuosikymmenien ajalta. Runon on toimitukselle lähettänyt Maija Mehiläinen.

Loppuvirteni Siperiassa

Loppuvirteni aloitin mä tällä lailla,
Kun olin vaeltanut Siperian synkillä mailla
neljä pitkää vuotta.

Ensi vuonna herrat meitä kiusata muisti
jos leipäpalastakin heiltä puisti
haukkuivat laiskureiksi.

Pikku jorsikankin syömisen vuoksi
he vaativat meitä tuomarin luokse
ja uhkasiit vankilaa heittää.

Kun kalmikit sitten Larjakkii tuotii
tulivat suomalaiset parempaa muotii
ja arvokin heille nousi.

Sen sannoit herrat monta kertaa
ei kalmikit vedä suomalaisil vertaa
muussa kuin syömisessä.

He pitkää piippujaa sorrata muisti
ruokanormit herroilt täydelliset puisti
mut töitä ei viitsineet tehhä.

Siks herrat ei suomalaisii päästäisi pois,
vaik hallitukselt määräys tullut ois
pakkotyöstä jo vapauttaa.

Silloin aloin miettii asiata tuota,
kun olen ollut jo pakkotöis viidettä vuotta
pitäis täältä jo kotiin päästä.

Mä käännyin Korlikas lääkärin puolee
sanoin jot terveyttä ennää ei ole
hän kamisaa minut laittoi.

Mä lähdin soutamaan virran mukaan,
ettei vaan minua näkisi kukaan
kun Korlikast pakenin salaa.

Larjakis tirehtöörin luokse menin
pyysin et antaisi lopputilin
kun työtä en jaksant tehhä.

Hiä sanoi, jot tiliä mulle ei anna
jos työhöö en mene niin vankilaa pannaa
jos en tuo lääkärilt spravkaa.

Mä kuukauden sitten Larjakis elin
työssä en käynyt vaan sairastelin
ja sairaslomalla olin.

Menin pyytämään sitten leipäkorttia
herrail tuli sääli leipänormia
hän lopputilin mul antoi.

Jorsikka = kala
Larjakki, Korlikki = paikkakuntia Ob-joen haaroilla
Kamisa = sairaudentutkimus komitea
Spravka = todistus

Eero Rautajoki:

SUVUISTA JA NIMISTÄ

Puhuttaessa suvun juurista kuulee usein mainittavan mm: Minun sukuni esi-isä tuli Äyräpäästä ja oli maanviljelijä. Näin ei voi olla. Asia muuttuu todenmukaisemmaksi sanottaessa: Eräs esi-isäni tuli Äyräpäästä . . . Miksi? Siksi, että meillä jokaisella on runsaasti esiisiä jo muutaman sukupolven päässä ja että aikaisempina aikoina naisten osuus jätettiin mainitsematta, vaikka tiedot heistä ovat ihan yhtä tärkeitä kuin miehistäkin.

Naisten osuuden puuttuminen tiedoista on tullut esiin varsinkin tutkittaessa sukujen lahjakkuuksien periytymistä. Geneettiset syyt olisi myöskin nykyaikana otettava huomioon avioliittoja suunniteltaessa. Perinnöllisiä eivät ole vain lahjakkuuden lajit. Eräät sairaudet ja puutteellisuudet saattavat tulla esiin avioliitossa, vaikka nykyihmisen pitäisi jo tietää perinnöllisyydestä melko paljon. Ehkäpä tiede ja kansanihminen kuitenkin jatkuvasti kulkevat omia teitään ja näin »hölmöys» jatkuu. Myöskään kaikki demokratian nimissä tehdyt päätökset eivät ole kansalle eduksi.

Seuraava taulukko kuvaa sukupolvia, aikaa ja esivanhempien määrää:

sukupolvi	syntymävuosi	aika	esivanhempia
15	1950	—	2
14	1920	30	4
13	1890	60	8
12	1860	90	16
11	1830	120	32
10	1800	150	64
9	1770	180	128
8	1740	210	256
7	1710	240	512
6	1680	270	1.024
5	1650	300	2.048
4	1620	330	4.096
3	1590	360	8.192
2	1560	390	16.384
1	1530	420	32.768

Huomaamme jokaisella ihmisellä olevan seitsemässä sukupolvessa 256 esi-isää ja 256 esiäitiä. Emme siis voi olla yhden esi-isän lapsia.

Tiedot suvuista loppuvat eri aikoina. Mikäli joku Suomessa löytäisi tietoja suvuistaan 1500-luvulle saakka, olisi hän jo päässyt melkoisen matkan. Sukupolvien lukua voidaan tarpeen tullen lisätä. Itse olen käyttänyt 1890-luvun sukupolvesta numeroa 13 (vaikka en olekaan taikauskoinen) siksi, että tuon polven osalle tulivat kaksi maailmansotaa, kumouksia ja epäonnistuneita kokeilutalouksia jne. Siis aivan tarpeeksi yhden polven osalle.

Edellisessä tarinassani mainitsin, että sukunsa selvittäminen noin 150 vuotta taaksepäin on jo hyvä tulos. Mitä kauemmas tutkitaan, sitä kalliimmaksi puuha käy. Kaukaa haetut tiedot ovat varsin vähäisiäkin, eivätkä pelkät nimien luettelot meitä paljon hyödytä. Sitä vastoin muistinvaraiset lisätiedot täydentävät sopivasti kertomuksia. Monet henkilöt tietävät suvuissa säilyneitä tarinoita esim. vaariensa ja mummojensa vanhemmista ja silloinhan tuo 150 vuoden raja jo toteutuukin.

Sellaisia tavattaessa voidaan tarkastella vanhoja valokuvia ja kysellä lisätietoja. Myöskin asuin- ym. rakennusten valokuvien liittäminen selostuksineen erilliskansioon lisää tietojen täsmällisyyttä. Jotkut suvut ovat menettäneet tietonsa siitä, mistä Suomen seurakunnasta yksi suvun haara Inkeriin muutti. Toisilla tuo tieto on vielä tallessa ja muistetaan jopa nimiäkin.

* * *

Suomalaisilta taisi aikanaan puuttua ns. kansallismoraali, koskapa etunimiksi löydettiin täysin epäsuomalaisia korvikkeita. Vanhat kalevalaiset nimet syrjäytyivät. Olen poiminut muutamia malliksi.

1860-luvulla oli Suomessa käytössä mm.: Amanda, Emilia, Fanny, Fiina, Fredrika, Fritiof, Herman, Johan, Karl ja Alfred. 1890-luvulla käytettiin mm. nimiä: Adita, Agnes, Animma, Anna, Aurora, Cecilia, Karoliina, Aleksander ja Erik. Maamme itsenäistymisen jälkeen nimet suomalaistuivat, mutta vieraitakin nimiä käytettiin. Sellaisia olivat: Brita, Doris, Rakel, Saara, Birger, Bror, Gunnar ja Raul.

Vastaavasti olen Inkeristä poiminut vierasperäisiä etunimiä eri vuosikymmeniltä. Niitä olivat mm.: Carin, Elisabet(h), Justina, Maria, Olga, Sonja, Aabram, Abraham, Adam, Andrei, Elias, Esai, Gabriel, Gavril, Johan, Moses, Peter, Philiph, Simon ja Thomas. Vaikka Simon olisi ollut kotikäytössä Simo ja Thomas Tuomas, ne kuitenkin kirjoitettiin seurakunnan kirjoihin näin. Osa nimistä oli raamatullisia. Pyrin vain osoittamaan, että Inkerissä ja Suomessa ovat suomalaisten nimet olleet varsin epäkansallisia.

Inkeriläisten Suomeen siirron (1942—1944) jälkeen useat perheet antoivat tyttäriensä toiseksi etunimeksi hyvän nimen Inkeri. Tapa on vähentynyt. Sivistysmaissa (myös Suomessa) on vaarin tai mummon etunimi annettu vunukalle. Menettelyä kannattaa jatkaa kunhan vain huolehditaan siitä, etteivät vierasperäiset ja muotinimet yleisty. Esimerkiksi Maria-nimestä saadaan helposti Marja.

Etunimien suomalaistuessa muotinimet alkoivat näytellä osaa 1940—1950-luvuilla. Olipa yhdessä ainoassa koululuokassa 14 Juhania. Vähiten näyttävät nimistä murhetta kantavan vanhemmat. Niinpä nykyäänkin on käytössä mm. seuraavia vierasperäisiä nimiä: Ina, Milla, Ni(i)na, Pia, Paul ja Tommi.

* * *

Sukunimet ovat aikaisemmin olleet yleisemmin käytössä Itä-Suomessa. Joskus voidaan arvailla sukunimen kenties tulleen Inkeriin ensimmäisen muuttajan mukana Suomesta. Tietysti arvailu ei kuulu tutkimuksiin, mutta se on eräissä tapauksissa hypoteettinen vihje haettavaan suuntaan. Sitä vastoin voidaan epäillä, että tokkopa kenenkään sukunimi Suomesta lähtiessä oli Turkulainen tai Jämsäläinen. Ne annettiin vasta Inkerissä lähtöpaikan mukaan ja vakiintuivat käytössä sukunimiksi.

Suomessa oli Ruotsinvallan aikana hienoa pitää ontolta kalskahtavia sukunimiä. Tapa yleistyi Suomen jouduttua Venäjän alaisuuteen, koska ei haluttu venäläistyä. Myöskin sotaväessä oli annettu sukunimiä. Näin levisi supisuomalaisten keskuuteen nimiksi mm.: Andelin, Andersson, Forström, Helen, Lilius, Lindblom, Palmroos, Roth, Rönnblad ja Vilenius. — Huh, millaisia nimiä!

Vuonna 1906 Johannes Linnankoski kehotti suomalaistamaan muukalaiset sukunimet Snellmanin syntymän 100-vuotispäivän johdosta. Niinpä 1906—1907 muutti nimensä suomalaisiksi noin 100.000 henkilöä. Se oli mahtava suoritus! Vuonna 1935, Kalevalan riemuvuonna, tapahtui toinen suuri nimien muutto. Sama ilmiö tapahtui myöskin aikanaan Virossa, missä nimet muuttuivat kansallisiksi.

Sotiemme jälkeen esitettiin uudestaan sama ajatus. Se kaatui kuitenkin ns. kielirauhan vuoksi. Vastustus lienee ollut kovinta suomenruotsalaisten taholta, jotka olivat estämässä suomalaiskansallista kehitystä. Olivathan he Paasikiven kanssa vastustamassa ruotsalaisalueihin koskemistakin silloin, kun karjalaiset ja inkeriläiset piti sijoittaa uusille asuinalueille.

Inkerissä olivat tavallisia nimiä esim. Hämäläinen, Virolainen ja Savolainen. Tämän vuoden Pirkanmaan puhelinluettelossa on Mäkisiä 1.374, Niemisiä 1.108, Virtasia 906, Järvisiä 905, Mäkelöitä 806 ja Lehtosia 719. Tällaiset valtavat luvut panevat ajattelemaan olisiko aika korjata suomalaisiakin sukunimiä.

En ole halunnut luetteloja liikaa paisuttaa. Jos menemme Ruotsin puolelle, tuntuu kuin siellä ns. »suomalaisuuden säilyttäminen» olisi jo taruakin ihmeellisempi.

Löytyykö vielä Lempaalan historian tuntijaa?

Isoisäni *Heinrich Piltz* ja hänen lähisukunsa, ts. kaikki aikanaan ensimmäisistä Kannakselle tulleista Piltzeistä polveutuneet olivat 1800-luvun lopulla yhdessä Lempaalan Korkiamäellä olevan lasitehtaan palveluksessa. Sen omisti kenraali Kovanko (?). Isoisäni oli hänen kartanonsa pehtoori ja lopuksi peililasitehtaan johtaja. Kenraalin eversti poika johti pullotehdasta. Onko kukaan kuullut tällaisesta lasitehtaasta, kenraalista tai everstistä?

Kiinnostuneena vastausta odottaen metsänhoitaja **Aarno Piltz, Koroistentie 6 t. 16, 00280 HELSINKI, puh. 415 619.** Puhun suomea, ruotsia, saksaa ja englantia.

Veljeni Paavo Adelin muistolle

s. 2. 3. 1925, k. 25. 4. 1984

Sinunkin elämänkaareesi mahtui kaikkien inkeriläisten kokema tie. Synnyit Järvisaarella 9-henkisen maanviljelijäperheen viidentenä lapsena. Kansakoulusi kävit koko ajan luokkasi priimuksena siitä huolimatta, että opetus kesken kouluvuosien muuttui venäjän kieliseksi. Oli Sinulle onneksi, ettet päässyt Leningradin teknilliseen kouluun, vaikka pääsykokeet suoritit loistavasti. Et silti säästynyt noiden sotavuosien vaikeuksilta. Nuoren miehen 17 vuoden ikä oli syynä ratkaisuun, että lähdit Viroon keväällä 1942. Siellä Kloogan karanteenileirillä kärsitty nälkä ja jokapäiväinen kuoleman näkeminen kypsytti Sinut kuolemaa kunnioittavaksi ja kanssaihmisiä auttavaksi luonteeksi.

Muutokset jatkuivat Suomeen siirtymisenä 1943, ja siitä lähtien olikin elämä yhä paranevaa ja rakentuvaa kohdallasi. Autot kuuluivat elämääsi. Ponnistauduit itsenäiseksi yrittäjäksi. Löysit Helenan, kauniin kuusjokelaisen nuoren tytön elämänkumppaniksesi. Ahkera, tunnollinen luonteesi ajoi eteenpäin ahtaista oloista. Jo ennen kuin tyttösenne oli viiden vuoden, Teillä oli oma koti, suurelta osin omin käsin rakennettu. Siinä saivat kodin vielä isä ja äitikin kuolemaansa asti.

Ikimuistettavaksi jäi ensimmäinen ateria oman pöydän ääressä. Seisaalleen nousten veisattiin kokosydämisesti: »Herraa hyvää kiittäkää, iloiten ylistäkää, luodut kaikki laulakaa Luojan suurta kunniaa.» Kristillinen elämänkatsomus oli kasvanut jo lapsuudenkodissamme sydämen vakaumukseksi ja moraaliseksi periaatteeksi. Sinä, Paavo, olit niitä jotka et hävennyt ristiä käsiäsi ruokapöytään istuessa etkä kirkkoveisuuta, vaan osallistuit antaumuksella. Sairaalaan lähtiessäsi otit hatun päästä ja ristit kätesi pöydälle, kaiketi siunaten kotisi ja itsesi. Meille jälkeen jääneille se on ollut selkeä lohdutus.

Sinulle oli oma perhe kaiken rakkauden, uurastuksen ja vastuun keskipisteenä. Elit täysipainoisesti läheisiesi parhaaksi! Kannoit vastuuta myös veljiesi auttamisesta. Sinut tunnettiin ystävällisenä, vieraanvaraisena ja hyvänä miehenä. Ystäväpiiriinne kuuluivat monet inkeriläisperheet, ja heidän kanssaan yhdessä osallistuttiin paikallistoimintaan ja vuosittaisiin kesäjuhliin. Elämä oli rikasta!

Vuodet kuluivat. Rasitusten mukana tuli sydänsairaus, joka valmisti poislähtöön, vaikka pystyit loppuun asti hoitamaan työsi ja kotisi. Yllättävänä ja meille suureksi murheeksi tuli tieto Sinun lähdöstäsi, Paavo. Vain viikon olit sairaalan hoidossa, ja olit toiveikas viimeiseen asti, »Kyllä minä jo viikonvaihteessa kotiin pääsen», näin rohkaisit itseäsi ja huolestunutta perhettä. Iloisin mielin olit illalla hyvästellyt vaimosi, kun yöllä sydäninfarktisi sai uuden käänteen. Elämänkaaresi oli täyttynyt Jumalan kirjoissa.

Kirkkaana kevätpäivänä suuri omaisten ja ystävien joukko saattoi rakkaamme lepoon, odottamaan ylösnousemuksen aamua. Lohdutukseksemme jäi psalmin sana: Herra on minun turvani ja linnani. Hän on minun Jumalani, johon minä turvaan.

Lyydia Adel

Hyvä ystävä Anja Luoma

Täällä Ruotsin kansan keskuudessa on hyvin usein tapana käyttää tällaista tervehdysmuotoa, silloin kun todella haluaa osoittaa kunnioitusta henkilölle, joka on parhaansa yrittäen uhrannut voimiansa ja tehnyt kaikkensa palvellakseen toisia ja säilyttääkseen ystävyyden huolimatta niistä vaikeuksista, joita meillä kaikilla on elämässämme.

Teki oikein kipeätä kun luin terveisesi, että olet päättänyt jättää toimitussihteerin tehtävän. Olimme jo tottuneet Sinuun ja luotimme pätevyyteesi ja taitoosi, olithan toiminut tehtävässäsi jo yli kymmenen vuoden ajan.

Johtaessasi Viestiä, orpolasten äänenkannattajaa kuten itse olet sanonut, Sinulla oli vielä tilaisuus tavata aitoja Inkerin suomalaisia, jotka olivat syntyneet, eläneet ja työskennelleet siellä Inkerissämme ennen viimeistä maailmansotaa. Sen tähden olet luultavasti saanut oikean kuvan kovanonnen kansan elämästä ja Inkerin oloista.

Nykyinen nuori polvi elää ja tulee toimimaan jo muistojen maailmassa.

Näillä sanoilla haluaisin kiittää sydämellisesti Sinua, ystävämme Anja Luoma, siitä uhrautuvasta työstä ja panoksestasi, jonka olet antanut meidän Inkerin suomalaisten hyväksi. Toivomme Sinulle ja perheellesi hyvää vointia ja menestystä tulevaisuudessa.

Ruotsissa asuvien Inkerin suomalaisten puolesta

Aappo Björn
Ruotsi

Kiitos Anjalle ja onnea Ilkalle

Tippa silmässä ja haikeus rinnassa luin Inkeriläisten Viestistä, että pitkäaikainen toimitussihteerimme Anja Luoma jättää Viestimme toimitussihteerin tehtävät uusiin käsiin: Ilkka Pyysiäiselle. Onnea Ilkalle! Ja menestystä Viestin parissa. Ja kiitokset Anjalle yhdentoista vuoden uurastuksesta. Niin kuin arvoisa päätoimittajamme mainitsi edellisessä Viestissä: »olisimme toivoneet Anja Luoman jatkavan vielä vuosia, mutta hän on tullut toiseen ratkaisuun. »Ja niin piika-pikkarainen ei voi muuta kuin kiittää Anjaa siitä kallisarvoisesta työstä, jota hän on näinä kuluneina vuosina meille suonut.

»Ei ole täällä mitään pysyvää, vain Sinä Herra, Sinä luoksein jää.» Näinhän lauletaan tutussa iltavirressä. Mutta onko tuttu iltavirsikään uudessa virsikirjassa sellaisenaan, en tiedä? Muistan kuinka nuorena kuorolaisena tuntui vaikealta laulaa tuo tuttu virsi eri sävelellä. Niin vain piti. Ja kohta pitää vaihtaa kaikki tutut virret uusiin virsiin ja säveliin. Se tuntuu haikealta — niin kuin toimitussihteerin lähtö. Niin on varmasti aina ollut ja tulee aina olemaan: On luovuttava ja totuteltava uuteen. Niinpä Ilkka Pyysiäinen — toivon Sinulle kaikkea hyvää: Siunausta työssäsi ja rakkautta heimosi juuria ja juurettomia inkeriläisiä kohtaan, jotka vielä yrittävät kaipauksella muistella entistä Inkeriä.

Niin kauan kuin arvoisa päätoimittajamme toimii heimopäällikkönä ja päätoimittajana keskuudessamme meillä on kuin turva. Kuin isä eläisi keskuudessamme. Kiitos Hänelle! Toivokaamme, että Taivaallinen Isä soisi Matti Vironmäelle vielä pitkiä pitkiä ja työkykyisiä vuosia heimonsa keskuudessa.

Näissä merkeissä elämä jatkuu . . .

piilon-piika

MÖLNDALIN KESÄJUHLAT 20—22. 7.

	FESTPROGRAM	JUHLAOHJELMA
86-06-20		
12.00	Festkansliet öppnas	Juhlakanslia avataan
15.00—16.00	ISK:s årsmöte	ISK:n vuosikokous
18.00—20.00	Festen öppnas	Avajaistilaisuus
20.00—21.30	Musikkafé	Musiikkikahvila
21.30—22.30	Dansuppvisning	Tanhuesitys
22.30—24.00	Dans	Tanssit
86-06-21		
08.00—09.30	Finsk festgudstjänst	Suomenkielinen juhlajumalanpalvelus
11.30—14.00	Poppi	Poppi
11.00—14.00	Historieseminarium	Historiaseminaari
14.00—16.00	Måltidspaus	Ruokatauko
16.00—18.00	Finskspråkig andaktsstund	Suomenkieliset seurat
16.00—18.00	Historieseminarium, forts.	Historiaseminaari, jatko
19.30—22.30	Ingriaafton	Inkeri-ilta
22.30—23.30	Vesper	Iltahartaus
86-06-22		
08.00—10.00	Tvåspråkig högmässa HHN	Kaksikielinen jumalanpalvelus HPE
11.00—12.00	Avslutning	Lopputilaisuus

Sommarläger i Göteborg 14—20 juni 1986

Veckan före sommarfesten i Mölndal anordnas för den yngre generationen ingermanlänningar ett veckoläger, där Du har möjlighet att lära känna andra, som söker sina rötter, studera Ingermanlands historia och kultur samt bekanta Dig med det vackra Göteborg på Sveriges västkust. Vill Du ha mer information om program, tider, inkvartering o.d., skall Du ta kontakt med *Marianna Kakko, Kolonig. 3, 413 21 Göteborg, tel. 031-185678.* Anmälan sker genom inbetalning av lägeravgiften *200 kr på GSIK:s postgirokonto 20386-9 före den 12 maj 1986.*

Kesäleiri Göteborgissa 14—20 kesäkuuta 1986

Viikkoa ennen kesäjuhlia pidetään viikon kestävä kesäleiri nuoremmalle inkeriläiselle polvelle, jonka aikana voi tutustua toisiin inkeriläissukuisiin ja oppia tuntemaan Inkerin historiaa ja tapoja sekä kaunista Göteborgia Ruotsin länsirannikolla. Jos olet kiinnostunut, voit ottaa yhteyttä *Anja Luomaan, puh. 90-892 460 tai os. Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62,* jolla on lisää tietoja ohjelmasta, ajoista ja majoituksesta. Ilmoittaudut osanottoon maksamalla leirimaksun *200 kr GSIK:n postisiirtotilille 20386-9 ennen toukokuun 12 päivää.*

Historieseminarium 21–22 juni 1986

I samband med sommarfesten i Mölndal anordnas ett historieseminarium på svenska, där Ingermanlands historia förr och nu samt språksituationen skall belysas genom föredrag, filmövervisning och diskussioner. Avsikten är att ge författare, historiker, språkvetare och journalister möjlighet att träffas, inventera förhållandena och diskutera kring hur information kan spridas. Övriga intresserade är naturligtvis välkomna! Den som är intresserad av att delta med föredrag eller likande kan kontakta *Viktor Pajunen, Småstugevägen 23, 416 76 Göteborg, tel. 031-263883, eller arb. 031-810720.*

Inkeri-aiheinen historiaseminaari

Juhannuksena, Mölndalin kesäjuhlien yhteydessä, pidetään ruotsinkielinen historiaseminaari. Aikomus on koota kirjailijoita, historioitsijoita, kielitieteilijöitä ja toimittajia luennoimaan ja keskustelemaan Inkerin vanhasta historiasta, nykyisestä tilanteesta ja kielestä. Muut kiinnostuneet ovat tietysti myös tervetulleita! Mikäli joku haluaa osallistua puheella tai luennolla, voi ottaa ilmoittautumista varten yhteyttä *Viktor Pajuseen, Småstugevägen 23, 416 76 Göteborg, puh. 031-263883 tai työhön 031-810720.*

Inkvarteringstips

Om ni önskar logi på Torrekulla vandrarhem i Kållered under sommarfesten i Mölndal, tar *Juho Sointu* emot anmälningar fram till första maj. Beställning sker genom inbetalning av avgiften 55 kr per natt till Juhos adress *Krokslätts Parkgata 59 B, 431 38 Mölndal.* Glöm inte bestallarens namn! Efter första Maj kan bokning göras direkt till Torrekulla Turiststation, Box 37, 430 50 Kållered, tel. 031-951495. Lakan kan hyras för 22 kr.

Majoitusvihjeitä

Jos tahdotte majoituksen Torrekullan retkeilymajassa, Kålleredissa kesäjuhlien aikana, voitte ennen toukokuun ensimmäistä päivää tehdä ilmoituksen maksamalla 55 kr yöstä *Juho Soinnulle osoitteella Krokslätts Parkgata 59 B, 431 38 Mölndal.* Muistakaa kirjoittaa myös nimenne ilmoitukseen! Sen jälkeen voi tehdä ilmoituksen suoraan retkeilymajaan osoitteella Torrekulla Turiststation, Box 37, 430 50 Kållered, puh. 031-951495. Lakanat voi vuokrata 22 kruunulla.

Inbjudan till konstutställning

Tid och plats: Sommarfesten midsommarn 1986 i Mölndals stadshus. Konstnärer med ingermanländskt ursprung, både vuxna och barn, är välkomna med högst fyra verk i valfri teknik. Även konsthandverk emottages till utställningen. Verken sändes eller överlämnas personligen till följande adress *senast den 6. juni 1986: Alina Kekkonen, Iglatjärnsvägen 2, 42017 Olofstorp* (tel. 0302-20696).

Verken kan avhämtas sista festdagen, eventuellt kvarlämnade verk sändes till ägaren mot postförskott.

Osallistu taidenäyttelyyn

Inkerinsukuisia taiteilijoita, sekä nuoria että vanhempia, kutsutaan osallistumaan taidenäyttelyyn. Tekniikka on vapaa, ja teoksia saa olla korkeintaan neljä. Näyttely järjestetään juhannuksen 1986 kesäjuhlien yhteydessä Mölndalin kaupungintalolla. Myös taidekäsityöt ovat tervetulleita. Teokset voi lähettää tai luovuttaa henkilökohtaisesti *viimeistään kuudes päivä kesäkuuta 1986* seuraavaan osoitteeseen: *Alina Kekkonen, Iglatjärnsvägen 2, 42017 Olofstorp* (puh. 0302-20696).

Teokset voi hakea takaisin juhlien viimeisenä päivänä. Jäljelle jääneet lähetetään omistajille postiennakolla.

Luottamus

Ihmisenä elämiseen kuuluu tietty perusluottamus. Epäilemme epäilyttäviä tyyppejä, mutta emme pelkää, että kuka tahansa voisi tehdä mitä tahansa. Tietyssä määrin me luotamme toisiimme.

Laukatessamme päiväkävelyllä emme kaiken aikaa pälyile, aikooko joku kenties työntää puukon selkäämme. Eiväthän ihmiset yleensä sellaista tee. Ostaessamme kaupasta hampparin väärää luotamme siihen, että kassa ei tahallaan anna rahasta väärin takaisin. Mennessämme linja-autoon luotamme siihen, että kuljettaja ajaa sinne, minne pitääkin. Ilman jonkinlaista luottamusta ihmiset eivät yksinkertaisesti voisi elää yhdessä.

Saksalainen teologi Wilhelm *Herrmann* arveli, että koska huomaamme toisten luottavan meihin, niin tunnemme itsemme velvollisiksi toimimaan siten, että meihinkin voi luottaa. Toisten luottamus velvoittaa meidät elämään määrättyjen moraalisten periaatteiden mukaan.

Hyvin ja oikein eläminen on sellaista, että kohtelemme toisia ikään kuin saman moraalisen yhteisön jäseninä. Emme käytä toisia hyväksemme, vaan otamme huomioon heidän omat ihmisoikeutensa ja pidämme niiden kunnioittamista velvollisuutenamme. Olemme heidän luottamuksensa arvoisia.

Jokainen ihmiselämä on arvokas ja jokaisella ihmisellä on tehtävänsä ja päämääränsä. Siksi olisi väärin ajatella vain itseänsä ja elää täysin piittaamatta toisista ihmisistä. Oikein elävä ihminen luottaa toisiin ja antaa toisten luottaa itseensä.

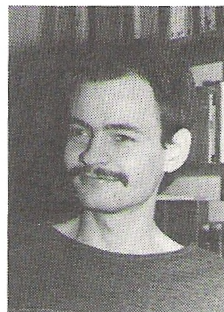
Mutta *miksi* se, että toiset luottavat minuun, pakottaa minutkin olemaan luotettava? Eihän se siitä mitenkään itsestään selvästi seuraa. Mikä saa minut vastaamaan luottamukseen luotettavuudella? Mistä perusluottamus syntyy, mistä epäitsekkyys? Miksi me pidämme itsekkyyttä ja epäluotettavuutta vääränä?

Minulle tässä on kysymys ihmisyyden syvimmästä salaisuudesta. Luottamus ja moraalisuus eivät ole jotakin, minkä omaksumme järkemme nojalla. Se on ennemminkin jotakin, joka on annettu sydämiimme halusimme sitä tai emme. Ihmisenä oleminen on moraalisen elämän toteuttamista.

Emme kuitenkaan voi sanoa, milloin ihmisestä tuli ihminen ja milloin hän joko lakkaa olemasta ihminen tai täydellistyy ihmisenä. Kristityt puhuvat tässä luomisesta ja lunastuksesta.

Ihmisen moraalisuudesta ei viime kädessä voi puhua luonnollisin käsittein, sillä yliluonto asuu sydämissämme, sisäisesti meissä ja ohjaa meitä matkallamme.

I.

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Huhtikuun kuukausitilaisuus pidetään 27. 4. 1986 klo 14 Inkerikodissa. Tervetuloa.

SEUKKOSEURA

Kokoontumispäivät kevätkaudella 1986

Huhtikuussa 17. pv ja toukokuussa 8 pv.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 22 seuraavat tilaisuudet:

Helluntaijuhla 18. 5., Mikkelinpäivä 5. 10., Pyhäinpäivä 1. 11. klo 13 (Kivellä klo 12), Joulujuhla 26. 12. Kaikki tilaisuudet paitsi Pyhäinpäivän juhla alkavat klo 14.00. Tervetuloa!

Johtokunta

Tietoa Nastolasta

Helmikuun Viestissä kyseltiin tietoja Kuusoja—Pietarhovi -alueella sijainneesta Nastolasta, jossa oli majatalo Jäske, Jämskaja. *Albert Kuortti* Tukholmasta on kirjoittanut ja huomauttanut, ettei tuutilaulu »*Körö, körö kirkkuo, jämi jämi jäskie, jämi Jäskest takasi* . . .» välttämättä liity kyseiseen majataloon, vaan perustuu kielisekoitukseen tai jonkinlaisiin kansanetymologioihin. Ruotsiksi nimittäin lauletaan: »*Kör, kör till Kyrkan! Ja men, ja men jag ska! Ja men jag ska tillbaka köra hem från kyrkan!*» Suomeksi laulu kuuluisi 'aja, aja kirkkoon! Kyllä, mutta, kyllä, mutta minä tulen! Kyllä, mutta minä tulen takaisin kirkosta kotiin ajamaan!' Suomalainen versio mukailee ruotsalaista ääntämistä, mutta ilman järjellistä merkitystä.

Laulu on muistuma entisaikain kirkossakäyntipakosta ja tuttu myös Albert Kuortille hieman toisessa muodossa.

Juho Matikainen Storforsista on puolestaan kirjoittanut ja kertonut asuneensa lähellä mainittua Nastolaa. Lähistöllä sijaitsi kolmen kylän ryhmä, Rospeeka, Raikkosi ja Hotokka. Matikainen itse asui Innalan kylässä. Lähellä oli myös Jamalaisin kylä, josta on kotoisin mm. Eino Jamalainen.

Vielä Matikainen muistaa laulun »*Muistan paikan armahan, ja synnyin kylään Innalan. Myöskii naapurikylän Nastolan ja sen majatalon Jämskajan.*»

Vappu

Liput liehuu, kahvi kiehuu
kevätjuhla lähestyy.
Torilla työttömiä riehuu
eikä ole heidän syy.

Jos jäi hommat tekemättä,
tule seuraan, anna kättä!
Kerro työmies, miten voit,
joko kortes kekoon toit.

Kesämökki jäi sul kesken?
Olet nainut nuoren lesken?
Auto täytyi poies myyvä,
koska lapset tahtoo syyvä.

Mennään, tuolla grillit paistuu,
vieläkö sulle kalja maistuu?
Liput liehuu, kahvi kiehuu,
ostetaan myös piirakkaa.
Mennäänkö me marssimaankin,
eihän aina surra saa.

Järvisaaren Einari

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 5

toukokuu 1986

inkeriläisten viesti

TOIMITUS

Päätoimittaja:
Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285

Toimitussihteeri:
Ilkka Pyysiäinen, puh. 90-803 3687
Matinkartanontie 2 C 30,
02230 Espoo
(toimituksen osoite)

KONTTORI

Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095
Postisiirtotili Hki 30636-4

TILAUSHINTA

80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr v. 1986

ILMOITUSHINNAT

1/1 sivu mk	500 mk
1/2	300 mk
1/4 » »	200 mk
Kuolinilmoitukset	100 mk
Kiitos- ym. ilm.	60 mk
Kuva ilmoituksessa	100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA

Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

SIVISTYSSÄÄTIÖ

Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki,
Tehtaank. 5 E 43. 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

KANSI: Inkerin poikia puitten siimeksessä.

VUOSIKATSELMUKSEMME

Inkeriläisten Yhdistyksen ja Sivistyssäätiön vuosikokoukset pidettiin tänäkin vuonna, kuten sääntömme määräävät, maaliskuun lopulla, edellinen Palmusunnuntaina 23. 3. 86 ja viimemainittu pääsiäispyhien takia 2. 4. 86. Molempien kokousten paikkana oli oma Inkeri-koti Karjalatalon tutuissa tiloissa.

Vuosikokouksessa oli läsnä yhdistyksen jäseniä eri puolilta maatamme noin viitisenkymmentä henkeä. Puheenjohtaja Matti Vironmäki totesi avauspuheessaan, että ilmojen haltija oli jälleen suosinut kokoontumistamme kauniilla säällä. Lähestyvä pääsiäinen lienee kuitenkin saanut monien matkan suuntautumaan muualle kuin Helsinkiin, mutta ilahduttava määrä meitä oli koolla nytkin. Osanottajien mieliala myös tuntui alusta pitäen olevan kiinnostunut, kuten on ollut laita muulloinkin vuosikatselmuksissamme. Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin Turun paikallisosaston varapuheenjohtaja, äskettäin Suomen kirkolliskokouksen edustajaksi valittu johtaja Keijo Korkka Turusta ja sihteeriksi Helsingin puolelta yhdistyksen johtokunnan jäsen osastopäällikkö Matti Rännäli, jonka isovanhemmat, edesmenneet Susanna ja Matti Rännäli, olivat aikoinaan erittäin aktiivisesti osallistuneet inkeriläisten toimintaan.

Yhdistyksen vuosikertomuksen esitti puheenjohtaja Vironmäki. Se oli varsin laaja, eikä ihme, sillä paikallisosastojen toiminta Helsingissä, Turussa ja Lahden seudulla oli ollut kertomusvuonna 1985 jälleen erittäin vilkasta. »Iloksemme voidaan todeta,» sanoi puhuja, »että kertomusvuonna on saatu kokea miellyttävän tasaista myötätuulta. Niitä toimintamuotoja, joista jo yli viisikymmentä vuotta sitten rekisteröidyissä säännöissämme mainitaan, on voitu toteuttaa ja työssä on edistytty kiitettävästi. Omassa lehdessämme Inkeriläisten Viestissä on kuukausittain kerrottu asioista pääkohdat, mutta silti vuosikertomuksessa palautetaan mieleen tärkeimmät tapahtumat, kuten on tapana tehdä.» Vuosikertomus liitteineen hyväksyttiin yksimielisesti ja tyytyväisin mielin.

Vuosikokoukseen kuuluvat tilikertomus tase- y.m. papereineen ja tilintarkastajien lausunto herättivät tyytyväisen mielen ja ne hyväksyttiin yksimielisesti. Tilintarkastajilla oli vain pelkkää hyvää sanottavana. Asianomaisille myönnettiin kiitollisin mielin tili- ja vastuuvapaus. Todettiin, että esim. Inkeriläisten Viestin tuotot olivat olleet menoja suuremmat sen verran, että lehden tilaushinta voidaan pitää edelleen samana (80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 Skr/vsk), vaikka kirjapaino- ja AKT-kustannukset ovat huomattavat. Iloittiin, että lehden kannatusta on lahjoituksin tuettu ja toivottiin saman suunnan jatkuvan edelleen. »Yhtään kielteistä kannanottoa en ole saanut», vakuutti päätoimittaja Vironmäki tyytyväisenä ja lupasi jatkuvasti tehdä parhaansa yhdessä uuden toimitussihteerin Ilkka Pyysiäisen kanssa lehden kehittämiseksi palvelemaan tarkoitustaan entistä paremmin.

Johtokunnan erovuoroiset jäsenet Arvo Korkkinen Lahdesta, Anneli Tuohimäki Helsingistä ja Vilho Mustonen Turusta sekä varajäsen Ida Riipinen Helsingistä valittiin yksimielisesti uudelleen v:ksi 1986—1988. Muina johtokunnan jäseninä ovat: Matti Vironmäki (puh.joht.), Yrjö Korkkinen (varap.joht.), Anneli Korkkinen (rahast.hoit.), Matti Rännäli, Keijo Korkka, Eino Vironseppä sekä varajäsenet Anja Luoma ja Paavo Pesonen. — Tilintarkastajiksi valittiin yksimielisesti myös entiset: Seppo Kekki ja Eino Rännäli vakinaisiksi ja varalle Toivo Iho ja Aune Liljebladt, kaikki Helsingistä.

Talousarvio vuodelle 1986 myös hyväksyttiin johtokunnan esittämässä muodossa. Menojen suurin erä on Inkeriläisten Viestin osuus, joka tekee painatus-, postitus- ja AKT-osoitemenoineen 67 500,—, palkat ja matkakorvaukset (toimistonhoitaja, toimitussihteeri) 19 600 mk, toimisto- ja postituskulut sekä sosiaalimaksut ja muut kulut yht. 7900 mk. Tulopuolelle odotetaan: lehden tuotot 80 000,—, jäsenmaksut 5000,—, lahjoituksia, kesäjuhlatuloja, myyntituloja y.m. yht. 10 000 mk. Ta-

lousarvion loppusumma 95 000 mk. »Ahkeruutta ja aktiivisuutta meiltä itsekultakin toivotaan, että asiamme menisi onnellisesti alkaneenakin vuonna», lausui puheenjohtaja lopuksi.

Sivistyssäätiömme hallintoneuvosto kokoontui 2. 4. 1986 omissa suojissa Inkerikodissa. Kahvipöytien antimien äärellä käsiteltiin sääntöjen määräämät asiat. Kaikki päätökset olivat yksimielisiä. Todettiin, että säätiönkin toiminnassa oli kertomusvuosi 1985 ollut hyvä vuosi. Myötätuuli oli vallinnut. Säätiön talous oli kohentunut ilahduttavasti. Siihen olivat vaikuttaneet saadut lahjoitukset, joista suurimmat olivat opettaja Pekka Vuoljärven testamenttivarojen osuus (30 000,—) ja rouva Hilma Iivosen testamentti n. 6000,—. Lisäksi on saatu Ink.yhdistyksen Helsingin paikallisosastolta 2000 mk, Lahden inkerijuhlien tuloja 2000 mk ja Ruotsin inkerinsuomalaisten kolehtina 537,30 mk. — Suurin menoerä 10640 mk on aiheutunut Inkerikodin vuokrasta, joka on ollut 847 mk/kk. Vuokratuloja on ollut enemmän kuin aikaisemmin, yht. 6340 mk.

Erilaisten myyntiartikkeleiden myyntiä on ollut 9453 mk. Myynnistä Ruotsissa on huolehtinut, kuten aikaisemminkin, opettaja Armas Paakkonen, jonka myynti oli yhteensä 2027 mk. Kotimaan myynnissä on auttanut erittäin paljon yhdistyksen toimistonhoitaja Anneli Korkkinen, jonka myynti oli 6231 mk.

Yhteyksiä säätiön toimintaa lähellä oleviin järjestöihin (Karjalan Liitto, Inkeriläisten yhdistys paikallisosastoineen, Ruotsin inkeriläisten Keskusliitto y.m.) on hoidettu samaan tapaan kuin aikaisempinakin vuosina. Inkeriläisten kohtaloita tunnetuksi ulkopuolisillekin teki Lahden kesäjuhlien yhteydessä Yleisradion Lahden paikallisradion lähetys 6. 7. 85, jolloin haastateltiin mm. rovasti Matti Vironmäkeä ja juhlatoimikunnan puheenjohtajaa Marja Rämöä. Lahden juhlissa myös hallintoneuvoston puheenjohtaja, kaupunkineuvos Erkki Tuuli piti laajan esitelmän inkeriläisten siirrosta Suomeen sotavuosina. Tästä aiheesta Erkki Tuuli on parhaillaan valmistelemassa tutkimusta, joka toivottavasti saadaan painettuna julkisuuteen lähiaikoina.

Säätiön muusta toiminnasta Hallintoneuvoston hyväksymässä hallituksen toimintakertomuksessa todettiin lisäksi mm. seuraavaa:

Kalevalan juhlavuoden merkeissä järjestettiin Ink.yhdistyksen Helsingin paikallisosaston kanssa Kalevala-tapahtuma 27. 10. 1985 Karjalatalon yläsalissa. Tilaisuudessa fil.maisteri Elsa Vuorjoki, Kalevalaisten Naisten kunniapuheenjohtaja, piti erittäin mielenkiintoisen esitelmän »Inkerin kansasta suomalaisen kansanrunouden rikastuttajana». Toisen myös mielenkiintoisen esityksen piti toimitussihteeri Anja Luoma aiheesta »Kullervon löytäjä D. E. Europaeus». Lisäksi kuultiin Inkerikuoron esityksiä Kerttu Hiltusen johtamana, rovasti Matti Vironmäki puhui, ja juotiin emäntien keittämät makoisat kahvit piirakoiden kanssa.

Kalevalanpäivänä 28. 2. 85 tehtiin tavanmukainen kunniakäynti Inkerin suuren runolaulajan Larin Parasken muistomerkille.

Inkeriläisten Viesti, jonka toimituskuntaan kuuluvat hallituksen jäsenet Anja Luoma ja Matti Vironmäki, on edelleen toiminut pirteänä yhdyssiteenä sekä Suomessa että Ruotsissa asuvien inkeriläisten välillä. Siinä on ollut kuukausittain ilmoitus Säätiön myyntiartikkeleista.

Inkeriläisten ja inkeriläisten ystävien merkkipäiviä on sekä sähkein että henkilökohtaisin käynnein muistettu. Hallintoneuvoston jäsenen, prof. Pentti Kaiteran hautajaisissa 17. 6. 85 Munkkivuoren kirkossa Erkki Tuuli, Yrjö Korkkinen ja Matti Vironmäki laskivat Inkerin värein somistetun kukkavihkon kunnioitetun vainajan arkun äärelle. Muistotilaisuudessa seurakuntasalissa Erkki Tuuli lämpimin sanoin muisteli Kaiteraa, inkeriläisten unohtumatonta ystävää. — Muita merkkipäiväänsä viettäneitä inkeriläisten hyväksi toimineita, joita kaikkia on muistettu: piispa Erkki Kansanaho, maisteri Anna-Liisa Heikinheimo, toimitusjohtaja Seppo Kekki ja yhdistyksen toimistonhoitaja Anneli Korkkinen.

HALLITUS KIITTÄÄ kaikkia, jotka ovat osallistuneet varoillansa tai muuten työhömme. Muistojen kätköön jäänyt vuosi 1985 oli työllemme myötätuulen aikaa. Kiitos teille kaikille! Toivomme parasta osaa jatkossakin.

MaVi

Lasten leiri 3—9. 8. -86

Ruotsissa järjestetään lasten leiri Boråsin inkerikerhon mökillä 3—9. 8. Ilmoittautumiset ja tiedustelut *Margareetta Laupa puh. 003-94 697.*

Inkeri-kuoron toimintakertomus vuodelta 1985

Inkeri-kuoron 8. toimintavuosi Kerttu Hiltusen johtamana on kulunut edellisten vuosien tapaan.

Harjoitukset ovat olleet tiistaisin Inkerikodissa. Kevätkaudella oli harjoituksia 20 ja syyskaudella 10 kertaa. Kuoron jäsenmäärä oli 17.

Esiintymiset ovat olleet lähinnä kesäjuhlien yhteydessä. Ruotsin kesäjuhlilla, jotka pidettiin Tukholmassa, kuoro esiintyi Tukholman Suomalaisessa Kirkossa pidetyssä juhlajumalanpalveluksessa sekä juhannuspäivänä pidetyssä Ingria-illassa.

Lahden kesäjuhlilla 6. ja 7. heinäkuuta kuoro esiintyi avajaisissa, sekä sunnuntaina Ristin kirkossa pidetyssä juhlajumalanpalveluksessa ja päiväjuhlassa. Ohjelmistossa on ollut hengellisiä lauluja ja kansanlauluja. Inkerikodissa pidetyissä paikallisosaston tilaisuuksissa kuoro esiintyi kevätkaudella 4 kertaa ja syksyllä Kalevala-juhlassa sekä joulujuhlassa.

Kuluneella toimikaudella ovat kuoron jäsenistä Maria Paasonen ja Anneli Korkkinen viettäneet merkkipäiväänsä ja kuoro on vieraillut heidän luonaan.

Inkeri-kuoro sai Ruotsin kesäjuhlille tehtävää matkaa varten matka-avustusta Inkeriläisten Yhdistys ry:ltä 3000 mk ja Tukholman Inkeri-kerholta 800 kr. Lahden Inkeri-kerholta kuoro sai myöskin 500 mk. Kuoronjohtajan matkakuluista on huolehtinut Helsingin paikallisosasto. Kaikille kuoron toimintaa tukeneille lausumme parhaat kiitoksemme.

Vantaalla, 22. pv helmikuuta 1986

Anneli Korkkinen

Seukkoseuran toimintakertomus vuodelta 1985

Vuonna 1985 Seukkoseura täytti kymmenen vuotta. Tämä on ollut vilkas ja toiminnallinen vuosi. Olemme kokoontuneet Inkerikodissa 12 kertaa. Läsnä on ollut keskimäärin 20 henkilöä. Vakio-ohjelmana on ollut yhteislaulua sekä raamatunlukua, jonka ovat suorittaneet Alina Rajatammi ja Ruth Hämeen-Anttila. On laulettu virsiä ja hengellisiä lauluja. Omat pappimme rovasti Aatami Kuortti ja rovasti Matti Vironmäki ovat iloksemme saapuneet seuraamme ja esittäneet ohjelmaa. Vieraanamme oli 7. 3. 85 Käpylän seurakunnan pastori Heikki Mäkelä. Hänelle eivät olleet kovin tuttuja Inkerin suomalaisten vaiheet, ja niinpä luovutimme hänelle kiitokseksi Inkerin Evankelisluterilaisen kirkon 350-vuotismuistojulkaisun.

Seukkoseuralaisten ystäviä ja sukulaisia on ollut vieraanamme. 30. 5. 85 Seukkoseura teki Heljä Huttusen järjestämän kevätretken Espoon leiri- ja kurssikeskukseen Velskullan kartanoon. Heljälle kiitokset hyvin järjestetystä retkestä. Kauniina kevätaamuna lähdimme suurella bussilla liikkeelle; mukana oli 36 henkilöä, mm. Inkerikuoron johtaja Kerttu Hiltunen ja muutama kuorolainen. Olarissa lehtori Saara Ohtonen esitteli kirkon ja säesti yhteislaulun. Kävimme myös Espoon vanhalla kirkolla, josta pastori A. Pohjolan-Pirhonen ohjaili meitä kohti Velskullaa. Leirikeskuksessa aterioimme ja ulkoilimme kauniissa luonnossa. Virkistävän kahvin nautittuamme ker-

jatkuu s. 12

NUORUUDEN MUISTOJA

Voisko kehua hieman? Mie oon monipuolisesti kehittynyt. Olen ollut 20 eri ammatis töis tuolla Neuvostoliitossa, siel kun riitti töitä. Olinpa kolme vuotta Mustan meren rannikolla Suhumin teatterissa sähkömiehenäkin, tai oikeastaan mie vastasin näytelmien valo- ja äänitehosteista. Hienos teatteris hoitelin yleisvalot ja radiokeskuksen sekä puhelinkeskuksen vehkeet ja näytelmien aikana olin nauhurin kanssa lavan esiripun takana. Annoin tehosteet äänin ja valoin, hoitelin pyörivän lavan ja annoin musiikit. Äänitteet olivat mun tehtävääni kuuluvaa.

Mutta siinä ohessa vielä näyttelin. Olin siis jonkinlainen miesnäyttelijöitten tuuraaja. Usein kun joku sairastui, niin minua käytettiin heti sairaan sijaisena. Eihän yhden henkilön takia voitu näytelmää ohjelmasta poistaa, pääsyliputhan oli jo myyty. Mie tein oman työn ohessa myös esiintyjän osan. Meikin kanssa ohjailin lavavaloja, magnetofoonia, lisä-ääniä ja pyörivää lavaa ja kun tuli mun hetki, menin puhuin mun repliikin, roolisanani, ja taas jatkoin omia hommiani. Olin teatterille ihmelöytö, pelastus. Minulle se oli helppoa, koska jo harjoituksissa jäi koko teksti mieleen tahtomattanikin. Näytelmää rullattiin harjoituksissa niin monta kertaa ennen »premjeeraa», esinäytäntöä, että joskus tuntui ihan turhalta, mutta sen määräsi ohjaajat, dramaturgit ja kulttuuri-kolleegio.

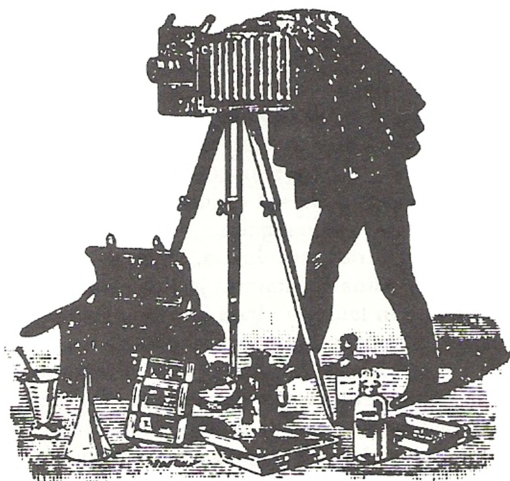
Olin muissakin NL:n teattereissa töissä. Rakveren teatteri Eestissä, Suomalainen teatteri Petroskoissa ja tämä Suhumin teatteri Gruusiassa. Myöhemmin aloin itsekin ohjata harrastusnäytelmiä. Kerran Krimin niemimaalla Jaltassa kyhättiin näytelmä kiireesti kokoon ja mie järjestin kuiskaajan pöydän alle, jolla oli lattiaan asti ulottuva liina.

Okei, kaikki sujui hyvin. Se oli valkovenäläisen Krappivaan kappale ja loppui hääseremonialla ja tansseilla siinä. Mutta pojat vaati pöydälle oikeaa viinaa, muuten eivät esiinny, limonaadi heitä ei tyydyttänyt. Suostuin tuumaan, ajatellen että sitten kaikki vasta tuleekin luonnollisemmin. Noh, mutta lopputanssissa pöytäliina valahti syrjään ja meidän kuiskaaja tulikin nelinkontin sieltä yleisen naurun saattamana, nauroi koko sali, mutta mie itkin. Yhden pienen töppäyksen takia meni pieleen koko homma . . .

Sitten salin kansalle tansseissa ja heille valsseja soittaessani vasta itse rauhoituin, ja seuraavan viikon lopulla tuli Moskovan teatteriammattilaiset vehkeineen, asia unohtui.

No niin, miehän muistelin alussa Suhumin tuuraamistani.

Järvisaaren Einari

Muistatko vielä sen virren?

Onko kukaan kuullut tai muistaako kukaan tätä laulua, joka on ollut muistoissani jo 60 vuotta?

Nuoruuteni kevät kuuluu Herralle,
Jeesukselle elän, enkä maailmalle,
Jeesukselle laulan, hälle (elänkin),
hälle tahdon antaa nuoruusvuodetkin.

Ai, jos voisin aina soittaa säveltä,
Jeesuksessa on rauha, hälle kuulun mä.
Maailma se pauhaa, ei se mua saa,
Jeesuksessa on rauha, ken sen uskaltaa.

Kiitos, rakas maani, kun kasvaa siellä sain,
Jeesus ompi luona ja aina syömmessäin.
(Kaksi viimeistä säettä olen keksinyt itse.)

Pienenä ollessani istuin äidin kanssa uunin päällä ja pieni lamppu valaisi virsikirjamme, rukouskirjamme, Sioninkanteleen ja Harpunsävelet. Raamattu oli aina esillä, mutta viimeisinä kymmenenä vuotena se oli pidettävä piilossa.

Äidin pitkän ja rankan työpäivän jälkeen oli se inkeriläinen uuni syksyisin ja talvisin hyvä paikka, jossa saimme olla äidin kanssa Herran sanan läheisyydessä ja laulaa ja rukoilla. Äiti oli usein suruinen, ja kun kasvoin ja vartuin isommaksi, ymmärsin, että meillä ei ollut isää. Isä oli lähtenyt luotamme pari kuukautta ennen minun syntymääni. Meitä jäi kolme lasta äidin huollettavaksi.

Kotioloja muistellen

Lempi Sjöberg

Viimeinen lähtö

Mun tuli lähtöhetki
jo saapui noutajat.
He johdattavat sieluni
kotihin ihanaan.

Mä Herran armoon luotin,
nyt rauhan saavutin.
Ei sydän syki enää,
kylmeni keho tää.

Näin päättyi mainen matka
tää monivaiheinen.
Jää maahan maiset murheet
ja erheet elämän.

Kalmistoon kirkon maahan
ruumis haudataan,
mi maasta ompi tullut
se maahan hajoaa.

Ei iäks ero ole,
viel jälleen tavataan
rannoilla elon virran,
taivaisen isän maas.

Siel uudet urut soivat
ja kaikuu pasuunat.
Taivahan kuorot laulaa
kiitosta Jumalan Karitsan.

Ja siihen kuoroon yhtyy
suur kansain joukko se,
joil ompi valkovaatteet
armosta Jeesuksen.

Siis näkemiin viel kuiskaan,
turvatkaa Jeesukseen.
Häl ompi valmihina
kodit meil kaikille.

Juho Heikki Vaarula □

Kotikoivu

Muistan kotipihan koivun,
se oli kaunis mielestäin.
Siihen joskus kauan sitten
kottaraisten tulon näin.

Ne toivat riemua kaikille meille,
se oli aikaa herttaista.
Koivun kylki valkoinen,
kottaraiset lauluineen,
sen mä kuulen, sen mä näen
tänä päivänäkin viel'.

Koivu heräsi elämään,
sen oksissa vihreyttä nään.
Koivun alla nurmi tuoksuu,
tunnen rinnassa kevättä.

Kottaraiset vuorotellen
sitä kaikki ylisti.
Minkä ilon ne meille tuovat
vuodesta vuoteen uudelleen.
Miten tiensä löytävät
samaan paikkaan, Kanttilaan?

Joka vuosi pihakoivussa
kottaraiset yllätti.
Koko kylässä keväällä kuului
kottaraisten konsertti.

Kanttilan Aino □

Matka muistoja

Istun yksin metsätalossa,
Synkässä Siperian salossa,
olen matkalla kauaksi Korlikkaan
tuonne Siperian syrjäisimpään sopukkaan.

Tulin kaatterilla, se väsyi tiellä,
halu olisi matkustaa edemmäksi vielä.
Tiepuoleen odottamaan kyytiä jäin
ja ikävissäni yksin mietin näin:

Miksi onnetar aina on minulle selin?
Miksi elämä aina menee takaperin?
Ei ruusuja kukkia tielleni tuoda,
Ei hetkeksikään minulle lepoa suoda.

Miksi elämänkumppani riistettiin pois?
Ehkä yhdessä elämä onnea ois?
Rakkaat lapseni minusta on vieroitettu,
kauas Siperian seutuihin siroitettu.
Omaiset, ystävät ovat kaukana
on edessä kolkko ja vieras maa.

Silloin Herran sana minulle kuiskivi näin:
Nosta, lapseni, silmäsi taivaaseen päin.
En milloinkaan ole sua heittänyt,
vain hetkeksi kasvoni peittänyt.

En katso sun ajallista onneasi,
vaan katson sun ijäistä parastasi.
Siksi suotu on sinulle piikkinen tie,
ikirauhaan autuuteen sinut se vie.
Ja kerran kun jätät sä murheiden maan,
sä iäti luonani levätä saat.

Susanna Ronkonen

Kuolleita

Helena Kouru * 27. 7. 1897, † 12. 2. 1986
Mölnlyckessä
Eino Paavilainen * 15. 1. 1909, † 26. 2. 1986
Mölndalissa
Simo Kähäri * 28. 11. 1916, † 5. 4. 1986
Mölndalissa
Matilda Aatolainen * 3. 6. 1898, † 5. 4. 1986
Boråsissa.

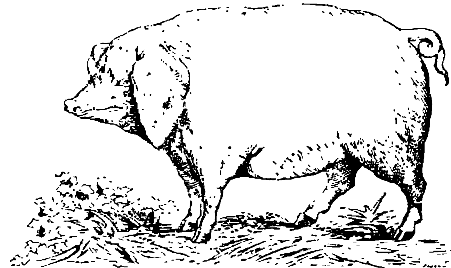
TULJ MIELEE KUN SIKKAA TAPETTII

Se oli siihen aikaa kun saksalaiset tulliit mein kyllää. Jotkut asettuit paikalleen jokuseks päiväks ja toiset tuas vain ohi kulki, mutta kyllä osasiit ottaa yhtä ja toista. Heinät, viljat, perunat, puut (halot) ja miksei kanat, lampaat sekä kyseessä oleva sikakin olisi kelvannut.

Isä oli huomannut, että pari saksalaista oli käynyt katsomassa sitä keskenkasvuista sikkaa ja sanoneet: »das ist guud» (das ist gut = tuo on hyvää). Meni pari päivää kun taas tulivat samat miehet sapuskaa hakemaa. Talost talloo männiit ja etsiit sopivaa saalista. Silloin naapurin täti arvasi, että nyt ne ottaa sen Pekkolan sian ja lähetti sanan, että taitaa olla sian meno.

Silloin mie ja velipoika hypättii liävää ja karsinaa, olin jo ennempääkii pistänyt sian ja olin siinä 20 ympärillä. Sika pitkälleen ja puukko vasemman jalan juuree; silloin rupesiit huutamaa: »ne jo tulloot». Ei ollut aikaa antaa sian nousta, että veri paremmin vuotais. Sinne vaan pahnoihin piiloon.

Mainitut miehet suoraa päätä navettaa ja melkein samalla kovan kironmenon kans ulos ja isän kimppuun. Ei tiedä, miten olisi käynyt, jos ei paikalle juosseet keskenkasvuiset

tytöt olisi neuvosta osanneet selittää, että toiset kamraatit veivät sian. Se auttoi.

Odotettii iltaa ja hämärän tullen ruvettii korventamaa sikkaa, ja eikös tuo sama täti erehtynyt ja rupesi huutamaa: »Pekkolan sauna pallaa!» kun näki tulen saunan takana. Taas tuli kova kiire piilottaa possu ja yrittää rauhoittaa ihmiset.

Sitten yön pitkää keiteltii vettä ja suatii joten kuten harjakset pois ja lihat pyttyy ja suolaa. Puolet lihasta oli vähän punaista, mutta siihen aikaa kelpasi sekin.

Tosi tapaus

Koti-ikävä

Katkerat ovat ne muistot
kun kotoa lähdettiin
ja rakkaalle synnyinmaalle
me jäähyväiset jätettiin.

Siitä tulee nyt kuluneeksi 50 vuotta
kun käsky meille annettiin:
Teidän siirtyä nyt täytyy täältä!
Siihen nöyrinä suostuttiin.

Raskas oli se matka,
ero naapureista haikeaa.
Meistä tuli nyt kulkureita,
jo rauhan aikana.

Vaskilan asemalta
meidät härkäjunaan lastattiin
ja niinpä tiemme johti
tuonne Bologotskiin rajoniin.

Missä vaellat sä rajaseudun lapsi,
vai ootko matkalla sortunut?
Mitä kieltä sä lapsillesi haastat,
ootko murteesi unohtanut?

Rajaseudun lapsi □

KIRJOJA

Birger Thureson: Inkerin Lilja. Pakolaistytön tarina. Ristin Voitto 1986. 251 s.

Kaj Aalto on suomentanut Birger Thuresonin haastattelemalla kokoaman kirjan *Lilja — flycktingflickan från Ingermanland,* jonka on kustantanut Den Kristna Bokringen Ruotsissa 1985. Teos on tekijän mukaan syntynyt läheisessä yhteistyössä päähenkilön, Lilja Berntzenin o.s. Suomalaisen kanssa. Se on nimestään huolimatta yhtä paljon tarina myös Liljan äidistä Annasta, sekä myöskin pikkusisko Lydiasta.

Kirjan takakannen mainostekstissä todetaan pakolaisongelman olevan jatkuvasti ajankohtainen. Suomessakin pohditaan parhaillaan, pitäisikö tänne ottaa enemmän pakolaisia. Thuresonin kirja ei kuitenkaan pyri vastaamaan tällaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Se tyytyy vain kertomaan »kuinka yksilötasolla voidaan kokea rukousvastauksia ja Jumalan apua». Tämän se tekeekin kohtalaisen luontevasti.

Sen sijaan kirjoittajan tyyli on yleisvaikutelmaltaan hiukan kömpelöä. Siinä missä Läärä kertoo koruttomasti, mutta juuri siksi niin koskettavasti, Thureson tunteilee saamatta tekstiinsä todellista henkeä. Kirjan henkilöt eivät elä, ne ovat vain ihmistyyppejä. Toiset ovat kokonaan hyviä, toiset kokonaan pahoja. Tarina on kirjoitettu voimakkaalla paatoksella. Takakannessa kustantaja lupaakin »traagista perhekohtaloa sotien ajalta».

Inkeriläisten asema sotivien osapuolten välissä oli erikoinen ja onneton. He eivät olleet oikeastaan kenenkään vihollisia eivätkä myöskään kenenkään puolella. Siksi he olivat venäläisille ja saksalaisille sotilaille vain outoa ja kurjaa kasvotonta massaa, jota voi yhtä hyvin vaikka heittää käsikranaatilla tai ampua konepistoolilla. Vieras ihminen pysyy vieraana niin kauan kuin häntä ajatellaan vieraana eikä ihmisenä. Vasta kun yrittää vilpittömästi asettua toisen ihmisen asemaan, kuin vertauskuvallisesti hänen nahkansa sisään, ymmärtää, että hänelläkin on ihmisen ajatukset ja sydän.

Thuresonin kirjan ulkonainen juoni on vanha tuttu. Inkeriläinen perhe joutuu sodan jalkoihin ja pakenemaan rakkaasta kotimaastaan Suomen kautta Ruotsiin. Tämä tarina on kerrottava uudelleen ja uudelleen, sillä Pablo Nerudan sanoin »rakkaus on niin lyhyt ja unohdus niin pitkä».

IP

Reino Läärä: Jää hyvästi, Inkerinmaa. Gummerus 1982. 263 s.

Reino Läärän kirja on yhtenäisen kertomuksen muotoon kirjoitettu muistelmateos. Tällaista henkilökohtaista dokumenttia ei voi arvostella samaan tapaan kuin kaunokirjallista romaania. Voidaan kuitenkin sanoa, että Läärä ei suinkaan ole vailla kirjallista kykyä. Kerronta on varsin sujuvaa ja paikoin hyvinkin oivaltavaa.

Kirjan alussa alkaa sota, joka hetkessä muuttaa ihmisten koko elämän. Sodasta tulee kaiken keskipiste. Reino-poika pakenee sitä äitinsä ja sukulaistensa kanssa. Heidän tiensä vie Paldiskin karanteenileirin kautta Suomeen. Etulinjan taistelujen jaloissa eläneiden alituisen kuoleman pelon jälkeen leirin ankeuskin tuntuu helpotukselta.

Sotia on kirjallisuudessa kuvattu maailman sivu, useimmiten kuitenkin aikuisen ihmisen kannalta, ottaen kantaa, syyttäen, kiittäen, tuomiten tai ihannoiden. Läärän kirjassa sotaa tarkastellaan pikkuisen pojan silmin, lapsen maailmasta käsin. Lapsi ei syytä eikä kiitä, hän vain ihmettelee ja pelkää.

Juuri tästä syystä Läärän teos poikkeaa edukseen monista muista. Se ei kosiskele lukijaa puolelle eikä toiselle, vaan kertoo alastomasti ja paljaasti, mitä tapahtui pienelle pojalle voimakkaiden ja vihaisten aikuisten maailmassa.

IP

Helsingin paikallisosaston vuosikokous

Helsingin paikallisosaston vuosikokous pidettiin Inkerikodissa 23 helmikuuta. Kokous oli koonnut Inkerikodin ääriään myöten täyteen. Kokous oli myös sikäli tavallisuudesta poikkeava, että sen päätyttyä vietettiin Torikan tädin muistotilaisuutta.

Paikallisosaston puheenjohtaja Yrjö Korkkinen toivotti osanottajat tervetulleiksi, ja hänet valittiin kokouksen puheenjohtajaksi. Sihteeriksi hän kutsui paikallisosaston sihteerin Aili Jukaraisen. Pöytäkirjan tarkastajiksi tulivat Ida Riipinen ja Toivo Kajava.

Kun kokous oli todettu lailliseksi ja päätösvaltaiseksi, kuultiin Helsingin paikallisosaston toimintakertomus ja Inkeri-kuoron sekä Seukkoseuran vuosikertomukset, jotka hyväksyttiin yksimielisesti. Samoin hyväksyttiin tilikertomus ja talousarvio sekä toimintasuunnitelma vuodelle 1986. Jäsenmaksu ehdotettiin korotettavaksi kahteenkymmeneen markkaan vuodeksi -86.

Yrjö Korkkinen valittiin edelleen yksimielisesti paikallisosaston puheenjohtajaksi. Tilintarkastajiksi valittiin Ruth Hämeen-Anttila ja Yrjö Luukkonen sekä varalle Kasperi Säkki. Erovuorossa olevat jäsenet Ida Riipinen, Aune Liljeblad, Toivo Kajava. Alexander Ahonen ja Aili Jukarainen valittiin yksimielisesti uudelleen.

Edustajiksi Inkeriläisten yhdistyksen 23. 3. 1986 pidettyyn vuosikokoukseen valittiin Aili Jukarainen ja Yrjö Korkkinen. Paikallisosaston kirjeenvaihtajaksi valittiin edelleen Aili Jukarainen. Osaston jäsenmaksujen kantajiksi valittiin Jukka Puumalainen ja Alexander Ahonen.

Päätettiin, että Larin Parasken patsaalle tehdään Kalevalanpäivänä perinteinen kunniakäynti klo 10.

Puheenjohtaja kiitti lopuksi vuosikokousta hyvästä yhteistyöstä ja yksimielisistä päätöksistä.

Aili Jukarainen

Älä harmistu!

Älä harmistu sille, joka hymyilee
elämän komedialle.
Tee samoin sinä!
Kävele vain hymyillen ohi
kaiken pikkumaisen tyhmyyden takia.
Kuinka ihmeellinen olisikaan hilpeä nauru
maan huokauslaaksossa?

Kuinka viisas lienee hän,
joka hymyilee itsensä pois kaikista
tuskista?
Älä häpeä olla iloinen ystäväni,
niin kauan kun maa on kaunis!
Sinä elät kumminkin niin lyhyen ajan
ja kauan, kauan olet kuollut.

Jos kuitenkin ajattelisimme,
silloin kun ajatukset liitää,
että niin lyhyen ajan vain elää voi,
niin lyhyet ovat elämän vuodet.
Ja kaiken surun ja pahan mielen,
jonka voi joskus jollekin saattaa,
voi ihan ilmaiseksi, aikaa viemättä, saattaa
takaisin hyvään suuntaan.

Silloin monet varmasti haluavat hymyillä
kun maa on niin kaunis.
Muutenkin kun elämä on niin lyhyt
ja niin kauan saa olla kuollut.
Älä harmistu ystäväni! Hymyile elämälle,
koska Herra on antanut sen ilmaiseksi.

Lempi Sjöberg
Gävle

sivulta 5

toili seurakunnan pastori Velskullan kartanon vaiheista videokuvin. Seukkoseuran puolesta Aleksanteri Ahonen kiitti ja kertoi Inkerin kansan vaiheista. Aili Jukarainen luovutti Inkerin kirkon muistojulkaisun, jonka pastori Pohjolan-Pirhonen otti kiittäen vastaan ja johon hän lupasi kiinnostuneena inkerinsuomalaisten vaiheista tutustua. Tähän Velskullan retkeen päättyi kevätkauden toiminta.

Syyspuolen toiminta alkoi myös kirkollisissa merkeissä 19. 9. 85. Kokoonnuimme Vartiokylän Matteus-kirkolle. Pastori Heikki Nurmi esitteli seurakuntatilat ja kirkon, jossa piti hartaushetken. Seurakuntasalissa nautimme Ruth Hämeen-Anttilan tarjoamat kakku- ja pullakahvit. Aleksanteri Ahonen kiitti pastori Nurmea ja kertoi asiantuntevasti hiukan inkeriläisten historiaa sekä ojensi pastori Nurmelle Inkerin kirkon muistojulkaisun. Seukkoseura on levittänyt tänä vuonna Inkeritietoutta tämän kirkkomme 350-vuotismuistojulkaisun myötä kolmeen seurakuntaan.

3. 10. 85 vietimme Inkerikodissa perustajajäsenemme ja ahkeran ja virkeän osallistujan Jooseppi Olosen 90-vuotissyntymäpäiviä. Rovasti Aatami Kuortti oli saapunut onnittelemaan omanpuolen iloista pappaa ja piti kauniin puheen. Olosen omat tyttäret toimivat emäntinä tarjoten hyvät kahvit piiraineen, kakkuineen ja makeisineen. Vakituisen hovivalokuvaajamme maisteri Yrjö Hämeen-Anttila näppäili tästäkin tilaisuudesta onnistuneita kuvia. Onnea Oloselle, tervetuloa edelleenkin seuraamme!

17. 10. 85 saimme vaihtelua ohjelmaamme Pirkko Huurron tuttavineen tuodessa runoterveisiä Eestistä ja vähän Petroskoistakin.

7. 11. 85 vietettiin Seukkosaaren kymmenvuotisjuhlaa. Juhlan ohjelmansuorittajia olivat Ruth Hämeen-Anttila, rovasti Aatami Kuortti, Heljä Huttunen, Aili Jukarainen, Yrjö Hämeen-Anttila ja Aleksanteri Ahonen. Loppusanat lausui rovasti Aatami Kuortti ja tilaisuus päätettiin virteen 408. Juhlan tunnelma oli lämmin ja koolla oli kolmisenkymmentä seukkoa.

Seukkoseuran perinteistä joulujuhlaa vietettiin Inkerikodissa 12. 12. 85. Toivo Kajava oli kuten ennenkin tuonut kuusen kynttilöineen ja punaposkiomenoineen. Taiteilija Yrjö Luukkonen esitti hanurilla ketjun joululauluja. Toivo Kajava luki jouluevankeliumin, ja taiteilija Luukkosen säestyksellä laulettiin yhdessä joululauluja. Runoja lukivat Alina Rajatammi ja Aleksanteri Ahonen. Seukkoja ystävineen oli koolla kaikkiaan 19.

Näin olemme yhteisvoimin toimineet ja vetäneet Seukkoseuraa kymmenen vuotta. Emäntinä ovat olleet Ruth Hämeen-Anttila, Laura Kuortti, Aune Liljeblad, Susanna Kössi, Anni Parkkali, Maria Lanne, Helena Kärkkänen ynnä muut.

Kiitokset uskollisille kävijöille!

Muistamme Seukkoseuran 10-vuotisjuhlan jälkeen poisnukkuneita: Antti Makara 9. 11. 1985 ja Maria Torikka 11. 1. 1986.

Ruth Hämeen-Anttila Sanni Kössi

Kalevalan päivänä Larin Parasken patsaalla

Kirpeässä Helsingin aamupakkasessa kokoonnuimme Larin Parasken patsaalle 28 päivä helmikuuta. Siinä Mannerheimintien tuntumassa pienellä mäentörmällä katselee pieni nainen hyvin rauhallisena maailman menoa.

Rovasti Matti Vironmäki puhui lämpimästi tästä runojen ja itkuvirsien taitajasta. Hänen taiteellista antiaan ei aikanaan osattu kyllin arvostaa. Nuo rukoilevat kädet joutuivat paljon kolkuttamaan, silti eivät ovet auenneet hänelle.

Usko ja luottamus Jumalaan antaa meille voimia ja toivoa paremmasta. Perinteisen tavan mukaan laskimme Inkerin värein sidotun kukkavihkomme muistokiven juurelle. Soman kukkakimpun Larin Paraske sai Lempaalan tytöltä jalkojensa juureen.

Siinä hetken hiljentyneinä hyvästelimme toinen toisiamme ja kuljimme kukin omille teillemme.

Aili Jukarainen

Maria Torikan Muistojuhla

Ville Sjöroos, Toivo Kajava, Maria Torikka ja Yrjö Korkkinen Mölndalissa 1980.

Helmikuun 23. pidetyn Helsingin paikallisosaston vuosikokouksen päätyttyä vietettiin Torikan tädin muistojuhlaa Inkeri-kodissa.

Maria Torikka jätti itsestään valoisan muiston meille kaikille. Yrjö Korkkinen muisteli Torikan tätiä ja kertoili siitä viimeisestä kerrasta, jolloin Torikan täti oli mukana kuukausitilaisuudessa Inkerikodissa. Tapahtuma on säilynyt hänen muistossaan, sillä hän itse vietti silloin juuri syntymäpäiväänsä.

Ida Riipinen kertoi Ruotsin matkoista, joilla Maria Torikka oli ollut mukana lastenlastensa kanssa ja muisteli hänen kykyään sopeutua tilanteeseen kuin tilanteeseen. Joku onkin sanonut, että ihminen tunnetaan parhaiten juuri matkalla.

Myös Toivo Kajava muisteli kotipuolen tyttöä lämpimästi. Siellä eletty muistorikas aika on niin läheinen ja siksi niin kipeän kosketettava.

Minä tulin henkilökohtaisesti tuntemaan hänet siltä yhteiseltä matkalta, jonka teimme juhannuksena Göteborgiin. Silloin rupattelimme pitkään linja-automatkan aikana, minun etupäässä kuunnellessa haltioituneena hänen kerrontaansa.

Maria Torikka toivoi, että ajan täyttyessä ja taivaisen kotimatkan alkaessa hänet siunattaisiin maan poveen synnyinseudultaan itse tuomallaan mullalla. Toive toteutui osin, sillä multa ei aikanaan laskeutunut hautaan, vaan leijaili tomupilvenä ja siunasi näin hänen rakkaimmat läheisensä.

Kiitämme ystävällisesti Torikan tädin tytärtä, joka kertoi siitä kaipauksesta, minkä jättää jälkeensä rakkaan läheisen kuolema.

Muistotilaisuutta juhlistivat Inkeri-kuoron laulut, ja lopuksi soi juhlavasti Mooses Putron »Rukous».

Aili Jukarainen

Inkerinsuomalaisten kesäjuhlat Turussa 5—6. 7.-86

Lauantai 5. 7.

Kansallinen juhla pidetään tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntasalissa, osoite Eerikinkatu 3 A. Kyykkää ja lentopalloa pelataan Parkkimäen urheilukentällä.

Sunnuntai 6. 7.

Kunnianosoitus muistomerkillä uudella hautausmaalla. Juhlajumalanpalvelus tuomiokirkossa ja hengellinen juhla tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntasalissa. Ruokailu on järjestetty juhlapaikalla seurakunnan tiloissa.

Tarkempia tietoja Viestin kesäkuun numerossa. Urheilua koskevat tiedustelut, *Eino Peuhkuri puh. 921-441 868.* Majoitusta koskevat tiedustelut, *Eino Väärä puh. 921-431 535.* Heimoterveisin ja runsasta osanottoa toivoen: *Inkeriläisten yhdistys ry. Turun paikallisosasto.*

Toimitussihteeriltä

IKÄVÄ

Läheisintä ystävääni en oikeastaan koskaan oppinut tuntemaan. Hän pysyi minulle ikuisesti etäisenä ja tavoittamattomana, mutta silti hän oli jollain ihmeellisellä tavalla läheisempi kuin kukaan muu. Ehkä meitä yhdisti juuri yhteinen vierautemme, ikävämme ja kaipauksemme. Me molemmat tunsimme, ettemme koskaan voineet todella tavoittaa toista ihmistä. Ainakin sen verran meillä oli yhteistä.

Tutustuin häneen yllättäen, mutta hänen surumielisen avoimessa katseessaan oli heti jotakin ikiaikojen takaista tuttua. Silti tiesin, että pian hän jo jättäisi minut yksin.

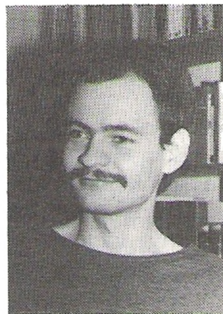
Muistan kun söimme viimeisen kerran yhdessä. Emme puhuneet paljoa, mutta joka kerta hänen katsoessaan minua tuntui kuin hän olisi nähnyt suoraan mieleni pimeimpiin lokeroihin saakka. Silti se ei tuntunut vastenmieliseltä. Kun katseemme kohtasivat ymmärsimme toisemme täydellisesti. Mutta kun jompi kumpi avasi suunsa jotakin sanoakseen oli ympärillämme heti vain harmaa toivottomien yritysten lohduttomuus.

Kerran hän epäili olinko ehkä minäkin häntä vastaan. Silloin puristin hänet syliini ja vakuutin, että hän oli rakkain ystäväni. Mutta hän vain katsoi minua pää kallellaan ja pieni hymyn siru käväisi hänen ohuilla huulillaan. Enkä minä mitenkään onnistunut sanomaan hänelle sitä, mitä eniten olisin halunnut sanoa.

Aterian lähestyessä loppua hänen silmänsä hehkuivat yhtä aikaa murheellisina ja helpottuneina. Tiesin, ettei hän odottanut minulta lohdutusta. En minäkään häneltä. Hän oli kärsinyt niin paljon, ettei tuska enää koskettanut häntä. Hänellä oli vain ikävä. Minuunkin hän oli tartuttanut sen.

— Minun on nyt mentävä, hän sanoi ja nousi pöydästä. Koskin hänen hiuksiaan hyvästiksi, sillä sanoja minulla ei ollut. Sitten hän oli jo mennyt. Minut valtasi niin suunnaton tuska, että hädässäni saatoin vain tarttua hänen viinilasiinsa ja juoda siitä, ottaa hänen leipäpalansa ja purra siitä ja kokea hänet vielä kerran. Sitten sanomaton haikeus valtasi minut, kuin sydämeni paikalle olisi paisunut aava ja rannaton ulappa.

I.

Turun kesäjuhlille 5—6. 7. 86 lähtee linja-auto Helsingistä rautatieasemalta (postitalon ja asemarakennuksen väliseltä aukiolta) lauantaina 5. 7. 86 klo 10.00. Paluu Helsinkiin sunnuntaina juhlien jälkeen. Ilmoittautumiset ja tiedustelut: *Ida Riipinen, Linnankoskenk. 8 B, 00250 Helsinki, puh. 90-445 701.*

Myös **Lahden seudun Inkerikerho** tekee matkan inkeriläisten kesäjuhlille Turkuun 6. 7. -86 pikkubussilla. Lähtö Nastolan kirkolta klo 6.00, Orimattilan linja-autoasemalta 6.15 ja Lahden linja-autoasemalta museon aidanviereltä 6.45. Tervetuloa mukaan! Ilmoittautumiset *Raija Karille puh. 918-23 847 (työ) ja 918-531 342 (koti).*

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Toukokuun kuukausitilaisuus pidetään 25. 5. 1986 klo 14 Inkerikodissa. Tervetuloa.

SEUKKOSEURA

Kokoontumispäivät kevätkaudella 1986

Toukokuussa 8 pv.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 22 seuraavat tilaisuudet:

Helluntaijuhla 18. 5., Mikkelinpäivä 5. 10., Pyhäinpäivä 1. 11. klo 13 (Kivellä klo 12), Joulujuhla 26. 12. Kaikki tilaisuudet paitsi Pyhäinpäivän juhla alkavat klo 14.00. Tervetuloa!

Johtokunta

ISK:n vuosikokous

ISK:n vuosikokous pidetään Mölndalin kesäjuhlien yhteydessä perjantaina 20. 6. 1986 klo 15.00 Fässbergin koululla (Fässbergsskolan) Mölndalissa. Kirjallinen kutsu jäsenseuroille. Kaikki inkeriläisestä toiminnasta kiinnostuneet ovat tervetulleita kokoukseen.

Puheenjohtaja

Juhannusmatka Ruotsiin

Ruotsin kesäjuhlat pidetään tänä kesänä Mölndalissa, lähellä Göteborgia. Teemme sinne yhteisen bussimatkan. **Lähtö** Helsingistä rautatieasemalta (postitalon ja asemarakennuksen väliseltä aukiolta) torstaina 19. 6. -86 klo 17.00, josta ajetaan bussilla Turkuun ja matka Tukholmaan tehdään yölautalla. Matkalle voi liittyä myös Turusta. **Paluu** sunnuntaina 22. 6. -86 Tukholmasta yölautalla, joten Turkuun saavutaan maanantaiaamuna ja jatketaan edelleen Helsinkiin. Matkan hinta, johon sisältyy hytti laivalla edestakaisin on 380 mk. Ilmoittautumisia ottavat vastaan *Ida Riipinen, Linnankoskenk. 8 B, 00250 Helsinki, puh. 90-445 701* tai *Yrjö Korkkinen, Orvokkitie 24 B 01300 Vantaa, puh. 90-873 20 95.* Majoitus Göteborgissa retkeilymajassa tai hotellissa maksaa n. 50—100 mk.

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Saini Laurikkala	
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta	**25 mk (35 kr)**
Aapo Iho	
Hietajyvä, valitut runot	**18 mk (25 kr)**
Hellin Suominen	
Mooses Putron elämäkerta	**10 mk (15 kr)**
Äänilevyjä	
Inkerikuoro	
Nouse Inkeri ym.	**15 mk (25 kr)**
Lauri Santtu	
Murrejuttuja	**15 mk (25 kr)**
Gävlen kuoro	**30 mk (35 kr)**
Inkerin pöytälippuja	**15 mk (25 kr)**
Inkerin postimerkkejä sarja	**50 mk (75 kr)**
Adresseja	**15 mk (25 kr)**
Rintaneula Inkerin vaakuna	**10 mk (10 kr)**
Tarra Inkerin lippu	**5 mk (5 kr)**

Saatavana Suomesta

Juhani Jääskeläinen	
Inkerin kirkon tuho	**70 mk**
Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.	

Saatavana Ruotsista

Isien Usko muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi	
Fenno-Ingria lauluja	**5 kr**
Ristiltä ripille	**10 kr**
Aatami Kuortti	
Tapahtui Inkerissä	
Inkerin kirkon vaikeita vuosia	
Juhana Inkerinsuomalainen	
Aloitettava alusta	
Kaikkien hinta Ruotsissa	**25 kr**
Eino Hanski	
Heimopataljoona	**50 kr**
Uno Hammarström	
Ingermanländarna som flydde till Sverige	**30 kr**
Viktor Pajunen	
Ingermanland – en kort historik	**5 kr**
Birger Thuresson	
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**60 kr**
Postikortti Haaparannan muistolaatta	**1 kr**
Postikortti Örebron muistokivi	**1 kr**
Kalevala och de finska folksångernas värld	**70 kr**

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

Kesän kuumuudessa

kypsyy

syksyinen ikävä

numero 6 **kesäkuu 1986**

inkeriläisten viesti

TOIMITUS	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285 Toimitussihteeri: Ilkka Pyysiäinen, puh. 90-803 3687 Matinkartanontie 2 C 30, 02230 Espoo (toimituksen osoite)
KONTTORI	Lehden ym. tuotteiden tilaukset. osoitteet, jäsenmaksut yms. Inkerikoti, Karjalatalo. Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095 Postisiirtotili Hki 30636-4
TILAUSHINTA	80 mk/vsk kotimaassa. Ruotsissa 120 kr v. 1986
ILMOITUSHINNAT	1/1 sivu mk 500 mk 1/2 300 mk 1/4 200 mk Kuolinilmoitukset 100 mk Kiitos- ym. ilm. 60 mk Kuva ilmoituksessa 100 mk Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5 (lehden ym. tuotteiden tilaukset)
SIVISTYSSÄÄTIÖ	Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki. Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki Puh. (90) 631 285 Säätiön postisiirtotili 146660-1

AIKA JA IÄISYYS

Ihmisen elämä on hetki, joka alkaa syntymästä ja päättyy kuolemaan. Hänen polttavin kysymyksensä on, mitä oli ennen syntymää ja mitä tulee olemaan kuoleman jälkeen. Näin hän pyrkii jäsentämään oman elämänhetkensä osaksi jotakin suurempaa kokonaisuutta. Koska tällä elämällä on alku ja loppu, niin täytyy olla olemassa muutakin kuin vain tämä elämä.

Nämä kysymykset ovat mahdollisia sen tähden, että ihminen on tietoinen ajan kulumisesta. Tiedämme, mikä ero on eilisellä, tällä päivällä ja huomisella, sillä, mikä on ollut, mikä on nyt ja mikä tulee joskus olemaan. Kykenemme muistelemaan mennyttä, kokemaan tämän hetken ja ajattelemaan tulevaisuutta. Voimme kaivata menneisyyttä ja odottaa tulevaisuutta. Suurin kaipaus ulottuu johonkin selittämättömään ennen syntymämme päivää ja suurin odotus kohdistuu kuoleman jälkeiseen rauhaan.

Kirkkoisä Augustinus sanoi, että kun hän ei lainkaan ajatellut aikaa, hän tiesi tarkalleen, mitä on aika. Se oli itsestään selvä asia. Mutta heti kun hän ryhtyi miettimään, mitä on aika, hän ei enää ollenkaan osannut sanoa, mitä se oli. Ajallisuus, ajassa oleminen ja eläminen on eräs ihmisen suurimpia ongelmia.

Kipeimmin ajallisuuden tuskallisuus näyttäytyy siinä, että kaikki on luonteeltaan ohimenevää ja hetkellistä. Täällä ei todellakaan ole mitään pysyvää.

Kaksi varsin tavallista keinoa ikuisuuden tavoitteluun ovat pitäytyminen menneeseen ja pitäytyminen nykyhetkeen.

Ne jotka elävät menneisyydessä halveksivat, pelkäävät tai vihaavat kaikkea uutta, uudenaikaista ja muuttuvaa. He pyrkivät kieltämään ajan kulumisen tekemällä kaiken mahdollisen niin kuin se on ennen tehty, ajattelemaan juuri niin kuin ennen on ajateltu ja elämään kuten ennen elettiin. Tästä pyrkimyksestä syntyvät erilaiset perinteet, ennen muuta uskonnolliset perinteet, jotka vievät meidät takaisin pyhään alkuhetkeen, aikaan ennen aikaa.

Jälkimmäisessä tapauksessa ihminen halveksii, pelkää tai vihaa kaikkea vanhaa, koska se saa hänet kokemaan ristiriidan sen ja nykyhetken välillä liian voimakkaasti. Kieltämällä ja unohtamalla menneen tällainen ihminen kieltää ajan kulumisen ja kaiken katoavaisuuden. Nykyhetkestä tulee hänelle iäisyys. Mutta koska nykyhetket muuntuvat kaiken aikaa menneisyydeksi, on ihmisen jatkuvasti luotava uusi nykyisyys yrittämällä epätoivoisesti olla muodikas, nykyaikainen ja aina ajan hermolla.

Molemmissa pyrkimyksissä on lopultakin jotakin kovin epätoivoista. Ne ovat yrityksiä väistää väistämätöntä, tosin hyvin ymmärrettäviä yrityksiä. Harva ihminen kykenee olemaan kuin yön pimeys, joka aamun koittaessa väistyy nöyrästi ja kuuliaisesti, kysymättä miksi.

IP

TURUN KESÄJUHLAT

Lauantai 5. 7.

9.00 Juhlahuoneiston avaus. Eerikinkatu 3 A.

10.00 Kyykkäkilpailut Parkkimäen urheilukentällä. Lentopallo-ottelut Pyrkivän urheilutalossa.

14.00 Ruokailu. Eerikinkatu 3 A.

16.00 Kansallinen juhla. Eerikinkatu 3 A.
- varsinaissuomalaisten laulu
- tervehdyspuhe, pastori Vilho Mustonen
- tervehdykset (n. 5 min.)
- kuorolaulua, Helsingin Inkerikuoro joht. Kerttu Hiltunen
- Juhlapuhe, prof. Lauri Honko
- pianomusiikkia, HuK Helena Wärri
- Lausuntaa, rva Lilja Stenvall
- Nouse Inkeri

18.00 Iltahartaus, rovasti Matti Vironmäki

19.00 Iltatee

20.00 Karjalainen huvinäytelmä. Karjalaistentalo, Itäpellontie 2.

Sunnuntai 6. 7.

7.30 Aamukahvi. Eerikinkatu 3 A.

8.30 Kunnianosoitus muistomerkillä. Uusi hautausmaa.
- virsi
- puhe, johtaja Keijo Korkka
- virsi

10.00 Juhlajumalanpalvelus. Turun tuomiokirkko.
- seurakunnan tervehdys
- liturgia, rovasti Jukka Suokivi
- saarna, teol. ja fil. toht. Yrjö Luojola
- urut, dipl. urkuri Jukka Suokivi
- kanttori, dipl. laulaja Jouko Hytönen
- inkerikuoro

12.00 Ruokailu. Eerikinkatu 3 A.

14.00 Päiväjuhla
- suvivirsi
- juhlapuhe, rovasti Matti Vironmäki
- inkerikuoro
- sivistyssäätiön terveiset
- kanteleen soittoa, lääk.yo. Leena Talsi
- Nouse Inkeri
- Maamme

Lakko

Inkeriläisten viestin toimitus pahoittelee lehden jakelussa ainakin Ruotsin puolella sattuneita häiriöitä, jotka ovat johtuneet Suomen virkamieslakosta. Posti ei ole kulkenut täältä Ruotsiin.

Muistojeni Lempaala

Oi Inkerini ihana, sä ikioma, ikioma
Lempaala!
Siellä oli kylä pieni, kaunoinen,
siellä synnyinkoti kultainen,
Lempaalan järven rannalla, kauneimmalla
paikalla.
Mä siellä vietin lapsuuden ja huolettoman
nuoruuden
kotini armaan suojassa, rakkaan isäni
hoivassa,
hän aina meitä lapsia ohjasi tietä oikeaa.

Rannoilta niiltä, rakkailta, kauniita on
muistoja.
Siellä kotikirkko ylhäällä rannalla
vastapäisellä
seisoi salmen kummulla, kansalleen rakkaaksi
tullunna.
Me Kieron kylän ihmiset mukanamme
Rokansaariset
kirkolle matka suunnattiin ja yli järven
soudettiin,
kesällä kirkkovenheellä, usein koko
perheellä.

Tässä kylän aivan muutaman mainita mä
haluan:
Kuivaiset ja Lempaala, Maaselkä ja myös
Mustila,
Kirjasalo ja myös Korkiamäki ynnä koko
seurakunnan väki
aina kirkkoon kokoontui, siellä sanan kuuloon
syventyi.

Ne oli ajat onnekkaat, joita seurasi vuodet
raskaat,
kirkkomme ovet suljettiin, me silti sinne
kuljettiin,
rukoillen siellä yhdessä, vaikka kirkon seinän
vieressä.

Sinne kirkot, kodit jäivät ja ne vaiherikkaat
päivät.
Rakkaat muistot aina säilyy, toki järvi siellä
päilyy
loiskuttaen aalloillaan, meitä kaihoten siellä
rannoillaan.
Siellä on monen siskot, veljet, missä itse
kukin lienet?
Heitä usein kapailee, tavata ois halumme.

Herraan luottain kerran sekin päivä koittaa
kun saamme kodin yhteisen, korvaukseksi
kaiken sen,
minkä aika meiltä vei, sitä surra siellä ei.
Silloin oomme yhdessä kiittäen Herraa
kaikesta.
Nyt jo näemme jälkeen päin, että paras oli
näin.
Siksi laulellaan nyt laulu tää,
jossa kuuluu sanat nää:
»Merta maailman kulkeissani johtaa purteni
kohti rantaa, että kaikista vaiheistani
saisin taivaassa kiitosta antaa.»

Liisa Makara

Kuolleita

Anna Kaskelainen * 8. 3. 1908 Tuutari
† 23. 2. 1986 Jokioinen

Inkerin historian opintopiirejä

Boråsissa on syksyn ja talven aikana pidetty Inkerin historian opintopiirejä. Osanottajia oli noin 20 henkilöä, ja kiinnostus on ollut hyvin suuri. Tässä on ajatuksia opintopiireistä.

Kyll tää kurssi on olltkii inkerin historias tietoja tukeva,
mutt on porukkakkii ollt ahkera ja läksynsä lukeva.
Tällaisii kurssiloi on harvas,
mutt johos on olltkii »kulttuuritähet» Martta sekä Armas.
Oomme myös nauttineet kansamme ruokaa, sen makua ja tuoksua.
Sen valmistus toi mukanaan rattoisaa touhua ja juoksua.
Bodan viihtyisässä koulus,
kaiken paistamisen ja keittämisen touhus.
Köökis on Sanna, joka johtaa
hänell ej taija olla ruvas yhtää epäselvää kohtaa.
Kaikk maistu niinku pittää,
kellää ej ollt moittimista mittää.
Seuraava kerta onkii se kiisselin syönti
ehkä tullookii maailman happamin ennätyslyönti?
Syltystkii voi tulla Ruotsin maukkain kukaties. . .
ja sen keittäjäst, ehkä Inkerin kuuluisin »kokki-mies».
Tavataa sitt ja nähhää
kuka ne herkukkaat ruokasortit »kähhää»
Yhessä olomme, on hyvä puoli,
toivon ett tätä jatkuu, ja se tullookii olemaa Armaksen ja Martan huoli.
Tämä kurssi on ollt kiinostava ja kaikenpuolin »hieno»,
näin lopettaa lorunsa kiittäen Wieno.

Wieno Åkerström

Onnellisen päivän resepti

1 kuppi ystävyyttä
2 täyttä ruokalusikallista ymmärrystä
4 teelusikallista aikaa ja kärsivällisyyttä
1 hyppysellinen lämmintä kohteliaisuutta
1 roiske huumoria

Mittaa sanat tarkkaan. Lisää ymmärrys. Käytä hyvän aikaa, älä unohda kärsivällisyyttä. Sekoita hellan lämmön päällä hyvällä kohteliaisuudella. Pidä sekoitus lämpöisenä ja ota huumori käyttöön. Laita mauksi elämän aistikas mauste ja tarjoile.

Lempi Sjöberg

Onnettomuus

Kiovasta pakenevat niinkuin
rotat laivasta.
Lapsetkin jo katselevat
pelokkaina taivasta:
»Onko vielä säteilyä,
sädettä ja vaaraa,
montako on röntgeniä,
vieläkö se kaataa?»
Kaikki tahtoo sentään elää,
että naurut, laulut helää,
heissä on tulevaisuus,
meidän elämämme uus.
Lapset täytyy varjella,
ARTEK siihen tarjolla
sekä toiset lasten leirit,
meidän huomispäivän peilit.

Järvisaaren Einari

Museoviraston perinnekilpailu ratkaistu

Museovirasto julisti viime syyskuussa 32. kansanperinteen keruukilpailun, jonka pääaiheena oli naisen asema. Kilpailussa oli myös useita pienempiä kyselyjä kuten urheilun ja liikunnan alkuajat, ammattilaisten työkunnat, navetan kesäkäyttö, muurinpohjaletut, patapölkky, veistotukki, ruokahöylät, huonekasvien hankinta sekä tattari, härkäpapu ja hamppu.

Vastauksia tuli 959 tiedonantajalta yhteensä 27 416 liuskaa. Lisäksi saatiin valokuvia ja negatiiveja, asiapapereita, piirroksia, papu- ja hamppunäytteitä. Saatu aineisto on tutkimuksen kannalta merkittävää.

Kiitämme lämpimästi kaikkia kilpailun osanottajia.

Palkinnot jakaantuivat seuraavasti (suluissa vastauspitäjä):

Suurkerääjien sarja

I palkinto: Juho Leskinen (Pälkjärvi); II palkinto: Paavo Kytökorpi (Liminka); III palkinto: Martta ja Viljo Yli-Paattikoski (Kankaanpää); IV palkinto: Seidi Ylimäki (Töysä); V palkinto: Valto Tuominen (Kiikala); VI palkinto: Risto Virtanen (Jämsänkoski); VII palkinto: Viljo Purontaa (Sakkola) ja Lempi Vanhanen (Heinjoki).

Yleinen sarja

I palkinto: Aili Lappalainen (Vpl. Pyhäjärvi); II palkinto: Veikko Peippola (Lammi), Helka-Helena Talvitieva (Sysmä); III palkinto: Aino Herrala (Isojoki), Pentti Huurinainen (Tuupovaara), Rauni Martikainen (Kuopio); IV palkinto: Alli Jänesniemi (Kiikoinen), Eero Järventausta (Mouhijärvi), Hilding Rosenström (Porvoon mlk.), Aarne Valkosalo (Kortesjärvi); V palkinto: Niina Asunmaa (Suistamo), Alli Hujala (Suomenniemi), Veera Markkola (Hämeenkyrö), Eila Vahteristo (Sysmä), Suoma Väisänen (Sotkamo); VI palkinto: Börje Backholm (Sulva), Hannu Havia (Harlu), Olga Kivistö (Vihti), Arvi Korte (Kaukola), Kerttu Mäyrä (Oulainen), Senja Puukkoniemi (Virrat); VII palkinto: Eino Aho (Virrat), Aino-Inkeri Niemistö (Laihia), Maire Nokelainen (Vpl. Pyhäjärvi), Toini Pelkonen (Vpl. Pyhäjärvi), Anna Suhonen (Kurkijoki), Mauno Tuokko (Metsäpirtti), Paula Yrjänä (Lohtaja).

INKERILÄISET ALTTARITAULUT

Tutkija toivoo apua

Inkerinmaan kirkot ja niiden esineistö ovat jääneet taidehistoriallisessa tutkimuksessa hämmästyttävän vähälle huomiolle. Tilanne on kuitenkin vähitellen kohentumassa, sillä suomalaisia alttaritauluja tutkittaessa ovat Suomen ja Inkerinmaan alttaritaulutaiteen yhtäläisyydet tulleet esille ja vaatineet tarkempaa selvitystä.

Berndt Abraham Godenhjelmin (1799—1881) alttaritaulutuotantoa käsittelevässä taidehistoriallisessa tutkielmassani olen törmännyt useisiin inkerinmaalaisiin seurakuntiin. Taiteilija Godenhjelm oleskeli elämästään 20 vuotta Pietarissa ja maalasi tänä aikana — erityisesti 1840-luvulla — alttaritaulut ainakin kolmeen Inkerinmaan luterilaiseen kirkkoon. Näistä Inkeren kirkon alttaritaulun aihe oli Kristus Getsemanessa ja Valkeasaaren seurakuntaan kuuluneen Siestarjoen kappelikirkon alttaritaulu esitti Ristiinnaulittua. Kolmannen kirkon nimi on jäänyt hieman epäselväksi, sillä kyseistä Netsiaa tai Nelsiaa en ole Inkerinmaan nimistökartoista löytänyt. Lähinnä nimi muistuttaa Laatokkaan laskevaa Nazijajokea, jonka ympärillä ollut alue kuului Markkovan seurakuntaan. Sen vuoksi olisikin kiinnostava tietää, oliko Markkovan kirkossa Getsemane-aiheinen alttaritaulu, jolloin Netsialla olisi tarkoitettu Markkovaa.

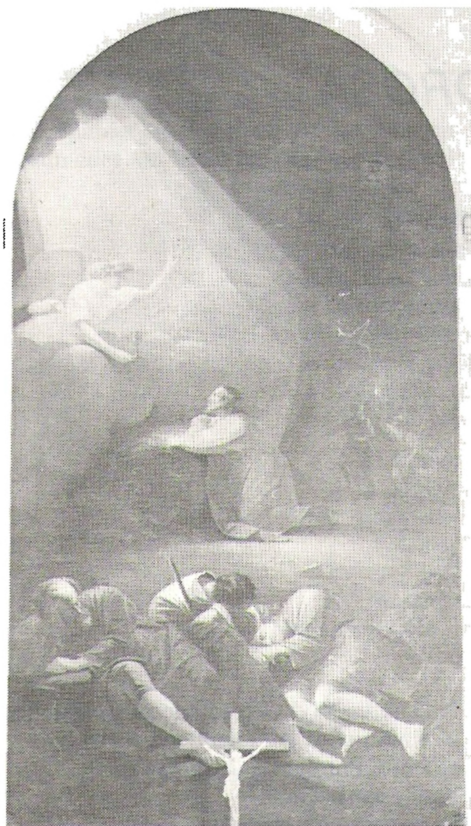
Godenhjelm maalasi myös Pietarin ympäristössä sijainneiden kartanoiden kappeleihin tauluja. Kartanonomistaja Schepeloffille häntä pyydettiin maalaamaan ikonostaasi vuonna 1853. Paroni Stieglitzin kappelikirkkoon valmistui Kristuksen ylösnousemusta esittävä alttaritaulu. Ovatko kyseiset kartanot kenellekkään tuttuja? Stieglitzin kartano sijaitsi kylläkin Liivinmaalla, mutta katson aiheelliseksi tiedustella sitä samalla.

Sen lisäksi, että edellä mainituista kirkoista on vaikea löytää mitään tietoja, on valokuvien etsiminen tuottanut vaikeuksia. En ole onnistunut tavoittamaan yhtään sisäkuvaa Inkeren, Siestarjoen tai Markkovan (Netsia) kirkoista, joten pyydänkin lehden lukijoita avukseni tässä kysymyksessä. Siis, mikäli jostain näitä kuvia löytyy, olisin suuresti kiitollinen tiedosta.

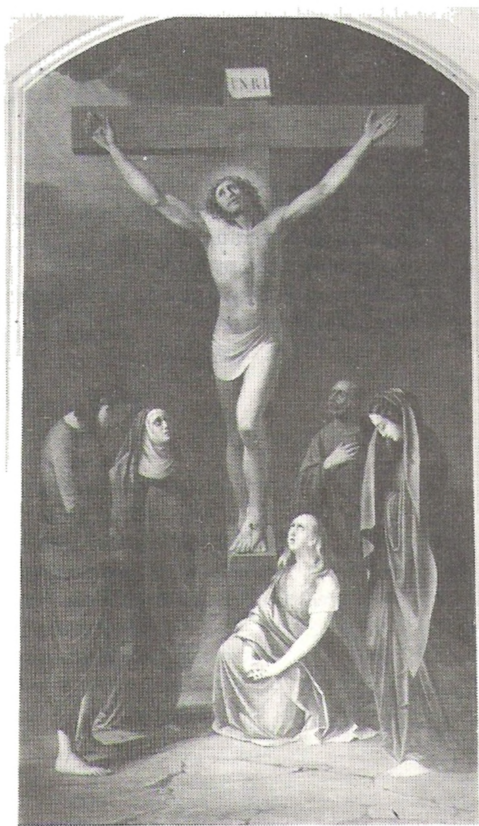

Ylösnousemus. Vehkalahden kirkko.

Jotta Inkerinmaan kirkkojen alttaritaulut ja muut maalaukset tulisivat tutkijoiden tietoon, pyydän ystävällisesti välittämään tietoja sekä valokuvia myös muista Inkerinmaan kirkois-

Getsemane. Kotka, Kymin kirkko.

Ristiinnaulittu. Lapuan kirkko.

ta. Pietarin suomalaisen P. Marian, ruotsalaisen St. Katarinan ja saksalaisen St. Petri -kirkkojen sisäkuvat olisivat lisäksi tutkimuksen kannalta tärkeitä.

Heikki Hanka
Jyväskylän yliopisto
taidehistorian laitos
Seminaarinkatu 15
40100 Jyväskylä

Oheiset kuvat osoittavat, miten Godenhjelm on käsitellyt aiheita Getsemane, Ylösnousemus ja Ristiinnaulittu muihin kirkkoihin maalaamissaan alttaritauluissa.

VIA DOLOROSA

Näen Herrani kulkevan
aivan yksin Via Dolorosan tiellä,
hän tuskaan vaipunut
on synteini tähden siellä.
Ihan yksin Hän yössä on Getsemanen,
hän hikoillen verta
käy polvilleen taistellen.

Koko luomakunta oli vaipunut
surusta hiljaa
kun Isä taivaan oli puimassa
tarhaansa puhtainta viljaa.
Tuskin puutarhan kukatkaan
sinä murheen yönä uskalti
toisilleen haastaa,
sillä elettiinhän suurimman
mysteerin eessä kun kaikkivaltiaan
sydäntä raastaa.

Sillä se tie kävi Getsemanesta Golgatalle,
ja Sinä uuvuit ja vaivuit sen ristisi alle.
Se oliko ihminen, joka hetken
ristiäs siinä kantoi?
Ei, vaan se oli Isäsi sun,
joka sulle voimia antoi.

Hän päättänyt oli uhrata
Poikansa ainokaisen,
Isä taivainen kuinka ymmärtäisin
minä ihminen pieni sen?
Sehän oli paljon enemmän
kuin oli aatelin veri.
Sinun poikasihan koko maan
ja taivaan valtakunnan peri.

Ja nyt Hän yksinänsä taistelee
Getsemanen yössä.
On siinä Hän ihmisten osan
vaikeimmassa työssä.
Oli ihminen hänkin kipujen puolesta vainen
ja Hän raskaimman tien sai kulkea,
joka voi olla vain mainen.

Miten Herrani käsittäisin oikein tämän?
Miten pääsisin syvemmin, rakkaammin
ymmärtämään?
Tule Herrani uudestaan vastaan
minua Via Dolorosan tiellä
niin ettei Sinun tarvitsis
yksin kulkea vieläkin tähteni siellä.

Tosin ristiäsihän minä ihminen
pieni en voisi kantaa,
vain Sinä Herrani olet se,
joka syntini anteeksi voi antaa.
Sillä Sinähän syntini ristin puussa kannoit
ja näin edestäni Isälle lunastuskirjan annoit.

Mutta sitä pelkään, että
Sinut verta hikoilemaan saan jälleen
joka ainoa ihminen,
joka tuskaa tuo ystävälleen.
Minä penseän vaellukseni vuoksi
voin tuoda päähäsi uudet orjantappura piikit,
vaikka pyhässä kasteessa jo nimeni
elämän kirjaan liitit.

Olet tähteni uudestaan saanut
kulkea Via Dolorosan tien
vain siksi kun minä mukana
luvatonta raahaan ja vien.
Minut epäilykseni usein heittävät
kurimusten vaivaan
ja näin murheen pylväät
peittävät usein luvatun
maan, se on Taivaan.

Saanko Herrani kohdata
taas Sinut Via Dolorosan tiellä
ja ihan Tuomaan lailla
nähdä viisi arpeas siellä?
Näin saada tuntea
uusi uskon palavuus, voima,
että väistyisi syyttäjän, tuon
kiusaajan soima.

Nyt istut Sinä kunniassa
Isäsi oikealla puolla
ja alati rukoilet eestämme,
ettei meidän tarvis synteihimme
hukkua, kuolla.
Annoit pyhän henkesi,
joka lastasi lohduttaa,
ja näin hän tuskien tiellä
uusia voimia saa.

Via Dolorosa minun
Herrani tuskien tie,
sen päässä on päärlyiset
portit, se kotiin oikeaan vie.
Minun Herrani Jeesus, olen
Sinun veresi hinta,
eikä Herrani jätä silmäteräänsä rakkainta.

Lilja Saija

KALEVALAN MYYTIT

Uskontotieteen professori Juha Pentikäinen on viime vuonna julkaissut kirjan »Lönnrotin Kalevala». Opintotoiminnan keskusliiton kustantamassa teoksessa tarkastellaan Kalevalan mytologiaa eli pyhää tarustoa ja Lönnrotin osuutta sen kokoonpanoon. Oheinen artikkeli perustuu Pentikäisen tutkimukseen.

Kalevalan runot saivat ensimmäisen kerran kirjallisen asun 150 vuotta sitten, kun Elias Lönnrot julkaisi Vanhan Kalevalan. Runojen aiheet ovat kuitenkin vanhempaa perua, jopa 2 500—3 000:n vuoden ikäisiä.

Niinpä Kalevalassa vilisevätkin ohi ne aikakaudet, jolloin runoja on laulettu. Osin runot heijastavat murrosaikaa, jolloin Suomi ja Karjala tulivat vähitellen kristinuskon piiriin. Monet varhaiset runotoisinnot ovatkin saaneet myöhemmin kristillisen version. Vähäinen ei myöskään ole Kalevalan kokoajan Elias Lönnrotin vaikutus lopputulokseen.

Lönnrot toteaa Kalevalan esipuheessa, ettei eepoksen runoja »oikein saata tehdyiksi sanoa». Ne ovat hänestä syntyneet ikään kuin kansan sydämessä, vaikka jokaisen runon takaa löytyykin runoilija omine ajatuksineen maailmasta.

Kalevalan kuva maailmasta ei ole yksiselitteinen. Kokonaisuutena se vastannee lähinnä Lönnrotin ajattelua ja maailmankuvaa. Erityisesti tämän päivän suomalaisten tuntema, vuonna 1849 julkaistu Uusi Kalevala on saanut Lönnrotilta kristillisen pintasilauksen.

Maailman synty

Näin ei siis liene sattuma, että Kalevala alkaa Raamatun tapaan maailman synnystä kertovalla runolla. Runossa yhdistyy kaksi ikivanhaa ja kansainvälisesti tunnettua luomismyyttiä: maailmanmunamyytti ja sukeltajamyytti. Maailma syntyy kun ilman impi tulee raskaaksi tuulesta ja vedestä. Hän laskeutuu veteen ja sotka munii munansa hänen polvensa päälle ja alkaa hautoa niitä. Munat vierivät kuitenkin pesästä ja menevät rikki. Palasista muodostuu kuu, maa, aurinko, tähdet ja pilvet.

Tämän jälkeen veden emoksi muuttunut ilman impi nousee vedestä ja jatkaa luomistyötä:

»Kylin maahan kääntelihe:
Siihen sai sileät rannat;
Jaloin maahan kääntelihe:
Siihen loi lohiapajat;
Päin päätyi maata vasten:
Siihen laitteli lahelmat.»

Suuri tammi

Maailman synnyn kuvaus jatkuu vielä myöhemmin. Väinämöinen syntyy, Sampsa Pellervoinen kutsutaan kyntämään ja kylvämään pellot ja metsiköt, ja rauta, karhu ja hirvi syntyvät.

Kyntö- ja kylvörunoon liittyy runo isosta tammesta, joka kasvaa suunnattoman suureksi peittäen auringon ja kuun valon. Viimein tammen onnistuu kaatamaan merestä noussut pieni mies.

Suuren tammen merkityksestä tutkijat ovat erimielisiä. Muun muassa Uno Harva oletti, että runo tarkoittaa linnunradan luomista. Kaarle Krohn etsi runosta kristillisiä aiheita ja näki isossa tammessa paratiisin elämänpuun ja Golgatan ristinpuun vastineen.

Tulen synty

»Tulta iski ilman Ukko,
Valahutti valkeata
Miekalla tuliterällä;
Säilällä säkenevällä;
Iski tulta kyntehensä
Ylähällä taivosessa,
Tähtitarhojen tasalla.»

Runoa tulen synnystä lienee laulettu sytytettäessä ensi kertaa tulisijaa tai erämaanuotiota. Runo liittyy laajempaan kertomukseen päivän päästöstä. Pohjolan emäntä on kätkenyt auringon ja kuun vuoren sisään, ja Väinämöinen ja Ilmarinen etsivät valonlähdettä.

Vertauskuvallisesti tulkittaessa runossa on nähty yhteyksiä Kristuksen lunastustyöhön. Martti Haavio on kuitenkin osoittanut runon juurien olevan lähtöisin kristinuskoa edeltävältä ajalta ja liittyvän käsityksiin maailman synnystä. Aihe on tunnettu eri puolilla maailmaa.

Runon painotuksessa sen sijaan näkyy Lönnrotin kristillinen maailmankatsomus. Taustalla on oletus melko passiivisesta, mutta kaiken yläpuolella olevasta jumalasta, jonka valvonnan alla viimekädessä myös erilaisten kulttuurisankarien ja luojaolentojen toiminta tapahtuu.

Lieto Lemminkäinen

Suomalainen muinaisusko liittyi pohjoisten alueiden šamanismiin, jossa yhteisön suhdetta tämänpuoleisen ja tuonpuoleisen maailman välillä hoitaa tähän erikoistunut henkilö, šamaani.

Šamanistiset ja viikinkiajan sankariaiheet yhdistyvät Lemminkäisen runossa. Lemminkäinen lähtee Pohjolan häihin välittämättä äitinsä varoituksista. Hän kohtaa matkalla monia vaaroja ja joutuu perille päästyään heti pakenemaan lyötyään Pohjolan isännältä pään poikki.

Eräiden toisintojen mukaan Lemminkäisen ylimielinen käyttäytyminen Pohjolassa kostautuu ja hänet surmataan. Lemminkäisen äiti saa tietää tapahtuneesta ja hänen onnistuu saada poikansa virkoamaan eloon.

Lemminkäisen virressä voidaan nähdä runonlaulajien versio Raamatun kertomuksesta kuninkaan pojan häistä. Kuoleman ja ylösnousemuksen teema on tosin tunnettu ympäri maailmaa. Lemminkäisen runosta onkin haettu yhteyksiä egyptiläiseen mytologiaan.

Väinämöisen loppu

Kalevala päättyy Väinämöisen kuolemaan. Marjatalle syntyy puolukasta poika, jonka isäksi todetaan Väinämöinen. Väinämöinen joutuu tutkimaan asiaa ja tuomitsee pojan kuolemaan. Silloin lapsi nuhtelee häntä väärästä tuomiosta, ja vanha ukko ristii pojan Karjalan kuninkaaksi. Väinämöinen suuttuu ja lähtee pois, mutta joutuu tuhoon.

»Siitä vanha Väinämöinen
Laskea karehtelevi
Venehellä vaskisella,
Kuutilla kuparisella
Yläisihin maa-emihin,
Alasihin taivoihin.

Sinne puuttui pursinensa,
Venehinensä väsähtyi,
jätti kantelen jälille, ...»

Varsin monet näkevät Kalevalan loppurunon vertauksena kristinuskon ja suomalaisen kansanuskon voimainkoetuksena. Kulttuurisankari ja šamaani Väinämöinen, joka Vanhassa Kalevalassa esitetään myös luojajumalana, väistyy Marjatan pojan, Kristuksen tieltä.

Lönnrot pohtii runon lopputapahtumia kirjeessään H. C. Cajanderille 3. 12. 1833 seuraavasti: »Merkillinen on Väinämöisen loppu. Niin sekava ja epätäydellinen kuin tämä runo onkin näkee kuitenkin, että se tarkoittaa kristinopin tuloa ja että poika luultavasti oli itse Vapahtaja, Marjatta neitsyt Maria.»

Pirjo Pyysiäinen

TOIMITUSSIHTEERILTÄ

Kaksi miestä

Kaksi miestä, jotka koko maailma tuntee mutta joita ei silti kukaan tunne: Gautama Buddha ja Jeesus Kristus.

Intialaisesta Gautama-nimisestä miehestä alettiin käyttää ilmausta Buddha, valaistunut, kun hän noin neljäsataa vuotta ennen Kristusta saavutti erikoisen henkisen kokemuksen.

Kuvissa Buddha hymyilee tyyntä, viisasta ja lempeää hymyä. Hän ei kärsi, koska hän ei enää halua mitään. Hänen halunsa ovat kuolleet, sillä hän ei ajattele itseänsä vähimmässäkään määrin, vaan tuntee olevansa yhtä koko maailmankaikkeuden kanssa. Minä, sinä ja maailma ovat vain hetkellinen salamanvälähdys suuren tyhjyyden pimeällä taivaalla. Ikuinen rauha asuu suvantona ikuisen kärsimyksen virrassa — ei, ikuinen kärsimys *on* ikuinen rauha!

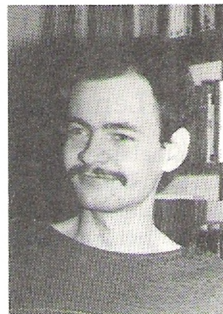
Kristus ei hymyile. Hän ei istu tyynenä valaistumisen puun alla, vaan roikkuu ristinpuuhun naulittuna. Ihmiset tappoivat Jumalan keskeltään, koska Jumalan kuuluu heistä olla taivaassa, poissa.

He eivät tienneet, että Jeesus oli Jumalan poika, eivät tienneet, mitä tekivät. Mutta he pelkäsivät, että hän saattaisi olla. Me kaikki pelkäämme. Hän itse ei sitä milloinkaan sanonut, mutta hän eli niin kuin Jumalan poika. Siksi he tappoivat hänet, me kaikki tapamme joka päivä.

Hän ei tuonut maailmaan rauhaa, vaan miekan. Emme oppineet häneltä mitään, ja siksi hän kärsii. Me tunnemme syyllisyytemme ja siksi mekin kärsimme, mekin häpeämme.

Tuolla kaukana, horisontissa punertavassa aamuruskon maassa, hymyilee valaistunut Buddha. Mutta minun jalkani eivät koskaan kanna sinne saakka, pois ristin heittämästä ikuisesta varjosta.

I.

Turun kesäjuhlille 5—6. 7. 86 lähtee linja-auto Helsingistä rautatieasemalta (postitalon ja asemarakennuksen väliseltä aukiolta) lauantaina 5. 7. 86 klo 10.00. Paluu Helsinkiin sunnuntaina juhlien jälkeen. Ilmoittautumiset ja tiedustelut: *Ida Riipinen, Linnankoskenk. 8 B, 00250 Helsinki, puh. 90-445 701.*

Myös **Lahden seudun Inkerikerho** tekee matkan inkeriläisten kesäjuhlille Turkuun 6. 7. -86 pikkubussilla. Lähtö Nastolan kirkolta klo 6.00, Orimattilan linja-autoasemalta 6.15 ja Lahden linja-autoasemalta museon aidanviereltä 6.45. Tervetuloa mukaan! Ilmoittautumiset *Raija Karille puh. 918-23 847 (työ) ja 918-531 342 (koti).*

Ajankohtaisia ilmoituksia

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 22 seuraavat tilaisuudet: Mikkelinpäivä 5. 10., Pyhäinpäivä 1. 11. klo 13 (Kivellä klo 12), Joulujuhla 26. 12. Kaikki tilaisuudet paitsi Pyhäinpäivän juhla alkavat klo 14.00. Tervetuloa!

Johtokunta

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

---

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 7—8 heinä—elokuu 1986

inkeriläisten viesti

TOIMITUS

Päätoimittaja:
Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285

Toimitussihteeri:
Ilkka Pyysiäinen, puh. 90-803 3687
Matinkartanontie 2 C 30,
02230 Espoo
(toimituksen osoite)

KONTTORI

Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095
Postisiirtotili Hki 30636-4

TILAUSHINTA

80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr v. 1986

ILMOITUSHINNAT

1/1 sivu mk	500 mk
1/2	300 mk
1/4	200 mk
Kuolinilmoitukset	100 mk
Kiitos- ym. ilm.	60 mk
Kuva ilmoituksessa	100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
Kustantaja ja julkaisija:
INKERILAISTEN YHDISTYS R.Y.

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA

Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033 101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

SIVISTYSSÄÄTIÖ

Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki,
Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki
Puh. (90) 631 285
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Ruotsin Inkeriläisten kesäjuhlat Mölndalissa

On ilahduttavaa todeta, että juhlillemme oli taas saapunut runsas osanottajajoukko. Heitä oli tullut läheltä ja kaukaa monesta eri maastakin kuten Suomesta, Englannista, Kanadasta, Karjalasta ja tietenkin ympäri Ruotsia. Näilläkin juhlilla koettiin jälleen monta sydämellistä ja herkkää tapaamista, entisten ystävien ja naapureitten jälleen näkemisen yhteydessä. Lämmin aurinkoinen sää koko juhlien ajan lisäsi vain juhlavuutta.

Kun nyt tämän puutteellisen kirjoituksen avulla lukija lähtee seuraamaan näitä 39 kesäjuhliamme täällä Ruotsissa niin lienee hyvä muistaa, että juhlamme ovat kolmipäiväiset ja niissä tapahtuu jatkuvasti koko tämän ajan jotakin. Ne eivät ole yhdessä paikassa , vaan tapahtumia on useissa eri pisteissä ja vieläpä valitettavasti saman aikaisestikin, joten on vaikeata saada kaikesta täydellistä kuvaa. Ei ehdi olla kaikkialla näkemässä ja kuulemassa, jonkun esiintyjän nimi saattaa puuttua kokonaan, samoin tulisi kovin pitkä kirjoitus jos ottaisi kaiken sanotun mukaan. Siksi tässä tapahtumia vain pääpiirteittäin suunnilleen siinä järjestyksessä, missä ne vietiin läpi juhlien aikana.

Juhlakanslia avattiin kello 12 päivällä Fässbergin koulun aulassa. Siinä myös myytiin juhlaohjelmia ja juhlamerkkejä, postikortteja, pienoislippuja ja omaa kansallista kirjallisuutta, jopa aivan tuorettakin tuotantoa. Niille jotka olivat kiinnostuneet omasta historiastamme oli monenlaista näyttelytaulua pystytetty nähtäväksi ja luettavaksi.

Kello 15 alkoi ISK:n vuosikokous, johon jokainen ISK:n jäsenseura oli lähettänyt omat edustajansa, joilla oli äänioikeus tässä kokouksessa. Muitakin asiasta kiinnostuneita oli kokousta saapunut seuraamaan. Puheenjohtajaksi tälle kokoukselle valittiin A. Paakkonen ja sihteeriksi V. Aitman. Kokouksessa, joka oli etukäteen huolella valmisteltu, voitiin käydä sääntömääräiset asiat nopeasti läpi, ja kun kokoukselle ei ollut uusia aloitteita jätetty niin puheenjohtaja kiitti kokouksen osanottajia ja päätti kokouksen.

Avajaistilaisuus alkoi kello 18 saman koulun juhlasalissa. Tänne oli maalannut V. Pajunen näyttämön takaseinän kokoisen inkeriläisen kylätien ja kahdeksan taloa. Tämä maalaus pani varmasti monen juhlavieraan ajattelemaan ja vertaamaan omaan kyläänsä, koska se toi tuulahduksen ja muistikuvan kotoisesta Inkeristä. Alkajaisiksi illan kuuluttaja V. Suomalainen ehdotti yhteislaulua »Mä oksalla ylimällä». Arvi Haikonen säesti sen pianolla. Kuuluttaja toivotti tervetulleeksi juhlayleisön A. Vainikan kirjoittamalla »Juhlarunolla», jonka jälkeen laulettiin vielä toinenkin yhteislaulu »Kodin kynttilät». A. Tervo piti tervehdyspuheen mainiten siinä m.m. että verrattuna entisiin juhliin saamme tyydytyksellä todeta, että meillä on astunut nuoripolvi esiin ja ottanut vastuun näiden juhlien läpivie-

KANSIKUVA KERTOO

Väinö Korkka Ruotsista on lähettänyt toimitukselle oman rippikuvansa vuodelta 1942. Hänen ryhmänsä olikin viimeinen, joka kävi rippikoulun Koprinan kirkossa. — Väinö Korkka tahtoo kauttamme lähettää terveiset rippi-isälleen Juhani Jääskeläiselle. Oli miellyttävää saada käydä rippikoulu oman seurakunnan kirkossa. Kotoa oli kuitenkin matkaa kirkolle seitsemäntoista kilometriä, joten viikot oli aina yövyttävä Koprinassa. Kylän talot olivat täynnänsä saksalaisia ja espanjalaisia sotilaita, joten rippikoulupojille ei löytynyt muuta kortteeria kuin vaatimaton savusauna. Kaksi viikkoa pojat asuivat Korkan sanojen mukaan »kuin possut pahnoissa ja nokisina kuin riihen lämmittäjät». — Rippikoululaisia oli niin paljon, että tytöt ja pojat piti kuvata erikseen kun eivät mahtuneet samaan kuvaan. Jos joku saman ryhmän jäsenistä haluaa kuvasta kopion itselleen, on Väinö Korkka luvannut toimittaa sen. Hänen osoitteensa saa toimitussihteeriltä.

misestäkin.

Nuoremme ovat myös sijoittuneet tänne ruotsalaiseen yhteiskuntaan hyvin. Heistä suurin osa työskentelee täällä vaativissa ja vastuunalaisissa tehtävissä. Osa on saanut yliopistollisen koulutuksen, joten he ovat pystyviä ottamaan vastuun myös heimomme rippeistä täällä Ruotsissa. Nyt olemme ehtineet siihen aikaan täällä, että vanha sukupolvi on väistymässä ja harvenee päivä päivältä, siksi onkin erittäin myönteistä ja paikallaan uuden sukupolven esille astuminen. Tervo jatkoi sitten Inkeriläisten tapahtumista tällä alueella neljänkymmenen vuoden aikana.

V. Pajunen esitteli maalaamaansa taustataulua, joka esittää Patamäenkylää Inkerissä tänäpäivänä. H. Lehtonen lausui runoja, L. Matikainen Gävlestä toi sikäläisten tervehdyksen ja m.m. mainitsi, että laulukuorosta on vain rippeet jäljellä. Nämä laulukuoron rippeet saivatkin vuoron esittää juhlayleisölle monta hyvin sointuvaa laulua illan mittaan.

Boråsin Inkerin kerhon puheenjohtaja A. Paakkonen kertoi leppoisasti kerhon toimintasuunnitelmista lähitulevaisuudessa ja kehoitti muitakin paikkakunnilta ottamaan osaa näihin tapahtumiin. Armas jakoi ilmaiset kappaleet vasta painosta ilmestynyttä uutta kirjaa Vesteråsin opinto-kerholaisille, mistä T. Fokesten lausui kiitoksen sanat.

Viime vuoden puolella perustettiin Värmlannissa Inkerin kerho, jolta V. Repo toi tervedyksen mainiten, että tämä vastaperustettu kerho on saanut yllättävän paljon kannatusta. A. Halttunen kertoi Örebron toiminnasta ja kehoitti juhlayleisöä runsaslukuisena saapumaan pyhäinmiesten päivänä Örebrohon vainajiemme muistojuhlaa viettämään.

Suomen inkeriläisten tervehdyksen toi Y. Korkkinen. Hän kertoi m.m., että heimopäällikkömme M. Vironmäki oli vakavasti sairastunut, mutta on nyt jo toipumaan päin. A. Saklantti kertoi Jönköpingin Inkeriläisten kuulumiset ja samalla tyydytyksellä totesi, että kokeilumielessä aloitettu »Ingria», nuortemme alulle panema julkaisu (Ruotsinkielinen leh-

»Gävlen rippeet» eli osa Gävlen kuoron tytöistä laulamassa Mölndalin kesäjuhlilla.

Vasemmalta oikealle: Oskar Björklund, Vilho Kurujoki, Eero Saarinen ja vaimo, Jussi Jänis ja vaimo sekä Pertti Virtaranta.

ti) on saanut odottamattoman suuren tilaajamäärän ja etupäässä nuorisosta, joka myös siihen mielenkiintoiset kirjoitukset hankkii.

Saklantti ojensi Armas Paakkoselle diplomin heimomme hyväksi tehdystä uhrautuvasta työstä. Past. V. Kurujoki ehdotti veisattavaksi virrestä 557 ensimmäisen säkeistön, jonka jälkeen hän puhui meille Vanhasta testamentista, »Vaeltakaa aina sitä tietä jota teidän Herra Jumalanne on käskenyt teitä vaeltaa, että eläisitte». Jatkettiin samasta virrestä vielä toinenkin säkeistö, ja nyt past. J. Jänis sai puheenvuoron, jossa mainitsi ensivuoden Kesäjuhlien olevan jo neljännetkymmenennet ja, että ne on tarkoitus viettää Boråsissa. Niille on jo lupautunut tulemaan puhujiksi Suomen arkkipiista Vikström ja Skaaran hiippakunnan piispa Ruotsista.

Jänis muisteli myös menneitä aikoja Inkerissä, Suomessa ja Haaparannassa, minkä jälkeen hän piti loppurukouksen. Avajaistilaisuus päätettiin yhteislauluilla.

Juhannuksen aattoilta on tavallista pitempi, joten tämän tilaisuuden jälkeen yleisö siirtyi uuteen paikkaan Kansantalolle (Folkets hus) musiikkikahvilan illanviettoon, jossa Annikka Rätteli soitti pianoa ja lauloi hengellisiä lauluja ja Susanna Reistad soitteli viulua. Saman katon alla ohjelma jatkui tanhulla ja V. Minfors johti piirileikkejä. Myöhemmin iltaa jatkettiin tanssintahdissa. Yleisöä riitti näihinkin tilaisuuksiin arviolta parisataa henkeä.

Juhannuspäivän aamuna kokoonnuimme kello 8 aamulla Mölndalin kauniissa kirkossa juhlajumalanpalvelukseen ja ehtoollisen viettoon. Rådan suomenkielinen kirkkokuoro Kaisu Leitzingerin johdolla lauloi sointuisasti »Kirkon kun kellot kutsuvat». Alttaripalveluksen suorittivat pastorit J. Jänis ja A. Naukkarinen. Saarnan piti tuomiorovasti E. Saarinen Johannes Kastajan päivän saarnatekstin mukaan. Ehtoollisen jaossa avustivat E. Saarinen, J. Jänis, V. Kurujoki ja A. Naukkarinen. Jumalanpalvelus päätettiin loppuvirteen 410.

Näytelmästä »Elämäntapaus». Henkilöt vasemmalta oikealle: Viktor Jakdal, Helge Heino, Kaisu Leizinger ja Katri Jakdal.

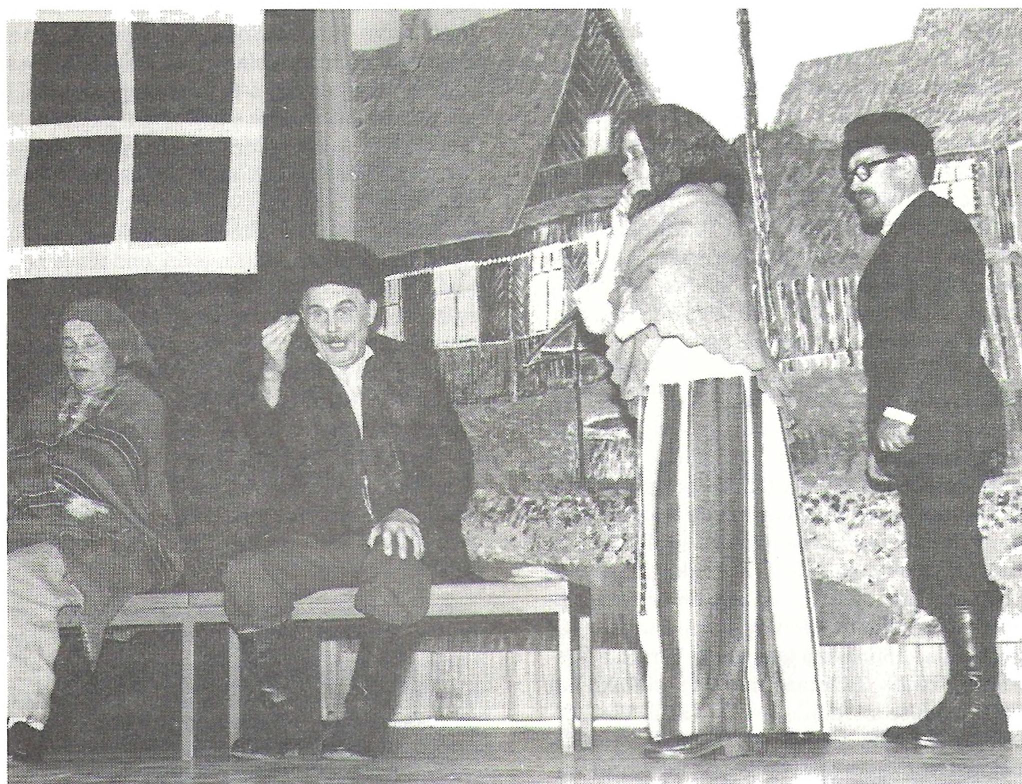
Ohjelmien väliajoilla oli aina tarjolla viereisellä seurakuntatalolla kahvia kotoisten piirakoiden ja voileipien kera. Ahkerat emännät ansaitsevat siitä kiitokset. Samalla seurakuntatalolla alakerrassa oli valokuvaajamme V. Tilkku asettanut koko joukon hyvin onnistuneita valokuvia yleisön katseltavaksi. Laajempi taide- ja käsityönäyttely oli kaupungintalon eteishallissa. Yhteensä 13:n eri taiteilijan töitä oli näytteillä. Näyttelyssä kävijöitä oli koko juhlien aikana, mutta Juhannuspäivänä ehkä eniten, noin 200 henkeä.

Juhlilta oli myö mahdollisuus lähettää tervehdyksiä kirjeiden ja postikorttien välityksellä.

Kullervo seuralla oli seurakuntatalolla kokous, jossa valittiin erovuoroisten tilalle uudet toimihenkilöt ja seuratoimintaa päätettiin jatkaa. Kello 11.30 Kvarnbyvallenin urheilukentällä, joka on korkealla mäellä, liehui oma ristilippumme ja näkyi sieltä kauas ympäristöön. Varmasti moni ulkopuolinen katseli sen värejä ja ihmetteli, keitä on tuon kauniin lipun alle kokoontunut? Urheilukentän tilaisuus kuuluu myös kesäjuhliemme perinteisiin. Kentällä oli hyvä tilaisuus tavata tuttuja ja sai vapaasti seurustella ja solmia uusiakin tuttavuuksia, mutta samalla pidettiin silmällä, mitä kentällä tapahtui, sillä siellä oli lentopallo-ottelu. Borås pelasi Göteborgia vastaan ja voitti ottelun 3—0. Samanaikaisesti siinä oli myös Pualikka peli (Poppi) eli nykysuomeksi kyykkä käynnissä. Siellä lyötiin pualikkaa oikein olan takaa. Helsingin joukkue pelasi Boråsin karjalaisia vastaan.

Ruokailutauon jälkeen alkoivat juhlaseurat seurakuntatalolla kello 16. Puhujina tässä tilaisuudessa olivat Tuomiorovasti Eero Saarinen ja pastorit Jussi Jänis, Oskari Björklund, Vilho Kurujoki.

Valitettavasti samanaikaisesti Fässberginkoulun aulassa oli historiaseminaari ruotsinkielellä Inkerinmaan asutuksesta. Luennoitsijat tässä tilaisuudessa olivat kielen tutkijoita.

»Elämäntapaus». Kerttu Varkki, Helge Heino, Kaisu Leizinger ja Juho Soittu.

Professori Pertti Virtaranta Helsingin yliopistosta totesi, että Inkerinmaa on kielellisesti erittäin mielenkiintoinen. Siellä on ollut kaksi kieliryhmää, Vatjalaiset ja Inkerikot ja vasta myöhemmin sinne on muuttanut Suomesta uutta asutusta, Savosta »Savakot» ja Äyräpään pitäjästä »Äyrämöiset». Vatjankieltä puhuvia on enää vain jokunen jäljellä, joten se kieliryhmä on kuolemaisillaan. Inkerikkoja on vielä jonkunverran enemmän jäljellä, mutta heistä tätä kieltä taitavia on enää pikkuinen ryhmä jäljellä. Saimme myös kuulla näitten kielten ääninäytteitä samoin kuin myös Inkerin murretta. Näimme haastateltavista myös valokuvia.

ISK sai ottaa vastaan Prf. Virtarannan lahjoittamana kolme kirjaa, entisten Inkerin tutkijoitten kirjoittamia.

Fil. kand. Virve Raag kertoi Vatjan kielen tutkimuksistaan. Häneltäkin saimme nähdä näiltä matkoilta otettuja valokuvia haastateltavista ja kuulla ääninäytteitä. Raimo Raag Upsalan yliopistosta kertoi kielten tutkimuksesta Ruotsissa ja hänellä oli paljon kerrottavaa Eestiläisten toiminnasta Ruotsissa. Tilaisuus oli kokonaisuudessaan erittäin mielenkiintoinen je tietopuolinen.

Vielä saman tilaisuuden jatkoksi saimme nähdä filmin siviiliväestön evakuoimisesta Inkeristä Eestiin ja sieltä edelleen Hankoon. Tässä saimme taas uudelleen eläytyä 43 vuoden takaisiin tapahtumiin. Niiltä jotka ovat nämä ajat kokeneet, ne eivät ole koskaan unohtuneet, mutta nuorempipolvi sai tässä eläytyä näihin tilanteisiin.

Pienen välitauon jälkeen samassa paikassa jatkettiin Inkeri-illalla. Göteborgin seudun Inkerikerhon puheenjohtaja Inkeri Peterson toimi illan kuuluttajana ja toivotti juhlakansan tervetulleeksi tähän tilaisuuteen. Rådan kuoro lauloi alkajaisiksi kaksi laulua, »Kalevalaisen vieraan tervehdyksen» ja A. Juvosen sanoittaman ja A. Parkkisen säveltämän »Sinä pikkuinen Inkerin kansa». Jussi Jänis kehoitti juhlakansan nimissä tästä tilaisuudesta lä-

hettämään yhteisen tervehdyksen sairastuneille Heimopäälliköille Matti Vironmäelle Suomeen ja Oskari Himiläiselle Kumlaan.

Kuuntelimme kahden oman nuoren taiteellisia esityksiä. Matti Suni soitti pianoa ja Leena Dupelman lauloi. Näitä esityksiä kuunnellessa jäi oikein hyvä maku suuhun. Myös Gävlen kuoron rippeet esittivät monta laulua mukaansatempaavasti. Vielä V. Minforsin piti esittää laulua, mutta hän pelasikin yövahtia oikein oikean »Kolotuskan» kanssa. Löytyihän sitten sieltä muutakin hauskaa murrejuttua, joten kuulijoilla oli oikein lystiä.

Opet. A. Paakkonen jakoi ISK:n diplomit seuraaville henkilöille: Alina Kekkonen, Arvo Kekkonen, Viktor Tilkku, Inkeri Peterson, Eero Saarinen ja Viktor Suomalainen. Armas kertoi myös ISK:n perustamisesta tässä samassa kaupungissa kolmekymmentä vuotta sitten. Seurasi väliaika, jonka jälkeen juhlaa jatkettiin näytöskappaleella. Kyllikki Mäntylän »Elämän tapaus» oli L. Pesosen ohjaama ja näyttelijät olivat Göteborgin seudun Inkerin kerholaisia. Siinä sitä taas nauruhermoja koeteltiin, mutta sanotaan naurun pidentävän ikää, joten se oli meille vain hyväksi. Vielä arvatkin ehdittiin arpomaan. Tämä osa juhlasta lopetettiin kahteen yhteisesti laulettuun lauluun »Karjalan kunnailla» ja »Inkerin hymni».

Oli jo myöhäinen ilta, mutta vielä jaksettiin siirtyä kirkkoon iltahartauteen, jossa puhui past. Auvo Naukkarinen ja uruissa oli Peter Folkesjö. Sunnuntaina juhlaa jatkettiin Fässbergin kirkossa kello 8 Jumalanpalveluksella. Alttaripalveuksen suorittivat pastorit V. Kurujoki ja A. Naukkarinen, saarnan piti ruotsalainen Rådan seurakunnan kirkkoherra Lars Kogebärg. J. Jänis tulkkasi sen suomen kielelle. Rådan suomenkielinen kirkkokuoro lauloi kaksi laulua Kaisu Leitzingerin johdolla ja näin teki tilaisuuden juhlavammaksi. Kirkosta siirryimme Fässbergin seurakuntatalolle ja nautimme kirkkokahvit ja sen jälkeen samassa paikassa oli päättäjäistilaisuus, jossa puhuivat pastorit V. Kurujoki, Oskari Björklund ja rovasti Eero Saarinen. Auvo Naukkarinen vuorostaan soitti kitaraa ja lauloi. Jussi Jänis kiitti juhlien järjestäjiä, emäntiä ja juhlayleisöä ja luki loppurukouksen. Tietenkin tässäkin tilaisuudessa aina puheiden välillä veisattiin virsi.

Toivottavasti saimme taas evästä kotiin vietäväksi näiltäkin kesäjuhliltamme ja myös hyvänmielen tunteen siitä, että perinteemme säilyvät ja elämä jatkuu toivossa, että ensi kesänä taas tavataan oikein suurella joukolla Boråsissa vietettävissä kesäjuhlissamme.

T. J.
Borås

Lyhyt kulku

Tieni kai lie täysi salaisuuksia.
Askelet jotka pysähtyivät,
laulu joka hiljeni.
Suljettuja veräjiä. Sammaltuneet aidat.
Niin hitaasti tie päättyy
kauas syreeneiden unelmaan onnesta.
Tie on täysi kaikkea joka koskaan
ei voi toteutua,
sillä kulkuni on niin
lyhyt.

Lempi Sjöberg

Muistan virren

Maikki Puumalainen Vaasasta muistaa virren, josta Lempi Sjöberg kyseli Viestin toukokuun numerossa. Kokonaisuudessaan se kuuluu näin:

Nuoruuteni kevät kuuluu Herralle,
Jeesukselle elän enkä maailmalle.

Jeesukselle elän, hälle kuolenkin,
hälle tahdon antaa nuoruusvuodetkin.

Kuulkaa rakkaat nuoret, Jeesus kutsuvi,
elämän ja onnen teille antavi.

Jeesukselle laulan, hälle soitankin,
hälle tahdon kertoo ilot surutkin.

Kevähällä ruusut parhain kukoistaa,
nuoruuteni ruusut Jeesus yksin saa.

Oi jos voisin aina soittaa säveltä,
anteeksantamuksen lahjaa kallista.

Vaikka maailma nauraa, siit en huolikaan,
Jeesus antaa rauhan, siihen tyydyn vain.

Kannattaa harkita

Oli ilahduttavaa lukea Inkeriläisten viestin toukokuun numerosta Inkeriläisten yhdistyksen sivistyssäätiön vuosikertomus, jossa esiteltiin tulot ja menot.

Tiedämme jokainen, että kaikki vaatii rahaa, mutta moniko meistä aavistaa, miten rikasta työtä tekevät ne ihmiset, jotka vievät kansamme sivistystä eteenpäin. Heille kaikki kiitos ja kunnia. Heidän työnsä arvoa ei voi rahassa laskea.

Esimerkiksi tämä pieni oma lehti, jota todella odotamme, on kuin tuulahdus lapsuudesta. Luettuani, kuinka moni on muistanut säätiötä erilaisin lahjoituksin ja testamentein, herää ajatus, että kuinka moni meistä täältä rikkaasta Ruotsin maasta on tullut ajatelleeksi asiaa.

Tulimme tänne tyhjin käsin, usealla oli ainoa omaisuus märät vaatteet yllään ja lapsi käsivarrella. Kun aikanamme siirrymme iäisen rajan taa, jää kaikki tänne. Kaikilla ei edes ole lapsia, jotka omaisuuden perivät. Miksi ei siis tukea omaa Inkeriläisten yhdistystä? Se levittää sanaa, joka ei kuole.

Ajattele ajoissa

Äitienpäivä Örebrossa

Kahdeskymmenesneljäs päivä toukokuuta St. Mikaelin kirkko keräsi suojiinsa runsaan joukon äitejä sekä heidän omaisiaan viettämään äitienpäivän juhlaa.

Suomea puhuva ystävämme rovasti Kunå Åberg toimitti aluksi jumalanpalveluksen, jossa hän toimi myös lukkarina. Jumalanpalveluksen jälkeen Kristiina ja Matti Suni antoivat juhlallisen pianokonsertin. Sen jälkeen siirryttiin alakertaan, jonne emännät olivat kattaneet pöytiin kevyen päivällisen.

Ohjelma jatkui Värmlannin Inkerikerhon vierailulla. Kerhon puheenjohtaja Viktor Repo välitti kerhon terveiset ja toivoi lähempää kanssakäymistä Örebron kerhon kanssa.

Yhteiset laulut kajahtelivat leppoisan mielialan vallitessa. Puheenvuoroja käyttivät muun muassa A. M. Volmari ja Sanna Kekkonen. Lopuksi tarjottiin kahvi leivonnaisineen ja täytekakkuineen. Kotiin lähtiessään jokainen äiti sai kauniin ruusun.

Lausumme sydämelliset kiitokset emännille, jotka tekivät palkatonta työtä! Kirkossa kerätty kolehti ja lahjaksi saaduista käsitöistä arvotut tulot peittivät suuren osan kuluista.

A. H.

Studiecirkel i ingermanländsk historia hösten 1985 — våren 1986 i Borås

På sensommaren 1985 blev jag uppringd och tillfrågad om jag ville vara med i en ingermanländsk cirkel, som skulle starta hösten 1985.

Syftet med cirkeln var att vi skulle få en inblick i

- Ingermanlands historia från forntid till nutid.
- Ingermanländsk geografi.
- Ingermanländarnas situation i Sverige förr och nu.

Målsättningen med cirkeln var att vi skulle få kunskaper på följande områden:

- folkvandringstiden och urbefolkningen
- finska språket och dess släktskap med andra folkstammars språk
- stormaktstiden och Ingermanland
- tsarryska perioden
- revolutionen och nationella strävanden
- sovjettiden med förföljelse och deportationer
- andra världskriget och evakueringen till Finland
- flyktingströmmen till Sverige efter kriget, utvisningshotet
- tiden i Sverige, föreningsverksamhet
- allmän inblick i släktforskning

Jag blev genast intresserad och såg fram mot hösten då cirkeln skulle starta. Vi var sammanlagt 25 cirkeldeltagare vid starten. En del av deltagarna kände jag sedan tidigare och blev snart bekant med övriga deltagare och jag fann ut att vi hade ju riktigt mycket gemensamt.

Inledningsvis vill jag berätta att vi höll till i NBV:s lokaler (Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet). Våra två cirkelledare var »eldsjälarna» Armas Paakkonen och Martta Pappinen. Ett stort tack till er båda för väl genomförd cirkel och att den kom till stånd.

Det var olika åldrar på deltagarna. En del var födda i Ingermanland och var halvvuxna när de kom hit till Sverige och en del var små barn när de kom hit. En del utav oss var födda i Sverige och hade fått en hel del till livs om Ingermanland via våra föräldrar. Jag själv tillhör de sistnämnda.

Själva cirkeln var kostnadsfri, eftersom våra cirkelledare inte hade några anspråk på något arvode och vi fick också en del litteratur gratis och kopior på Sulo Korpelainens uppsats och Armas Paakkonens projektarbete.

Sammanlagt träffades vi 10 gånger, varannan onsdag kväll, 3 × 40 min. Ibland glömde vi både tid och rum på granden av mycket livliga och intressanta diskussioner. Det var sagt att vi skulle tala svenska, eftersom vi hade några unga deltagare som inte behärskade finska språket så väl, men det blev litet finskingermanländska här och där. Må det vara förlåtet, för det finns ju ingen härligare dialekt tycker jag.

Här kommer nu en tillbakablick av sammankomsterna:

Första gången åkte vi till den ingermanländska stugan »mökki» med tillhörande bastu och gunga, som ligger strax utanför Borås, vackert belägen i skogen. Där bekantade vi oss med varandra och berättade om oss själva, om våra föräldrar, vilka byar de kom ifrån, hur och när de kom till Sverige. Vid en sammankomst hade vi besök av Aatami Kuortti och vid en annan sammankomst hade vi besök av två d f brödrabataljonärer. De var två mycket intressanta och uppskattade sammankomster.

En sammankomst som man heller inte glömmar var när vi hade besök av ett gäng glada och dansanta ingermanländska Göteborgare. Vi fick lära oss både ingermanländska ringlekar och gammaldanser.

De två sista sammankomsterna gick i matens tecken. Vi fick husera i ett skolbök och där tillagade vi ingermanländska flerrättersmenyer båda gångerna.

Vi delade upp oss i olika kök och lagade bland annat till:
Vinigretti
Surkålssoppa (som vi åt med surbröd)
Köttfärspiroger
Rahkapiirakka
Kaurakiisseli
Sylta (som vi åt med stark hemmagjord senap)
Pelmeni
Tranbärskräm
Karelska piroger
Äpplekaka

Avslutningsvis till jag säga att jag upplevde våra sammankomster mycket intressanta och samtidigt roliga och stimulerande och såg verkligen fram mot det onsdagar vi skulle träffas. Jag trivdes med alla deltagarna och kände att vi verkligen hade mycket gemensamt. Jag saknar våra sammankomster och hoppas att vi kommer att ha någon slags fortssättning till hösten 1986.

Viola Thulin
Borås

Tapaamisen ilo

Kun on ollut vuosia
eri puolil rajaa,
tahdoin veljel suosia
katsomaan mun majaa.

Mut eri systeemi
valtioilla ompi,
vaikeuksia rajalla,
— oikeassa kumpi?

Viimein lupa annettiin,
veli saapui tänne,
kukkiakin kannettiin,
näkee elämänne.

Ilo minulla on suuri,
veljen luokseni nyt sain.
Hän saapui äsken juuri,
minä asemalta hain.

Vaikka erikseen hän eli,
hän on ainoa mun veli.
Eesti, Suomi, sama se,
kunhan tapaa ihmisen,
joka on samaa verta.
Kenties onkin viime kerta
olla yhes lomalla,
järviseudul somalla.

Järvisaaren Einari

PERINNE ELÄMÄSSÄNI

Kalevalan juhlavuoden kilpakirjoitus
Tulokset

Kalevalan juhlavuoden kunniaksi Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkisto järjesti suuren kilpakeräyksen, jonka aiheena oli »Perinne elämässäni». Kilpailun tarkoituksena oli kartoittaa perinnettä ja perinteen merkitystä 1980-luvun ihmisen elämässä. Kilpailussa oli tarjolla kahdeksan aihepiiriä: 1. Koti ja suku, 2. Kaksi kotiseutua, 3. Juhlat, 4. Vapaa-aika, 5. Sukupuoliroolit ja kasvatus avioliittoon, 6. Minä ja muut, 7. Laulut ja 8. Sananparret. Kilpailun tulokset ylittivät sekä määrältään että laadultaan Kansanrunousarkiston odotukset.

Osanottajat

Vastauksia tuli kaikkiaan 487 lähettäjältä. Naiset olivat huomattavasti aktiivisempia kuin miehet, sillä vastaajista oli naisia 346 ja miehiä 138. Ulkomailta saapui 17 lähetystä. Vastaajien ikä vaihteli niin, että vanhimman ja nuorimman vastaajan ikäero oli 77 vuotta: vanhin vastaaja oli syntynyt 1895 ja nuorin 1972. Yli puolet vastaajista eli 250 oli syntynyt 1910- ja 1920-luvuilla. Ammattijakauma oli hyvin monipuolinen. Perinteisesti ovat ahkeria perinteentallentajia olleet maatalon emännät ja opettajat, ja he olivat nytkin kärjessä: emäntiä ja kotiäitejä oli yhteensä 76 ja opettajia 47. Runsaasti oli myös erilaisissa toimistotehtävissä työskenteleviä (32) sekä myös johtavissa ammateissa toimistoalalla työskenteleviä (19). Muita hyvin edustettuja ammattinimikkeitä olivat esim. maanviljelijä, metsuri, sairaanhoitaja, ompelija, kirjastovirkailija, tehdastyöläinen, opiskelija. Ainoina ammattinsa edustajina olivat esim. parturi-kampaaja, autoilija, baarimyyjä, värimies, geologi, taidemaalari, hortonomi, veturinkuljettaja, työntutkija.

Vastaajia oli kaikista Suomen lääneistä. Eri lääneistä tuli vastauksia seuraavasti: Uudenmaan lääni 165, Turun ja Porin lääni 58, Hämeen lääni 53, Kuopion lääni 36, Oulun lääni 32, Kymen lääni 28, Mikkelin lääni 28, Vaasan lääni 24, Pohjois-Karjalan lääni 22 ja Lapin lääni 19.

Aineisto

Kilpailuun lähetettyjen vastausten kokonaismäärä oli 14 595 täyttä sivua. Lisäksi tuli 759 valokuvaa ja n. 16 tuntia nauhoitteita. Lähetysten laajuus vaihteli yhdestä sivusta yli 600 sivuun. Kaikkiin aihepiireihin tuli vastauksia, mutta suosituimpia olivat »Koti ja suku» (280 vastaajaa, 3334 sivua), »Kaksi kotiseutua» (245 vastaajaa, 2265 sivua) ja »Sananparret» (239 vastaajaa, 2882 sivua). Vähiten herättivät kiinnostusta »Sukupuoliroolit ja kasvatus avioliittoon» (158 vastaajaa, 499 sivua) ja »Minä ja muut» (160 vastaajaa, 659 sivua). 90 vastaajaa oli paneutunut kaikkiin kahdeksaan aihepiiriin. Kaikkien aihepiirien osalta saatiin arvokasta, valaisevaa tietoa, mutta varsinkin kolmen suosituimman aineisto on monipuolisempi, perusteellisempi ja syvällisempi kuin järjestäjät osasivat odottaa.

Palkinnot

Palkintolautakunnan puheenjohtajana oli akateemikko Matti Kuusi ja jäseninä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanperinteen valiokunnan jäsenet Kansanrunousarkiston johtaja Pekka Laaksonen, Sibelius-Akatemian kansanmusiikin lehtori Heikki Laitinen, Helsingin yliopiston kansanrunoudentutkimuksen vs. professori Outi Lehtipuro-Sepänmaa, Turun yliopiston folkloristiikan ja uskontotieteen vs. professori Aili Nenola, Suomen Akatemian tutkija, dosentti Matti Räsänen ja Åbo Akademin etnologian ja folkloristiikan professori Nils Storå.

Palkintojenjako ei ollut helppo tehtävä, kos-

ka ansiokkaita vastauksia oli paljon enemmän kuin palkintoja. Palkintolista muodostui seuraavaksi:

Pääpalkinto:
Hilkka Eskola, perhepäivähoitaja, Pori 7000 mk
Postipankin erikoispalkinto:
Juho A. Leskinen, kotiteollisuusopettaja, Joensuu 3000 mk
Sirkku Paananen, yöylihoitaja, Helsinki 2000 mk
Kalevalaseuran erikoispalkinto:
Alpo Reinikainen, professori, Vantaa 2000 mk
Eino Keronen, metsäteknikko, Kiihtelysvaara 1000 mk

Kunkin aihepiirin parhaalle vastaajalle annettiin 1000 markan palkinto. Koska 1. aihepiiriin oli tullut runsaasti hyviä vastauksia, annettiin siitä 1000 mk kahdelle vastaajalle.

1. Koti ja suku:
Eero Järventausta, kotiseutuneuvos, opettaja, Nokia 1000 mk
Olavi Viljakainen, muurari, Suolahti 1000 mk
2. Kaksi kotiseutua:
Toini Pöllänen, perheenemäntä, Hyvinkää 1000 mk
3. Juhlat:
Antti Nummi, viilaaja, Vammala 1000 mk
4. Vapaa-aika:
Kyllikki Paajanen, opettaja, toimittaja, Kesälahti 1000 mk
5. Sukupuoliroolit ja kasvatus avioliittoon:
Rauni Martikainen, osastonhoitaja, Laukaa 1000 mk
6. Minä ja muut:
Hilma Aitovieri, Helsinki 1000 mk
7. Laulut:
Valto O. Tuominen, merkonomi, Salo 1000 mk
8. Sananparret:
Toivo Rusila, Tyrnävä 1000 mk

Kansanrunousarkiston erikoispalkinnon, 1500 markalla SKS:n kirjoja, joka arvottiin kaikkien osanottajien kesken, sai arvonnassa rovasti *Leevi Vironmäki,* Mikkeli.

Palkinnonsaajien joukosta löytyy ainakin

Toimitussihteeriltä

Aika lähteä

Sateinen aamu laukkaa hallavalla hevosella ja kavioiden kolina kaikuu märkien puiden mustissa rungoissa. Varjotalot kaatuvat harmaina päälleni ja märän sementin pehmeä haju syö sieraimiani. Kuolleen puun oksat hakkaavat haljennutta ikkunaruutua malttamattomasti. Aika lähteä, aika luopua.

Käytävällä kaikuu vieraita ääniä, vieraita sointuja vieraille korvilleni. Turhaan haen niitä tuttuja, menneitä, niitäkin joita ei koskaan tullutkaan. Vilu tunkee reikäisen viltin läpi ja rautainen sänky narahtaa tyhjän huoneen uupuneille seinille. Aika lähteä, aika luopua.

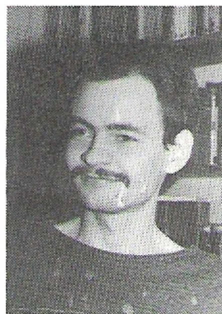
Sade soittaa soraääniä ikkunalaudan pellistä. Katson kattoon ja se katsoo takaisin eikä puhu, ei kerro mitään. Ketään ei jäänyt, vaikka heitä ehkä oli. Muistikuvat tukehtuvat paksuihin pilviin ja tuuli ajaa levottoman yön pois. Aika lähteä, aika luopua.

Aamun kylmä käsi tarttuu autiudessa palavaan sydämeeni ja repii esiin ne kirkkaina kiiltävät tähdet, jotka jäätyivät sinne yksinäisinä öinä kun musta taivas väreili minulle kauneimmat sävelensä. Siellä, silloin, sieluni rakastui väsyneisiin varjoihin, routaiseen maan ruskeuteen, kun kylmään käteen ja syksyn viiltävään viikatteeseen. Aika lähteä, aika luopua.

Oli muitakin, oli toisia, jotkut kadotin, jotkut menetin, joku väsyi viluun, joku yhä odottaa viimeisellä ovella, koska avataan, milloin lasketaan sisään. Soisin sen jo hänelle, rakkaalle ystävälle, voi miten jo soisin! Itse lähden saapumatta minnekään, vaikka jo luopuisin tästä alituisesta luopumisesta.

Hallava hevonen nelistää verhottoman ikkunan kuolleesta suusta sisään ja kutsuu jälleen kerran selkäänsä. Minä menen ja tiedän, etten vielä ratsasta sitä virran poikki, vaikka kerran niin haaveilin. Aika luopua siitäkin.

I.

---

kaksi inkeriläistä: päätoimittajamme Matti Vironmäen veli, Leevi Vironmäki ja hyvinkääläinen *Toini Pöllänen.* Toini Pöllänen on lähettänyt toimitukselle myös valokuvan, jossa hän ottaa vastaan palkintoaan akateemikko Matti Kuuselta ja kansanrunousarkiston johtajalta Pekka Laaksoselta. Kuva on otettu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran juhlasalissa Helsingin Hallituskadulla.

Palkintolautakunta toteaa Toini Pölläsen kirjoituksesta seuraavaa: »Todellisuuspohjainen, mutta samalla romaanimainen kertomus Toini Pölläsen synnyinkylän Inkerinmaan Järvisaaren Metsäpirtin riipaisevista vaiheista sodan jaloissa. Toini Pöllänen kirjoittaa: 'Eevertti Pärnänen kirjoitti kirjan Antti Kivekäs, joka on painettu vuonna 1943. Siinä kerrotaan kotikyläni Metsäpirtin synty. — Minua kiehtoi ajatus kirjoittaa kotipaikkani viimeisistä vaiheista. Kerrontani perustuu tositapahtumiin.'»

Ajankohtaisia ilmoituksia

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 22 seuraavat tilaisuudet:

Mikkelinpäivä 5. 10.
Pyhäinpäivä 1. 11. klo 13 (Kivellä klo 12)
Joulujuhla 26. 12.

Kaikki tilaisuudet paitsi Pyhäinpäivän juhla alkavat klo 14.00. Tervetuloa!

Johtokunta

SEUKKOSEURA

kokoontuu syyskaudella 1986 torstaisin klo 13.00 Inkerikodissa seuraavasti:

Syyskuussa 18. pv.
Lokakuussa 2. ja 16. pv.
Marraskuussa 6. ja 27. pv.
Joulukuussa 11. pv.

Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin vastaa Susanna Kössi, puh. 335 058.

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Syyskuun tilaisuus Inkerikodissa 28. 9. 86 klo 14.00. Tervetuloa taas aloittamaan uutta syyskautta kanssamme.

Kiitos

Kiitän Helsingin paikallisosastoa ja Seukkoseuraa ystävällisestä huomaavaisuudesta täyttäessäni 90 vuotta.

Anna Olonen

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta 25 mk (35 kr)

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 18 mk (25 kr)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta 10 mk (15 kr)

Äänilevyjä
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 15 mk (25 kr)

Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro 30 mk (35 kr)

Inkerin pöytälippuja 15 mk (25 kr)

Inkerin postimerkkejä sarja 50 mk (75 kr)

Adresseja 15 mk (25 kr)

Rintaneula Inkerin vaakuna 10 mk (10 kr)

Tarra Inkerin lippu 5 mk (5 kr)

Saatavana Suomesta

Juhani Jääskeläinen
Inkerin kirkon tuho 70 mk

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.

Saatavana Ruotsista

Isien Usko muistojulkaisu 10 kr

Kemppi
Fenno-Ingria lauluja 5 kr
Ristiltä ripille 10 kr

Aatami Kuortti
Tapahtui Inkerissä
Inkerin kirkon vaikeita vuosia
Juhana Inkerinsuomalainen
Aloitettava alusta
Kaikkien hinta Ruotsissa 25 kr

Eino Hanski
Heimopataljoona 50 kr

Uno Hammarström
Ingermanländarna som flydde till Sverige 30 kr

Viktor Pajunen
Ingermanland – en kort historik 5 kr

Birger Thuresson
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland 60 kr

Postikortti Haaparannan muistolaatta 1 kr

Postikortti Örebron muistokivi 1 kr

Kalevala och de finska folksångernas värld 70 kr

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 9 syyskuu 1986

inkeriläisten viesti

TOIMITUS	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285 Toimitussihteeri: Ilkka Pyysiäinen, puh. 90-803 3687 Matinkartanontie 2 C 30, 02230 Espoo (toimituksen osoite)
KONTTORI	Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms. Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095 Postisiirtotili Hki 30636-4
TILAUSHINTA	80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr v. 1986
ILMOITUSHINNAT	1/1 sivu mk 500 mk 1/2 300 mk 1/4 » » 200 mk Kuolinilmoitukset 100 mk Kiitos- ym. ilm. 60 mk Kuva ilmoituksessa 100 mk Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5 (lehden ym. tuotteiden tilaukset)
SIVISTYSSÄÄTIÖ	Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki, Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki Puh. (90) 631 285 Säätiön postisiirtotili 146660-1

KANSI: Rådan suomenkielinen kirkkokuoro Ruotsista, Mölnlyckestä lauloi ensimmäistä kertaa Suomen inkeriläisten kesäjuhlilla.

TURUN JUHLAT

Inkeriläiset viettivät kesäjuhlaansa Turussa heinäkuun ensimmäisenä viikonloppuna. Väkeä perinteiseen tilaisuuteen oli saapunut kolmisensataa. Kansallisen juhlan ja päiväjuhlan lisäksi ohjelmassa oli urheilua ja hengellisiä tilaisuuksia. Juhlajumalanpalveluksessa saarnasi teologian ja filosofian tohtori Yrjö Luojola, liturgina toimi rovasti Jukka Suokivi, urkurina diplomiurkuri Erkki Alikoski ja kanttorina diplomilaulaja Jouko Hytönen. Myös Inkerikuoro esiintyi jumalanpalveluksessa.

Keijo Korkka puhuu Turun uuden hautausmaan muistomerkillä.

Muistojen Inkeri

Kansallisessa juhlassa piti juhlapuheen uskontotieteilijä ja kansanrunouden tutkija, professori Lauri Honko. Otsikon »Inkeri — muistojen kulttuuri» alla Honko käsitteli kysymystä, missä on Inkerinmaa tänään.

Ainakin valokuvassa olivat järvisaarelaiset hyvin edustettuina.

Alfred Saklantti Ruotsista laski ISK:n seppeleen muistokivelle.

Leena Talsi pani kanteleen kaikumaan.

Hongon mukaan inkeriläinen kulttuuri ei ole maantieteellinen, vaan tiettyyn ihmisten yhteisöön liittyvä ilmiö. Toisen maailmansodan ajettua pieniä kansoja pois kotiseuduiltaan, tuli Inkeristä »maa jota ei ole». Inkeri jäi elämään vain lähtijöiden muistoissa, siitä tuli muistikulttuuria.

Muistikulttuurin perinne on ollut inkeriläisten yhteenkuuluvuutta vahvistava tekijä. Vieraan kulttuurin keskellä inkeriläiset ovat voineet sen avulla pitää entistä Inkeriä elossa ja ilmaista itseään ja kokemuksiaan tavalla, jota ulkopuoliset eivät ole ymmärtäneet.

Muistojen Inkeri on yhdistänyt niitä, jotka joutuivat muuttamaan Inkeristä muualle. Mutta tämä sukupolvi on ennen pitkää väistyvä syrjään. Kuinka sitten käy? Mitä muistelisi nuori polvi, joka ei ole konsanaan Inkeriä nähnytkään? Eräs mahdollisuus on »tutkivan mielenkiinnon» viriäminen. Kun Inkeriä koskeva muistitieto alkaa olla tyynni kateissa, voidaan puutetta koettaa paikata tutkimustiedolla. Kun voimakkain heimotunne on laantunut ja suhteellisuudentaju saanut jalansijaa, on mahdollista löytää Inkeri aivan uudella tavalla.

Kolme sukupolvea

Siirtolaisuustutkimukset ovatkin osoittaneet varsin yleiseksi kolmivaiheisen kehitysmallin. Ensimmäinen sukupolvi on vieraalla maalla yhteiskunnallisesti vaikeassa asemassa ja muistaa kotimaasta myös kielteiset seikat, jotka olivat lähdön syynä. Toinen, uudessa maassa syntynyt, sukupolvi on jo suhteellisen vakiintunut ja arvonsa tunteva eikä ole erityisen kiinnostunut vanhempien kotimaasta. Kolmas sukupolvi, joka on jo kadottanut lähtömaan kielen, osoittaa uutta uteliaisuutta sitä maata kohtaan, jossa oman suvun juuret ovat. Tässä vaiheessa »tutkimuksellisella mielenkiinnolla» on hyvät mahdollisuudet tulla peliin. Sen pohjalta saattaa syntyä löytöjä, joilla on pysyvä vaikutus löytäjän maailmankuvaan.

Turun kesäjuhlien seurakuntavalokuvaus

Turun kesäjuhlilla valokuvattiin muutamia seurakuntia. Tilaukset kuvista on lähetettävä allekirjoittaneelle viimeistään kaksi viikkoa tämän ilmoituksen ilmestymisen jälkeen. Maksu kuvista voidaan lähettää tilauksen yhteydessä kruunuina tai markkoina. Lähetyskulut sisältyvät hintaan. Huomatkaa ettei viiden kruunun ja markan kolikoita saa lähettää kirjeitse. Tilauksen yhteydessä on mainittava: seurakunta, kuvien lukumäärä ja koko, sekä tilaajan nimi ja osoite tekstattuna. Kuvakoot ovat (suurin on suositeltavin):

10 × 15 (5 kr, 5 mk)
13 × 18 (15 kr, 10 mk)
20 × 30 (30 kr, 20 mk)

Viktor Tilkku
Arvesgärde 5
41744 Göteborg
Sverige

OPINTOMATKA

ISK (Inkerin Suomalaisten Keskusliitto Ruotsissa) järjestää tänäkin syksynä opintomatkan Ruotsista Helsinkiin. Painopiste on niinkuin aikaisemmillakin matkoilla sukututkimus ja osaksi myös Inkerin historia. Matkaan lähtö tapahtuu **torstaina 1986-10-23 kello 18.00** Stadsgårdenista Tukholmasta ja paluu samaan paikkaan **sunnuntaina 1986-10-26 kello 09.00.** Ohjelma on lyhyesti kerrottuna seuraava:

Torstaina kokoonnumme kello 17.00 Vikinglinjan sisääntulohalliin. Matkaoppaamme jakaa meille liput ja antaa lähempiä tietoja. Menemme laivaan ja etsimme hyttimme. Kello 18.00 syömme yhteisen päivällisen ja kokoonnumme sen jälkeen sukututkimuksen pienoiskurssille ja keskusteluun. Teemme myös yhdessä yksityiskohtaisen suunnitelman jäljelläolevalle ohjelmalle.

Perjantaina, aamiaisen jälkeen kokoonnumme laiturille laivan tultua perille kello 09.00. Menemme hotellin kautta Valtionarkistoon ja saamme siellä kuulla lyhyesti arkistosta ja sen säännöistä. Sitten alkaa varsinainen kirkonkirjojen ja muiden asiakirjojen yksityinen tutkiminen. Apua saa auliisti arkiston henkilökunnalta ja omilta oppailta. Illalla ehkä teemme yhteisen teatterikäynnin ja/tai syömme yhteisen päivällisen jossain sopivassa paikassa.

Lauantaina käytämme aamupäivän yksityisesti. Iltapäivällä teemme yhteisen käynnin Inkeri-kodissa. Saamme siellä tavata paikallisosaston jäseniä ja tutustua meitä varten erikoisesti otettuihin kirjoihin, karttoihin ym. Ne jotka haluavat syventyä enemmän ko. aineistoon voivat sopia tulosta Inkeri-kotiin jo aamupäivällä. Siellä käynnin jälkeen onkin jo kotimatka edessä. Hakeudumme laivalle, syömme siellä taas yhteisen päivällisen ja kokoonnumme vertaamaan vaikutteitamme.

Sunnuntaina kello 09.00 saavumme Tukholmaan. Olemme sitä ennen syöneet aamiaisen ja kokoonnumme nyt vielä kerran laiturille aivan lyhyesti ja otamme jäähyväiset toisiltamme.

Matka maksaa 1170 kruunua. Hintaan kuuluu laivamatkan lisäksi hyttipaikka kahden hengen hytissä ja sekä päivällinen (juomat maksetaan erikseen) että aamiainen meno- ja paluumatkalla ja osa kahden hengen huoneessa hotelli Helsingissä aamiaisineen. Matkaoppaana toimii Viktor Pajunen ja kurssioppaana Toivo Folkesten.

Ilmoittautuminen matkalle tulee tehdä viimeistään 1986-10-08 Viktor Aitmanille panemalle rahamäärä postisiirtotilille 420101-9330. Osanottajien lukumäärä on rajoitettu. Jos ilmoittautuu liian monta niin annetaan tieto siitä viimeksi ilmoittautuneille ja rahamäärä maksetaan takaisin.

Sekä uudet että aikaisemmin mukana olleet osanottajat ovat sydämellisesti tervetulleita tälle kuten uskomme antoisalle ja mielenkiintoiselle matkalle.

ISK

STUDIERESA

Även i år anordnar ISK (Finsk-Ingermanländarnas Centralförbund i Sverige) en studieresa till Helsingfors. Liksom vid tidigare resor ligger tonvikten på släktforskning med inslag av Ingermanlands historia. Resan startar på **torsdag 1986-10-23 klockan 18.00** från Stadsgården i Stockholm med återkomst till samma ställe på **söndag 1986-10-26 kloc-**

kan 09.00. Programmet är i korthet följande:

På **torsdag** samlas vi klockan 17.00 i Vikinglinjens entréhall. Reseledaren delar ut biljetterna och ger närmare informationer varefter vi går ombord och söker upp våra hytter. Klockan 18.00 äter vi gemensam middag och samlas sedan till en minikurs i släktforskning med efterföljande diskussion samt gemensam detaljplanering av det återstående reseprogrammet.

På **fredag** samlas vi på kajen i Helsingfors efter båtens ankomst klockan 09.00 efter att ha ätit frukost ombord. Vi tar oss till Riksarkivet via hotellet och samlas för en kort information om arkivet och gällande rutiner innan vi kastar oss in i enskild forskning av kyrkböcker och andra handlingar. Välvillig hjälp kan fås av arkivpersonalen och de egna ledarna. På kvällen gör vi kanske ett gemensamt teaterbesök och/eller äter middag på något lämpligt ställe.

På **lördag** disponerar vi förmiddagen enskilt. På eftermiddagen besöker vi Inkerihemmet, där vi får träffa medlemmar ur lokalavdelningen. Vi får också bese böcker, kartor etc som finns där och som ställes ut speciellt till vårt besök. De som önskar titta närmare på det utställda materialet kan efter överenskommelse få komma till Inkerihemmet redan på förmiddagen. Efter besöket där är det dags för hemresan. Vi tar oss till båten, äter åter en gemensam middag ombord och samlas för en summering av intrycken.

På **söndag** klockan 09.00 är vi framme i Stockholm efter att ha ätit frukost ombord och samlas ännu en gång helt kort på kajen och tar farväl varandra.

Resan kostar 1170 kronor. I priset ingår utöver själva båtresan delad tvåmanshytt samt middag (dryckerna betalas separat) och frukost i båda riktningarna och delat dubbelrum på hotell Helsinki inklusive frukost. Reseledare är Viktor Pajunen och kursledare Toivo Folkesten.

Anmälan till resan göres senast 1986-10-08 till Viktor Aitman genom insättning av beloppet på postgirokonto 420101-9330. Antalet deltagare är begränsat. Om överteckning sker meddelas detta till de sist anmälda och beloppet återbetalas.

Både nya och tidigare deltagare hälsas mycket välkomna till denna som vi tror givande och intressanta resa.

ISK

Hengellisen työn rahasto

Lokakuussa 1985 Inkerin Suomalaisten Keskusliitto Ruotsissa lähetti jäsenjärjestöilleen kiertokirjeen, jossa esiteltiin inkeriläisten keskuudessa tehtävän hengellisen työn tilannetta. Työn tehostaminen todettiin tarpeelliseksi. Se vaatii kuitenkin rahaa. Tästä syystä ehdotettiin erityisen rahaston perustamista ja varojen keräystä yksityisten lahjoituksilla, arpajaisilla ja muulla sellaisella.

Kahdestoista päivä huhtikuuta ISK:n johtokunta päättikin hengellisen työn rahaston perustamisesta. Rahaston postisiirtotilin numero on 173888-9 ja tunnus »hengellisen työn hyväksi». Tälle tilille saavat sekä yksityiset ihmiset että järjestöt lähettää raha-lahjansa.

Kiertokirjeessä todettiin heimomme jäsenten olevan hengellisen työn suhteen usein heikommassa asemassa kuin asuinmaansa varsinainen väestö. Joissain maissa hengellinen toiminta on vaikeata, ja kaikissa maissa löytyy yksinäisiä, sairaita ja vaikeuksissa olevia, joiden tavoittaminen virallista tietä on työlästä.

SUOMEN KIELEN KEHITYKSESTÄ

Meidän jokapäiväinen kielemme kehittyy jatkuvasti. Joitain vanhoja sanoja jää pois käytöstä ja uusia tulee varsinkin tieteellisiin julkaisuihin runsaasti. Kirjoituksessani haluaisin kiinnittää lukijan huomiota vain muutamiin asioihin ja muodonmuutoksiin.

Verratessani muistojeni lokeroista muutamia sanoja nykysanoihin kiinnittyy huomio epäsuomalaisen f-äänteen vähenemiseen. Minun lapsuudessani oli vanhemmilla ihmisillä puheessa painolastina juuri f. Vaikka he olivatkin sataprosenttisen suomalaisia, oli aika ja rannikon ruotsalaisvaikutus painanut heidän kieleensä oman leimansa. Noin 55 vuotta sitten käytettiin Helsingin tienoilla sanoja faneri, fiila ja kaffi (kaffe), jotka nykyisin sanotaan vaneri, viila ja kahvi. Sanoille on yhteistä se, että ne ovat edelleenkin käännöksiä (ja väännöksiä) muista kielistä. Sana faneri oli käytössä vielä viime sodan jälkeenkin ainakin erään liikkeen nimessä.

Palatakseni tuonne 1930-luvulle tulevat mieleen myöskin sanat paffi, piffi ja siffeli, jotka nykyisin sanotaan muodossa pahvi, pihvi ja rikkalapio.

Kielestämme ei saada vieraita vaikutuksia pois ellei keksitä parempia vastineita. Joskus em. aikana joku ehdotti kamman tilalle sanaa hiusti. Samoin puhuttiin kalossien suomalaistamisesta upokkaiksi. Kumpikaan ei tullut käyttöön.

Varsin runsaasti käytetään vieläkin vieraita sanoja, jotka häiritsevät kuulijan korvaa. Tällaisia sanoja ovat (vain muutaman mainitakseni): wc, okei, kontra, miljöö. . . Miksi wc ei voi olla käymälä, oikei hyvä on tms., kontra vastakohta ja miljöö ympäristö. Tuntuu kummalliselta kuunnella suomalaisen puhuvan kontrasta tai huudahtavan joka kolmannen lauseen perään okei (itsekään tietämättä mitä hän sillä »henkensä hädässä» haluaa tarkoittaa).

Monille vierasperäisille sanoille on vaikea löytää vastinetta. Sellaisia ovat mm. politiikka, propaganda, demokratia. . . Vaikka heti kaivamme vastineen esim. demokratialle, ei se tarkoita kaikissa järjestelmissä samaa asiaa. Jopa diktatuurivaltioissa hihkutaan olemattomasta demokratiasta.

Nykyään Suomeen on tuotu Ruotsista uusia väännöksiä. Puhutaan vihreästä matosta tai ruohomatosta. Meillä on ollut jo ainakin puoli vuosisataa parempi 'nurmikko' väännöksen tilalle. Tosin urheiluselostajat ovat tuoneet lähinnä golfkentiltä uuden muodon viheriö. Sekään ei ole huono muoto, mutta 'nurmikolla' on jo levinneisyyttä koko maahamme. Ruotsista tuotu lainatavara on lisäksi kaksoissubstantiivi.

Sana Skandinavia on yksi riesa. Ihmisten pitäisi selvittää itselleen mikä on Skandinavia. Suomessa se on Ruotsi + Norja, toisen laajemman käsityksen mukaan Ruotsi + Norja + Tanska. Mutta jos mukaan otetaan kielialueet Islantikin voidaan siihen liittää. Suomi ei siihen kuulu.

Käsite Fennoskandia tarkoittaa myöskin Suomea, mutta silloin jätetään Tanska pois ja lisätään Itä-Karjala ja Kuola. Tällöin on kyse yhtenäisestä maantieteellisestä alueesta.

Pohjoismaissa ovat mukana Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska, Islanti ja Färsaaret. Joskus puhutaan myöskin Pohjois-Euroopasta ja silloin siihen kuuluvat kaikki mainitut valtiot sekä Itä-Karjala ja Kuola. Myöskin olen huomannut siihen liitettävän Färsaaret ja Karhusaaren.

Vaikka emme voikaan kokonaan poistaa suomen kielen ja vieraitten sanojen sekamelskaa, voimme kuitenkin korjata kieltämme. Kun f jo väheni kielestämme, olisi toivottavaa, että myöskin kielien yhdisteleminen vähenisi. Rikkaalta suomen kieleltä voidaan odottaa hyviä suomalaisia käsitteitä. Liian vieras sanasto antaa aavistuksen puhujan nousukasmaisuudesta ja/tai alemmuuden tunteesta, jota pitää paikata huudahduksilla okei tai miljöö.

Eero Rautajoki

Kiitos kiittämästä

Sydämelliset kiitokseni Teille, rakkaat inkeriläiset ystäväni Ella Ojala ja Aappo Björn, jotka niin lämpimin sanoin muistitte minua Viestin palstoilla jätettyäni toimitussihteerin tehtävät! Samoin Teille, seukkoseuralaiset, jotka Ruth Hämeen-Anttilan välityksellä muistitte minua kukkasin! Niin myös Örebron Inkerin Kerhon jäsenille, joiden ihastuttava kukkakimppu oli odottamassa lomalta palattuani!

Lilja Stenvallin ja Lempi Sjöbergin, monivuotisten ystävieni, postikorttitervehdys oli sanomaton ilo, samoin ne monet puhelintervehdykset, joilla ystäväni ovat muistaneet. Kaikki kauniit sanat kukkasineen, jotka ovat mieltäni lämmittäneet, saivat käden kohoamaan sydämelle: Olenko ollut läheskään niiden arvoinen? Rehellinen vastaus on: en ole. Nöyrin kiitos kuitenkin; kiitos ennen kaikkea Teille kaikille lukijoilleni ja ystävilleni niistä rikkaista — ehkä joskus raskaistakin — vuosista, jotka kanssanne sain viettää!

Tulen aina muistelemaan Teitä lämpimin ajatuksin.

Teidän

Anja Luoma

Tuokiokuvia Mölndalin matkalta

Helsingistä lähdettiin bussilla Mölndalia kohden. Kuskin paikalla istuu Ida Riipinen.

Linja-autossa on myös tunnelmaa.

Kirkonmäellä kuorolaulu saatteli suomalaiset kotimatkalle.

MINUN INKERINI

Mietin otsikkoani — minun Inkerini — ja varsinkin sen omistusmuotoa; voiko minulla olla omaa näkemystä Inkeristä, omaa kokemusta ja omaa mielipidettä paikasta, jossa en ole koskaan asunut, ollut tai käynyt. Isovanhempani lähtivät Inkeristä 1917, muuttivat Karjalaan ja sittemmin Suomeen. Minä synnyin 1964. Aikaa on kulunut siis useita vuosikymmeniä. Inkeristä olen saanut lähinnä kuulla isotädiltäni, hän on kertonut ja valottanut minulle sukumme elämänvaiheita ja aikaa siellä silloin kauan sitten.

Minulla on kuitenkin oma kuvani Inkeristä. Se on myyttinen, koska aikaa on kulunut niin paljon. Se on minulle loiston ja kurjuuden maa, tattarin ja viljapeltojen aluetta, se on ihmeellistä länsimaista elämistä Venäjällä, se on sopeutumista toisen kulttuuripiirin keskellä ja lopulta se on kaiken jättämistä.

Minua kiinnostaa ajatus miksi esi-isäni aikoinaan 1600-luvulla lähtivät Inkeriin: verojako vai sotaväenottoja pakoon vaiko pelkästä seikkailunhalusta. Joka tapauksessa he lähtivät ja sopeutuivat samoin kuin lähtivät isoisäni perhe tämän vuosisadan alussa (tosin pakon sanelemana) ja hekin sopeutuivat: elämä jatkuu vaikka rajat vähän siirtyilevätkin.

Inkeriläisyydessäni on eräs tärkeä osa, tunne, se nimittäin antaa minulle etäisyyttä Suomeen. Koska esi-isäni eivät ole viljelleet täällä maata vuosituhansia ja koska meillä ei ole ollut sukutilaa vuodesta 1300 lähtien Pohjanmaalla, en ole kovinkaan juurtunut tähän maahan. Minä toivon, että minullakin olisi kykyä sopeutua elämään muualla, rohkeutta jättää kaikki ja aloittaa alusta jos tarve niin vaatisi, sitähän se koko elämä on, rakentamista ja purkamista ja taas uudelleen rakentamista.

Maahan ei saa koskaan tulla liian riippuvaiseksi, sillä se estää tärkeimmän tavoitteemme: henkisen pääomamme kasvattamisen.

Minun Inkerini ei siis ole tietty maa-alue, joukko taloja ja kaupunkeja, vaan se on tietty elämänmuoto, se on tietoisuutta siitä, että minun on suuntauduttava kansainvälisyyteen, kykyyn muiden kulttuurien ymmärtämiseen ja sopeutumaan uusiin elämäntilanteisiin. Rajat eivät ole pysyväisiä mutta elämä jatkuu rajoista huolimatta.

Lasse Kekki

ÖREBRON JUHLA

Tänä syksynä kokoonnumme kahdennenkymmenennen kerran muistojumalanpalvelukseen pyhäinpäivänä St. Mikaelin kirkkoon.

31. 10.	klo	18.30	Seurat St. Mikaelin seurakuntasalissa. Kahvitarjoilu.
1. 11.	klo	13.00	Muistojumalanpalvelus ja H.P.E. St. Mikaelin kirkossa.
		14.30	Seppeleen lasku muistokivelle. Puhe Aappo Björn Västeråsista.
		14.45	Kahvitarjoilu seurakuntasalissa.
		16.00	Toivo Folkestenin esitelmä. Kuorolaulua ja puheita.

Mukana ovat mm. pastori Oskari Bjöklund, kirkkoherra Björn Svärd ja Rådan kirkkokuoro. Järjestäjänä Örebron Inkerin kerho. Tervetuloa!

ISOISÄN LINNAMATKA

Äijä lähti hevosella linnaan. Vei Pietarhovin Orlovin hevosille heinäkuorman. Heinät punnittuaan ja myytyään kääntyi takaisin kotiin päin, osti säkin sokeria ja toisen vehnäjauhoja. Talvitietä ajaessaan löysi hangesta kiiltävän viinapullon. Mutta kun vaari oli raivoraitis, niin kaatoi viinan maahan ja sanoi: »ei maksa myrkkyä juua eikä toisil tuua.» Tyhjän pullon pani kuitenkin rekeen heinien alle, sillä kun sen palautti puotiin sai kokonaisen puntin tulitikkuja. Sitten oli hyvä saunan uunia sytytellä.

Tämmöinen oli minun vaarini, Mujan kylästä Järvisaaresta. Isäni myös oli aivan raitis intelligentti, meidän heimomme sivistäjä, opettaja ja suomen kielisten kansakoulujen tarkastaja sekä kirjailija. Me lapset saimme aina isän taskusta karamelleja. Kerran minä kävellessämme isän kanssa suomalaiseen valistustaloon uuden vuoden kuusijuhlille näin Leningradissa kaupan ikkunassa ison suklaanorsun. Niin kauan mairittelin isää kun hän sen osti. Vaikka tavaratalon johtaja estelikin, minä sain sen norsun.

Semmoisia olivat minun vanhempani. Mutta minusta taisi tulla sukumme musta pässi, tai kauris niin kuin horoskooppikin sanoo. Minulle juomat maistuvat, juon vähän muutakin kuin gruusian teetä. Gruusiassa kävin oppimassa. Asuin siellä vuosikausia ja naturaalviiniä maistellessani sain ruokahalun ja lihotessani paranivat kipeät keuhkoni tuolla Krimin niemimaalla. Lääkärit ihmettelivät kun röntgenissä näkyi vain vanhoja arpia: »Mitä lääkettä sinä käytit?» Minä sanoin: »Rypäleviiniä ja hyvää sapuskaa sekä Krimin terveellistä ilmaa.»

Minä nukuin usein makuupussissa Mustan meren rannalla. Siellä tarkenee kun nukkuu vihreitten sammakoiden rätinään ja palmunlehtien kahinaan sekä meren rytmilliseen loiskeeseen. Ne sammakot rätisevät puissa niin kuin heinäsirkat meidän nurmikoillamme. Yöt ovat lämpimämmät ja tähdet etelätaivaalla suuremmat. Siinä röyhtäilet Gruusian schašlikkia (kovin maustettua) syötyäsi ja tunnet makuupussissa rannalla luonnon läheisyyden. Aamulla ensi töiksesi uimaan, sitten aterialle ja pukeutumaan ja linja-autolla Suhumin teatteriin töihin. Olin sähköasemallakin ja parantoloissa hommissa, kunnes Tallinnan kautta sain muutettua Turkuun.

— **Järvisaaren Einari**

Kuolleita

Aino Vaittinen

Aino Vaittinen, o.s. Pajukoski siirtyi ajasta iäisyyteen Oulun Yliopistollisessa Keskussairaalassa 20. 10. 1985 äkillisen sairauskohtauksen murtamana.

Aino Vaittinen oli syntynyt 27. 4. 1929 Inkerissä, Hietamäen seurakunnan Tielisin kylässä. Häntä jäivät kaipaamaan puoliso, lapset, lastenlapset, sisar ja veli perheineen sekä muut sukulaiset ja tuttavat.

Kiitos

Inkeriläisten viestin toimitus kiittää Turun paikallisosaston kesäjuhlatoimikuntaa, joka on tukenut Viestiä 1162 markan lahjoituksella.

Etsintäkuulutus

Pekka Juhananpoika Antonen, kotoisin Vanhakylästä Kelton seurakunnasta, ja hänen lapsensa, missä olette? Sisarukset ja heidän lapsensa etsivät teitä. Kaikki, jotka tietävät jotakin etsityistä henkilöistä voivat kertoa tietonsa suvun yhdyshenkilölle Marja-Liisa Salmiselle, puh. 921-581 621, os. Killivuorenk. 38, 20900 Turku. Sukulaiset ovat kiitollisia kaikista tiedoista.

Kahta tytärtään etsii *Toivo Henrikinpoika Näppi,* joka on syntynyt 1907. Osoite on Leningrad obl., sovhos »Verevo», Verevskij s/s, Kievskoe shosse d. 44 kv. 51. Tyttäret ovat tulleet Suomeen sota-aikana, mutta saattavat nyt olla myös Ruotsissa.

Toimitussihteeriltä

Temppu ja miten se tehdään

Inkeriläisten Viesti on siitä erikoinen lehti, että sen lukijat ovat myös sen pääasiallisia kirjoittajia. Näin ollen lukijan on hyvä tietää jotakin lehden tekemisestä.

Lehteen tarkoitetut kirjoitukset lähetetään toimitussihteerille. Toimitussihteeri on kovin iloinen, jos ne on kirjoitettu koneella, yhdelle puolelle paperia, suurella rivivälillä ja vasemmassa reunassa on leveä, noin neljän sentin marginaali. Tämä sen takia, että käsikirjoituksiin joudutaan toisinaan tekemään korjauksia, joille paperissa on oltava riittävästi tilaa. Lisäksi käsikirjoituksen reunaan merkitään kirjapainoa varten kursivoinnit, lihavoinnit ja otsikkojen koot.

Myös käsin kirjoitetut jutut kelpaavat, mutta silloin toimitussihteeri joutuu kirjoittamaan ne koneella puhtaaksi. Tämä kuuluu toimitussihteerin tehtäviin. Mutta kun on kiire, niin tulee usein ennemmin valinneeksi koneella kirjoitetun tai muuten siistin jutun pöydällä pötköttävästä pinosta. Toisinaan näet toimitussihteerille tulee mieleen edesmenneen professori Olavi Castrénin lausahdus: »En minä sanoisi, että käsialanne on huono, mutta sangen vaikeaselkoinen se on.» Toimitus tekee kuitenkin parhaansa ja kaikki saavat kirjoittaa.

Aivan kaikkea ei kuitenkaan voi julkaista. Muun muassa seuraavat tekijät voivat vaikuttaa jutun hylkäämiseen: Kieliasu on niin huono, ettei sitä voi korjata, jutun mahdollisesti sisältämä ajatus ei valkene edes toimitukselle, täysin vastaava juttu on juuri julkaistu tai juttu on kömpelöllä tavalla herjaava tai propagandistinen.

Lehti on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton. Se julkaisee kaikkien uskonsuuntien ja ateistien sekä kaikkien poliittisten näkemysten edustajien kirjoituksia sikäli kuin niitä tarjotaan. Kirjoituksista ei makseta palkkiota.

Perinteisesti kirjoitukset ovat perustuneet erilaisiin muisteloihin. Niitä saa lähettää jatkossakin, mutta erityisen tervetulleita ovat nuoren polven edustajien kertomukset omista kokemuksistaan ja näkemyksistään. Jutut voivat olla myös muita yleisinhimillisiä aiheita käsitteleviä. Pääasia on, että inkeriläisillä on oma kulttuuriharrastusta, henkistä kasvua ja keskinäistä yhteyttä tukeva julkaisu.

Lehteen tarkoitettu teksti olisi hyvä kirjoittaa eri paperille ja toimitukselle tarkoitetut viestit eri paperille. Jutun mukaan liitettävässä kirjeessä voi mainita esimerkiksi, että oheinen juttu on tarkoitettu Viestiin, ja panna alle oman nimensä ja osoitteensa. Jutun alle kirjoitetaan joko oma nimi tai nimimerkki. Nimimerkkiä käytettäessä on oikea nimi kuitenkin annettava toimituksen tietoon. Hylättyjä juttuja ei yleensä palauteta. Valokuvat palautetaan, mikäli lähettäjä niin pyytää. Tämä vie kuitenkin oman aikansa.

Kun kirjoitat, niin älä käytä hirvittävän pitkiä lauseita. Yksi asia yhteen virkkeeseen ja piste. Teksti pitäisi jakaa lyhyehköihin kappaleisiin. Hiukankin pidemmissä jutuissa olisi hyvä käyttää väliotsikoita. Älä käytä vanhoja ja kuluneita sanontoja, vaan koeta keksiä uusia ja omaperäisiä. Jos kielioppi on päässyt unhoittumaan, älä sitä sure. Toimitus kyllä tekee tarvittavat korjaukset, kuitenkin niin, että jutut säilyttävät jotakin kirjoittajan omasta persoonallisuudesta.

Uskalla kirjoittaa suorasanaista tekstiä. Runoja tulee niin tuhottomasti, että kaikkea ei millään voi julkaista. Voit lähettää myös vanhoja valokuvia, varsinkin, jos arvelet niiden jostain syystä kiinnostavan laajempaakin joukkoa.

Toimitussihteeri lähettää puhtaasti kirjoitetut jutut Vammalan Kirjapainoon, jossa latoja kirjoittaa tekstin valoladontalaitteen näppäimistöllä. Juuri tässä vaiheessa on tärkeää, että käsikirjoitus on niin selkeä, että hänen on helppo lukea sitä. Sen jälkeen teksti painetaan kaksi kertaa lehteä korkeammille ja epämääräisen levyisille liuskoille palstan levyiseksi

Ajankohtaisia ilmoituksia

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 22 seuraavat tilaisuudet:

Mikkelinpäivä 5. 10.
Pyhäinpäivä 1. 11. klo 13 (Kivellä klo 12)
Joulujuhla 26. 12.

Kaikki tilaisuudet paitsi Pyhäinpäivän juhla alkavat klo 14.00. Tervetuloa!

Johtokunta

SEUKKOSEURA

kokoontuu syyskaudella 1986 torstaisin klo 13.00 Inkerikodissa seuraavasti:

Syyskuussa 18. pv.
Lokakuussa 2. ja 16. pv.
Marraskuussa 6. ja 27. pv.
Joulukuussa 11. pv.

Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin vastaa Susanna Kössi, puh. 335 058.

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Syyskuun tilaisuus Inkerikodissa 28. 9. 86 klo 14.00. Tervetuloa taas aloittamaan uutta syyskautta kanssamme. Lokakuun tilaisuus 28. 10. klo 14.00.

INKERI-KUORON SYYSKAUSI

alkaa tiistaina 16. pv syyskuuta klo 17 Inkerikodissa.
Kuoroon kaivataan lisää laulajia. Hyvät inkeriläiset, teidän joukostanne löytyy varmasti monta laulutaitoista, jotka asutte tässä Helsingin ympäristössä. Teitä tarvitaan mukaan. Inkerikuorolla on pätevä johtaja mutta laulajia tarvitaan lisää, että toiminta voisi edelleen jatkua. Harjoitukset ovat joka tiistai klo 17—19 Inkerikodissa. Tervetuloa.

ja lähetetään toimitussihteerille. Valokuvat tulevat isommalla arkilla.

Näistä toimitussihteeri valmistaa leikkaamalla ja teippaamalla lehden mallin, scheman. Tämä tapahtuu siten, että teksti ja kuvat liimataan vanhan lehden päälle. Tässä toimitussihteeri päättää, miten jutut, otsikot ja kuvat sijoitetaan, mitä laatikoidaan ja mihin vedetään linjaviivat. Teksti luetaan ja painovirheet korjataan kynällä. Sitten schema lähetetään kirjapainoon, missä tehdään »oikea» taitto. Sen mukaisesti lehti painetaan. Tämä taittovedos lähetetään päätoimittajalle ja toimitussihteerille. Toimitussihteeri oikolukee sen, korjaa mahdolliset virheet ja lähettää vedoksen kirjapainoon. Vasta nyt painetaan ja postitetaan valmis lehti Vammalasta.

On varmaan helppo ymmärtää, ettei tämä kaikki tapahdu parissa päivässä. Tästä syystä esimerkiksi joulukuun lehteen tarkoitetun jutun tulisi olla toimitussihteerillä mielellään jo marraskuun alkupuolella. Schema olisi hyvä saada toimitetuksi kirjapainoon kuun vaihteen tienoilla. Jos taittovedokseen jää tilaa, voi siihen vielä lisätä esimerkiksi jonkin aivan lyhyen ilmoituksen. Pyrimme siihen, että lehti ilmestyisi kuukauden jälkimmäisellä puoliskolla. Kaikesta lehdessä olevasta kantaa juridisen eli oikeudellisen vastuun päätoimittaja.

Näin se tehdään, näin syntyy Inkeriläisten Viesti.

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Saini Laurikkala	
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta	**25 mk (35 kr)**
Aapo Iho	
Hietajyvä, valitut runot	**18 mk (25 kr)**
Hellin Suominen	
Mooses Putron elämäkerta	**10 mk (15 kr)**
Äänilevyjä	
Inkerikuoro	
Nouse Inkeri ym.	**15 mk (25 kr)**
Lauri Santtu	
Murrejuttuja	**15 mk (25 kr)**
Gävlen kuoro	**30 mk (35 kr)**
Inkerin pöytälippuja	**15 mk (25 kr)**
Inkerin postimerkkejä sarja	**50 mk (75 kr)**
Adresseja	**15 mk (25 kr)**
Rintaneula Inkerin vaakuna	**10 mk (10 kr)**
Tarra Inkerin lippu	**5 mk (5 kr)**

Saatavana Suomesta

Juhani Jääskeläinen	
Inkerin kirkon tuho	**70 mk**
Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.	

Saatavana Ruotsista

Isien Usko muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi	
Fenno-Ingria lauluja	**5 kr**
Ristiltä ripille	**10 kr**
Aatami Kuortti	
Tapahtui Inkerissä	
Inkerin kirkon vaikeita vuosia	
Juhana Inkerinsuomalainen	
Aloitettava alusta	
Kaikkien hinta Ruotsissa	**25 kr**
Eino Hanski	
Heimopataljoona	**50 kr**
Uno Hammarström	
Ingermanländarna som flydde till Sverige	**30 kr**
Viktor Pajunen	
Ingermanland – en kort historik	**5 kr**
Birger Thuresson	
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**60 kr**
Postikortti Haaparannan muistolaatta	**1 kr**
Postikortti Örebron muistokivi	**1 kr**
Kalevala och de finska folksångernas värld	**70 kr**

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 10 lokakuu 1986

inkeriläisten viesti

TOIMITUS	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285 Toimitussihteeri: Ilkka Pyysiäinen, puh. 90-803 3687 Matinkartanontie 2 C 30, 02230 Espoo (toimituksen osoite)
KONTTORI	Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms. Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095 Postisiirtotili Hki 30636-4
TILAUSHINTA	80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr v. 1986
ILMOITUSHINNAT	1/1 sivu mk 500 mk 1/2 » 300 mk 1/4 » » 200 mk Kuolinilmoitukset 100 mk Kiitos- ym. ilm. 60 mk Kuva ilmoituksessa 100 mk Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5 (lehden ym. tuotteiden tilaukset)
SIVISTYSSÄÄTIÖ	Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki, Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki Puh. (90) 631 285 Säätiön postisiirtotili 146660-1

KANSI: Järvisaaren P. Jaakopin kirkko. Rakennettu 1846. Istumapaikkoja tässä temppelissä oli 290. Kuvassa oleva venäläinen teksti kuuluu suomeksi »näkymiä Sapkista» ja »vanha luterilainen kirkko».

KEKKONEN

Suomen Tasavallan presidentti, lakitieteen tohtori, Urho Kaleva Kekkonen kuoli 31 päivä elokuuta 1986 kello yhden aikoihin yöllä.

Kekkonen oli syntynyt kolmas syyskuuta 1900.

Nuori Kekkonen osallistui 20-luvulla innokkaasti ylioppilaspolitiikkaan ja toimi vuoden verran Ylioppilaslehden päätoimittajana. 30-luvun alussa hän oli Suomalaisuuden Liiton puheenjohtajana.

Samoihin aikoihin Kekkonen toimi myös Maalaiskuntien Liiton lakimiehenä ja maatalousministeriön virkamiehenä. Etevänä korkeushyppääjänä hän toimi myös urheilujärjestöjen luottamustehtävissä.

Kekkonen oli Akateeemisen Karjalaseuran jäsen, mutta erosi siitä vuonna -32, kun ääri-oikeisto sai vallan seurassa. Samana vuonna perustettiin fasismista ja kansallissosialismista vaikutteita saanut IKL. Se lakkautettiin -44 Kekkosen ollessa oikeusministerinä. Kekkosen mielestä oli taisteltava kansanvallan puolesta diktatuurioppeja vastaan.

Kansanedustajana Kekkonen oli vuodesta -36 aina presidentiksi tuloonsa saakka. Heti ensimmäisen vuoden aikana hän taisteli uutterasti maalaisliiton ja sosialidemokraattisen puolueen hallitusyhteistyön aikaansaamiseksi.

Jatkosodan aikana ilmestyivät Suomen Kuvalehdessä sittemmin niin kuuluisiksi tulleet Pekka Peitsen poliittiset katsaukset eli Kekkosen kauan salassa pysyneet nimimerkkikirjoitukset. Näissä kirjoituksissa Kekkonen korosti kansallisen yksimielisyyden tarpeellisuutta. Hän ymmärsi kuitenkin, että Suomen oli välttämättä kyettävä luomaan luottamukselliset suhteet Neuvostoliittoon.

Kekkosesta tulikin sodan jälkeen Paasikiven lähin työtoveri muovattaessa uutta ulkopoliittista linjaa. Tehtävä ei suinkaan ollut helppo. Tätä kuvastaa omalla tavallaan se, että Kekkonen kantoi jatkuvasti taskussaan pistoolia, jonka Valtiollisen poliisin päällikkö Säippä oli hänelle antanut.

40- ja 50-luvuilla Kekkonen toimi muun muassa eduskunnan puhemiehenä, sisä- ja ulkoasianministerinä sekä viidesti pääministerinä.

1956 Kekkonen valittiin presidentiksi. Hän löi Fagerholmin vain kahdella äänellä kolmannessa äänestyksessä. -62 hänet valittiin uudelleen niin sanotun noottikriisin tapahtumien vielä varmasti vaikuttaessa valitsijain mielissä. Syksyllä -61 oli Neuvostoliitto vaatinut Suomelle lähettämässään nootissa sotilaallisten neuvottelujen käynnistämistä YYA-sopimuksen pohjalta, kun Euroopan sotilaspoliittinen ilmapiiri oli kiristynyt. Kekkonen keskeytti ulkomaanmatkansa ja kiiruhti Neuvostoliittoon. Asia selvisi ja neuvottelupyyntö peruutettiin.

Myöskin sisäpolitiikassa Kekkosen otteet kuvastivat hänen voimakasta persoonallisuuttaan. Hän ei epäröinyt haukkua epäonnistuneita virkamiehiä »saatanan tunareiksi». Kekkosta pelättiin, kunnioitettiin ja ehkä jopa vihattiin. Mutta jälkeen päin on muisteltu haikeudella Kekkosen tiukkoja otteita. Hän oli mies, jota kelpasi sanoa Suomen presidentiksi, maan isäksi.

Kukaan itseään kunnioittava ihminen ei voi kieltää Kekkosen poikkeuksellista kyvykkyyttä, voimaa ja henkilökohtaista karismaa. Tuskin Suomi viiteensataan vuoteen löytää samanlaista presidenttiä.

IP

KESÄLOMALLA KANADASSA

Kuten tiedämme, asuu inkeriläisiä vähän eri puolilla maailmaa. Meillä kaikilla taitaa olla ystäviä ja tuttavia idässä ja lännessä. Idässähän me ollaan melkein kaikki jo käyty tervehtimässä ystäviä ja tuttavia. Muistaakseni toukokuussa me päätimme vaimoni Kirstin kanssa, että nyt lähdetään länteen ja ihan Kanadaan asti.

Kävin matkatoimistoissa muutamissa. Fritidsin matkatoimistosta järjestyi kaikkein edullisin. Päästiin lentämällä Västeråsista, meidän kotikaupungista Köpenhaminaan ja Köpenhaminasta Kanadaan, Torontón kautta Thunder Bayhin. Kotimatka samaa reittiä.

Matka Västeråsista Thunder Bayhin kesti noin 16 tuntia, lentomatka 11 tuntia. Se alkoi jo väsyttää vanhoja ihmisiä, mutta perillä Thunder Bayssa väsymys muuttui jälleennäkemisen iloksi. Ystäviemme vastaanotto oli aitoa ystävyyttä. Viimeiset kuulumiset puolin ja toisin kesti 4 tuntia ennen kuin käytiin levolle.

Menopäivä oli pitkä, koska Kanadan aika on 6 tuntia jäljessä Ruotsin ajasta. Me lähdimme matkalle 17 päivä heinäkuuta ja kotiin tultiin 2 päivä elokuuta. Ystävilläkin oli kesäloma silloin. Meillä oli miellyttävä, hauska ja unohtumaton lomamatka. Ajeltiin ystävien kanssa heidän autollaan 2 viikkoa ja katsottiin kaikki nähtävyydet Thunder Bayn lähiseuduilla. Tehtiin retki Yhdysvaltojen puolellekin 300 km. Ennen matkalle lähtöä hommattiin viisumi Yhdysvaltain lähetystöstä, Tukholmasta. Saatiin elinikäinen viisumi. Tulli- ja rajamuodollisuudet kestivät korkeintaan 5 minuuttia, mennen ja tullen.

Kyllä Pohjois Amerikan Yhdysvallat oli näkemisen arvoinen. Thunder Bay on huvilakaupunki, laaja ja asukkaita 113 tuhatta. Asukkaat ovat itse rakentaneet talonsa ja ne ovat kaikki eri kokoisia, en ole nähnyt kahta samanlaista taloa koko kaupungissa. Suomalaisia on Thunder Bayssa 10—12 tuhatta ja heillä on monipuolista toimintaa suomen kielellä.

Suomalaisilla on kaupungin keskustassa toimitalo, kirkko ja monta eri kauppaa. Ruoka siellä on paljon halvempaa, kuin Ruotsissa. Me kävimme ystäviemme kanssa suomalaisten ruokalassa syömässä ja iltapäiväkahvilla. Suomalaisessa jumalanpalveluksessa käytiin kahtena sunnuntaina. Yhtenä perjantai-iltana oli evankeliumijuhla, jossa meidätkin esiteltiin seurakuntalaisille. Juhlan jälkeen oli kahvitarjoilu kirkon alakerrassa. Kyllä juttukavereita riitti, kun kuulivat, että me olimme Ruotsista käymässä. Useammat kyselivät sukulaisiaan Ruotsista. Yksi vanhempi mies kertoi minulle, että on ollut Kanadassa 60 vuotta, eikä käynyt kertaakaan vanhassa maassa. Kanadan suomalaiset sanovat Suomea vanhaksi maaksi.

Suomalaiset ovat yleensä metsätöissä ja työskentelevät rakennuksilla ja muuallakin kirvesmiehinä. Kirvesmiehet pärjäävät hyvin, ollaan nähty kirvesmiesten koteja, jotka olivat tosi hienoja huviloita.

Kyllä sielläkin on saasteongelmia, paljon oli kuusia kuivunut moottoriteiden varsilta, he sanovat mustia kuusia. Autot ovat melkein kaikki suuria Amerikan rautoja, ei ihme, jos kuuset kuolee. Bensiini maksaa noin 2 kruunua litra Kanadassa ja noin 1,40 kruunua Yhdysvalloissa.

Thunder Bayssa on suomalaista ohjelmaa radiossa sunnuntaisin, uskonnollista ja toivemusiikkia. Me jätimme Gävlen Inkerikerhon levyn sinne. Meidän ystävämme sanoi tuntevansa hyvin suomalaisen toimittajan hän lupasi viedä sen levyn radioon. Se oli kaikilta Ruotsissa asuvilta inkeriläisiltä. Toimittaja on Karjalasta lähtöisin, varmaan ottaa inkeriläisten levynkin.

Syyskesän terveisin

Jussi Myllärinen

PALUU MENNEESEEN

Tässä kuvassa ovat Järvisaaren Metsäpirtin kylän kansakoulun oppilaat v. 1939. Keskellä opettajat, oikealla Inga Ritari ja Elvi Sinkkonen. Oikealla takana koulun siivooja.

Kun katselen tätä kuvaa, mielen täyttävät muistot. Ikään kuin aika pyörähtäisi taaksepäin. Tulee mieleen, miten tuona syksynä muutimme Pienaution huuttarilta Metsäpirttiin. Miten vaikeaa se muutto oli aikuisille ihmisille. Kaiken muun työn ohessa täytyi purkaa rakennukset ja pystyttää uuteen paikkaan. Näin jälkeenpäin ajatellen, jos tätäkään muuttoa ei olisi ollut, niin vähemmän olisi muistoja synnyinseudulta.

Neljä vuotta ehdimme asua Metsäpirtissä. Paljon on muistoja siltä ajalta. Nykyään kun kaikki arvot maailmassa muuttuvat niin nopeasti, katsellessani tätä kuvaa ajattelen, että sen arvo on ja säilyy. Siksipä juuri se säilyykin, koska kaikki entinen on sieltä hävitetty. Meidän sisimmässämme se säilyy sellaisena kuin se silloin oli.

Kesällä 82 kävin Petroskoissa muutaman päivän turistimatkalla. Vierailin Pienautiolta kotoisin olleen lapsuuteni naapurin ja leikkitoverin luona. Hän keksi, että menemme käymään hänen serkkunsa kotona. Tämän Mikkolan Antun Einon kanssa me istuimme viimeisenä kouluvuotena vierekkäin samassa pulpetissa. En ollut häntä tavannut sen jälkeen, kun Loimaan leirillä meidät hajoitettiin eri puolille Suomea. Nyt oli hauska tavata monen vuosikymmenen jälkeen. Vaikka silloin suututti, kun joutui pojan viereen istumaan. Muistelimme kouluaikoja. Eino muisti senkin, että istuimme viimeisessä pulpetissa. Hän kertoi tavanneensa opettaja Ritarin silloin, kun he Suomesta menivät takaisin Venäjälle. Minä kysyin, että oliko hän siellä opettajana. Ei hän kuulemma ollut, vaan oli samoissa metsätöissä, kun kaikki muutkin.

Sitä oli vaikea kuvitella, kun muisti hänet kunnioitettuna opettajana.

Ompelija Pekon Toini
Metsäpirtistä

Nils Tofft in memoriam

Eräs Inkerin suomalaisten ansioituneista ystävistä on poissa. Boråsin Carolin seurakunnan kirkkoherra rovasti Nils Tofft pääsi ansaittuun lepoonsa 27 päivä heinäkuuta 1986 Staffanstorpissa, Skånessa. Hän oli syntynyt 1 joulukuuta 1898.

Vuonna 1964 hän siirtyi eläkkeelle täysin palvelleena ja muutti kotiseudulleen. Hän ei kuitenkaan jäänyt lepäämään, vaan toimi vielä kiertävänä pappina viimeisiin elinpäiviinsä saakka.

Meille Boråsin Inkerin suomalaisille hän oli nöyrä ja rakastettu ystävä. Muistamme erityisesti hänen korvaamattoman apunsa, kun 39 vuotta sitten yritimme perustaa suomenkielistä seurakuntaryhmää hänen johdollaan. Entisenä merimiespappina Nils Tofft ymmärsi, mitä merkitsee kuulla Jumalan sanaa omalla äidinkielellään.

Nils Tofft osallistui usein inkeriläisten tilaisuuksiin, piti tervehdyspuheita ja osallistui jopa järjestelyihin. Ensimmäisissä kesäjuhlissa hän tarjosi juhlapäivälliset kutsuvieraille kaupunginhotellissa.

Nils Tofftin voidaan sanoa noudattaneen Jeesuksen kehotusta: »Jos joku pakottaa sinua yhden virstan matkalle, kulje hänen kanssaan kaksi. Anna sille, joka sinulta anoo, äläkä käännä selkääsi sille, joka sinulta lainaa pyytää.»

Muistelemme kiitollisuudella ystäväämme sekä Jeesusta Kristusta, joka johdattaa ystävät luoksemme.

Mikko Närhi

Rakkaamme

PAAVO KORKKA

s. 20. 12. 1894 Lempaalassa
k. 1. 9. 1986 Haminassa

Kaipaamaan jäivät

Lapset, lastenlapset ja lastenlastenlapset
Sisaret Ida ja Mari Neuvostoliitossa
Muut sukulaiset ja ystävät

Soi kappelin kellot hiljaa
ylitse kauniin kirkkomaan,
sinne saatamme isämme rakkaan
äidin vierelle nukkumaan.

Rakkaamme siunattu lauantaina 13. 9. 86 klo 12.00 Ristiniemen kappelissa.

Joukostamme ovat poistuneet:

Juho Poikolainen * 17. 11. 1932, † 10. 4. 1986 Göteborgissa

Armas Mullo * 5. 6. 1909, † 1. 4. 1986 Dalsjöforsissa

Pekka Korpelainen * 20. 1. 1900, † 15. 6. 1986 Boråsissa

Tahvo Raski * 6. 5. 1915, † 16. 6. 1986 Rydboholmissa

Tunnetko heitä?

Valokuvassa on isäni sisar Iida, o.s. Tabell, s. 3. 1. 1892 Pielavedellä sekä hänen miehensä (Nikolajev). Valokuvattu Pietarissa. Tätini on asunut maaliskuuhun 1913 saakka joitakin vuosia Rääpyvän pappilassa setänsä kirkkoherra Abel Raunion perheessä. Isäni Risto Tabell on ollut myös siellä. Myöhemmin Iidan perhe on asunut Leningradin lähellä Parkalassa. Lapsia Iidalla on ollut ainakin Mikko, s. 2. 4. 1920 Parkalassa, kaksi Mikkoa vanhempaa poikaa, yksi vuonna 1922 syntynyt poika ja tytär (Hanna?), s. 1934.

Jos olet tuntenut näitä henkilöitä, ketä tahansa heistä, olen kiitollinen pienistäkin tiedoista. Rohkene kirjoittaa osoitteella: Veikko Tabell, PL 10, 72600 Keitele. Vastaan kirjeeseesi.

UUTISIA

Inkerin suomalaisten keskusliiton johtokunta kokoontui 20 päivä kesäkuuta 1986 Mölndalissa, Ruotsissa.

Johtokunnan kokoonpano toimintavuodeksi 1. 5. 1986—30. 4. 1987 on seuraava: Armas Paakkonen (puh.joht.), Alfred Saklantti (vpj.), Viktor Aitman (siht.), Viktor Kainelainen (rahast.hoit.), Viktor Pajunen (inform.hoit.), Toivo Folkesten, Lilja Hedbom, Veikko Karkkonen ja Nikolai Rokka.

Varajäseninä ovat: Irene Carlsson, Markku Kemppi ja Nikolai Tiurinen. Tilintarkastajiksi valittiin Inkeri Peterson ja Roland Randefelt sekä varalle Elvi Häyhänen ja Viktor Jakdal. Allekirjoitusvaltuus on Armas Paakkosella ja Viktor Kainelaisella.

*

ISK on julkaissut 39 sivuisen kuvateoksen *Det svunna Ingermanland* (Kadonnut Inkeri), jota on painettu 500 kappaletta. Sen myyntihinta on 50 kruunua. Teos käsittelee maisemaa, rakennuksia, työtä, kirkkoa, koulua, juhlia, leikkejä ja evakuointia sekä nykyistä tilannetta. Runsas mustavalkoinen valokuva-aineisto on pääosin *Antti Hämäläisen* teoksesta *Kadonnutta Inkeriä.*

*

UUTISIA

Anteeksi

Inkeriläisten kesäjuhlilla täällä Mölndalissa kesäkuun 21. tänä vuonna osanottajien piti saada postikortteihin erikoismuistoleima. Postin puolelta olimme asettaneet erityisen postilaatikon juhlapaikalle ja siihen pantiin aika paljon postikortteja. Kun olimme tyhjentäneet postilaatikon, tapahtui se mikä ei saa tapahtua. Postikortit joutuivat lajitteluun ennenkuin olimme ehtineet laittaa niihin muistoleimaa. Kun huomasimme virheen, meillä ei enää ollut mahdollisuutta korjata sitä. Postikortit oli jo lajiteltu ja lähetetty matkalle. Olemme todella pahoillamme siitä, että tällaista voi tapahtua, ja pyydämme sekä juhlan järjestäjiltä että postikorttien lähettäjiltä anteeksi.

Korvataksemme niille, jotka täten jäivät leimatta, tarjoamme nyt perästäpäin mahdollisuuden saada postikortteja leimatuksi erikoismuistoleimasimella. Tee tällä tavoin: Pane ne postikortit, johon haluat leiman, kirjekuoreen ja postita osoitteella: Postmästaren, Postkontoret, 431 20 Mölndal. Muista kirjoittaa postikortteihin vastaanottajan täydellinen nimi ja osoite. Kaikkiin postikortteihin, jotka saapuvat meille *ennen marraskuun 14. päivää,* laitamme postimerkin ja erikoismuistoleiman.

Voit myös lähettää meille ainoastaan osoitteita, niin lähetämme vastaanottajille kesäjuhlakortteja muistoleiman kanssa. Silloin niihin kyllä ei tule tervehdystä.

Hugo Ifverström
postmästare, Mölndal 1

Förlot

Vid Ingermanländska Sommarfesten här i Mölndal den 21 juni i år skulle deltagarna ha möjlighet att få vykort stämplade med en speciell minnespoststämpel. Från Postens sida hade vi en speciell brevlåda uppsatt och i denna postades ett ganska stort antal vykort. Sedan vi tömt brevlådan inträffade det som inte får inträffa: Vykorten kom ut i sorteringen innan vi hunnit förse dem med den speciella minnespoststämpeln. När vi uppmärksammade fadäsen, hade vi tyvärr ingen möjlighet att rätta till den. Vykorten hade redan sorterats och skickats vidare. Vi är verkligen ledsna över att sådant här kan hända och ber såväl arrangörerna som avsändarna av vykorten om ursäkt.

För att gottgöra de drabbade erbjuder vi nu dessa att i efterhand få vykort stämplade med den speciella minnespoststämpeln. Gör så här: Lägg de vykort som önskas stämplade i ett kuvert adresserat till Postmästaren, Postkontoret, 431 20 Mölndal. Glöm inte att på vykorten skriva den adress till vilken vi skall skicka dem. De vykort som vi får hit *senast den 14 november* i år kommer vi att frankera och stämpla med minnespoststämpeln.

Det går också bra att skicka enbart adresser till oss, så skickar vi sommarfestens vykort till adressaterna. I detta fall kan du förstås inte få med någon hälsning.

Hugo Ifverström
postmästare, Mölndal 1

Syksy

Tummat vuoret, tummat vaarat,
tumma virran vuo.
Hiljaa virtaa merta kohden
tummat vedet nuo.

Tummat pilvet yli taivaan
lännen suuntaan kulkevat.
Huokuu yllä tumman tienoon
tumma tunnelma — syksy.

Juho Heikki Vaarula

Kesäkuun ensimmäinen päivä

Kerran oli ihmisiä, jotka eivät tienneet mitä onni on. Koska heidän oli paha olla ja he halusivat kiihkeästi löytää onnen, päättivät he lähettää jonkun etsimään sitä. Viisain heistä, vanha mies jolla oli pitkä valkoinen tukka ja kirkkaat silmät sanoi, että vain lapset voivat löytää onnen. Niinpä ihmiset päättivätkin lähettää matkaan pienen pojan, jonka käskettiin tuoda onni heille heti kun se olisi löytynyt.

Kun poika lähti onnen etsintään oli syksy ja pimeä ilta. Vinkuva tuuli puhalsi vonkuen ja lennätti vesisadetta joka suuntaan. Poika kulki yksin ja peloissaan synkkää metsäpolkua, kädet syvällä taskuissa, suuri musta vilttihattu päässään. Puut ja pensaat kahisivat ja kohahtelivat ja ilma haisi märälle maalle.

Kauan ja pitkälle kuljettuaan poika löysi suuren mustan tammen alta istua nököttävän pörröhäntäisen oravan, jolla oli tammenterho käpäliensä välissä. Poika arveli, että ehkäpä eläimet tuntevatkin onnen paremmin ja lähestyi oravaa arkana. Hän nosti hattuaan ja kysyi: »Anteeksi, mutta tiedätköhän sinä, mistä löytäisi onnen?» Orava vilkuili ja pälyili poikaa yhtä arkana kuin poika sitä ja vastasi sitten pienet, terävät hampaat välkähdellen:

»Kyllä. Tiedän. Pähkinöitä. Pähkinöitä, pähkinöitä. Kerään, kokoan, varastoin, taltioin, hamsteroin. Kaikenlaisia pähkinöitä. Sieltä sun täältä. Mistä vain löytyy. Sitä se on. Sitä on onni. Paljon kaikenlaisia pähkinöitä.» Puhuessaan orava hypähteli levottomasti paikallaan ja keikutteli häntäänsä.

»Mutta orava hyvä, meillä ainakin on pähkinöitä ja kaikkea muutakin sellaista ihan tarpeeksi, eikä meillä silti ole onnea», sanoi poika murheellisesti. »Meillä ei ole onnea, vaikka meillä on pähkinöitä yllin kyllin.» Mutta orava ei enää kuunnellut, vaan puikahti märän metsän mustiin kätköihin, jättäen pojan yksin.

Ja poika kulki taas kauan ja etäälle, kunnes tuli talvi ja pakkanen. Illan alkaessa muuttua yöksi levittäytyivät tummat pilvet taivaalle ja tuli sakea lumituisku. Poika kahlasi paksussa märässä hangessa autiolla tiellä kun häntä vastaan lönkötteli pörröturkkinen nallekarhu. »Herra nalle», lausahti poika ujosti. »Saanko kysyä sinulta jotakin? Voisitko sinä kertoa minulle, mistä löytäisin onnen?»

Nalle mörähti paksulla äänellä ja sanoi: »Oooonnenko?» Sitten se oli pitkän aikaa hiljaa ja pyöritti nallenpäätänsä niin että korvat läpsähtelivät. »Olen myöhästynyt talviunilta. Ei ole mitään tekemistä. Onni on kun sataa lunta ja onni on kun ei sada. Onni on vain nilletellä ja nalletella, killetellä ja kalletella. Kaiken päivää laiskotella. Onni on kun ei ole mitään tekemistä.» Sitten nalle kaivoi korvaansa ja haukotteli.

»Ei meilläkään ole mitään tekemistä, ja kyllä meilläkin sataa lunta eikä meilläkään aina sada lunta», vastasi poika nallelle. »Mutta siitä huolimatta meillä ei ole onnea. Lähettivät minut etsimään sitä, mutta olen kulkenut varmaan jo melkein maailman ympäri sitä löytämättä.»

»Jaa-a», virkkoi nalle ja mennä lätysteli matkoihinsa lihava ruumis heilahdellen. Pojan ei auttanut muu kuin jatkaa taas yksinäistä matkaansa.

Joulu tuli ja joulu meni ja saapui tammikuu. Nyt ei satanut lunta, vaan taivas oli pilvetön ja kuu ja tähdet kiiltelivät kuin jotkin suuret koristeet. Pakkanen oli kova ja lumi narisi pojan kenkien alla. Maisema oli kumpuileva tien mutkitellessa suurten lumivallien reunustamana. Pimeässä erottui siellä täällä joidenkin rakennusten tummia ja pelottavia ääriviivoja. Oli keskiyö. Poika katsahti taivaalle ja hänen päähänsä pälkähti kysyä kuulta, tiesikö se mitään onnesta.

»Ei saa kysyä», tokaisi kuu äreästi. »Eikö sinulla ole hyödyllisempää tekemistä kuin etsiä onnea! Luuletkos sillä elämässä selviytyväsi? Työtä, työtä sinä joudut tekemään ja täyttämään velvollisuutesi. Oletko siivonnut leikkikalusi laatikkoon? Oletko syönyt aamupuurosi kiltisti? Et kai ole kiukutellut äidille? Lasten pitää olla kilttejä. Lasten pitää totella. Aikuisena pitää raataa ja tehdä työtä ja olla velvollisuudentuntoinen. Sinun on hyvä oppia se jo nyt. Siitä se onnikin sitten tulee.»

»Mutta kun minut on käsketty etsimään onnea. Ei tämä minusta ollenkaan hauskaa ole. Ja minä olen siivonnut leikkikaluni laatikkoon, olen syönyt puuroni enkä ole kiukutellut äidille ja minä olen ollut kiltti ja totellut, mutta minä en ole onnellinen. Meillä ei ole »onnea», puhui poika hyvin surullisena. Silloin kuu meni pilveen ja tuli pimeä kuin säkissä. Pimeästä ilmaantui peikko, joka oli pieni ja laiha ja tulenpalavan kiukkuinen. Se puhisi itsekseen ja potkiskeli lumipaakkuja korkealle ilmaan.

»Sinä et varmaankaan tiedä, mistä löytäisi onnen?» poika kysyi peikolta.

»Onnenko! Pyh ja pah! Sitä ei ole olemassakaan! Minua kiukuttaa ja harmittaa ja suruttaa ihan kaikki! Kaikki ovat tyhmiä ja ilkeitä enkä minä piittaa kenestäkään! Onnea ei ole olemassakaan eikä mokomaa tarvitakaan! Joskus minä vielä näytän kaikille kuinka ilkeä osaan olla! Sittenpä saavat nähdä!»

»Mutta jos onnea ei ole olemassa, niin mistä sitten on sellainen sana keksitty? Minäkään ei ole onnellinen, mutta en minä silti ole noin ilkeä ja kiukkuinen kuin sinä. Minä olen vain surullinen. Minun täytyy löytää onni, muuten en uskalla mennä kotiin.» Peikko ei kuitenkaan välittänyt pojan puheesta, vaan hypähteli tiehensä kiukkuaan ähisten.

Poika kulki jälleen pitkät matkat kävellen koko talven. Sitten lumet alkoivat vähitellen sulaa ja aurinkokin jo hiukan lämmitti. Päivisin riitti valoa pidempään kuin aiemmin, eikä aamulla herätessäkään ollut niin pimeää kuin vielä jokin aikaa sitten. Poika käveli hiekkatiellä, jolla oli syviä lammikoita ja solisten virtaavia puroja. Tieltä poika poikkesi välillä metsään, ja siellä oli jo pieniä pälviä ja paikka paikoin hiukan vihertävää.

Äkkiä hänen eteensä ilmaantui enkelikeiju, joka oli puhdas ja kaunis ja kirkas. Se leijaili kevyin liikkein ilmassa, aivan kuin unissa, hymyillen pojalle lempeästi. »Rakas ystävä, mitä etsit?» enkelikeiju kysyi.

»Onnea», poika vastasi henkeään pidätellen. »Minä etsin onnea, kuinka löytäisin sen?»

»Mutta onneahan on kaikki paikat tulvillaan! Kuinka sinä et näe sitä? Voi sinua poikaparka, miksi olet noin surullinen, kuinka saatatkin olla noin surullinen!» Enkelikeiju hymyili makeasti kallistaen hiukan päätään ja yritti silittää pojan hiuksia, mutta poika väisti. »On niin paljon, mistä voisi olla onnellinen ja suorastaan täytyy olla onnellinen. Olethan aivan kiittämätön, jos et osaa iloita mistään. Voi sinua kummallista poikaa!»

»Kyllä minä tiedän, että minun pitäisi olla onnellinen, mutta kun minä en ole!» vastasi poika itku kurkussa. »Ja olkoon vain onnea kaikkialla, minulla ei ole. Minä etsin onnea viedäkseni sitä sitten kotiinkin, sillä kenelläkään meillä ei ole onnea. Sinä et varmaan voi tietää, millaista on kun aina vain on paha mieli!» Tuohtuneena poika jatkoi matkaansa jättäen enkelikeijun nauttimaan onnestaan.

Sitten kun toukokuu oli lopuillaan oli kaikki lumi ja jää jo sulanut, eikä maakaan enää oikeastaan tuoksunut keväälle vaan jo kesälle. Pojan voimat alkoivat kuitenkin loppua. Toukokuun kaksi viimeistä päivää hän käveli kuin unissaan, malttamatta enää pysähtyä edes yöksi. Hän oli jo etsinyt onnea kaikkialta mistä ikinä sitä saattoi yrittää tavoittaa ja kaikki oli ollut niin turhaa. Hän oli kiertänyt maailman moneen kertaan ja etsinyt ja yrittänyt ja uskonut ja toivonut ja epäillyt ja ojentanut käsiään ja kurottanut, mutta onnea hän ei ollut löytänyt. Mitä hän siis enää saattoi tehdä?

Sitten sarasti kesäkuun ensimmäinen päivä. Kesä oli tullut, maa oli vihreä ja ilma oli täynnä hyönteisten ja paksujen karvaisten kimalaisten surinaa ja hyrinää ja lintujen lauluja. Kostea multa tuoksui ja ruoho tuoksui ja kukat tuoksuivat ja tuuli ajoi pientä valkeaa pilveä pitkin taivasta ja oli niin kirkasta, ettei voitunut edes katsoa.

Väsynyt poika, joka ei osannut etsiä onnea enää yhtään mistään, ei voinut muuta kuin heittäytyä tyhjänä ja uupuneena nurmelle leskenlehtien sekaan. Ja hänen siinä maatessaan silmät kiinni kasvot kuumaa aurinkoa vasten alkoi kaikki pyöriä hänen päässään ja tuntui kuin hänen sisältään, omasta sydämestä, olisi alkanut kuulua sanatonta laulua, joka muutti kaiken niin keveäksi ja pehmeäksi. Silloin aivan sanoin kuvaamaton onnen tunne valtasi pojan mielen, ja tuntui ettei se enää milloinkaan voinut kadota häneltä. Poika oli onnellinen. Mutta miten ihmeessä hän voisi koskaan viedä onnen niille, jotka olivat hänet lähettäneet!

Järvisaaren orpo

PRESIDENTTI KEKKOSEN MUISTOLLE

Onko Suomess toista kettää
joka vastaa Urho-settää?
Tuskin löytyy toista kertaa
Urkin vertaa. . .

En mie kysy teiltä suotta
25 vuotta oli Urho vallan kahvas
häneen luotti rahvas

Kun hän tuli Eestin paattiin
huomas heti diplomaattii
Osas joka puolella
puhella niin huolella.

Tai kun saapui Moskovaan
kaupat syntyi kautta maan.

Oli paras diplomaatti
pelännyt ei attentaattii
vaikka ympärillä »pakasti»
Häntä kaikki rakasti.

Oli urheilija hyvä
huumorinsa oli syvä.
Veti Paasikiven linjaa
Häntä kunnioitan hiljaa.

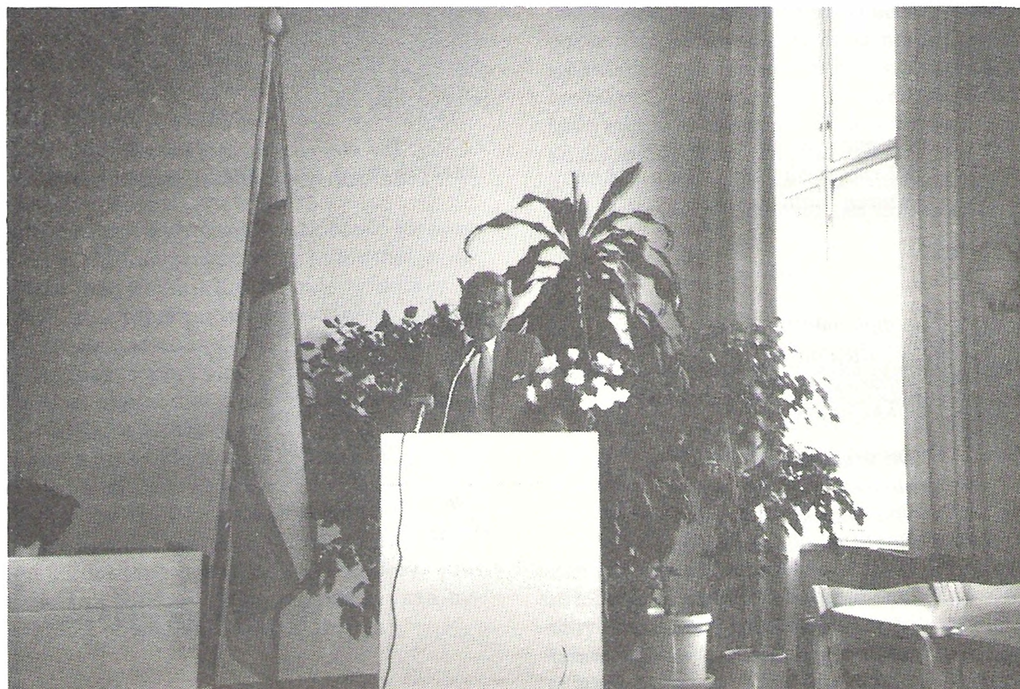
Ainoa kysymys on auki
oliko se suurin hauki
jonka Urho kerran sai?
Taisi kehuskella vain.
Ja myös noita saunajuttui
ne on lähemmil vaan tuttui.
Mutta sinipassin sain
Hänen kautta, tottakai.

— **Järvisaaren Einari.**

Kesämuistoja

Helsingin Inkerikuoro esiintyi Turun juhlilla.

Lauri Honko piti erittäin kiinnostavan esitelmän.

Juhannusjuhlat Kvarnbyvallenissa
Midsommar spelen i Kvarnbyvallen

21. 6. 1986

Urheilutuloksia

Juoksu — Löpning 60 m

Pojat — pojkar 14 vuotta — år:

1. Tomi Salo (Hyvinkää) 9,5; 2. Henrik Aitman (GSIK) 10,4.

Pojat — pojkar 10 vuotta — år:

1. Erik Kennvika (GSIK) 12,0; 2. Martin Brandin (GSIK) 12,2; 3. Anders Jakdal (GSIK) 12,3.

Tytöt — flickor 10 vuotta — år:

1. Marina Jakdal 12,5; 2. Karin Kennvik 13,5.

Lentopallo — volleyboll

GSIK — Borås IK 0—3.

Joukkueet — Laguppställning:

GSIK: Iris Pylsy, Inkeri Peterson, Viktor Aitman, Eino Paakkonen, Dennis Disfors, Valter Disfors.

Borås: Viktor Kainelainen, Toivo Paukkonen, Elvi Häyhänen, Gisela Häyhänen, Paul Häyhänen, Peter Häyhänen.

Poppi

1. Suomi
2. Borås
3. GSIK

Joukkueet — Laguppställning:

Suomi: Arvo Kytövaara, Yrjö Korkkinen, Arne Kopponen, Oskari Toivokainen.
Borås: Eetu Rantanen, Tauno Kukkonen, Viktor Tilkku, Juho Soittu.
GSIK: Väinö Korkka, Risto Soikkeli, Toivo Paakkonen, Juhani Kustfält.

Toimitussihteeriltä

Orjat ja unelmat

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on ehdottanut poistettavaksi uudesta virsikirjasta virren 440 »Jo vääryys vallan saapi. . .» Harmi. Sorretut ihmiset ovat kautta historian ilmaisseet kärsimyksiään ja ahdistustaan juuri lauluilla. Inkeriläisillä on ollut maaorjarunonsa.

Venäläisen maaorjuuden juuret ulottuvat 1100-luvulle asti. 1500-luvulla maaorjalaitos vakiintui lopullisesti, kun aatelisto ryhtyi maksattamaan veroja ja teettämään työtä talonpojilla korvaukseksi siitä, että asepalveluun velvoitettu aateli palveli valtiota. Pietari Suuren aikana maaorjuus sai lopullisen muotonsa.

Tilanomistajat eivät varsinaisesti omistaneet talonpoikia, vaan ainoastaan heidän maansa, joihin he olivat sidotut. Verot, maksut ja erilainen ylimääräinen työ ajoivat maaorjat todella ahtaalle.

Pääasiassa Keski- ja Länsi-Inkerissä tunnetussa runossa »Kuulkaa kuninkaan valta!» kerrotaan muun muassa:

»Tuoll on huonossa hovissa
Paha herra parsinassa
Tuolla pienet pieksetään
Maahan pannaha matalat.»

»Kuka ei kelloihin kerinnyt
Eikä tullut tuntiloihin
Sille paukkivat patukat
Vinku vitsat pihlajaiset.»

Yhteiskunnan »pieniä» ja »matalia» siis ruoskittiin hovissa. Työstä myöhästymisestä rangaistiin pieksemällä vitsoin ja pampuin.

Vuonna 1861 Aleksanteri II lakkautti maaorjuuden, koska se hidasti maan taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä. Tapahtumien kulku muistutti siten nykyistä tilannetta Etelä-Afrikassa, jossa talouselämä olisi valmis rotusortojärjestelmän purkamiseen taloudellisten etujensa tähden.

Pohjois-Amerikassa neekeriorjat ilmaisivat myöskin ahdinkonsa lauluina. Olli Alho kertoo väitöskirjassaan muun muassa eräästä orjasta, jolla oli tapana istua isännän antaman selkäsaunan jälkeen kannon päähän ja laulaa »Kukaan ei tiedä kurjuutta jonka olen nähnyt, kukaan ei tiedä paitsi Jeesus».

Negrospirituaaleissa yhdistyivät maanpäällinen ja tuonpuoleinen taivas ja helvetti. Tilanteesta riippuen samat laulut olivat joko uskonnollisia tai yhteiskunnallisia. Toisinaan orjat samastivat vapauttajansa presidentti Lincolnin Kristukseen.

Edelleen samoja ajatuskulkuja löytyy jamaikalaisesta reggae-musiikista. Sen taustalla vaikuttaa rastafari-uskonto, joka yhdistää Vanhaa testamenttia ja afrikkalaisuutta. Reggaelauluissa valkoisen miehen kulttuuria kuvataan Baabeliksi, jonka päälle on vielä satava tulta ja tulikiveä. Silloin Jumala, Jah, vapauttaa lapsensa eli mustat rastafarit. Eräässä Bob Marleyn laulussa todetaan: »Vapauttakaa itsenne henkisestä orjuudesta, vain me itse voimme vapauttaa mielemme.»

Rahan valta on mahtava. Se voi tehdä ihmisestä orjan tai vapaan. Mutta vielä mahtavampia ovat ne opit ja ideologiat, jotka voivat orjuuttaa ihmisen mielen. Orjista orjin on se, jolla ei enää ole edes unelmia. Suotta ei ihmisoikeustaistelija Martin Luther King sanonut viimeisessä puheessaan: »Minulla on unelma. . .»

Ajankohtaisia ilmoituksia

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 22 seuraavat tilaisuudet:

Pyhäinpäivä 1. 11. klo 13 (Kivellä klo 12)
Joulujuhla 26. 12.

Kaikki tilaisuudet paitsi Pyhäinpäivän juhla alkavat klo 14.00. Tervetuloa!

Johtokunta

SEUKKOSEURA

kokoontuu syyskaudella 1986 torstaisin klo 13.00 Inkerikodissa seuraavasti:

Marraskuussa 6. ja 27. pv.
Joulukuussa 11. pv.

Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin vastaa Susanna Kössi, puh. 335 058.

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Tilaisuudet Inkerikodissa Karjala-talolla. Lokakuussa 26. 10. klo 14. Marraskuussa su 23. 11. klo 12 pikkujoulujuhla ja joulumyyjäiset, klo 14 joulujuhla Laatokka-salissa. Tervetuloa! Joulukuussa ei ole kuukausitilaisuutta.

INKERI-KUORON SYYSKAUSI

Kuoroon kaivataan lisää laulajia. Hyvät inkeriläiset, teidän joukostanne löytyy varmasti monta laulutaitoista, jotka asutte tässä Helsingin ympäristössä. Teitä tarvitaan mukaan. Inkerikuorolla on pätevä johtaja mutta laulajia tarvitaan lisää, että toiminta voisi edelleen jatkua. Harjoitukset ovat joka tiistai klo 17—19 Inkerikodissa. Tervetuloa.

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta **30 mk (35 kr)**

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot **20 mk (25 kr)**

Helli Suominen
Mooses Putron elämäkerta **15 mk (15 kr)**

Äänilevyjä
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **15 mk (25 kr)**
Lauri Santtu
Murrejuttuja **15 mk (25 kr)**
Gävlen kuoro **30 mk (35 kr)**

Inkerin pöytälippuja **25 mk (25 kr)**

Inkerin postimerkkejä sarja **50 mk (75 kr)**

Adresseja **20 mk (25 kr)**

Rintaneula Inkerin vaakuna **10 mk (10 kr)**

Tarra Inkerin lippu **5 mk (5 kr)**

Saatavana Suomesta

Juhani Jääskeläinen
Inkerin kirkon tuho **70 mk**

Aapo Metiäinen
Inkerin Ev.Lut. kirkon 350 v. muistojulkaisu **40 mk**

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia **40 mk**

Katri Peräläinen, inkeriläinen kielenoppaani **15 mk**

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.

Saatavana Ruotsista

Isien Usko muistojulkaisu **10 kr**

Kemppi
Fenno-Ingria lauluja **5 kr**
Ristiltä ripille **10 kr**

Aatami Kuortti
Tapahtui Inkerissä
Inkerin kirkon vaikeita vuosia
Juhana Inkerinsuomalainen
Aloitettava alusta
Kaikkien hinta Ruotsissa **25 kr**

Eino Hanski
Heimopataljoona **50 kr**

Uno Hammarström
Ingermanländarna som flydde till Sverige **30 kr**

Viktor Pajunen
Ingermanland – en kort historik **5 kr**

Birger Thuresson
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland **60 kr**

Postikortti Haaparannan muistolaatta **1 kr**

Postikortti Örebron muistokivi **1 kr**

Kalevala och de finska folksångernas värld **70 kr**

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

Marraskuussa maa
kuolee
Jääkuoressaan odottaa
kevään kyyneliä

numero 11 marraskuu 1986

inkeriläisten viesti

TOIMITUS	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285 Toimitussihteeri: Ilkka Pyysiäinen, puh. 90-803 3687 Matinkartanontie 2 C 30, 02230 Espoo (toimituksen osoite)
KONTTORI	Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms. Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095 Anneli Korkkinen Postisiirtotili Hki 30636-4
TILAUSHINTA	80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr v. 1987
ILMOITUSHINNAT	1/1 sivu mk 500 mk 1/2 » 300 mk 1/4 » » 200 mk Kuolinilmoitukset 100 mk Kiitos- ym. ilm. 60 mk Kuva ilmoituksessa 100 mk Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5 (lehden ym. tuotteiden tilaukset)
SIVISTYSSÄÄTIÖ	Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki, Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki Puh. (90) 631 285 Säätiön postisiirtotili 146660-1

KESKIAUKEAMAN VALOKUVA:

Valkeasaarelaisen raittiusseura Rajalan voitokas mieskuoro. Kuoroa johti suutarimestari Putkonen tarista. Oikealta vasemmalle: Kauno Järvinen, takana Toivo Järvinen, edessä herra Finnholm, kuo, johtaja Putkonen, takana Frans Helminen, J. Juutilainen, Vilho Järvinen, herrat Paukkunen ja Le nen sekä Vilho Ruokonen. Kuvan lähetti Kirsti Santtu, Järvisen veljesten käly.

Kolmas maailma?

Suomessa on käynnissä keräyskampanja Etiopian ja Somalian pakolaisten hyväksi.

Keräys voidaan asettaa laajempiin puitteisiin. Voimme kysyä, miten meidän hyvinvointivaltioiden asukkaiden tulisi suhtautua köyhien maiden ongelmiin.

Me kaikki tiedämme, että maailmassa on miljoonia ihmisiä, joilla ei ole hyvä olla. Nykyaikainen tiedonvälitys on tehokasta. Televisio ja lehdistö tuovat kolmannen maailman hädän jatkuvasti olohuoneisiimme.

Tämä onkin aivan oikein, sillä eihän tosiasiassa ole mitään toista tai kolmatta maailmaa. Meillä on vain tämä yksi yhteinen maailmamme. Puhe »kolmannesta maailmasta» auttaa vain unohtamaan.

Mutta toisaalta toisten hädän näkeminen turruttaa. Satojen tuhansien ihmisten kuoleminen on käsittämätön asia. Se ei enää oikeastaan kosketa meitä. Se on liian paljon, liian pahaa. Sitä ei voi ymmärtää, siihen ei osaa suhtautua mitenkään.

Sillä mitä minä voisin tehdä? Yksityinen ihminen voi vain nostaa kätensä torjuvasti ja sanoa: »Ei se ole minun syyni. Älkää minua katsoko.»

Sata tuhatta ihmistä on vain kasvoton massa. Joukko kuihtuneita jäseniä ja turvonneita vatsoja. Surkea massa, joka pilaa iltamme ilmaantumalla televisioruutuun juuri ennen Dallasia.

Ei ihme, että jotkut sanovat: »Turha niitä on auttaa, kuolkoot rauhassa. Se on luonnonlaki.» Arvellaan, ettei muutaman pelastaminen kannata, kun niin paljon kuolee kumminkin. Tai ettei hyödytä ruokkia sairaita, jotka eivät kuitenkaan koskaan tule toipumaan ennalleen.

Sanotaan jopa, että on vain hyvä kun ihmisiä kuolee nälkään maissa, joissa heitä on muutenkin liikaa. Myös sanotaan, että he ovat käyttäneet luontaisen elinympäristönsä loppuun. On suorastaan väärin ja vaarallista lähettää kehitysapua tällaisiin maihin.

Mutta pakolaiset, kärsivät ja kuolevat eivät ole vain nimetöntä massaa. Massa koostuu ihmisyksilöistä. Jokainen on jonkun isä, äiti, sisko, veli, jokainen on jonkun rakas. Tai ainakin pitäisi olla. Jokainen heistä on ihminen kuten sinä ja minä. Hänellä on ajatukset, tunteet, pelot, toiveet.

Miksi heidän kuuluisi kuolla, mutta ei meidän? Täällä hyvinvointivaltioissa ihmistä pidetään hengissä vaikka väkisin, viimeiseen asti. Ei kukaan sano, että heidän kuolemansa vain edesauttaisi väestökasvun ongelman ratkaisussa.

Voidaan väittää vastaan, että väestökasvun ongelma on juuri kolmansien maiden ongelma. Mutta tosiasiana on ja pysyy, että maailman tiheimmin asutut maat löytyvät Euroopasta, Hollanti kärjessä ainakin joitakin vuosia sitten.

Ei myöskään voida väittää, että »kolmannet maat» olisivat käyttäneet luonnonpohjansa loppuun. Me itse olemme käyttäneet siitä huomattavan osan. Käytämme heidän kalastusvesiään ja maataan kahvin, teen, banaanien,

eläinrehun ynnä muun tuottamiseen. Pohjoismaiden asukkaat ovat nykyisen elintasonsa ylläpitämisessä riippuvaisia viidestä miljoonasta hehtaarista toisissa maanosissa sijaitsevaa maata.

Tämän kirjoituksen tarkoitus ei ole saarnata, moralisoida tai herättää ahdistusta ja syyllisyyttä. Sellainen ei hyödytä mitään. Myöskään valmiita vastauksia ongelmiin ei ole.

Tarkoitus on vain muistuttaa, ettei kyse ole »heistä» ja »meistä», vaan ainoastaan meistä, mustista, valkoisista ja keltaisista, maapallon asukkaista, jotka ovat veljiä keskenään. Veljeys on tärkeämpää kuin »vapaa kilpailu», »taloudellinen kasvu», »elintaso» ja »menestyminen». Ihminen on ihmisen ainoa veli, kuten Mika Waltari sanoi.

IP

ARVOISAT TILAAJAMME

Suomessa ja Ruotsissa

Tämän numeron välissä on jälleen tilillepanokortti jolla pyydämme Teitä uudistamaan Inkeriläisten Viestin tilauksenne vuodelle 1987.

Tilausmaksun pyydämme suorittamaan mieluummin jo tämän vuoden puolella, mutta viimeistään 15. 1. 87 mennessä. Tilillepanokorttia täyttäessänne pyydämme Teitä huomioimaan seuraavat asiat:

— kirjoittakaa korttiin **ehdottomasti** nimenne ja osoitteenne
— jos osoitteenne on muuttunut merkitkää siitä huomautus
— merkitkää rasti ruutuun entinen tai uusi tilaaja
— jos tilaaja on eri henkilö kuin maksaja, merkitkää tilaajan nimi tiedonanto sarakkeeseen

Nimi ja osoite tilillepanokortissa on välttämätön, ja merkintä entisestä tai uudesta tilaajasta helpottaa huomattavasti tilausten käsittelyä. Tämänkin vuoden aikana toimistoomme on tullut lukuisa määrä tilausmaksuja joista puuttuu maksajan/tilaajan nimi, ja koska nimettömiä maksuja ei voida kirjata aiheutuu siitä, että näiltä henkilöiltä lehden tilaus katkeaa.

Viestin hinta vuodelle 1987 on sama kuin tänäkin vuonna eli 80 mk, Ruotsissa 120 kr.

Mikäli joku Teistä, hyvät tilaajamme, ei jostakin syystä halua uudistaa Inkeriläisten Viestin tilausta vuodelle 1987 pyydämme ilmoittamaan siitä joko kirjallisesti konttorimme osoitteella, tai puh. 90-8732 095 Anneli Korkkinen, muutoin lehden tilaus jatkuu yli vuoden vaihteen.

Ruotsissa tilausasioita hoitaa Armas Paakkonen, jonka osoitetiedot ovat etukannen sisäsivulla.

Sauvaa heittää Tanja Mäkiranta, o.s. Hänninen. Aktiivisesti urheilevan Tanjan isä on Tuutarista. Etualalla peliä seuraavat Leena Jousimo ja Taimi Hyytiäinen. Kaikki kolme ovat turkulaisia, jotka voittivat helsinkiläiset kilpasisarensa vain yhdellä pisteellä. Kuva inkeriläisten kesäjuhlilta Turusta 5. 7. 1986.

Kansanurheilua

Inkeriläisten kesäjuhlilla on perinteisesti käyty heimo-ottelu inkeriläiset—karjalaiset kyykässä eli inkeriläisittäin popissa eli linnapelissä. Jo 16 vuotta on kilvoiteltu Väinö Pietari Kekin lahjoittamasta kiertopalkinnosta. Nyt on kuitenkin saatu uusi, lähes samoin merkinnöin ja tunnuksin varustettu, Seppo Kekin lahjoittamana.

Heimo-ottelujen historia alkoi vuonna 1967 Helsingin kesäjuhlilla. Ottelu käytiin Munkkiniemessä. Kilpailuun oli Väinö Pietari Kekki lahjoittanut komean Inkeri-pokaalin, josta taisteltiin vuosina 1967—1970. Sen päästyä Karjalan sivistysseuran kokoelmiin, aloitti uusi pokaali kiertonsa vuonna 1971. Siihen on kaiverrettu: Väinö Pietarin pokaali, kiertopalkinto, kyykkä, inkeriläiset—karjalaiset.

Vahinko, etteivät ottelun säännöt ole seuranneet pokaalin mukana. Nyt on tehty niin, että pokaaliin numero yksi on kaiverrettu vuosien 1971—1980 voittajajoukkueiden nimet. Ensimmäisen merkinnän ovat saaneet Turun inkeriläiset, kolmannen Helsingin inkeriläiset. Karjalaiset ovat saaneet merkintänsä kahdesti, inkeriläiset kuudesti.

Periaatteessa Inkerin joukkue on voittanut omakseen myös toisen pokaalin, mikäli otetaan kiertoperiodiksi kymmenen vuotta kuten edelliselläkin pokaalilla. Inkeriläisillä on jo kuusi kiinnitystä. Uuden kiertopalkinnon aloitusvuosi on 1981. Tällä hetkellä molemmat palkinnot ovat Inkeri-kodissa Helsingissä.

Inkerin joukkue on muodostunut lähinnä turkulaisista ja helsinkiläisistä, jotka on valittu

taitojensa perusteella. Juhlaottelujen puitteissa on ollut tapana järjestää myös mittava joukkuepelikilpailu, johon on kutsuttu vierailevia joukkueita. Kiitos näiden joukkuepelien mitaleiden kustannuksista kuuluu Inkeriläisten Sivistyssäätiölle. Toivon mukaan ensi kesänäkin tapahtuu jotakin näissä merkeissä. Turku ja Helsinki ovat vuorotellen hoitaneet hyvin asiansa näissä merkeissä.

* * *

Ikivanhat kansanurheilun muodot voidaan katsoa kuuluviksi perinnekulttuuriin. Karjalan liitto vaaliikin kyykkä sellaisenaan arvokkaana. Heimo-ottelu perinteessä on elvytetty uudelleen vanha inkeriläinen vapaa-ajan viettomuoto. Tämän päivän harrastajat ovat hyvin rinnastettavissa muiden perinteenlajien vaalijoihin kuten piirakan paistajiin, tarinankertojiin ja Inkerin muistajiin.

O. Toivokainen

Kolme parasta joukkuetta Turun kesäjuhlilta. Vasemmalla seisomassa Å. Pollari, taempana A. Kopponen, sitten vaaleapuseroinen H. Halonen, E. Telkkinen, P. Kopponen, T. Jämsä, L. Vanhanen, E. Väkiparta, O. Toivokainen, edessä kyykyssä vasemmalla J. Denisov, A. Säppi ja J. Toivokainen. Helsingin inkeriläisten joukkue selvisi voittajaksi, Turun inkeriläiset tulivat toiseksi ja kolmannen sijan vei Karjalan Sivistysseuran joukkue.

Turun ja Helsingin naisjoukkueet Turun kesäjuhlilla.

Runo Puolasta

Orpolapsi olen onneton
Nuoruusaika oli iloton
Synkät pilvet peitti auringon
Lapsuuden paratiisi mennyt on

Täällä ikävöin ja kaipailen
Kotiani aina muistelen
Oli koti mulla herttainen
minä isän, äidin kukkainen

Nyt olen outo matkamies
Jo syntymästäni Herra ties
et lapsuuskoti multa katoaa
En vanhempaini kanssa elää saa

Anna Nowik

Opettawaisia neuwoja

Kansalliseepoksemme Kalevalan kokoaja Elias Lönnrot julkaisi vuonna 1839 kirjan »Suomalaisen talonpojan koti-lääkäri», joka oli mukailtu vastaavan tyyppisestä ruotsinkielisestä teoksesta. Inkeriläisten viesti julkaisee muutaman katkelman hauskasta teoksesta.

Ruuista

Ruokia ja juomia tulee ruumiin rawinnoksi ja wirwotukseksi kohtuullisesti nauttia. Kaikki liika siinä asiassa on myrkkyä ruumiille. Waan kohtuus yllä pitää terweyden. Ei ole wielä yksikään katunut kohtuullisuuttansa.

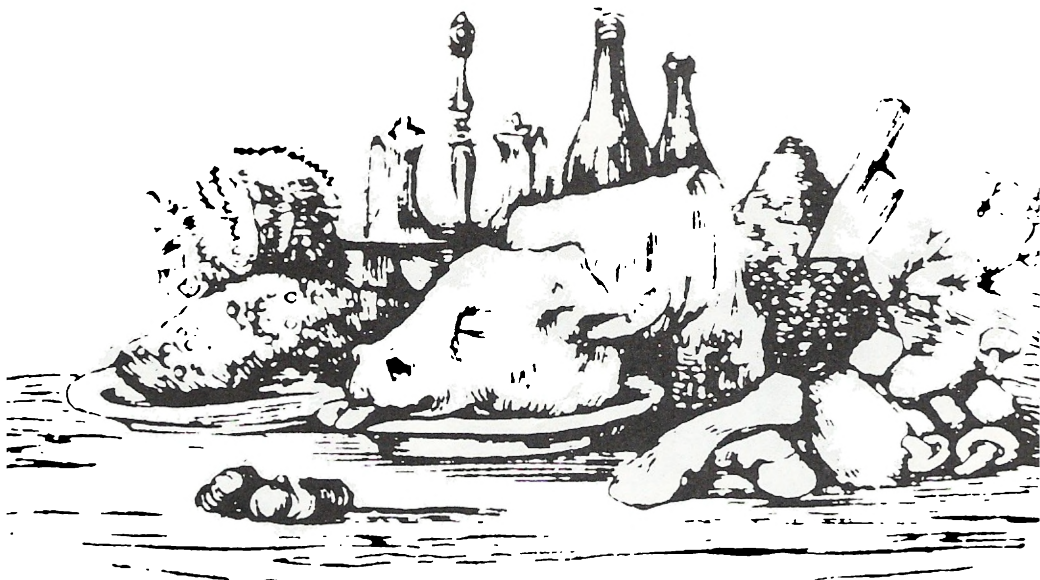
Kaswu-aineista nautitaan enimmäksi jywiä ja potatoita (perunia). Waan muu, kun joutunut, kypsi ja puhdas wilja ei kelpaa leiwäksi. Wilulta ja ruosteelta wahingoittu on waaraksi terweydelle.

Potatat ja muut kaswu-aineet owat lihan ja kalan kanssa keitettynä terweellisemmät syödä, kun ilman. Kehnowatsaisille, happamelta ja rewäisimeltä waiwatuille on hyvä wähemmin kaswin-wiljaa nauttia.

Juoda ei pidä, kun ainoastaan janostuneena. Kaikki mitä muuten makunsa wuoksi tahi ajanwietteeksi juodaan on ruumiille wahingoksi.

Wiinasta

Ei semminkään pitäisi nuorison wäkewämpiä juomia milloinkaan nauttia. Niistä heille

waan tulee paha tapa, kehno watsa ja elinkautinen wiheliäisyys. Oli ennen wanhaan tapana, nuorten naimatonten ei muuta kun puhdasta wettä juoda. Ihmisyyden onneksi pitäisi tämä tapa uudistettaman. Niin saattaisi wieläki kuulla sanottawan: nuoret miehet naimattomat, wielä wiinan juomattomat.

Kalja ja sahti owat täysi-ikäisille ja työmiehille tahi laihoille ja huonohenkisille ihmisille soweliaat. Waan huonosti keitettynä, puolikäyneinä, humaloimatta, ylen nuorena tahi wanhana ja happamina ne ei ole terweellisiä.

Kylmiä juomia pitää wälttää semminki palawalla ja kuumalla ruumiilla. Ymmärtämättömyys taikka huolettomuus tässä asiassa on saattanut monelle iänpäiwäisen kituwaisuuden ja ennenaikaisen kuoleman.

Kuitenki on kaikista wäkewistä juomista palowiina sekä erityisille ihmisille, että koko ihmissuwulle turmelewaisin. Se on juoma, josta ihmiselle tosiaanki ei ole hyötyä, jos ei muutamissa erinomaisissa tiloissa, niinkuin ylellisissä rasituksissa, kowassa wilussa tahi kuumuudessa, sateessa, uswassa ja sumussa, koska sitä lääketten werosta wähä kerrallansa ja jolloin kulloin nautitaan. Semmoisissaki tapauksissa on kuitenki hywä olut paljon wirwoittawaisempi ja terweellisempi.

Se (palowiina) polttaa ja korwentaa sisällykset, etteiwät woi täydellisesti ruokia sulentaa, josta usein pitkälliset rewäisimet, muut watsawiat ja kohtaukset saawat alkunsa, juontuu sitte weren seassa keuhkoihin, aiwoon ja ympäri koko ruumiin, pilaa älyn, mielen, muistin, woiman ja muun kunnon, turwottaa, pöhistyttää ja wawistuttaa ihmisen, wähentää luonnollisen lämpimän ruumiissa, syyttää moninaisia raskaimpia, ikuisia tauteja, heikkopäisyyden, halwauswian, ampujan, kaaduttajan, ähkywikoja, wesiahman, luuwalon, wesipöhön ja muita pöhötauteja, turwottumisen, kelta- ja keuhkotauteja, werisyljyn ynnä muita lukemattomia wikoja, joiden wiimeinen loppu on lewoton omatunto ja kauhistuttawa kuolema.

Myös on werisillä tappeloilla, murhilla ja kaikenlaisilla pahatöillä tawallinen alkunsa palowiinasta.

Wimmoista eli mielenliikunnoista

Mielenliikunnot koskewat ruumiiseenki, sillä niin owat henki ja ruumis wälillänsä yhdistetyt, ettei kumpikaan mitään yksinänsä kärsi. Lepo, toiwo, tyytywäisyys ja kohtuullinen ilo pitäwät ihmisen terweenä, ja wielä toisinaan parantawat sairaanki. Mutta wahingollinen on ylellinen ilo ja riemu, jos liiallinen suru, murhe ja alamielisyyski.

Koska äkilliseltä mielenliikunnolta joku kowasti kohdataan, pitää waatteet ja nauhat hänen päältänsä heti hellitettämän, raitista ilmaa owen ja akkunain aukomalla huoneeseen laskettaman, kylmää wettä juoda anettaman ja kowemmissa tapauksissa suoniki aukaistaman ja lawemankia (= peräruiske. toim. huom.) pantaman.

Wielä tarkemmin tulee sairaan äkillisiä mielenliikuntoja waroa ja, min woipi, surut ja murheet mielestänsä heittää. Hän älköön itseänsä murheilla waiwatko, waan luottakoon ja toiwokoon kaikki Jumalan sallimasta hänelle hywäksi olewan, jos kohta hän ei aina sitä käsittäisikään.

Maria Pettisen muistolle

Rakkauden Kuningas, Herra Jeesus kävi vierailulla Gävlessä ja kutsui mukaansa ikuiseen rauhaan Maria Pettisen, o.s. Reko. Maria oli syntynyt 14 päivänä huhtikuuta 1924 Pappilan Aution kylässä, Venjoen seurakunnassa, Inkerissä.

Puoliso, äiti, mummo ja sisko sekä minulle hyvä ystävä siunattiin viimeiseen lepoon 12 syyskuuta 1986 Gävlen hautausmaalla.

Maria oli saanut kodin perintönä kristillisen uskon. Viimeisten parin vuoden aikana sairaus heikensi hänen voimiaan, kunnes hän lopulta oli yli puoli vuotta vuoteen omana. Käydessäni usein häntä tervehtimässä, riitti meillä puhumista ja muistelemista kotimaastamme. Maria kuului aktiivisesti Inkeri-kerhoomme ja lauloi Gävlen Inkeri-kuorossa.

Jumala oli suonut aurinkoisen ilman hautajaispäiväksi, joten kuoro saattoi laulaa haudalla Marian lempilaulun. Hertta M. puhui, kiitti ja lauloi. Itse lausuin jäähyväisrunon.

Muistotilaisuus pidettiin ravintola Engeltoftassa, ja seurakunnan pastori piti kauniin muistopuheen muistuttaen meitä inkeriläisten vahvasta yhteenkuuluvuuden tunteestamme. Hän kehotti meitä muistamaan toisiamme ja erityisesti yksin jäänyttä puolisoa.

Kuoro lauloi monta laulua vielä muistotilaisuudessa. Myös yhteislauluja laulettiin.

Mariaa jäivät kaipaamaan haudalla niin kauniit sanat lausunut puoliso Vieno, lapset, lapsenlapset, kaksi veljeä perheineen sekä sukulaiset, ystävät ja tuttavat.

Hiljennyn kiitollisin ja siunaavin mielin Marian muiston äärellä.

Lempi Sjöberg

Kuolleita

Tuija Katri, s. 6. 2. 1898, k. 6. 9. 1986 Boråsissa.

Rakas kummini

ANNA-MARIA VAINIKKA

s. 24. 8. 1905 Pajulan kylässä, Tuutarissa
k. 23. 8. 1986 Helsingborissa, Ruotsissa

Kaivaten
Risttyttö Hilma

Aune Kiisseli

s. 28. 12. 1902 Vuoleen Miikkulaisissa
k. 23. 8. 1986 Vammalassa

Kaivaten
sisaret
sisarten lapset perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

KESÄMUISTOJA

Ruotsin Inkeriläisten kuoro Turun juhlilla.

Alfred Saklantti puhumassa Turun juhlilla.

Maailmanloppu

Vesisade alkoi aamulla kun lähdin Lissabonista. Viikko oli ollut niin paahtavan kuuma, etten ollut jaksanut muuta kuin virua hotellihuoneessa tai istua baarissa lasi Carlsbergia seuranani.

Nyt sää oli pilvinen koko matkan Algarveen asti. Puolialastomiksi kuoritut korkkitammet taivuttivat nyrpeinä harmaan päänsä kellanpunaista maata kohden. Agavepensaiden pitkät kukinnot työntyivät esiin kuin purjeveneiden mastot, joissa leijui keltaselkäisiä siilinpoikasia.

Algarvessa paistoikin jo aurinko. Vaihdoin vaalean kesäpuvun ja Acapulcopaidan uimahousuihin ja sukelsin Atlanttiin nousuveden aikaan. Rannan olivat miehittäneet valkosääriset turistit. Joidenkin olkapäitä koristivat auringon polttaman nahan lomasta vaaleanpunaiset laikut.

Päivällisen jälkeen poikkesin Sunset baariin juomaan Tequila Sunrisen. — Valitettavasti rannalla oli tänään kylmä, sanoi kiiltävähiuksinen baarimikko.

— Niinkö, vastasin hajamielisesti. — Vesi oli mielestäni aivan uimakelpoista.

— Mutta ilma on aivan toisenlainen kun tuulee Afrikasta, baarimikko selitti innostuneesti. — Nyt puhaltaa pohjoisesta.

Jätin hänelle sata escudoa juomarahaa.

Seuraavana päivänä lähdin kohti maailmanloppua, pyhää niemeä, Euroopan lounaisinta kolkkaa. Matkan varrella pysähdyin Lagosiin lounaalle. Valkosipulissa marinoituja porkkanoita, miekkakalaa ja hunajameloonia. Kahvin kanssa pikarillinen hunajalla maustettua viinaa, Brandymeliä. Varsin maittava ateria!

Sagresin niemi oli ennen pyhä paikka. Turisteille väitetään Henrik Purjehtijan perustaneen navigaatiokoulunsa juuri sinne kitkeäkseen merimiehistä yliluonnolliseen kohdistuvan pelon. Sellaiset miehet ne valloittavat uusia maailmoja.

1300-luvulla portugalilaiset uskoivat maailman päättyvän Pyhän Vicenten niemeen. Eivät tienneet muusta. Nyt tiedämme, että sieltä länteen purjehdittaessa emme päädy maailman reunalle, vaan Väli-Amerikkaan. Tiedämme maan olevan pyöreä pallo ja tiedämme sen kiertävän aurinkoa.

Tiedämme myös, että aurinko on vain yksi linnunratamme kahdestasadasta miljardista tähdestä. Edelleen tiedämme linnunradan olevan vain yksi galaksi satojen miljoonien muiden joukossa, silti läpimitaltaan sellainen, että kolmesataa tuhatta kilometriä sekunnissa kulkeva valo saisi matkustaa sata tuhatta vuotta ennättääkseen linnunradan poikki.

Hilpeä ja keveä mieleni vaipui, ja äkkiä minua palelsi ja minun oli jotenkin ikävä.

Ajankohtaisia ilmoituksia

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 22 seuraavat tilaisuudet:

Joulujuhla 26. 12.

Kaikki tilaisuudet paitsi Pyhäinpäivän juhla alkavat klo 14.00. Tervetuloa!

Johtokunta

SEUKKOSEURA

kokoontuu syyskaudella 1986 torstaisin klo 13.00 Inkerikodissa seuraavasti:

Marraskuussa 27. pv.
Joulukuussa 11. pv.

Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin vastaa Susanna Kössi, puh. 335 058.

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Tilaisuudet Inkerikodissa Karjala-talolla. Marraskuussa su 23. 11. klo 12 pikkujoulujuhla ja joulumyyjäiset, klo 14 joulujuhla Laatokka-salissa. Tervetuloa! Joulukuussa ei ole kuukausitilaisuutta.

LAHDEN SEUDUN INKERIKERHO

Kokoukset joka kuukauden toisena maanantaina klo 18.30. Marraskuussa Aino Lehtisellä Uudessa Kylässä, joulukuussa Rämöillä Immilässä. Soittele ja kysele, siht. Raija Kari p. 531 342 (koti) tai 238 47 (työ), tai Marja Rämö p. 632 519.

INKERI-KUORON SYYSKAUSI

Kuoroon kaivataan lisää laulajia. Hyvät inkeriläiset, teidän joukostanne löytyy varmasti monta laulutaitoista, jotka asutte tässä Helsingin ympäristössä. Teitä tarvitaan mukaan. Inkerikuorolla on pätevä johtaja mutta laulajia tarvitaan lisää, että toiminta voisi edelleen jatkua. Harjoitukset ovat joka tiistai klo 17—19 Inkerikodissa. Tervetuloa.

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Saini Laurikkala	
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta	**30 mk (45 kr)**
Aapo Iho	
Hietajyvä, valitut runot	**20 mk (30 kr)**
Helli Suominen	
Mooses Putron elämäkerta	**15 mk (25 kr)**
Äänilevyjä	
Inkerikuoro	
Nouse Inkeri ym.	**15 mk (25 kr)**
Lauri Santtu	
Murrejuttuja	**15 mk (25 kr)**
Gävlen kuoro	**30 mk (35 kr)**
Inkerin pöytälippuja	**25 mk (40 kr)**
Inkerin postimerkkejä sarja	**50 mk (75 kr)**
Adresseja	**20 mk (30 kr)**
Rintaneula Inkerin vaakuna	**10 mk (10 kr)**
Tarra Inkerin lippu	**5 mk (5 kr)**

Saatavana Suomesta

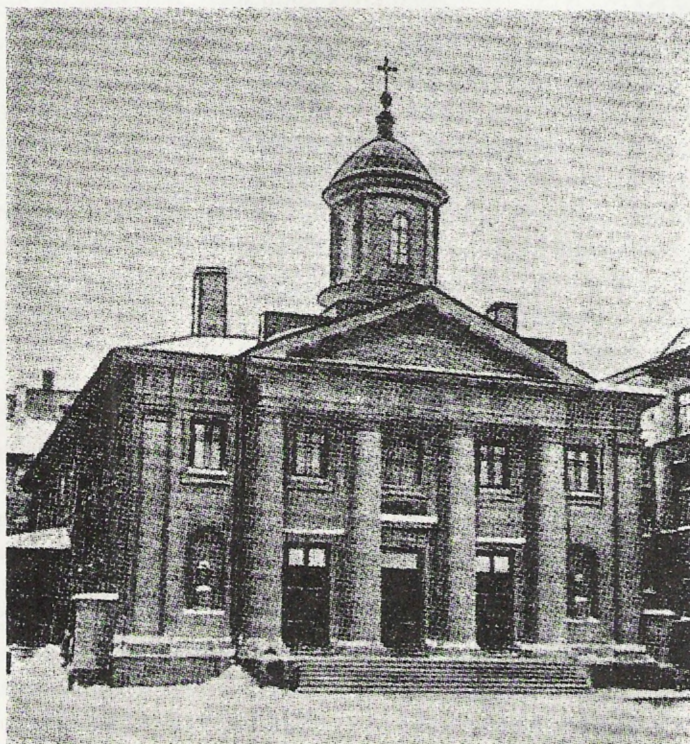
Juhani Jääskeläinen	
Inkerin kirkon tuho	**70 mk**
Aapo Metiäinen	
Inkerin Ev.Lut. kirkon 350 v. muistojulkaisu	**40 mk**
Pertti Virtaranta	
Sananlaskuja ja arvoituksia	**40 mk**
Katri Peräläinen, inkeriläinen kielenoppaani	**15 mk**
Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.	

Saatavana Ruotsista

Isien Usko muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi	
Fenno-Ingria lauluja	**5 kr**
Ristiltä ripille	**10 kr**
Aatami Kuortti	
Tapahtui Inkerissä	
Inkerin kirkon vaikeita vuosia	
Juhana Inkerinsuomalainen	
Aloitettava alusta	
Kaikkien hinta Ruotsissa	**25 kr**
Uno Hammarström	
Ingermanländarna som flydde till Sverige	**30 kr**
Viktor Pajunen	
Ingermanland – en kort historik	**5 kr**
Birger Thuresson	
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**60 kr**
Postikortti Haaparannan muistolaatta	**1 kr**
Postikortti Örebron muistokivi	**1 kr**
Kalevala och de finska folksångernas värld	**70 kr**
Det svunna Ingermanland	**50 kr**

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 12 joulukuu 1986

inkeriläisten viesti

TOIMITUS	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. (90) 631 285 Toimitussihteeri: Ilkka Pyysiäinen, puh. 90-803 3687 Matinkartanontie 2 C 30, 02230 Espoo (toimituksen osoite)
KONTTORI	Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms. Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki Puh. (90) 793 796 tai (90) 8732 095 Anneli Korkkinen Postisiirtotili Hki 30636-4
TILAUSHINTA	80 mk/vsk kotimaassa, Ruotsissa 120 kr v. 1987
ILMOITUSHINNAT	1/1 sivu mk 500 mk 1/2 » 300 mk 1/4 » » 200 mk Kuolinilmoitukset 100 mk Kiitos- ym. ilm. 60 mk Kuva ilmoituksessa 100 mk Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5 (lehden ym. tuotteiden tilaukset)
SIVISTYSSÄÄTIÖ	Hallituksen puheenjohtaja: Matti Vironmäki, Tehtaank. 5 E 43, 00140 Helsinki Puh. (90) 631 285 Säätiön postisiirtotili 146660-1

KANSIKUVA KERTOO: Pietarin suomalainen kirkko, rakennettu vuosina 1803—1805, vihitty pyhään käyttöön joulukuussa 1805. Kirkko säilyi maailman sodissa vaurioitta. Kts. pääkirjoitusta tässä lehdessä.

VALAISTU JOULUKIRKKO

Ihminen muistaa varhaisen lapsuutensa tapahtumia varsin monia, varsinkin jos niihin on liittynyt tunne-elämyksiä. Yksi tapahtumista on käynti joulukirkossa. Sellaisen käynnin minäkin muistan, vaikka olin silloin paljon alle viisivuotias ja se tapahtui Inkerinmaalla.

Siihen aikaan vanhempani olivat joutuneet pois syntymäpitäjästään Miikkulaisista ja asuivat Valkeasaaren seurakunnan Retukylässä. Asemalle oli matkaa pari kilometriä ja isä ja äiti kävivät junalla usein Suomen puolella Terijoella ja Kuokkalassa ystäviä tervehtimässä. Erään joulun lähestyessä he tekivät muutaman päivän matkan myös Pietariin. Siellä käytiin tuttavien ohella luonnollisesti suomalaisessa kirkossakin jumalanpalveluksessa. Minä pojista vanhempana olin päässyt mukaan. Se kirkossakäynti jäi unohtumattomasti mieleeni.

Heti sisäänmentyämme kirkon suuresta ovesta oli paljon ihmettelemistä ja nähtävää ja kuultavaa. Urut soivat mahtavasti. Väkeä oli runsaasti, kruunut kynttilöineen ja muut kirkkaat lamput, korkea saarnatuoli ja erityisesti kaunis alttari valoineen vetivät lapsen mielenkiinnon täysin puoleensa. Saimme istumapaikan läheltä alttaria keskikäytävän vasemmalta puolelta, josta oli hyvä näkyvyys kirkon kuoriin. »Istu hiljaa, äläkä pyöritä päätäsi» kuiski äiti vieressäni. Yritin parhaani, mutta yhtenään pää kääntyi katsomaan myös taaksepäin, jossa olivat lehtereillä urut. Virren veisuu oli niin voimakasta, etten ollut koskaan ennen sellaista kuullut, vaikka olin aikaisemminkin käynyt seuroissa.

Virsien laulamisen ja tekstien lukemisen aikana kirkkokansa nousi seisomaan. Silloin oli tilaisuus hivuttautua penkiltä lattialle. Keskikäytävä oli vieressä ja yhtäkkiä lähdin sitä pitkin tepastelemaan kohti valoisaa alttaria, josta komeapukuinen pappi oli poistunut arvokkaasti kävellen. Äiti kiirehti kohta perääni. Mutta muistan lähteneeni juosta kipittämään, kuten olin tehnyt kotonakin, kun äiti oli yrittänyt tavoittaa. Ehdin jo nousta pari matalaa askelmaa aivan alttarkaiteen lähelle. Siinä äiti kaappasikin minut kainaloonsa ja kuiskasi: »Matti, ei sinne, se on papin paikka.» Vähän ehkä rimpuilin vastaan, mutta lopulta kiltisti asetuin jälleen äidin ja isän väliin kädet ristissä seuraamaan kirkonmenoa. Samassa hämmästyin, sillä korkealta saarnastuolista alkoi kuulua papin kimeä ääni. Mielessäni mietin, miten pappi oli päässyt korkealle, koska ei näkynyt portaita ja miten hän pääsisi alas pyöreästä saavista. En kuitenkaan uskaltanut enää mitään kysyä vaan istuin hiljaa. Jumalanpalveluksen jälkeen kysyin asiaa isältä, joka selitti, että portaat olivat »seinän läpi toisesta huoneesta.»

Mitä pappi saarnastuolissa puhui, sitä en muista, mutta varmasti hän kertoi joulun sanomaa Jumalan rakkaudesta, joka

Jeesuksen Kristuksen kautta tuli ilmi koko ihmiskunnalle. Näin ainakin tämän papin kuulin myöhemmin usein puhuvan. Hän oli nimeltään Johannes Valtasaari ja toimi vuosikymmeniä Helsingissä Johanneksen seurakunnan kappalaisena. Kerran erään kirkkokahvitilaisuuden aikana kerroin Valtasaarelle edellämainitun tapahtuman Pietarin suomalaisessa kirkossa. Vanha rovasti iloisesti naurahtaen alkoi kertoilla muistojaan Pietarista ja sanoi: »Siellä kirkossa usein muulloinkin lapset tepastelivat kirkon käytävällä saarnan aikana eikä se minua häirinnyt».

Valaistut kirkot jälleen lähestyvän joulun aikana kutsuvat »isät ja äidit, lapset mukanaan» ilosanomaa kuulemaan. Koettakaamme kukin kohdaltamme noudattaa noita kutsuja!

Hyvää, siunattua joulua ja onnellista uutta vuotta kaikille toivottaen

Teidän
Matti Vironmäki

ISK:n joulutervehdys

ISK on tullut toimineeksi menestyksellisesti 30 vuotta. Nyt on kuitenkin koettu eräänlainen takaisku. Valtiovallan näkemyksen mukaan olemme liian vähäinen joukko, jotta voisimme saada rahallista toimintatukea tulevaisuudessa. Tämän avustuksen on maahanmuuttovirasto tähän saakka myöntänyt meille vuosittain.

Pienuudestamme ja valtiovallan vastahakoisuudesta huolimatta aiomme tehostaa työtämme historiallisen aineiston keräämisessä. Me haluamme tallentaa juuremme myös jälkipolville. Näissä merkeissä on käynnistynyt yhteistyö Upsalan yliopiston kanssa, joten on syytä toivoa onnistunutta lopputulosta.

Tässä meillä on suuri ja vastuunalainen tehtävä edessä. Tarvitsemme sekä työrauhaa että uhrautuvia työntekijöitä. Näissä merkeissä toivotamme kaikille heimolaisille ja heimomme ystäville rauhallista joulua ja onnellista uutta vuotta.

ISK:n puolesta □
A. S.

INKERIN KARTTA

on jälleen saatavana Suomessa ja Ruotsissa. Katso takasivun luettelosta.

Suomen ja Ruotsin tapaaminen

Ruotsin inkeriläisten Suomeen suuntautuneen sukututkimusmatkan yhteydessä käytiin pieni periaatteellinen keskustelu Inkeri-kodissa lauantaiaamuna 25. päivä lokakuuta. Läsnä olivat Viktor Aitman, Toivo Folkesten, Anneli ja Yrjö Korkkinen, Ilkka Pyysiäinen ja osan ajasta myös Aili Jukarainen.

Keskustelun tarkoituksena oli kehittää yhteistyötä ja kanssakäymistä Suomen ja Ruotsin inkeriläisten kesken.

Aluksi koetettiin löytää yhteistyölle sopivia uusia muotoja. Keskusteltiin muun muassa painotuotteista, opintokerhoista, matkoista ja kaikenlaisesta avunannosta.

Vallankumouksen aikana muuttaneet

Ruotsin inkeriläisiä kiinnostivat kaksikymmenluvun vaiheilla Suomeen muuttaneet inkeriläiset. He toivoivat Suomen inkeriläisiltä tietoja näiden vaiheista. Millaista oli alkuaika Suomessa, miten he sulautuivat suomalaisiin, miten inkeriläinen perinne on säilynyt jne.?

Kirjoja

Kuten Viestin lokakuun numerossa kerrottiin, on Ruotsissa julkaistu teos *Det svunna Ingermanland.* Nyt pohdittiin, voisiko siitä tehdä kaksikielisen laitoksen. Suomen kielinen käännös ja käytännönjärjestelyt hoituisivat nähtävästi Toivo Folkestenin ja Ilkka Pyysiäisen toimesta. Asia jätettiin Sivistyssäätiön ja ISK:n harkittavaksi (Tehdäänkö, kustannus, hinta, aikataulu).

Ruotsin porukka esitteli puolivalmista kirjaa *50-vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä — 50-årsminne av kyrkans öde i Ingermanland.* Teoksen pitäisi ilmestyä juhannukseksi 1987. Ruotsissa kirjan hinta tulee todennäköisesti olemaan 50 kruunua.

Toivo Folkesten toivoi kuvia ja lisätietoja kirjaa varten ja lupasi tehdä luettelon puitteista. Asiasta on erillinen ilmoitus tässä Viestin numerossa (s. 10—11).

Keskusteltiin siitä, kuinka monta kappaletta kirjaa pitäisi varata Suomessa myytäväksi. Yrjö Korkkisen toivomuksesta Toivo lupasi lähettää hänelle alustavan kopion kirjasta harkinnan helpottamiseksi.

Vielä puhuttiin ruotsalaisten mahdollisuudesta tutustua Suomen Valtionarkiston Inkerin arkistoon. Yrjö Korkkinen lupasi tiedustella, miten esimerkiksi Toivo Folkesten saisi luvan perehtyä ko. arkistoon.

Esille tuli myös, että ruotsalaisilla on jonkinlainen kuva- ja tekstitaulu (1 × 4 m) sekä diasarja, joita he voivat lainata opintokerhoille ja juhlien järjestäjille.

Lehdet

Ruotsin inkeriläiset korostivat, ettei heidän *Ingria* lehtensä ole *Viestin* kilpailija, vaan sitä täydentävä julkaisu. Todettiin, että myös vastaisuudessa Viestissä voidaan julkaista ruotsin kielistä tekstiä kunhan sama teksti on myös suomeksi käännettynä. Tämä on perusteltua, sillä lähes puolet *Viestin* lukijoista on Ruotsin puolella. Myös todettiin, että lehdet voivat osittain käyttää samoja tekstejä ja kuvia.

Viktor Aitman lupasi järjestää *Viestin* toimituksen *Ingrian* jakelulistalle. Viestin toimitus toi esiin, että toisinaan on kerrassaan puutetta julkaistavasta aineistosta, etenkin nyt kun päätoimittaja on ollut sairaana.

Karttoja ja kerhoja

Suomalaiset kertoivat, että Mustosen kartasta on tulossa piakkoin uusi painos. Viktor Aitman esitti toivomuksen, että myös se kartta, jossa kaikki, myös venäläiset, kylät ovat mukana painettaisiin uudelleen.

Ruotsin inkeriläisillä on hyviä kokemuksia erilaisista opintokerhoista. Keskusteltiin mahdollisuuksista järjestää sellaisia Suomessakin. Tämä edellyttäisi riittävästi riittävän innostuneita osanottajia ja erityisesti sopivaa henkilöä organisoimaan eli järjestämään kerhon toimintaa. Edelleen tarvittaisi opiskeltavan asian asiantuntija tai asiantuntijoita. Aluksi käsityksemme onnistumisen mahdollisuuksista olivat epäilevät, mutta sitten alkoi rohkeus kohota.

Aili Jukarainen oli kiinnostunut muun muassa sukututkimuskerhosta. Toivo Folkesten lupasi toimittaa Suomeen opintosuunnitelman ja aineistoa.

Ystävyys ja avunanto

Suomen ja Ruotsin välinen keskinäinen inkeriläisten avunanto oli muuan keskustelunaiheista. Todettiin, että kielivaikeudet voidaan kääntää myös hyödylliseksi asiaksi. Nyt kun erilaiset kielikurssit ovat muotia varsinkin nuorison keskuudessa, niin miksi eivät inkeriläiset nuoret voisi matkustaa pariksi viikoksi oppimaan joko suomea tai ruotsia sukulaisten tai tuttavien luo!

Suomi ja Ruotsi ovat tietysti ensisijaiset vaihtomaat, mutta onhan inkeriläisiä Kanadassakin asti. Viktor Aitmanilla oli jo kokemusta tällaisesta toiminnasta. Nyt tämä tulee *Viestin* kautta tiedoksi lukijoille, joten harkitkaapa tällaisen tilapäisen »lastenvaihdon» mahdollisuutta. *Ingria* tehnee asiaa tunnetuksi Ruotsin puolella Viestin ohella.

Esiin vilahti myös ajatus yhteisen Kanadan matkan mahdollisuudesta, mutta tässä vaiheessa on kyse todellakin vain ajatuksesta.

Sen sijaan seuraava sukututkimusmatka päätettiin järjestää mahdollisuuksien mukaan siten, että Ruotsin inkeriläiset voisivat osallistua Helsingin paikallisosaston kokoukseen.

Toivo Folkesten
Ilkka Pyysiäinen □

Kutsu näyttelyihin

Inkeriläisten kesäjuhlien yhteydessä juhannuksena 1987 Boråsissa on tarkoituksemme järjestää erilaisia näyttelyjä.

1. *Taidenäyttely.* Jos olet kiinnostunut osallistumisesta ota yhteys viimeistään 1. 3. 1987 os. Aleksander Kondrell, Torgilsg 10 E, 502 41 Borås, puh. 033-104 800.

2. *Käsityönäyttely.* Jos harrastat vapaa-aikana tai ammatiksesi käsityön eri aloilla, toivomme että haluat näyttää tuotteitasi juhlayleisölle.

3. *Valokuvanäyttely.* Jos omistat vanhoja tai uusia valokuvia, jotka mielestäsi kuvaavat inkeriläisten elämää, haluaisimme lainata näitä valokuvia ja tehdä niistä suurennuksia yleistä näyttelyä varten.

4. *Vanhojen käyttöesineiden näyttely.* Mahtaako Ruotsissa tai Suomessa olla vanhoja arkielämän käyttöesineitä kotoisin entisestä Inkeristä? Tarkoitamme sellaisia esineitä mitä tavallisesti on kerätty kotiseutumuseoihin. Eikö olisikin hauskaa tuoda nämä juhlayleisön ihailtavaksi.

5. *Asiapapereiden näyttely.* Tarkoitamme sellaisia asiapapereita, joilla oli ratkaiseva merkitys Inkerin kansan yksilöille. Ne voisi olla eri virastojen lupia tms. Inkerin ajoilta mutta myös Suomesta ja alkuvuosilta Ruotsissa. Esimerkiksi Inkerin siirtoväen väliaikainen henkilöllisyystodistus, Ruotsin främlingspass, työ- ja oleskelulupia.

Kaikkia näyttelyjä koskee se että järjestäjillä on karsintaoikeus. Näyttelijät itse hoitavat teosten kuljetuksista. Teokset eivät ole vakuutettuja järjestäjien puolesta. Tietenkin teemme kaiken että esineet ja teokset ovat suojattuja. Ota yhteys allekirjoittaneeseen viimeistään 1. 3. 1987.

Boråsin Inkeri-Kerho
Armas Paakkonen, puh.joht.
Puh. 033-101 850

Pyhäinpäivänä Turussa

Inkeriläiset ja Karjalaiset kokoontuivat perinteisen tavan mukaan muistokivien juurelle Turussa pyhäinpäivänä. Niille laskettiin kukkavihot muistellen mennyttä aikaa, jota esi-isämme elivät.

Karjalaisten muistosanat olivat »Inkerin siskot ja veljet, teidän muistoa kunnioitamme».

»Vain muisto mukanani on armaudestas, vain sielun silmien kauneutes ja uurastukses.»

Inkeriläisten puolesta
Aili Jukarainen

JOUKOSTAMME POISTUNEITA

Antti Paukkonen, synt. 20. 6. 1925, kuoli 21. 10. 1986 Boråsissa.

VUOSIKOKOUS

Turun Paikallisosaston vuosikokous pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 2 sunnuntaina maaliskuun 1 p:nä 1987 klo 14. Tervetuloa.

Johtokunta

MUISTOJEN MURRE

Viestin syyskuun numerosta luin kirjoituksen, joka käsitteli professori Lauri Hongon Turun kesäjuhlilla pitämää puhetta. Siinä hän toi julki huolestuneisuutensa Inkeriä koskevan muistitiedon katoamisesta nykyisen siirtolaispolven myötä. Muistitiedon puutetta voitaisi hänen mielestään paikata jälkeenpäin tutkimustiedolla.

Tähän samaan aiheeseen haluaisin lisätä myös oman huolestuneisuuteni inkerin murteen kohtalosta. Tai oikeastaan pitäisi puhua murteista, sillä eroavuuksia on olemassa. Esimerkiksi seuraavista sanoista tunnetaan kaksi eri muotoa: kaupunk — linna, kolt — kolm, sormenpiä — sormenotsa, makasimma — muattii jne.

Koska murre on puhuttua kieltä sitä on vaikea tutkia jälkikäteen kun meitä Inkerissä eläneitä ei ole enää »luatimaas». Ts. inkerin murre alkaa olla yhtä kuollut kuin sen kansakin. Siksi olisi ensiarvoisen tärkeää, että esimerkiksi meidän oma julkaisumme *Inkeriläisten viesti* koettaisi säilöä tätä murrettamme. Onhan toki murrejuttujakin julkaistu *Viestin* palstoilla, mutta niiden murrearvoa on valitettavasti alentanut lainasanojen runsaus. Tarkoitan usein ehkä väistämättömiä venäjän kielen sanoja sekä myös sodan jälkeisen vaelluksen varrelta haalittuja suomen kirjakielen sanoja, jotka eivät sellaisenaan kuulu inkerin murteeseen. Ikävää on myös se, ettei toimituksessa ole murteen taitavia korjauslukijoita.

Vaikka inkerin murteella ei olekaan kirjallista kielioppia, noudattaa se silti tiettyjä kirjoittamattomia sääntöjä. Tästä voi esimerkkinä mainita seuraavan säännön: suomen kielen i-loppuisessa sanassa, jossa i:tä edeltää yksinäiskonsonantti jätetään 'i' inkerin murteessa lausumatta. Sitä vastoin kaksoiskonsonantin jäljessä 'i' lausutaan. Esimerkiksi: äit, katj — tatj, sus, kurk, talvpalats, laps, lum, kualj, rek, mäk, ja toisaalta pässi, talli, Tuavetti, suppi, kalastukki, tynamentti, hämähäkki.

On selvää, että Inkerissä puhutulla kielellä ei voi ilmaista kaikkia nykymaailman asioita, sillä siitä yksinkertaisesti puuttuu monia myöhemmin syntyneitä sanoja ja käsitteitä. Mutta meidän vanhojen ihmisten vanhoista asioista kertominen käy kyllä päinsä omalla vanhanaikaisella inkerin murteellamme. Siispä kaikki kynnelle kykenevät kirjoittamaan!

Ämmä Pee

Toimitus kiittää kaukaa maailmalta tulleesta kirjoituksesta. Murteen säilyttäminen olisi todellakin tärkeä tehtävä ja murrejutut hyvin Viestiin sopivaa aineistoa. Asia on kuitenkin juuri niin kuin kirjoittaja sanoo: toimitus ei tällä hetkellä kykene tarkistamaan murrejutun kieliasua. Nytkin on pöydällä yksi juttu, jossa on sekaisin murretta ja kirjakieltä. Sen pitäisi olla puhtaasti jompaa kumpaa, mutta toimitussihteeri ei kykene muuttamaan sitä puhtaaksi murteeksi, ja kirjakieliseksi muutettuna se taas menettäisi kokonaan arvonsa. Tästä syystä on kirjoittajan toimitukselle ehdottama murrekirjoituskilpailukin vaikea toteuttaa. Mutta se, joka tietää osaavansa aitoa murretta voi tietenkin kirjoittaa Viestiin. Aiheeksi kävisi vaikkapa erilaiset entisaikain kummitusjutut, taiat ja uskomukset.

Toimitus

Joulu kuuluu kaikille

Kenelle joulu oikein kuuluu? kysyin kerran äidiltä. Kenen tuo joulu on? ajattelin itsekseni. Onko se vain odotusta, toiveita, ajatusta? Onko se ainoastaan rikkaille? Kai myös köyhille?

Äiti vahvasti vastasi: Joulu kuuluu kaikille, vaivaisille, syntisille, köyhille, myös rikkaille. Joulu on kohokohta, silloin on juhlista suurin. Silloin on syntynyt Jeesus Kristus, suuri turvan antaja, kansamme on Jumala, maan ja taivaan valtias.

Älä pelkää lapsi kulta, joulu on kaikkien juhla. Kaikki yhdymme juhlaan, kaikki menevät kirkkoon, syntyy jouluilo, suuri, kirkas, verraton. Veisaamme jouluvirret, kuulemme Herran pyhää sanomaa. Joulun valot, kynttilät, antaa hartaan tunnelman.

Nyt vanhempana olen usein ajatellut noita sanoja. Kai olin utelias lapsena. Herran syntymäpäivä on kuitenkin enemmän kuin hetken tunnelma. Se säteilee yössä, kärsimyksissä, yksinäisyydessä, joka päivä ja joka hetki. Sen olen saanut elämäni matkalle perinnöksi ja olen iloinen siitä. Toivoisin Herran hyvän tahdon perinnöksi myös omille lapsilleni.

Sytytän kynttilän ja viritän jouluiloa kaikille Viestin lukijoille. Hyvää ja siunattua vuotta 1987.

Lempi Sjöberg
Gävle

Kiitos kesäjuhlista 5—6. 7. 1986

Lausumme täten parhaimmat kiitokset kaikille kesäjuhlan järjestäjille, ohjelmansuorittajille, keittiöhenkilökunnalle ja Turun Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvostolle sekä yhteiselle kirkkoneuvostolle.

Juhlatoimikunta

Kiitos!

Inkeriläisten viestin toimitus kiittää Ruotsin inkeriläisiä, jotka ovat tukeneet lehden toimintaa 590:n markan lahjoituksella.

Ny bok — på svenska

Västerås Ingermanländska förening genomförde 1986 en studiecirkel i Ingermanlands historia. Som en dokumentation skapade cirkeln under Toivo Folkestens ledning en skrift på 39 sidor med titeln *Det svunna Ingermanland — en kort berättelse i ord och bild om Ingermanland och dess skingrade befolkning.* Finsk-Ingermanländarnas Centralförbund (ISK) fann innehållet vara så pass värdefullt att förbundet bekostade tryckningen av 500 ex. Formatet är A4 och innehåller huvudsakligen bilder med svensk kommentar. Rubrikerna för de olika avsnitten är kort historik, landskap, bebyggelse, hem och härd, arbete, kyrkan, skolan, fest, lek, ansikten, evakuering, dagsläge och framtidsvyer. Boken är synnerligen lämplig som gåva åt såväl våra yngre ättlingar som svenska vänner. För visst finns det tillfällen då vi vill glädja någon annan. Den kan köpas till avrundat självkostnadspris av 50:— kr via ISK, Armas Paakkonen, Tingsg 35, 502 53 Borås, tel. 033-101 850.

APUA TARVITAAN!

Auta ottamaan esille kirja Kirkosta Inkerissä! Kaksikielinen kirja (suomen ja ruotsin kielellä) *»50-vuotismuisto Kirkon kohtalosta Inkerissä/50-årsminne av Kyrkans öde i Ingermanland»* on parhaillaan tekeillä. Kustantaja on ISK (Inkerin Suomalaisten Keskusliitto Ruotsissa) ja työryhmä on perustettu hoitamaan asiaa. Kirja lasketaan ilmestyvän Juhannukseksi 1987. Sen tarkoituksena on kuvin ja sanoin kertoa varsinkin nuoremmille sukupolville Kirkon kohtalosta Inkerissä 30-luvulla.

Kirja on jo päässyt hyvään alkuun, ja sen sisältöä esiteltiin jo osaksi vuotuisessa Pyhäinmiestenpäivä-juhlassa Örebrossa 1986 kun nostettiin esille muistot evankelis-luterilaisen kirkon papeista ja muista seurakunnanhoitajista. Raamatun kehoitus *»Muistakaa johtajianne, jotka ovat puhuneet teille Jumalan sanaa; katsokaa kuinka heidän vaelluksensa on päättynyt ja seuratkaa heidän uskoansa»* (Hebr. 13: 7) sai silloin järkyttävän sovellutuksen.

Me työryhmän jäsenet kiitämme lämpimästi teitä kaikkia jotka jo olette eri tavoin antaneet tietoja ja kuvia kirjaan. Monta tärkeätä tietoa ja kuvaa puuttuu kuitenkin vielä. Me vetoamme siksi Sinuun jolla on jotain näistä tiedoista tai kuvista että antaisit niitä meille. Ja jos Sinulla on tiedossa vanhempia henkilöitä joilla on näitä tietoja ja kuvia ja he ovat halukkaita auttamaan, mutta ehkä enää eivät kykene kirjoittamaan, niin pyydä saada välittää mitä heillä on.

Ne tiedot ja kuvat, jotka lähinnä vielä puuttuvat on lueteltu seuraavassa. Lähetä myös sellaista jota ei ole nimenomaan mainittu, mutta jota haluat mukaan kirjaan. Tässä on Sinulla tilaisuus olla mukana ja muovata meidän omaa ja yhteisillä voimilla esille otettua kirjaa! Lähetä tiedot ja kuvat kirjan toimittajalle osoitteella: *Toivo Folkesten, Tessingatan 1 B, 722 16 Västerås.* Kuvat palautetaan kuukauden sisällä!

Suomalainen evankelis-luterilainen kirkko

— Kuva Kaprion kirkosta, Lahden kirkosta/rukoushuoneesta, Siestarjoen kirkosta/rukoushuoneesta ja Miikulaisten kirkosta, joka rakennettiin 1927 sen sijalle joka paloi 1919

— Kuva seuraavista seurakunnanhoitajista: Pekka Bister, Paavo Haimi, Antti Karhu, Toivo Kelo, Juhana Kiiski, Abraham Koskelainen, Katri Kukkonen, Antti Kunttu, Juhana Musakka, Katri Pentikäinen, Leo Schultz, Fredrik Soittonen, Aleksander Soittu, Henrik Töyli.

— Tietoja niistä, jotka suorittivat papillisia tehtäviä 30-luvun viimeisinä vuosina ja sodan aikana sekä nimiä lukkareista, kirkkovääteistä, kirkkoneuvoston jäsenistä, dvatsatka-jäsenistä ym.

— Tietoja seurakuntalaisten kohtaloista eri seurakunnissa (esim. mitkä osat jäivät piirityksen sisälle jne.).

Evankeliumiyhdistys

— Saarnaajien ja muiden johtohenkilöiden nimet ja kuvat sekä kohtalot.

— Kuvia rukoushuoneista, koska ne suljettiin ja niitten kohtalo.

Kreikkalais-ortodoksinen kirkko

— Kuvia ja nimiä kirkoista ja kappeleista, joihin kuului suomalaisia (vatjalaisia ja inkerikkoja), koska ne suljettiin ja niitten kohtalo senjälkeen.

— Kuvia ja nimiä papeista ja muista johtohenkilöistä ja heidän kohtaloistaan.

Vapaakirkot

— Kuvia ja nimiä eri kirkkokuntien pastoreista, saarnaajista ja muista johtohenkilöistä ja heidän kohtaloistaan.

— Kuvia ja nimiä eri kirkkokuntien kirkoista, kappeleista ja rukoushuoneista sekä niitten kohtaloista.

Yhteisesti kaikista kirkoista

Kuvia ja tietoja viimeisten vuosien toiminnasta, viimeisestä jumalanpalveluksesta eri kirkoissa, sopivaa kirjallisuutta ja muita lähteitä, oletko halukas lainaamaan meille jonkun kirjan jne.

Kiitoksia jo etukäteen Sinun avustasi!

Aleksanteri Halttunen
Toivo Jääskeläinen

HJÄLP!

Hjälp att ta fram en bok om Kyrkan i Ingermanland! En tvåspråkig bok (på finska och svenska) med titeln *»50-vuotismuisto Kirkon kohtalosta Inkerissä/50-årsminne av Kyrkans öde i Ingermanland»* är som bäst under framtagning. Utgivare är ISK (Finsk-Ingermanländarnas Centralförbund i Sverige) och en arbetsgrupp har bildats för ändamålet. Boken beräknas utkomma till Midsommarhelgen 1987. Syftet med boken är att i ord och bild berätta framförallt för yngre generationer om Kyrkans öde i Ingermanland på 30-talet.

Boken är på god väg, och innehållet presenterades redan delvis vid den årliga Allhelgonafesten i Örebro i år genom att minnet av präster och andra församlingsföreståndare i den finska evangelisk-lutherska kyrkan lyftes fram. Bibelns uppmaning *»Tänk på era ledare som har förkunnat Guds ord för er, se på vad deras liv förde fram till och ta efter deras tro»* (Hebr. 14: 3) fick vid det tillfället en gripande tillämpning.

Vi i arbetsgruppen tackar varmt Er alla som på olika sätt redan har lämnat uppgifter och bilder till boken. Mycket saknas dock ännu. Vi vädjar därför till Dig som har något av det som fattas att ge oss det. Och vet Du om några äldre som kanske har det som fattas och som är villiga att hjälpa till, men som kanske inte orkar skriva längre, så be dem att få vidarebefordra det de har.

De uppgifter och bilder som fattas närmast har listats upp nedan. Sänd dock även sådant som inte står där uttryckligen men som Du gärna vill ha in i boken. Här har Du tillfälle att vara med och utforma vår egen med gemensamma krafter framtagen bok! Sänd uppgifterna och bilderna till bokens redaktör *Toivo Folkesten, Tessingatan 1 B, 722 16 Västerås.* Bilderna sändes tillbaka inom en månad!

Den finska evangelisk-lutherska kyrkan

— Bilder på Kaprio kyrka, Lahti kyrka/bönhus, Siestarjoki kyrka/bönhus och kyrkan i Miikkulainen som uppfördes 1927 efter den som brann upp 1919.
— Bilder på följande församlingsföreståndare: Pekka Bister, Paavo Haimi, Antti Karhu, Toivo Kelo, Juhana Kiiski, Abraham Koskelainen, Katri Kukkonen, Antti Kunttu, Juhana Musakka, Katri Pentikäinen, Leo Schultz, Fredrik Soittonen, Aleksander Soittu, Henrik Töyli.
— Namm på dem som utförde prästerliga uppgifter i slutet av 30-talet och under kriget, på organister, kyrkvärdar, kyrkorådets medlemmar, sk dvatsadka-medlemmar m.fl.
— Uppgifter om församlingsbornas öde i de olika församlingarna (vilka delar hamnade innanför inringningen etc.).

Evangeliiföreningen (Evankeliumiyhdistys)

— Namn och bild på predikanter och andra ledande personer och deras öde.
— Bilder på bönhus, när de stränges och deras öde sedan.

Den grekisk-ortodoxa kyrkan

— Bilder och namn på kyrkor och kapell där finnar (närmast voter och ingrer) hörde hemma, när kyrkorna stängdes och vad som blev deras öde sedan.
— Bilder och uppgifter på präster och andra ledande personer och deras öde.

Frikyrkor

— Bilder och namn på pastorer, predikanter och andra ledande personer för de olika frikyrkosamfunden och deras öde.
— Bilder och namn på kyrkor, kapell och bönhus för de olika frikyrkosamfunden och deras öde.

Gemensamt för alla kyrkor

Bilder och uppgifter från de sista åren verksamhet, om den sista gudstjänsten i de olika kyrkorna, litteratur och andra källor, om Du är villig att låna ut böcker etc.

Tack på förhand för Din hjälp!

Aleksanteri Halttunen
Toivo Jääskeläinen

Pyhäinpäivänä Örebrossa

Pyhäinpäivä on omistettu vainajien muistolle. Vainajain leposijat ovat pyhiä paikkoja, joiden äärellä ollaan lähellä niitä rakkaita jotka ovat jo päättäneeet maallisen vaelluksensa.

Ruotsissa on muodostunut perinteeksi kokoontua pyhäinpäivänä Pyhän Mikaelin kirkkoon Örebrohon vainajien muistojuhlaa viettämään.

20 vuotta sitten, vuonna 1966, täällä paljastettiin ISK:n toimesta taiteilijamme Juho Sunin kädestä lähtenyt muistomerkki vainajillemme. Teos symbolisoi valon voittoa pimeydestä. Se puhuu meille vakavaa kieltä, sillä olemmehan yhdessä pystyttäneet sen vainajillemme, joiden leposijat monesti ovat kaukana. Heidän haudoilleen ei ehkä kukaan ole koskaan laskenut kukkasia tai sytyttänyt kynttilöitä. Kuitenkin meillä on esi-isiemme perintönä usko Jumalaan, jonka sallimuksesta olemme joutuneet pois kotiseudultamme ja päätyneet tänne Ruotsiin.

Vuotuinen juhlamme alkoi perjantai-iltana seuroilla, joihin oli kokoontunut harrasta väkeä kuulemaan pastori Oskari Björklundin sananjulistusta sekä veisaamaan yhdessä. Varsinaisten seurojen päätyttyä jäi paikalle vielä joukko väkeä pohtimaan yhdessä elämän kysymyksiä.

Lauantaina oli koolla arviolta 150 henkeä eri puolilta Ruotsia kunnioittamassa vainajiemme muistoa. Lauluryhmä oli Gävlestä saakka ja suomenkielinen kirkkokuoro Rådasta. Ehtoollisjumalanpalveluksessa saarnasi pastori Björklund, epistolan ja evankeliumin lu-

Rådan kirkkokuoron jäseniä ja muita juhlavieraita Pyhän Mikaelin kirkon edustalla.

kijoina toimivat A. Halttunen ja Mirja Kivimäki. Runsas kolehti tuli heimomme hengellisen työn tukemiseksi.

Jumalanpalveluksen päätyttyä siirryimme kulkueessa vainajiemme muistomerkille. Se on nyt siirretty kirkkopuistosta uuden Pyhän Mikaelin kirkon sisäänkäyntiä vastapäätä. Muistomerkkiä valaisivat kauniisti monet lepattavat tulet (marssalit) kun sille laskivat Inkerin väreillä somistetun ISK:n seppeleen A. Björn, A. Halttunen ja T. Jääskeläinen sekä Gävlen kerhon kukkalaitteen L. Matikainen avustajineen.

Tällä muistomerkillä meillä on aina syytä tällaisessa tilaisuudessa hiljentyä hetkeksi ja osoittaa poisnukkuneellemme syvää kiitollisuutta siitä, mitä he ovat elämällään ja esimerkillään tehneet hyväksemme.

Aappo Björn puhui lyhyesti suomeksi ja ruotsiksi ja muistutti mieliimme muistomerkin syntyvaiheet 20 vuotta sitten. Gävlen lauluryhmä lauloi kauniisti ja lopuksi veisasimme virren 170 »Jumala ompi linnamme».

Muistomerkiltä siirryimme nauttimaan pöydän antimista. Ruokien ja lämpimän kahvikupin ääressä puheensorina täytti pian huoneen. N. Rokka joutui oikein ääntään korottamaan saadakseen arpajaisten voittonumerot kuuluville.

Lopuksi oli vielä ohjelmassa runonlausuntaa ja Toivo Folkestenin ruotsin kielinen esitelmä »50 vuotismuisto kirkon kohtalosta Inkerissä». Siinä hän esitteli valokuvamateriaalia apunaan entisiä Inkerin kirkon viimeisiä työntekijöitä. Aiheesta tullaan julkaisemaan myös kirja, jonka saamme nähdä ehkä jo ensi kesäjuhlilla.

Tuntekaamme kunniavelka niitä kohtaan, jotka uhrasivat kaikkensa niinä raskaina aikoina. He eivät halveksineet omaa äidinkieltään eivätkä kieltäneet uskoaan Jumalaan, vaan julistivat sitä rohkeasti.

T. J. Borås

Yrjö Hämeen-Anttila 85 vuotta

Maisteri Yrjö Hämeen-Anttila täytti 85 vuotta ensimmäinen päivä syyskuuta 1986. Näissä merkeissä vietettiin Seukkoseuran torstaita juhlavasti 18:na päivänä.

Kirkas auringon paiste, kahvin ja leivonnaisten tuoksu sekä kauniit kukat muodostivat mieliinpainuvat puitteet juhlivalle Yrjölle. Vaatimattomana ja hienotunteisena ihmisenä tunnettu päivänsankari ei juuri omia saavutuksiaan kuulutellut.

Silti hänen elämäntyönsä on mittava. Kirjallinen työ ja vastuulliset yhteiskunnalliset tehtävät ovat olleet merkittävä osa hänen elämäänsä. Tästä hän ansaitsee tunnustuksen ja kiitoksen.

Seukkojen ja Helsingin paikallisosaston puolesta Yrjö Hämeen-Anttilalle ojennettiin onnittelukukkakimppu. Onnea, hyvää terveyttä Sinulle Yrjö!

Aili Jukarainen

VASTAUKSIA

Kiitän lukijoita saamastani palautteesta. On pelkästään hyvä, jos *Viestin* kirjoitukset herättävät keskustelua. Keskustelu on taito, jota kannattaa harjoitella.

Ensimmäinen kommentti saapui puhelinlankaa pitkin ja liittyi Kekkos-kirjoitukseeni. Soittaja esitteli itsensä niin kuin asiallista onkin, mutta sitä en täysin ymmärrä vieläkään, miksi hän oli pahoittanut mielensä. Hän esitti kolme väitettä:

(1) *Viestin* pääkirjoituksen mukaan AKS:aan jäivät vain äärikonservatiivit (»vanhoilliset»).

(2) *Viestin* mukaan Kekkonen lakkautti IKL:n, mikä ei pidä paikkaansa.

(3) *Viestin* mukaan Kekkonen oli ministerinä 30-luvulla.

Ensimmäiseen vastaan todenneeni vain historiallisen tosiasian, että Kekkonen erosi AKS:sta sen oikeistolaisuuden takia. Tähän ei sisälly väitettä oikeistolaisuuden konservatiivisuudesta tai ei-konservatiivisuudesta.

En myöskään ole väittänyt Kekkosen lakkauttaneen IKL:ää enkä toimineen ministerinä 30-luvulla (vaikka hän kyllä toimi!). Tämän voi jokainen lukutaitoinen tarkistaa lokakuun *Viestistä*. Kirjoituksen tarkoitus ei ollut ottaa kantaa Kekkosen hyvyyden tai pahuuden puolesta, ainoastaan sen puolesta, että hän oli poikkeuksellisen merkittävä valtiomies. Pääkirjoituksen laatija ei myöskään esitä omia mielipiteitään, vaan lehden.

Sen sijaan »Toimitussihteeriltä» palstalla esitän omia henkilökohtaisia mielipiteitäni. Marraskuun kirjoituksesta »Maailmanloppu» on tullut seuraava tervehdys postikortilla: »Ei meitä inkeriläisiä erikoisemmin kiinnosta yksityishenkilön kaljottelut etelän matkoilla.»

No ei sen jutun idea nyt ihan kaljottelussa ollut, pikemminkin päin vastoin. Sen tarkoitus oli kuvata modernin länsimaisen ihmisen elämänmuodon tyhjyyttä ja epätoivoa. Me halveksimme »pimeää keskiaikaa» ja »kehitysmaita», koska tieteemme ja teknologiamme tekee meistä niin erinomaisen sivistyneitä ja kehittyneitä. Mutta samaan aikaan me olemme kadottaneet tiedon siitä, miten pitäisi elää. Me kyllä tiedämme kaikenlaisia asioita, mutta emme tiedä, mikä on oikein ja mikä väärin. Elämä latistuu pinnalliseksi roolileikiksi ja »menestymisen» tavoitteluksi mitä ikinä se sitten onkaan. Tämä noin jokseenkin kärjistäen sanottuna.

En tietenkään väitä, että kirjoitukseni olisi ollut hyvä ja selkeä. Ajatukseni ehkä oli hyvä, mutta lopputulos huono. Mitä tulee yksityishenkilöiden edesottamuksiin, niin hyvänen aika niitähän *Viesti* on täynnään. Toiset muistelevat Inkeriä ja elämää siellä, mutta minä en ole siellä koskaan ollut. En minä voi sitä muistella. Minun maailmani on toinen. Silti jotkut pitävät minua inkeriläisenä. Minun kaltaisteni määrä lisääntyy jatkuvasti.

En tietenkään kirjoita omista kokemuksistani siksi, että ne ovat minun kokemuksiani, vaan siksi että ne mahdollisesti voisivat olla jonkun muunkin kokemuksia. Jokaisessa yksityisen ihmisen kokemuksessa näyttäytyy aina samalla jotakin yleispätevää ihmisenä olemisen tosiasiasta. Toisaalta ei ole olemassa mitään muuta kuin »yksityishenkilöitä», mutta toisaalta he ovat yhteydessä keskenään, sanoisin saman kohtalon alaisia. Siksi sillä, mitä yksi ihminen kokee on aina merkitystä myös muille. Kirjoittelijat niin kuin minä (puhumattakaan kirjailijoista) levittävät omat kokemuksensa kirjoitukseksi paperille ja siten yhteisön yhteiseksi omaisuudeksi. Ei pidä luulla, että se olisi helppoa ja tuottaisi nautintoa. Tuskaa se tuottaa, oman sielunsa näytteleminen.

Ajankohtaisia ilmoituksia

TURUN PAIKALLISOSASTO

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 22 seuraavat tilaisuudet:

Joulujuhla 26. 12. klo 14
Vuosikokous 1. 3. -87 klo 14

Tervetuloa!

Johtokunta

SEUKKOSEURA

kokoontuu kevätkaudella 1987 torstaisin klo 13.00 Inkerikodissa seuraavasti:

[Joulukuussa 11. pv. Pikkujoulu. Tervetuloa!]
Tammikuu 15. pv.
Helmikuu 12. ja 26. pv.
Maaliskuu 12. ja 26. pv.
Huhtikuu 9. pv.
Toukokuu 7. pv.

LAHDEN SEUDUN INKERIKERHO

Kokoukset joka kuukauden toisena maanantaina klo 18.30. Joulukuussa Rämöillä Immilässä. Soittele ja kysele, siht. Raija Kari p. 531 342 (koti) tai 238 47 (työ), tai Marja Rämö p. 632 519.

Mutta hyvä kirjoitus ei synny teeskentelemällä. Ei se aina synny rehellisyydestäkään, kuten olemme huomanneet. Ja ennen kaikkea: silloin kun näyttää, ettei lehti kerta kaikkiaan tule millään täyteen, on pakko kirjoittaa. Ei siinä silloin voi pohtia, että kehtaankohan minä nyt. Kaikenlainen palaute on kyllä tervetullutta, mutta jotenkin tasaväkisempää olisi, jos sen antajat esiintyisivät omalla nimellään niin kuin minäkin. On aina helppoa olla »muutama inkeriläinen» ja paljon vaikeampaa oma itsensä.

Toisaalta »muutama inkeriläinen» olivat kyllä löytäneet sattuvan postikortin. Siinä luki »Sanat jäävät arvottomiksi, jos ne putoavat tyhjään (Hilja Aaltonen).»

Levitä Inkeri-tietoutta, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Saatavana Suomesta sekä Ruotsista

Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta 30 mk (45 kr)

Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 20 mk (30 kr)

Helli Suominen
Mooses Putron elämäkerta 15 mk (25 kr)

Äänilevyjä
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 15 mk (25 kr)
Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro 30 mk (35 kr)

Inkerin pöytälippuja 25 mk (40 kr)

Inkerin postimerkkejä sarja 50 mk (75 kr)

Adresseja 20 mk (30 kr)

Rintaneula Inkerin vaakuna 10 mk (10 kr)

Tarra Inkerin lippu 5 mk (5 kr)

Inkerin kartta 70 mk (100 kr)

Saatavana Suomesta

Juhani Jääskeläinen
Inkerin kirkon tuho 70 mk

Aapo Metiäinen
Inkerin Ev.Lut. kirkon 350 v. muistojulkaisu 40 mk

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia 40 mk
Katri Peräläinen, inkeriläinen kielenoppaani 15 mk

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita.

Saatavana Ruotsista

Isien Usko muistojulkaisu 10 kr

Kemppi
Fenno-Ingria lauluja 5 kr
Ristiltä ripille 10 kr

Aatami Kuortti
Tapahtui Inkerissä
Inkerin kirkon vaikeita vuosia
Juhana Inkerinsuomalainen
Aloitettava alusta
Kaikkien hinta Ruotsissa 25 kr

Uno Hammarström
Ingermanländarna som flydde till Sverige 30 kr

Viktor Pajunen
Ingermanland – en kort historik 5 kr

Birger Thuresson
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland 60 kr

Postikortti Haaparannan muistolaatta 1 kr

Postikortti Örebron muistokivi 1 kr

Kalevala och de finska folksångernas värld 70 kr

Det svunna Ingermanland 50 kr

Vammala 1986 Vammalan Kirjapaino Oy